

The background of the page features a large, light blue circular seal of Tbilisi State University. The seal contains a central image of a ram, surrounded by a decorative border with various symbols. The text "UNIVERSITAS TPHILISSENSIS" is written in a circle around the central image, and the year "1918" is at the bottom. The Georgian text "თბილისის უნივერსიტეტი" is also present.

შრომის უსაფრთხოების გეგმა

„ვამტკიცებ“

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი - ს
კანცლერის ხელმოწერა:

შემუშავებულია შრომის უსაფრთხოების სამსახურის უფროსის, გიორგი ხაბაზიშვილის და
სამსახურის მთავარი სპეციალისტის რამაზ პარკიას მიერ.

სარჩევი

1. პოლიტიკა
2. ბრძანებები
3. შრომის უსაფრთხოების შესავალი დასაქმებულთათვის
4. ინსტრუქტაჟები:
 - ავტოპარკი
 - დაცვის სამსახური
 - დამლაგებელი
 - ეკრანიან მოწყობილობებთან მუშაობა
 - ელექტრიკოსი
 - ელექტროშემდუღებელი
 - ზოგადი ელექტრო უსაფრთხოება
 - ერგონომიკა
 - მანქანა დანადგარებთან მუშაობა
 - მზარეული
 - ნარჩენების მართვა
 - პერსონალური დაცვის საშუალებები
 - საოფისე უსაფრთხოება
 - პირველადი დახმარება
 - საგანგებო სიტუაციების მართვა
 - სამაშველო გეგმა სიმაღლეზე მუშაობისას
 - სამზარეულო
 - საწყობი
 - სახანძრო უსაფრთხოება და ევაკუაცია
 - სიმაღლეზე მუშაობა
 - ჰიგიენა-მიკროკლიმატი
 - ქიმიკატები
 - სტომატოლოგია
5. ჟურნალები:
 - ალკოჰოლის შემოწმების ჟურნალი
 - ელექტრო ინსტრუმენტების აღრიცხვის ჟურნალი
 - ინციდენტების აღრიცხვის ჟურნალი
 - ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების აღრიცხვის ჟურნალი
 - ცეცხლმაქრთა შემოწმების ჟურნალი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომის უსაფრთხოების და ჯანმრთელობის დაცვის პოლიტიკა

ჩვენ გვჯერა, რომ სტაბილურ წარმატებას განაპირობებენ ადამიანები, უნივერსიტეტის მთავარი აქტივი მისი პერსონალი და სტუდენტებია, რომელთა შრომაც და განათლებაც პირდაპირ აისახება ქვეყნის და უნივერსიტეტის შედეგებზე და საყოველთაო კულტურის ჩამოყალიბებაზე. სწორედ ამიტომ, ჩვენ არ ვიშურებთ ძალისხმევას, რომ დავიცვათ ჩვენი პერსონალის და სტუდენტების უსაფრთხოება.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი მუდმივად ზრუნავს, რათა უზრუნველყოს და შეინარჩუნოს უსაფრთხო გარემო დასაქმებულებისთვის, სტუდენტებისთვის და დაიცვას მათი ჯანმრთელობა საუნივერსიტეტო სივრცეში. ამ მიზნით, ხდება ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების რისკებისა და საფრთხეების აღმოფხვრა ან მინიმუმამდე დაყვანა, თუ ეს პრაქტიკულად შესაძლებელია.

ჩვენ დასახული გვაქვს და ვცდილობთ შევინარჩუნოთ შრომის და ჯანმრთელობის დაცვის მაღალი სტანდარტები და ვიმოქმედოთ ამ სფეროში არსებული საუკეთესო პრაქტიკის შესაბამისად. ჩვენი მიზნების მიღწევას ვუზრუნველყოფთ ჯანმრთელობის დაცვისა და უსაფრთხოების საკითხების დაცვის საქმეში კომპლექსური მიდგომების დანერგვითა და უსაფრთხოების დაცვის მუდმივი გაუმჯობესებით. ეს უკანასკნელი შესაძლებელია ქვემოთ მოცემული პრინციპების განხორციელების გზით. ჩვენ ვუზრუნველყოფთ ამ პრინციპების მართვას, ხელმძღვანელობას, საჭირო კომუნიკაციებს და რესურსებს. ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი ათვითცნობიერებს მისთვის კანონით დაკისრებულ ვალდებულებას დასაქმებულების, მომხმარებლებისა და ზოგადად საზოგადოების შრომის უსაფრთხოების დაცვასთან დაკავშირებით.

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტმა აიღო ვალდებულება შემდეგზე:

- სულ მინიმუმ დაიცვას უნივერსიტეტთან დაკავშირებული შრომის უსაფრთხოების სამართლებრივი ნორმები და წესები, უმეტეს შემთხვევაში გადაჭარბებით შეასრულოს ეს მოთხოვნები, რათა არ დაუშვას პერსონალის, სტუდენტების დაშავება და მათი ჯანმრთელობისთვის ზიანის მიყენება.
- დაშავებისა და ჯანმრთელობის ზიანის პრევენცია, რისკების შემცირება და შრომის უსაფრთხოების დაცვის მუდმივი გაუმჯობესება სამუშაო სივრცეში, ჯანმრთელობის დაცვის და შრომითი უსაფრთხოების საქმიანობის მონიტორინგის გზით.

- უზრუნველყოს, წინამდებარე პრაქტიკის და შრომის უსაფრთხოების დაცვის ვალდებულების გაცნობა/ინფორმირება დასაქმებულებისთვის. ამ კუთხით, დასაქმებულებმა უნდა აიღონ ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების წესების დაცვის ვალდებულება, რათა დაიცვან საკუთარი თავი, სხვა დასაქმებულები და სხვა ისეთი პირები, რომელთა უსაფრთხოებაზე შესაძლოა ზეგავლენა იქონიოს მათმა ქმედებებმა.
- უზრუნველყოს ყველა შესაბამის საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების შეფასება, სრული დოკუმენტირება და ზომების მიღება, დამაკმაყოფილებელი კონტროლის მექანიზმების დასაწერად.
- საფრთხეების იდენტიფიცირების მიზნით სისტემატიური მიდგომების, რისკების შეფასების, შესაფერისი და ეფექტური კონტროლის ზომების განსაზღვრა და დასაქმებულების ინფორმირება სწორი პროცედურების შესახებ.
- უზრუნველყოს საფრთხეების ამოცნობა, რისკების შეფასება და კონტროლის ზომების მიღება, რათა ზიანი არ მიაღწეს დასაქმებულების, სხვა კონტრაქტორების და კონკრეტულ ტერიტორიაზე დასაქმებული პირების, სტუდენტების ან საზოგადოების წარმომადგენლების ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებას სამუშაო პროცესების შედეგად.
- ყველა დასაქმებულისათვის მაღალი სტანდარტის სწავლება-ინსტრუქტაჟის უზრუნველყოფა მათ სამსახურებრივ მოვალეობებთან და ნებისმიერ ინციდენტთან დაკავშირებით, რაც მოცემულია უნივერსიტეტის რისკების შეფასების დოკუმენტში.
- დასაქმებულთა მიერ ჯანმრთელობის და უსაფრთხოების მნიშვნელობის გაცნობიერება უპირატესი მოთხოვნაა და უნივერსიტეტის გზა-განვითარების მთავარი წინა პირობაა.
- თითოეული დასაქმებული პასუხს აგებს საკუთარი, კოლეგების და აგრეთვე სამუშაო სივრცეში/ამ სივრცის ახლომახლო მყოფი პირების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვაზე. დასაქმებულები უნდა იცვნენ უზრუნველყოფილნი სათანადო ხელმძღვანელობით, ინსტრუქტაჟით, წვრთნით, სწავლებით და აღჭურვილობით, რათა ამ უკანასკნელებმა შეძლონ ისარგებლონ უსაფრთხო სამუშაო მეთოდებით და იმუშაონ კომპეტენტურად.
- ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი მისი შესაძლებლობების ფარგლებში იზრუნებს შექმნას უსაფრთხო სამუშაო ადგილები და სისტემები, უზრუნველყოს უსაფრთხო ტექნიკური აღჭურვილობა, მასალებისა და ნივთიერებების უსაფრთხო მოპყრობა/შენახვა, ადეკვატური უსაფრთხოების უზრუნველმყოფი აღჭურვილობისა და შესაბამისი ინფორმაციის, წვრთნისა და ზედამხედველობის გაწევის პარალელურად.
- ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი შრომისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამართლებრივ მოთხოვნებს განიხილავს მინიმალურ სტანდარტად და საკუთარი ხელმძღვანელობისაგან მოელის მათი დასახული

მიზნების შესრულებას ჯანმრთელობისა და შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნების უგულებელყოფის გარეშე.

- ჩვენი ჯანმრთელობის და შრომის უსაფრთხოების დაცვის პოლიტიკა მუდმივი მონიტორინგისა და პერიოდული განხილვის საგანია, რათა შესრულებული იქნას უნივერსიტეტის მიმართ არსებული სამართლებრივი მოთხოვნები, ჯანმრთელობისა და შრომის უსაფრთხოების დაცვის მიზნები და ამოცანები.

„ვამტკიცებ“

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი - ს

კანცლერის ხელმოწერა:

შემუშავებულია შრომის უსაფრთხოების სამსახურის უფროსის, გიორგი ხაბაზიშვილის და სამსახურის მთავარი სპეციალისტის რამაზ პარკაიას მიერ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ავტოპარკის გამართულ მოწესრიგებულ მუშაობაზე და უსაფრთხოების ნორმების დაცვაზე უფლებამოსილი პირის განსაზღვრის თაობაზე

„შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტის, „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის და 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტების, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 51-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 52-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 53-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილების, 54-ე მუხლის პირველის ნაწილის, 55-ე მუხლის, 56-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, 57-ე მუხლის, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2013 წლის 11 სექტემბრის №135/ნ ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ნ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ავტოპარკის გამართული მოწესრიგებული მუშაობისა და უსაფრთხოების ნორმების დაცვის მიზნით უფლებამოსილ პირად განისაზღვროს , რომელიც ვალდებულია უზრუნველყოს აღნიშნული პროცესის ზედამხედველობა.
2. ბრძანების უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნება დაევალოს უნივერსიტეტის საინფორმაციო ტექნოლოგიების დეპარტამენტს.
3. ბრძანების ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე განთავსება დაევალოს უნივერსიტეტის კანცელარიას.
4. ბრძანება ძალაში შედის გამოცემისთანავე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

**სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში დასაქმებულთა უსაფრთხო და
ჯანსაღი სამუშაო პირობების უზრუნველსაყოფად უფლებამოსილი პირის
განსაზღვრის თაობაზე**

„შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტის, „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის და 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტების, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 51-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 52-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 53-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილების, 54-ე მუხლის პირველის ნაწილის, 55-ე მუხლის, 56-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, 57-ე მუხლის, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2013 წლის 11 სექტემბრის №135/ნ ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ნ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ: .

1. სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში დასაქმებულთა უსაფრთხო და ჯანსაღი სამუშაო პირობების უზრუნველსაყოფის მიზნით უფლებამოსილ პირად განისაზღვროს
2. უფლებამოსილი პირი ვალდებულია სამუშაო სივრცეში გააკონტროლოს დასაქმებულთა და სხვა პირთა ალკოჰოლური, ნარკოტიკული ან ფსიქოტროპული სიმთვრალის მდგომარეობაში ყოფნა და უზრუნველყოს შესაბამისი ღონისძიებების გატარება.
3. ბრძანების უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნება დაევალოს უნივერსიტეტის საინფორმაციო ტექნოლოგიების დეპარტამენტს.
4. ბრძანების ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე განთავსება დაევალოს უნივერსიტეტის კანცელარიას.
5. ბრძანება ძალაში შედის გამოცემისთანავე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში ელექტროუსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელ პირის განსაზღვრის თაობაზე

„შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის, „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის და 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტების, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 51-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 52-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 53-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილების, 54-ე მუხლის პირველის ნაწილის, 55-ე მუხლის, 56-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, 57-ე მუხლის, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2013 წლის 11 სექტემბრის №135/ნ ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ნ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ე:

1. სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში ელექტროუსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირად განსაზღვროს
2. ელექტროუსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირი ვალდებულია ზედამხედველობა გაუწიოს ელექტროგაყვანილობის, ელექტროდანადგარების უსაფრთხოების მდგომარეობას.
3. ბრძანების უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნება დაევალოს უნივერსიტეტის საინფორმაციო ტექნოლოგიების დეპარტამენტს.
4. ბრძანების ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე განთავსება დაევალოს უნივერსიტეტის კანცელარიას.
5. ბრძანება ძალაში შედის გამოცემისთანავე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

**სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში დასაქმებულების მიერ გამოყენებული
სამუშაო აღჭურვილობის უსაფრთხოების მდგომარეობის გაკონტროლების
მიზნით უფლებამოსილი პირის განსაზღვრის შესახებ**

„შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის, „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის და 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტების, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 51-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 52-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 53-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილების, 54-ე მუხლის პირველის ნაწილის, 55-ე მუხლის, 56-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, 57-ე მუხლის, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2013 წლის 11 სექტემბრის №135/ნ ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ნ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში დასაქმებულების მიერ გამოყენებული სამუშაო აღჭურვილობის უსაფრთხოების მდგომარეობის გაკონტროლების მიზნით, უფლებამოსილ პირად განსაზღვროს, რომელიც ვალდებულია დადგენილი პერიოდულობით უზრუნველყოს აღნიშნული პროცესის ზედამხედველობა.
2. ბრძანების უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნება დაევალოს უნივერსიტეტის საინფორმაციო ტექნოლოგიების დეპარტამენტს.
3. ბრძანების ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე განთავსება დაევალოს უნივერსიტეტის კანცელარიას.
4. ბრძანება ძალაში შედის გამოცემისთანავე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში სახანძრო უსაფრთხოებისა და სახანძრო სისტემების გამართულად ფუნქციონირების უზრუნველყოფის მიზნით პასუხისმგებელი პირის განსაზღვრის თაობაზე

„უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის და 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტების, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 51-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 52-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 53-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილების, 54-ე მუხლის პირველის ნაწილის, 55-ე მუხლის, 56-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, 57-ე მუხლის, „სახანძრო უსაფრთხოების წესებისა და პირობების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 23 ივლისის N370 დადგენილების, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2013 წლის 11 სექტემბრის №135/ნ ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ნ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში სახანძრო უსაფრთხოებისა და სახანძრო სისტემების გამართულად ფუნქციონირების უზრუნველყოფის მიზნით, პასუხისმგებელ პირად განისაზღვროს რომელიც ვალდებულია დადგენილი პერიოდულობით უზრუნველყოს აღნიშნული პროცესის ზედამხედველობა.
2. ბრძანების უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნება დაევალოს უნივერსიტეტის საინფორმაციო ტექნოლოგიების დეპარტამენტს.
3. ბრძანების ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე განთავსება დაევალოს უნივერსიტეტის კანცელარიას.
4. ბრძანება ძალაში შედის გამოცემისთანავე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში სიმაღლეზე სამუშაოების განხორციელებისას მოთხოვნების დაცვაზე პასუხისმგებელი პირის განსაზღვრის შესახებ

„შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის, „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის და 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტების, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 51-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 52-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 53-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილების, 54-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 55-ე მუხლის, 56-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, 57-ე მუხლის, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2013 წლის 11 სექტემბრის №135/ნ ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ნ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში სიმაღლეზე სამუშაოების განხორციელებისას მოთხოვნების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით, პასუხისმგებელ პირად განისაზღვროს(სახელი გვარი პ/ნ).
2. ბრძანების უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნება დაევალოს უნივერსიტეტის საინფორმაციო ტექნოლოგიების დეპარტამენტს.
3. ბრძანების ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე განთავსება დაევალოს უნივერსიტეტის კანცელარიას.
4. ბრძანება ძალაში შედის გამოცემისთანავე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში საუნივერსიტეტო ტერიტორიაზე ჰიგიენურ-სანიტარული ნორმების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით უფლებამოსილი პირის განსაზღვრის შესახებ

„შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის „ი“ ქვეპუნქტის, „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ლ“ ქვეპუნქტის, 23-ე მუხლის პირველი პუნქტის და 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ზ“ ქვეპუნქტების, საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 51-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 52-ე მუხლის პირველი ნაწილის, 53-ე მუხლის პირველი და მე-3 ნაწილების, 54-ე მუხლის პირველის ნაწილის, 55-ე მუხლის, 56-ე მუხლის მე-2 ნაწილის, 57-ე მუხლის, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის 2013 წლის 11 სექტემბრის №135/6 ბრძანებით დამტკიცებული სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წესდების მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის, მე-16 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ და „ნ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე,

გ ბ რ ძ ა ნ ე ბ: :

1. სსიპ - ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამუშაო სივრცეში საუნივერსიტეტო ტერიტორიაზე ჰიგიენურ - სანიტარული ნორმების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით უფლებამოსილ პირად განისაზღვროს , რომელიც ვალდებულია უზრუნველყოს შესაბამისი ღონისძიებების გატარება.
2. ბრძანების უნივერსიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე გამოქვეყნება დაევალოს უნივერსიტეტის საინფორმაციო ტექნოლოგიების დეპარტამენტს.
3. ბრძანების ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე განთავსება დაევალოს უნივერსიტეტის კანცელარიას.
4. ბრძანება ძალაში შედის გამოცემისთანავე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების შესავალი ინსტრუქცია
დასაქმებულთათვის.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- სამუშაოდ დაიშვებიან პირები რომელთაც შეუსრულდათ 18 წელი, გავლილი აქვთ აუცილებელი წინასწარი (სამუშაოზე მოწყობისას) სამედიცინო შემოწმება, ინსტრუქტაჟი და შესწავლილი აქვთ შრომის დაცვის და სახანძრო უსაფრთხოების საკითხები, შემოწმებულები არიან შრომის დაცვის, სახანძრო უსაფრთხოების, ელექტროდანადგარების მუშაობის და ნორმების ცოდნაში. სამუშაოზე ახლად მიღებული თანამშრომლები, უნდა იყვნენ გაცნობილნი უბედური შემთხვევის წარმოქმნისას საჭირო მოქმედებებთან და პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის წესებთან.
- 2. მუშაობის პროცესში დასაქმებულმა უნდა გაიაროს აუცილებელი, პერიოდული სამედიცინო შემოწმება, სათანადო ინსტრუქტაჟები, შრომის დაცვის, სახანძრო-ტექნიკური მინიმუმის და დაზარალებულისათვის პირველადი დახმარების საკითხების სწავლება, შრომის დაცვის, სახანძრო უსაფრთხოების, ელექტროდანადგარების მუშაობის წესის და ნორმების ცოდნის გეგმიური და არაგეგმიური შემოწმება.
- 3. დასაქმებულმა, შესასრულებელ სამუშაოსთან დაკავშირებით უნდა იცოდეს შემდეგი: მუშაობის დროს წარმოქმნილი, ადამიანზე მოქმედი, მავნე საწარმოო ფაქტორები და მისგან დაცვის საშუალებები; სამუშაოს უსაფრთხოდ წარმოების წესები; საწარმოში მომხდარი უბედური შემთხვევისდროს დაზარალებულისათვის პირველადი დახმარების აღმოჩენის წესები; პირველადი სამედიცინო დახმარების ყუთის ადგილმდებარეობა; ხანძრისქრობის პირველადი საშუალებების ადგილმდებარეობა და ხანძრის შემტყობინებელი სიგნალები; საწარმოო სანიტარიის, ელექტრო და სახანძროუსაფრთხოების მოთხოვნები;
- 4. მუშაობის პროცესში ადამიანზე შეიძლება იმოქმედოს შემდეგი სახის ძირითადად საშიშმა და მავნე საწარმოო ფაქტორებმა: მოძრავი შემადგენლობის მოძრაობამ; მოძრავმა სატრანსპორტო საშუალებებმა; მოძრავმა მანქანა-მექანიზმებმა; ტუმბოს, დასაცლელი, ასაწევი სატრანსპორტო და სხვა მოწყობილობის მოძრავმა ნაწილებმა; სიმაღლიდან ვარდნისპოტენციალის მქონე საგნებმა და ინსტრუმენტმა; ელექტრული წრედისაწეულმა ძაბვამ, რომლის მოკლე შეერთებამაც, შეიძლება გაიაროს ადამიანისსხეულში; სამუშაო ზონის არასაკმარისმა განათებამ; სამუშაო ზონაში ჰერისგადლიერებულმა დამტვერიანებამ და დაგაზიანებამ; ღია ადგილზე მუშაობისდროს მაღალმა და დაბალმა ტემპერატურამ, სამუშაო ზონაში ჰერისნესტიანობამ და მოძრაობამ; ადამიანის ორგანიზმზე სასუნთქი გზების, საჭმლისმომწელებელი სისტემის და კანის ზედაპირის საშუალებით მოქმედმა ქიმიურმაფაქტორებმა ფიზიკურმა გადატვირთვებმა; სიმაღლეზე მუშაობამ.

მუშაობის პროცესში დასაქმებული ვალდებულია:

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. დაიცვას შრომის განაწესი;
2. იხელმძღვანელოს შრომისა და დასვენების პირობებით, რომელიც შეესაბამება შრომის კანონმდებლობით და სხვა ნორმატიულ აქტებით, გათვალისწინებულ შრომის და დასვენების პირობების მოთხოვნებს;
3. იქონიოს სუფთად სამუშაო ადგილი, არ დაუშვას იქ ნაწილების, მოწყობილობების და ინსტრუმენტის დაყრა;
4. გამოყენებული საწმენდი და სხვა მასალები გაიტანოს მათ შესაბამისად და შემდგომი უტილიზაციისათვის გამოყოფილ ადგილას;
5. მუდმივად ჰქონდეს მოწესრიგებული და სუფთა მდგომარეობაში იარაღი, მოწყობილობა და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები;
6. შეასრულოს გამაფრთხილებელი, მაჩვენებელი და უსაფრთხოების წარწერიანი ნიშნების და მემანქანების მიერ გადმოცემული სიგნალების მოთხოვნები;
7. ზიანის მომტანი და საშიში საწარმოო ფაქტორების მქონე სამუშაოების შესრულების დროს ისარგებლოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით;
8. დაუყოვნებლივ აცნობოს თავის უშუალო ან ზემდგომ ხელმძღვანელს ნებისმიერი სიცოცხლისათვის ან ჯანმრთელობისათვის საშიში სიტუაციის წარმოქმნის, საწარმოში მომხდარი ყოველი უბედური შემთხვევის ან საკუთარი ჯანმრთელობის გაუარესების, მათ შორის მწვავე პროფესიული დაავადების (მოწამვლის) ნიშნების გამოვლენის შესახებ;
9. ხანძარფეთქებადი ავარიული მდგომარეობის წარმოქმნისას დასაქმებულზე შეიძლება იმოქმედოს აფეთების და ხანძრის საშიშმა ფაქტორებმა.
10. დასაქმებულები, რომლებიც ასრულებენ სამუშაოებს განსაკუთრებულ ტემპერატურულ პირობებში უნდა იყვნენ უზრუნველყოფილნი პროფესიის და სამუშაოების სპეციფიკით გათვალისწინებული იდსებით, რომლებიც უნდა გამოიყენონ მუშაობის პროცესში.
11. შრომის დაცვის საწარმოთაშორისი მოთხოვნათა შესაბამისად სიმაღლეზე მუშაობის დროს დასაქმებული უზრუნველყოფილი უნდა იყოს დამცავი ქმრით, დამცავი ბაგირით და ჩაფხუტით, რომლებიც უნდა გამოიყენონ მუშაობის პროცესში.
12. აკრძალულია ღილებგახსნილი და სახელოაკაპიწებული სპეცტანსაცმლის ტარება. სასიგნალო მოსასხამი უნდა იყოს სპეცტანსაცმელზე ჩაცმული და შევრული.
13. მზრუნავ მექანიზმებთან მუშაობის დროს გამოყენებული უნდა იქნეს ისეთი სპეცტანსაცმელი, რომელიც მჭიდროდ ეკვრის დასაქმებულს, რაც ამცირებს მექანიზმში მოხვედრის/ჩათრევის რისკს.
14. სპეციალური და პირადი ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი უნდა ინახებოდეს სანიტარულ-საყოფაცხოვრებო შენობაში გამოყოფილ და სპეციალურად მოწყობილ ადგილებში.
15. აკრძალულია სპეცტანსაცმლის, სპეცფეხსაცმლის და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების საწარმოს გარეთ გატანა.
16. დასაქმებული ვალდებულია ყურადღება მიაქციოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების, სპეცტანსაცმლის მდგომარეობას, დროულად მოახდინოს მათი ჩაბარება გასარეცხად და შესაკეთებლად, ამავედროულად სპეცტანსაცმლის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შესანახი ადგილი უნდა ჰქონდეს სუფთა და მოწესრიგებული.

17. დასაქმებული, რომელსაც კონტაქტი აქვს ნავთობპროდუქტებთან და სხვა ქიმიურ ნივთიერებებთან, უნდა იყენებდეს ტიპური ნორმების შესაბამის უფასოდ გასაცემ დამცავ, გამაუვნებელმყოფ საშუალებებს, რომელთა მოცილება ხელიდან შემდგომში შესაძლებელია წყლით დაბანისას.
18. ზამთრის პირობებში, დაბალი ტემპერატურის დროს, გარეთ მუშაობისას გასათვალისწინებელია სახის და ზედა სასუნთქი გზების დაცვა.
19. აკრძალულია სამუშაო ადგილზე საკვების მიღება და შენახვა. საკვების მიღება უნდა მოხდეს სასადილოში, ბუფეტში ან სპეციალურად მოწყობილ საყოფაცხოვრებო ოთახში.
20. სასმელად გამოყენებული უნდა იქნეს წყალი რომელიც აკმაყოფილებს სანიტარულ ნორმებს.
21. აკრძალულია არასასმელი წყლის, ან სასმელი წყლის დაღევა იმ ჭურჭლიდან, რომელიც ამისათვის არ არის განკუთვნილი. ასევე ტექნიკური სითხეებიანი ჭურჭლის შენახვა საკვების მისაღებ ადგილებში. ტექნიკური სითხეების შემცველ ჭურჭელს უნდა ჰქონდეს სათანადო წარწერა თუ რა სახის სითხე ინახება მასში და უნდა ინახებოდეს სათანადო ადგილზე.
22. ტრამვის მიღების ან ჯანმრთელობის გაუარესების, მათ შორის მწვავე პროფესიული დაავადების (მოწამვლის) ნიშნების გამოვლენის შემთხვევაში დასაქმებულმა დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს ამის შესახებ თავის უშუალო ან ზემდგომ ხელმძღვანელს. სხვა თანამშრომლის მიერ ტრამვის მიღების შემთხვევაში აუცილებელია გაუწიოს პირველადი სამედიცინო დახმარება (თუ გააჩია სათანადო ცოდნა) და სასწრაფოდ შეატყობინოს ამის შესახებ თავის უშუალო ან ზემდგომ ხელმძღვანელს.
23. შრომის დაცვის და სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნათა დარღვევის, მოწყობილობის, იარაღის, დამცავი მოწყობილობის და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების დაზიანების შემთხვევაში დასაქმებული ვალდებულია ამის შესახებ შეატყობინოს მის უშუალო ხელმძღვანელს, ხოლო მისი არ ყოფნის შემთხვევაში - ზემდგომ ხელმძღვანელს.

დასაქმებულს ეკრძალება:

1. შეუდგეს მუშაობას შრომის დაცვის საკითხებზე ინსტრუქტაჟის გაუვლელად და შრომის დაცვის მოთხოვნათა ცოდნის რიგითი შემოწმების გარეშე;
2. შეუდგეს ახალ, სამუშაოს შესრულებას, რომელიც არ შედის მის ფუნქცია-მოვალეობაში, უშუალო ხელმძღვანელისაგან მიზნობრივი ინსტრუქტაჟის მიღების გარეშე, სამუშაოს უსაფრთხოდ შესრულების შესახებ;
3. შეუდგეს სამუშაოს შესრულებას იმ ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გამოყენების გარეშე, რომელიც გათვალისწინებულია სათანადო ინსტრუქციით, წესებით

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

და სხვა ნორმატიული დოკუმენტაციით, ასევე დაზიანებული ან მათი გამოცდის ვადაგასული ინდივიდუალური საშუალებების გამოყენებით;

4. მოძრავი შემადგენლობის მოძრაობის დროს იმ ადგილებში ყოფნა, რომლებიც აღნიშნულია ნიშნით „ფრთხილად“!

5. გაჟონვის ნიშნების და დაზიანებული დამცავი აპარატურის მქონე საეკიპირო მოწყობილობის ექსპლუატაცია;

6. ელექტრომოწყობილობის დამცავი შემოღობვის შიგნით შესვლა;

7. ელექტრო სადენებთან, მომჭერებთან და სხვა ადვილად ხელმისაწვდომ დენგამტარ ნაწილებთან შეხება;

8. არასტანდარტული ელექტროგამათბობელი მოწყობილობის გამოყენება;

9. ღია გამათბობელი ელემენტების მქონე მოწყობილობით სარგებლობა და მათი უყურადღებოდ დატოვება ჩართულ მდგომარეობაში;

10. დაზიანებული ჩამრთველების, ავტომატური გამომრთველების და როზეტების გამოყენება;

11. მწყობრიდან გამოსული ელექტრომოწყობილობის, ელექტროდანადგარების და ელექტროინსტრუმენტის რემონტის დამოუკიდებლად შესრულება;

12. საკონტაქტო ხაზის მავთულებთან, ელექტროგადაცემის საჰაერო ხაზებთან და მათზე ჩამოკიდებულ უცხო საგნებთან შეხება, მიუხედავად იმისა ეხებიან ისინი მიწას, დამიწებულ კონსტრუქციებს თუ არა. ნებისმიერი ჩამოკიდებული, გაწყვეტილი და მიწაზე, ხეებზე, ან განძეულზე დაგდებული მავთულები წარმოადგენენ ადამიანის სიცოცხლისათვის საფრთხეს. ისინი უნდა ჩაითვალოს როგორც ძაბვის ქვეშ მყოფი. არ შეიძლება მათთან მიახლოება 8 მეტრზე ახლოს, საჭიროა იმ საშიში ადგილის შემოღობვა და აღნიშნულის შესახებ უნდა ეცნობოს ზემდგომ ხელმძღვანელს;

13. აწეული ტვირთის ქვეშ და მისი გადაადგილების გზაზე დგომა;

14. შემოსაღობი ბადეებითა და ფარებით დაუცველი მოწყობილობების მბრუნავი ნაწილების სიახლოვეს მუშაობა; (არსებობის შემთხვევაში აცნობოს უშუალო ხელმძღვანელს)

15. აუცილებლობის გარეშე მოწყობილობის მექანიკური და ელექტრული ნაწილების დამცავი გარსაცმების მოხსნა;

16. ტრანსპორტიორების და კონვეიერების აკრძალულ ადგილებში გადასვლა, მათ ქვეშ შეძრომა და საშიში ადგილების შემოღობვის შიგნით შესვლა;

17. სამუშაოს შესრულება თუ იმ ადგილზე სრიალებს იატაკი (დასვრილია ზეითი ან სხვა ნივთიერებით);

18. ხელების დაბანა ემულსიით, ზეთით, ნავთით და მათი გაწმენდა საწმენდი მასალითა და ნახერხით;

19. სამუშაო ადგილზე ისეთი საშუალებების გამოყენება, რომლებიც იწვევენ ყურადღების გაფანტვას, როგორიცაა მობილური ტელეფონი, და სხვა. აღნიშნულის გამოყენება შესაძლებელია დასვენებისათვის გამოყოფილ ადგილებში;

20. საფრთხის შემცველ სამუშაო ადგილებზე (პოზიციებზე) უცხო პირთა დაშვება;

21. სამუშაოზე ყოფნა ალკოჰოლური, ტოქსიკური და ნარკოტიკული თრობის მდგომარეობაში.

22. მივიდეს სამუშაო ადგილამდე და სამუშაოდან დაბრუნდეს სპეციალურად გამოყოფილი სავალი მარშრუტის გვერდის ავლით;

23. თამბაქოს მოწევა, სპეციალურად გამოყოფილი ადგილების გარდა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

24. არ ისარგებლოს ღია ცეცხლით ადვილად აალებადი ხსნარების და წვადი მასალების სიახლოვეს; არ შეინახოს ადვილად აალებადი, ფეთქებადი და მომწამვლელი ნივთიერებები შენობაში, რომელიც არ პასუხობს სახანძრო უსაფრთხოების წესების მოთხოვნებს; ხანძრის გაჩენის თავიდან აცილების მიზნით, არ გამოიყენოს თბური დამცავის არმქონე ელექტრო ჩაიდნები, ელექტროქურები და სხვა გამათბობელი მოწყობილობები, თბოიზოლაციის მქონე არაწვადი ქვეშადების გარეშე;
25. მოგროვილი, ნახმარი საწმენდი მასალები მოათავსოს არაწვადი მასალისაგან დამზადებულ კონტეინერში, რომელსაც ეხურება სახურავი;
26. არ შეეხოს ჟანგბადით დატენილ ბალონებს და მათ რედუქტორებს, ზეთით დასვრილი ხელებით, ზეთით დასვრილი სპეცტანსაცმლით ან ზეთიანი საწმენდი ჩვრით;
27. მუშაობის დროს არ გამოიყენოს ნაპერწკალწარმოქმნელი იარაღი.
28. არ შეიძლება ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალებებთან მისასვლელი და საევაკუაციო გზების ჩახერგვა სხვადასხვა მასალებით და საგნებით.
29. დასაქმებული პასუხისმგებელია აღნიშნული ინსტრუქციის მოთხოვნათა შესრულებაზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

უსაფრთხოების ზოგადი მოთხოვნები

- მანქანის ტექნიკური მდგომარეობა უნდა აკმაყოფილებდეს დადგენილ ნორმებს. გავლილი უნდა ქონდეს გეგმიური ტექდათვალიერება.
- ავტოპარკი აღჭურვილი უნდა იყოს: ხელსაწყოების კომპლექტით ავტომობილის მცირე შეკეთებისთვის; ცეცხლმაქრით; ავარიული გაჩერების სპეციალური ნიშნით; პირველადი სამედიცინო დახმარების ნაკრებით;
- აუცილებელია, რომ მძღოლმა დაიცვათ მოძრაობის წესები, ყურადღებით იყავით სხვა მოძრავი მანქანების მძღოლების სიგნალების მიმართ.
- არ იმუშაოთ მანქანის შეკეთებისას გაუმართავი ხელსაწყოებით და აღჭურვილობით. გამოიყენეთ ხელსაწყოები მხოლოდ მათი დანიშნულებისამებრ.
- ტარა და შეფუთვა, რომლითაც ხორციელდება ტვირთების გადაზიდვა, უნდა შეესაბამებოდეს შესაბამისი სახეობის ტვირთის ტარისა და შეფუთვისათვის დადგენილ უსაფრთხოების მოთხოვნებს.
- ტვირთების ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის სამუშაოების ადგილებში აკრძალულია ღია ცეცხლის გამოყენება.
- ტვირთის ჩატვირთვა-გადმოტვირთვის დროს სამუშაოს შემსრულებლებმა უნდა დაიცვან მარკირების ნიშნებისა და შეფუთვებზე გამაფრთხილებელი წარწერების მოთხოვნები.

მძღოლებს ეკრძალებათ:

- სამსახურეობრივი მარშრუტის გზიდან არადანიშნულებით გადახვევა და გზაზე უმიზეზოდ გაჩერება ხანგრძლივი დროით.
- ავტომანქანის მართვის უფლების სხვა პირისთვის გადაცემა, ხელმძღვანელი პირების გაუფრთხილებლობის შემთხვევაში ან თუ, წინასწარ მითითებული არ არის მათ მიერ.
- ავტომანქანის პირადი დანიშნულებით გამოყენება, ხელმძღვანელი პირების გაუფრთხილებლობის შემთხვევაში.
- გარეშე პირების/საკუთარი ახლობლების/უცნობი მგზავრების გადაყვანა, ხელმძღვანელი პირების გაუფრთხილებლობის შემთხვევაში.
- ავტომანქანაზე არასამუშაო ტვირთების, საგნების, მასალების და სხვა ნივთების განთავსება ან მიმაგრება, გადატანის მიზნით.
- მართონ ავტომანქანა ალკოჰოლური, ნარკოტიკული ან იმ სამკურნალო პრეპარატების ზემოქმედების ქვეშ, რომლებიც აქვეითებენ რეაქციას და ყურადღებას, ანდა ავადმყოფობისას, რაც ქმნის მოძრაობის უსაფრთხოების საშიშროებას.
- ავტომანქანის მართვისას ისარგებლონ მობილური კომუნიკაციის საშუალებით, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მძღოლი სარგებლობს ამ საშუალების ყურსასმენით ან ხმამაღალი საუბრის ფუნქციით და ორივე ხელი აქვს საჭესა და სიჩქარეთა გადამრთველზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სატრანსპორტო საშუალების მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში, ავტომანქანა უნდა განათავსონ სავალი გზის მარჯვენა სანაპირო ზოლზე, დაამონტაჟონ გამაფრთხილებელი ნიშნები და დაუყოვნებლივ შეატყობინონ ხელმძღვანელ პირებს

უსაფრთხოების მოთხოვნები სამუშაოს დაწყებამდე

- ავტოფარებიდან გასვლამდე, მძღოლი ვალდებულია შეამოწმოს ავტომობილის გამართულობა, ასევე გზაშიც აკონტროლოს მისი ტექნიკური მდგომარეობა.
- გამგზავრებამდე შემოწმებას ექვემდებარება მუხრუჭები, საჭის მექანიზმი, ბორბლები და საბურავები, ძრავა და ტრანსმისია, გარე განათება, კაბინა და დამატებითი აღჭურვილობა.
- არ მართოთ ტექნიკურად გაუმართავი ავტომანქანა, განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეთ სამუხრუჭე სისტემის, სავალი ნაწილის გამართულობას. არის თუ არა ცეცხლმაქრი, პირველადი დახმარების ნაკრები, სპეციალური სამკუთხა ნიშანი, ავარიული გაჩერებისთვის.
- ადგილიდან გასვლამდე, ყველა აღმოჩენილი გაუმართაობა უნდა აღმოიფხვრას მძღოლის ან სარემონტო მუშაკების მიერ სატრანსპორტო საშუალებების მოვლისა და შეკეთების უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვით.
- მანქანის საწვავით შევსება უნდა განხორციელდეს გამორთული ძრავით.
- ძრავის ამუშავებამდე გადაცემათა ბერკეტი უნდა იყოს ნეიტრალურ მდგომარეობაში.

უსაფრთხოების მოთხოვნები მუშაობის დროს

- აკრძალულია სატრანსპორტო საშუალების ძარაში უცხო საგნების გადატანა, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ცისტერნის, მისი საკეტების დაზიანება ან გადაზიდული საწვავის აალება.
- მოძრაობის დაწყებამდე მანქანის მძღოლი უნდა დარწმუნდეს, რომ გზაზე ხალხი არ არის, უნდა დაიწყოს მოძრაობა შეუფერხებლად, უხეშობის გარეშე, ყველაზე დაბალი სიჩქარით. განუხრელად დაიცვას საგზაო მოძრაობის წესები. არ გადააჭარბოს დასაშვებ სიჩქარეს.
- მძღოლი ვალდებულია, რომ დაბრკოლების წინ მიიღოს ზომები სიჩქარის შესამცირებლად ან სრული გაჩერების მიზნით. დაიცვას უსაფრთხო დისტანცია წინ მიმავალ მანქანასთან.
- წინ მიმავალი სატრანსპორტო საშუალების გასწვრება დასაშვებია მხოლოდ მაშინ, როდესაც გზის კარგი ხილვადობაა, როცა ზოლი, რომელშიც მძღოლი აპირებს შესვლას, თავისუფალია საკმარის მანძილზე და ეს მანევრი ხელს არ უშლის სხვა მანქანებსა და ფეხით მოსიარულეებს.
- გზაჯვარედინზე და რკინიგზის გადასასვლელთან მიახლოებისას მძღოლმა უნდა შეამციროს მანქანის სიჩქარე და დარწმუნდეს, რომ გავლა უსაფრთხოა, დაიცვას მოძრაობის წესები, იხელმძღვანელოს საგზაო ნიშნებით.
- დაუცველ რკინიგზის გადასასვლელთან მიახლოებისას მემანქანე უნდა გაჩერდეს პირველ ლიანდაგთან არაუმეტეს 10 მ მანძილზე, დარწმუნდეს, რომ არ არის მოძრავი მატარებლები და მხოლოდ ამის შემდეგ განაგრძოს მოძრაობა რკინიგზის გადასასვლელთან. გადასასვლელზე მოძრაობისას არ არის რეკომენდირებული გადაცემათა კოლოფის შეცვლა და გადაბმულობის გათიშვა, გაზის მკვეთრი გაშვება

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

(ძრავის სიჩქარის შემცირება), რადგან ამ ქმედებებმა შეიძლება გამოიწვიოს მანქანის გაჩერება გადაკვეთაზე.

- დაუშვებელია რკინიგზის ლიანდაგების გადაკვეთა ისეთ ადგილებში, სადაც არ არის მოწყობილი გადასასვლელი.
- გაუმართაობის გამო გზაზე მანქანის იძულებითი გაჩერების შემთხვევაში მძღოლი ვალდებულია მანქანის უკან 25-30 მეტრ მანძილზე დააყენოს საგანგებო გაჩერების ნიშანი - დადგენილი ფორმისა და ფერის სამკუთხედი ან წითლად მოციმციმე ნათურა და ასევე მიიღოს ზომები ავტომობილის გზის სავალი ნაწილიდან გადასაყვანად.
- თუ მანქანა ფუჭდება და შეუძლებელია გაუმართაობის დამოუკიდებლად აღმოფხვრა, მძღოლმა იძულებითი პარკირების ადგილი უნდა შეატყობინოს სახელმწიფო საგზაო ინსპექციას და კომპანიის ხელმძღვანელობას.
- გაფუჭებული ავტომობილის ბუქსირება ნებადართულია შემდეგი პირობებით:
- ტვირთი უნდა გადაიტვირთოს სხვა სატრანსპორტო საშუალებაზე, რომელიც ადაპტირებულია მისი გადაზიდვისთვის;
- მოქნილ სამაგრზე ბუქსირებისას ბუქსირებულ სატრანსპორტო საშუალებას უნდა ჰქონდეს მუხრუჭები და საჭე კარგ მდგომარეობაში, ხოლო ხისტი სამაგრზე ბუქსირებისას საჭის მართვა.
- ხისტი სამაგრის სიგრძე უნდა იყოს არანაკლებ 4 მ, ხოლო მოქნილი - 4-დან 6 მ-მდე დიაპაზონში. მოქნილი სამაგრით ბუქსირებისას, მასზე ყოველ მეტრში უნდა დამაგრდეს სასიგნალო დროშები.
- ორი ან მეტი მანქანის ერთდროულად ბუქსირება დაუშვებელია.
- აალებადი სითხეების გადამზიდავ ავტომობილზე სიბნელის დადგომისას, ასევე დღისით ცუდი ხილვადობის შემთხვევაში, ყველა გარე განათების მოწყობილობა უნდა იყოს ჩართული.
- აკრძალულია სატრანსპორტო საშუალებით ისეთი ტვირთის გადაზიდვა, რომელიც არ არის გათვალისწინებული დოკუმენტაციით, სახიფათო ტვირთის გადაზიდვასთან არაუფლებამოსილი პირების გადაყვანა.
- ტვირთით მოძრაობისას მძღოლი უნდა დააკვირდეს ტვირთის მდგომარეობას და გაუმართაობის აღმოჩენის შემთხვევაში გააჩეროს და მიიღოს ზომები მათ აღმოსაფხვრელად.
- გზის შეზღუდული ხილვადობის მონაკვეთებზე აუცილებელია სიჩქარის მინიმუმამდე შემცირება, გამაფრთხილებელი სიგნალების მიცემა და სიფრთხილით მართვა.
- გზის სავალ ნაწილზე მანქანის კაბინის დატოვებისას, მძღოლი ჯერ უნდა დარწმუნდეს, რომ არ არის მოძრაობა იმავე და საპირისპირო მიმართულებით.
- მძღოლის მიერ მანქანის დატოვება დასაშვებია მხოლოდ იმ ზომების მიღების შემდეგ, რაც გამორიცხავს დაგორების შესაძლებლობას მისი არყოფნის დროს.

უსაფრთხოების მოთხოვნები საგანგებო სიტუაციებში

ავტოსაგზაო შემთხვევის დროს მასში მონაწილე მძღოლმა უნდა გააკეთოს შემდეგი:

- დაუყოვნებლივ გააჩერეთ და არ გადაადგილოთ მანქანა, ისევე როგორც ინციდენტთან დაკავშირებული სხვა ნივთები;
- საჭიროების შემთხვევაში გამოიძახეთ სასწრაფო დახმარება ან მეხანძრეები;
- თუ ეს საჭირო გახდა, გაგზავნეთ უბედური შემთხვევის შედეგად დაზარალებული გამვლელი მანქანით ან წაიყვანეთ თქვენი მანქანით უახლოეს სამედიცინო

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დაწესებულებაში და შეატყობინეთ იქ თქვენი გვარი, მანქანის ნომერი და შემდეგ დაბრუნდით შემთხვევის ადგილზე;

- შეატყობინეთ მომხდარის შესახებ პოლიციას და კომპანიას, ჩაიწერეთ შემთხვევის თვითმხილველთა გვარები და მისამართები და დაელოდეთ პოლიციის თანამშრომლების მოსვლას;
- თუ შეუძლებელია სხვა სატრანსპორტო საშუალებების გადაადგილება, გაათავისუფლეთ სავალი ნაწილი, მანქანის კვალისა და საგნების პოზიციის დაფიქსირების შემდეგ.
- თუ სალონის კარი გაჭედილია, აუცილებელია გასასვლელად გამოიყენოთ გასახსნელი ფანჯრები ან გატეხეთ მინა და დატოვეთ სალონი.
- თუ საჭიროა გაუმართაობის აღმოფხვრა, რომელიც წარმოიშვა მართვის დროს, მძღოლმა უნდა გამორთოს ძრავა.
- ხანძრის შემთხვევაში, მის ჩასაქრობად უნდა იყოს გამოყენებული ცეცხლმაქრი.
- მანქანით გადაადგილება უნდა შეწყდეს ძლიერი წვიმის და ჭექა-ქუხილის, ძლიერი თოვლის, ნისლის შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია გადაადგილება მხედველობის ძლიერი შეზღუდვის გამო.
- მძღოლს უნდა შეემდოს სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე, დაზარალებულისთვის პირველადი დახმარების გაწევა. ყველა ღონე იხმაროს შემდგომი დაზიანებების თავიდან აცილებისთვის.

უსაფრთხოების მოთხოვნები სამუშაოს დასრულებისას

- სამუშაოდან დაბრუნების შემდეგაც შეამოწმეთ მანქანა. ახლად აღმოჩენილი დაზიანებების შესაკეთებლად და ასევე გეგმიური რემონტის საჭიროებისას, აუცილებლად შეატყობინეთ ხელმძღვანელობას.
- გაასუფთავეთ მანქანა ჭუჭყისაგან, ან თოვლისა და ყინულისგან.
- დააყენეთ ავტომანქანა მისთვის განკუთვნილ ადგილას.
- ზამთრის პერიოდში ავტომანქანის გარეთ დაყენების შემთხვევებში უზრუნველყავით, რომ არ მოხდეს ყინვის გამო ძრავის, რადიატორის და სამუხრუჭე სისტემის დაზიანება.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დამლაგებლის პოზიციაზე დასაქმებულ ან/და
დალაგების სამუშაოების შემსრულებელი პერსონალის
შესავალი ინსტრუქტაჟი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დამლაგებლის წესი.

1. დალაგება პირველ ყოვლისა დაიწყეთ ოთახების განიავებით, გააღეთ ფანჯრები, კარები.
2. დამლაგებლები ვალდებული არიან დალაგება-დასუფთავებისას გამოიყენონ ინდ. დაცვის საშუალებები (ხელთათმანები და ა.შ.) და დასუფთავებისას დაიცვან თანმიმდევრობა:

- ა) მტვერისაგან მაგიდებისა და ინვენტარის წმენდისას გამოიყენონ ქიმიური ან/და სპირტის შემცველი (საწმენდი) საშუალებები და ერთჯერადი ხელთათმანები.
 - ბ) მტვერისა და ნარჩენების მოგროვება-გატანისას გამოიყენება ერთჯერადი ხელთათმანი. დასრულების შემდეგ ხდება ხელთათმანის ნარჩენებთან ერთად გატანა.
 - გ) იატაკის წმენდისას და საწმენდი საშუალებების რეცხვისას გამოყენებული იქნას ქიმიური (სარეცხი) საშუალებები და ერთჯერადი/მრავალჯერადი გრძელმკლავიანი წყალგაუმტარი ხელთათმანი;
 - დ) ქიმიური საშუალებებით (სარეცხი საშუალებები) წმენდის დასრულების შემდეგ ახალი საწმენდი საშუალებებით (ტილო იატაკის, ინვენტარის) სველი წმენდით გაიწმინდოს იატაკი და ინვენტარი (სუფთა წყალში უნდა მოხდეს საწმენდი ტილოების გავლება)
 - ე) მაგიდებისა და მყარზედაპირიანი ინვენტარის გადაწმენდა უნდა მოხდეს სადენზიფექციო ხსნარით (ეთალონის სპირტი), რომლის დროსაც გამოიყენეთ ახალი საწმენდი ტილო და ახალი ერთჯერადი ხელთათმანი.
- შენიშვნა:** განსაკუთრებით კარგად უნდა გაიწმინდოს ისეთი ზედაპირები, რომლებთანაც ხშირად ხდება შეხება მომხმარებლის (მაგიდა, კარის სახელურები).
3. გაითვალისწინეთ! ქიმიური სარეცხი საშუალებებისა და სადენზიფექციო ხსნარების გამოყენებისას მათმა კანზე ან თვალზე მოხვედრამ, აქროლვადი აირების შესუნთქვამ შეიძლება დააზიანოს კანი ან/და გამოიწვიოს ალერგიული ფონი, ამიტომ მათი მოხმარებისას სასურველია გამოიყენოთ ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები, როგორცაა:
 - ა) ნიღაბი ან რესპირატორი (სასუნთქი გზების დასაცავად);
 - ბ) ერთჯერადი/მრავალჯერადი გრძელმკლავიანი წყალგაუმტარი ხელთათმანი რეცხვისთვის (კანის დასაცავად);

4. საწმენდი საშუალებების (ტილო) სარეცხად გამოყენებული ჭურჭელი გარეცხეთ და გაასუფთავეთ კარგად სადენზიფექციო ხსნარით.
5. ყველა პროცედურის დასრულების შემდეგ რეკომენდირებულია კარი და ფანჯრები 10 წუთის განმავლობაში დატოვოთ ღია, რადგან წმენდის დასრულების შემდეგ კიდევ ერთხელ მოხდეს სამუშაო ადგილის განიავება.
6. დამლაგებლებმა უნდა უზრუნველყონ საკუთარი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ მენეჯერების ინფორმირება, რათა თავიდან იქნას აცილებული გართულებები.

დამლაგებლისთვის ზოგადი მითხოვნები;

1. დამლაგების პოზიციაზე სამუშაოდ დაიშვებიან 18 წელს გადაცილებული პირები.
2. მავნე და საფრთხის შემცველი გარემოებები, რომლებმაც შეიძლება გავლენა იქონიოს დამლაგებლის პოზიციაზე შემდეგია
 - ელექტრო დენი;
 - ქიმიური საშუალებები
 - მოძრავი ტექნიკა;
 - სრიალა სასიარულო ზედაპირი;
 - სამუშაო სიმაღლე (არა უმეტესი 2მ.);
 - დასველება;
 - მოუხერხებელი სამუშაო პოზა;
 - მძიმე ტვირთების გადატანა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3. ამ და სხვა შესაძლო საფრთხეების მავნე ზემოქმედების თავიდან ასაცილებლად დამლაგებელ განუხრელად უნდა იცავდეს კომპანიაში მოქმედ წესებსა და შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნებს;

4. დაესწროს შრომის უსაფრთხოების სფეროში თემატურ სწავლებებს და ინსტრუქტაჟებს;
5. სამუშაოზე გამოცხადდეს ფხიზელ (ალკოჰოლური, ტოქსიკური, ფსიქოტროპული, ნარკოტიკული თრობა დაუშვებელია) მდგომარეობაში;
6. ჯამრთელობის მდგომარეობის ნებისმიერი გაუარესების შემთხვევაში, არ შეუდგეს/შეწყვიტოს სამუშაოს, რის შესახებ ჩააყენოს საქმის კურსში ხელმძღვანელი;
7. დაუყოვნებლივ შეატყობინოს ხელმძღვანელს ნებისმიერი უწესრიგობის აღმოჩენის ან არასტანდარტული სიტუაციის წარმოქმნის შესახებ;
8. სამუშაო შეასრულოს ინდივიდუალური და კოლექტიური დაცვის საშუალებების და ინვენტარის საშუალებით. დამლაგებელს თავისი მოვალეობების შესასრულებლად ეკუთვნის:
 - რეზინის ხელთათმანი;
 - სუნთქვის ორგანიების დაცვის საშუალება (სულ მცირე პირბადე);
 - ზოგიერთ სამუშაოს შესრულებისათვის მხედველობის ორგანოების დამცავი საშუალება (სათვალი);
 - თავშალი;
 - იატაკის გრძელ ტარიანი საწმენდი;
 - მტვერის ტილო ან მოკლე ტარიანი საწმენდი მოწყობილობა;
 - ცოცხი;
 - აქანდაზი;
 - ვედრო წყლის;
 - ნაგვის ასაგროვებელი სათავსო;
 - სარეცხი საშუალებები;
 - იატაკზე სველი/სრიალა ადგილის შესაზღუდი გადასატანი ნიშანი.

II სამუშაოს დაწყებამდე;

- 1.) სამუშაოს დაწყებამდე გამოიცვალოს სამუშაო თანსაცმელი.
- 2.) ვიზუალურად შეამოწმოს დაცვის საშუალებების და ინვენტარის მდგომარეობა და გამართულობა. უწესრიგობის აღმოჩენის შემთხვევაში მიმართოს ხელმძღვანელს;
- 3.) სამუშაო სივრცეში ელ.სადენების არსებობის შემთხვევაში დარწმუნდეს რომ მათში დენი არ გადის, წინააღმდეგ შემთხვევაში მიიღოს ზომები მათზე წყლის მოხვედრის ან ხელით შეხების ასაცილებლად;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

4.) გაითვალისწინოს, რომ სანიტარიის დაცვის მიზნით საპირფარეშოს საწმენდი/სარეცხი ინვენტარი უნდა ინახებოდეს განცალკავებულად სამომსახურეო სივრცის საწმენდ/სარეცხი ინვენტარისაგან. ყოვლად დაუშვებელია ერთი დაიგივე ინვენტარის გამოყენება ორივე სივრცეში.

III სამუშაოს შესრულების დროს

1. დამლაგებელი ვალდებულია შეასრულოს მხოლოდ მასზე მისი ხელმძღვანელის მიერ დავალებული სამუშაო; იმ შემთხვევაში, თუ სამუშაო არ შედის მის ძირითად მოვალეობებში ან ცდება მის ძირითად სამუშაო ადგილს, გაიაროს რიგარეშე ინსტრუქტაჟი, შესასრულებელ სამუშაოსთან დაკავშირებულ მოსალოდნელ საფრთხეების შესახებ;
2. სამუშაო შეასრულოს სამუშაო ინვენტარის (ტილო, იატაკის საწმენდი ჯოხი, ცოცხი და ა.შ.) გამოყენებით, ამასთან გაუმართავი ინვენტარის გამოყენება დაუშვებელია;
3. იატაკის დაგვის დროს მტკერის ჰაერში აფრქვევის თავიდან ასაცილებლად რეკომენდირებულია იატაკის დანამვა ან ნოტიო ცოცხის გამოყენება;
4. ნაგავის, შუშის, სხვა სახის ნარჩენების აგროვება უნდა ხდებოდეს მხოლოდ ხელთათმანებში. გატეხილი შუშის შეგროვება იატაკის ტილოთი დაუშვებელია (რათა მინის ნატეხის ტილოში შერჩენისას, იზრდება ტილოს გაწურვის დროს ხელის გაჭრის ალბათობა);
5. დაუშვებელია ნაგვის შეგროვების სათავსოში ნაგვის დატყეპნა ხელით, რათა გამოირიცხოს ხელის გაჭრის საფრთხე;
6. იატაკის სველი წესით დასუფთავების წინ სავალდებულოა: იატაკი გაიწმინდოს ბასრი და მჭხლეტავი ნივთებისაგან (შუშის ნატეხები, ლურსმანი და სხვა);
7. სველი იატაკის ან იატაკზე სისველის არსებობის შესახებ სავალდებულოა გაფრთხილებულ იქნეს ყველა ის პირი რომელსაც აქვს ამ ადგილან შეხება.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

8. წყლით ვედროს გავსება უნდა მოხდეს ვედროს სივრცის არა უმეტესი ორი მესამედით, რათა 1) გამოირიცხოს მისი გადატანის დროს წყლის იატაკზე დაქცევა; 2) ვედროს აწევის და გადატანის დროს შემცირდეს ფიზიკური დატვირთვა ორგანიზმზე;

9. საყოფაცხოვრებო ქიმიის საშუალებების გამოყენებისას სავალდებულოა დაცული იქნას შემდეგი წესები:

- დასაშვებია მხოლოდ ჯანრთელობის დაცვის ორგანოების მიერ ნებადართული საყოფაცხოვრებო ქიმიური საშუალებები;
- მაღალი კონცენტრაციის საყოფაცხოვრებო ქიმიის საშუალებების შეზავება უნდა განხორციელდეს ხელთათმანებში, სუნთქვის ორგანოების დაცვით;
- საჭიროების შემთხვევაში (ნივთიერების გაფრქვევა დროს) დამატებით გამოიყენოს სახის ან თვალების დაცვის საშუალებები;
- მაღალი კონცენტრაციის საყოფაცხოვრებო ქიმიური საშუალებების გამოყენება განხორციელდეს მხოლოდ რეზინის ხელთათმანებით და ჯაგრისით;
- საყოფაცხოვრებო ქიმიური საშუალებების შენახვა უნდა ხდებოდეს სხვებისათვის მიუწვდომელ ადგილას.
- საყოფაცხოვრებო ქიმიური საშუალებების გაფრქვევა არ უნდა ხდებოდეს უცხო პირებთან თანდასწრებით;

10. მტვერის ტილოთი გაწმენდის წინ უნდა დარწმუნდეთ გასაწმენდ ზედაპირზე ბასრი და მჩხლეტავი ნაწილების არარსებობაში. გარდა ამისა უნდა დარწმუნდეთ გასაწმენდ ზედაპირის და მისი კონსტრუქციის მდგრადობაში;

11. ელექტროხელსაწყოების გაწმენდა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ მათი სრული გაუდენურების შემდეგ, ამავდროულად დაუშვებელია მათი გაწმენდა სველი ან ნოტიო ტილოებით. ელ.სადენების, გამანაწილებელი ყუთების, როზეტების, შუქის გამომრთველების და სხვა მზგავსი მოწყობილობების გაწმენდა უნდა ხდებოდეს მხოლოდ მშრალი ტილოთი;

12. იატაკიდან ორ მეტრზე და მეტ სიმაღლეზე სამუშაოს შესრულება ნებადართულია მხოლოდ „დაშვება-განწესის“ საფუძველზე.

13. იატაკის ზედაპირიდან ორ მეტრზე მცირე სიმაღლეზე სამუშაოს შესრულებამდე აუცილებელია:

- დასადგომად გამოვიყენოთ ორკაპალა კიბე, ფართო საყრდენიანი სადგამი (ყოველივე საშუალების გამოყენება უნდა იყოს შეთანხმებული შრომის უსაფრთხოების სპეციალისთან);
- დავრწმუნდეთ სადგამის მდგრადობაში;
- დაუშვებელია საყრდენებით შემოფარგლურ საზღვრებს გარეთ გადახრა (გადაყირავების ასაცილებლად);

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- სადგამზე დგომის და მუშაობის დროს უნდა იყოს დაცული „სხეულის სამი საყრდნელი ადგილის წესი“;

1. სამუშაო ინვენტარი უნდა იქნას შენახული მისთვის განკუთვნილ ადგილზე, მანამდე კი იგი უნდა იქნას გარეცხილი სადენზიფიცირო ან სარეცხი ხსნარით და გამშრალდეს;
2. ნაგავი და უვარგისი საწმენდი საშუალებები განთავსდეს ნაგვის შესაგროვებელ ადგილას ან გადაიყაროს;
3. მოვაწესრიგოთ დაცვის საშუალებები და შეინახეთ ისინი მომავალ გამოყენებამდე;
4. დაიბანეთ ხელები და სახე თბილი წყლით და საპნით. სარეცხი საპნის გამოყენების შემთხვევაში კანი დააამუშაოთ დამარბილებილი და მკვებავი კრემით;
5. ხელმძღვანელს შეატყობინეთ სამუშაოს შესრულების დროს გამოვლენილ ან შემჩნეულ ყველა სახის უწყსროგობის შესახებ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დაცვის სამსახური

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დაცვის სამსახურის თანამშრომლის პოზიციაზე სამუშაოდ დაიშვებიან პირები, რომლებსაც შეუსრულდათ 18 წელი, გაიარეს სამედიცინო შემოწმება, მიიღეს ცოდნა შრომის უსაფრთხოებაში.

სამუშაოზე ახლად მიღებულმა თანამშრომელმა უნდა გაიაროს შესავალი ინსტრუქტაჟი და პირველადი ინსტრუქტაჟი სამუშაო ადგილზე. შესავალი ინსტრუქტაჟის ჩატარებისა და ცოდნის შემოწმებაზე კეთდება აღნიშვნა შესავალი ინსტრუქტაჟის რეგისტრაციის ჟურნალში.

პირველადი ინსტრუქტაჟი სამუშაო ადგილზე ტარდება ამ ინსტრუქციის მიხედვით თვითოეული მუშაკისათვის ინდივიდუალურად.

განმეორებითი ინსტრუქტაჟი ტარდება 3 თვეში ერთხელ მაინც.

სამუშაოს დაწყების წინ, განსაკუთრებით საშიშ პირობებში, უნდა ჩატარდეს მიმდინარე ინსტრუქტაჟი და გაიცეს განწესი - დაშვება, რომელიც განსაზღვრავს მუშაობის უსაფრთხო პირობებს.

ინსტრუქტაჟის ჩატარების შედეგად მიღებულ ცოდნას ამოწმებს ინსტრუქტაჟის ჩამტარებელი.

დასაქმებული, რომელმაც გაიარა ინსტრუქტაჟი და გამოავლინა არადამაკმაყოფილებელი ცოდნა, სამუშაოზე არ დაიშვება.

სამუშაო ადგილზე ჩატარებულ პირველადი, განმეორებითი და არაგეგმიური ინსტრუქტაჟების შესახებ ინსტრუქტაჟის ჩამტარებელი პირი აკეთებს ჩანაწერს სამუშაო ადგილზე ინსტრუქტაჟის რეგისტრაციის ჟურნალში.

სამუშაო ადგილი

სამუშაო ადგილი უზრუნველყოფილი უნდა იყოს გაგრილება გათბობის სისტემით, განიავების შესაძლებლობებით (ბუნებრივი ან/და ხელოვნური), ბუნებრივი და ხელოვნური განათებით, სასმელ სამეურნეო დანიშნულების წყლით, სან. კვანძით და მოსასვენებელი სივრცით.

იდს და აღჭურვილობა

დაცვის სამსახურის თანამშრომელი უზრუნველყოფილი უნდა იყოს სპეც ტანსაცმლით, დამცავი სპეც ფეხსაცმლით, სპეცტანსაცმლით, ამრეკლი ჟილეტით, ავარიული სანათით, მუდმივი კავშირის შესაძლებლობით.

სამუშაო სივრცეში გადაადგილება ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გამოყენების გარეშე აკრძალულია.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დაკისრებული მოვალეობები

სამუშაო ადგილზე გამოცხადებისას, დაცვის სამსახურის თანამშრომელი უნდა დარწმუნდეს, რომ სამუშაო სივრცე კონტროლირებადია და გადაიბაროს ცვლა, მიიღოს ინფორმაცია ნებისმიერი ინციდენტის შესახებ რომელსაც ქონდა ადგილი წინა ცვლი პერიოდში.

დაკისრებული მოვალეობის განხორციელებისას დაცვის სამსახურის თანამშრომელი უნდა იყოს ფხიზლად და ნებისმიერი არასტანდარტული სიტუაცია შეატყობინოს უშუალო ხელმძღვანელს და საჭიროების შემთხვევაში სამართალდამცავ ორგანოებს.

აკრძალულია ისეთ სამუშაო სივრცეებში გადაადგილება, სადაც არ არის განათება, იდენტიფიცირებულია როგორც განსაკუთრებით საშიში ზონა, შესაძლებელია არსებობდეს ჩასავარდნი ადგილები, მაღალი ზიანის პოტენციალის მქონე სივრცეები.

სამუშაო ადგილი დასაქმებულმა უნდა შეინახოს სისუფთავეში და წესრიგში. არ გამოიყენოს კუსტარული ელექტროდანადგარები, ღია სპირალიანი გამათბობლები.

აკრძალულია სამუშაოზე ალკოჰოლური, ნარკოტიკული და ფსიქოტროპული თრობის ქვეშ გამოცხადება და ყოფნა.

სამუშაო ადგილზე უცხო პირების და ასევე თრობის ქვეშ მყოფი ადამიანების დაშვება აკრძალულია.

დასაქმებულის მიერ ამ ინსტრუქციის მოთხოვნების დარღვევა იწვევს პასუხისმგებლობას დადგენილი წესის მიხედვით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ელექტროსის ინსტრუქცია

II. ელექტრო უსაფრთხოების მოთხოვნები

1. გადასატანი ელექტროინსტრუმენტებით და ხელის ელექტრული მანქანებით სამუშაოდ დაიშვება შესაბამისი კომპეტენციის მქონე პირი - პერსონალინ ვისაც აქვს ელემენტარული ტექნიკური ცოდნა ელექტრომოწყობილობების შესახებ, ელექტრომოწყობილობებთან მუშაობის უსაფრთხოების წესების ცოდნა, მკაფიო წარმოდგენა ელექტროდენით გამოწვეულ და დენგამტარ ნაწილებთან მიახლოების საფრთხეებზე.
2. გადასატანი ელექტროინსტრუმენტის და ხელის ელექტრული მანქანით სამუშაოების ჩატარება დასაშვებია ელექტროდამცავი საშუალებებიდან (დიელექტრიკული ხელთათმანები, საფენები, ქვესადებები, ბოტები, კალოშები) ერთ-ერთის გამოყენებით მაინც ან ელექტროდამცავი საშუალების გამოუყენებლად, თუ ამ დროს მხოლოდ ერთი ელექტრომიმღები (მანქანა ან ინსტრუმენტი) იღებს კვებას გამყოფი ტრანსფორმატორიდან, ავტონომიური ძრავა-გენერატორის დანადგარიდან, გამყოფ-გრაგნილებიანი სიხშირის გარდამსახიდან ან დამცავი გამორთვის მოწყობილობის გავლით.
3. დისკოიანი ინსტრუმენტები აღჭურვილი უნდა იყოს დამცავი გარსაცმით.
4. მომეტებული საფრთხის და განსაკუთრებით საშიშ შემთხვევებში გადასატანი ელექტრული სანათების ძაბვა არ უნდა იყოს 50 ვოლტზე მეტი. განსაკუთრებით არახელსაყრელ პირობებში (ქვაბების დოლებში, კვმ-ის ნაკვეთურებში, მეტალის რეზერვუარებში და სხვა ამგვარში) მუშაობისას გადასატანი სანათების ძაბვა არ უნდა იყოს 12 ვოლტზე მეტი.
5. ხელის ელექტრული მანქანებით, გადასატანი ელექტროინსტრუმენტებით და სანათებით მუშაობის დაწყებამდე საჭიროა:
 - ა) დეტალების კომპლექტურობისა და მათი დამაგრების საიმედოობის შემოწმება;
 - ბ) მკვებავი კაბელის (შნურის), მისი დამცავი მილის და საშტეფსელო ჩანგლის წესრიგში ყოფნის, კორპუსის საიზოლაციო დეტალების, სახელურის და მუსების დამჭერის სახურავების, დამცავი გარსაცმების გამართულობაში დარწმუნება გარეგანი დათვალიერებით;
 - გ) ამომრთველის მუშაობის ვარგისიანობის შემოწმება;
 - დ) დამცავი გამორთვის მოწყობილობის ტესტირება (აუცილებლობის შემთხვევაში);
 - ე) ელექტროინსტრუმენტის ან მანქანის მუშაობის შემოწმება უქმ სვლაზე;
6. დაუშვებელია ხელის ელექტრული მანქანების, გადასატანი ელექტროინსტრუმენტების და სანათების გამოყენება, თუ მათზე ან მათ დამხმარე მოწყობილობებზე აღმოჩნდა დეფექტები და არა აქვთ გავლილი პერიოდული შემოწმება.
7. ელექტროინსტრუმენტების, ხელის ელექტრული მანქანების, გადასატანი სანათების გამოყენებისას მათი სადენები და კაბელები შეძლებისდაგვარად უნდა იყოს დაკიდებული. დაუშვებელია სადენების და კაბელების უშუალო შეხება ცხელ, ნესტიან და ზეთიან ზედაპირებთან ან საგნებთან. ელექტროინსტრუმენტის კაბელი დაცული უნდა იყოს შემთხვევითი მექანიკური დაზიანებისაგან.
8. ძაბვის გაქრობისას ან მუშაობაში შესვენებისას ელექტროინსტრუმენტები და ხელის ელექტრული მანქანები უნდა გამოირთოს ელექტრული ქსელიდან.
9. მომუშავეებს, რომლებიც იყენებენ ელექტროინსტრუმენტებს და ხელის ელექტრულ მანქანებს, ეკრძალებათ:
 - ა) ხელის ელექტრული მანქანების ელექტროინსტრუმენტების, თუნდაც მცირე დროით, სხვა მომუშავეებზე გადაცემა;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- ბ) ხელის ელექტრული მანქანების და ელექტროინსტრუმენტების დაშლა და რაიმე რემონტის ჩატარება;
- გ) ელექტრული მანქანის, ელექტროინსტრუმენტის სადენებით გამაგრება, მზრუნავ ნაწილებთან შეხება ან ბურბუშელის, ნახერხის, ნაქლიბის მოცილება მათ სრულ გაჩერებამდე;
- დ) ინსტრუმენტის, მანქანის მასრაში მუშა ნაწილის ჩადება ან ამოღება, აგრეთვე ინსტრუმენტის რეგულირება მისი ქსელიდან გამორთვის გარეშე;
- ე) მისადგმელი კიბეებით მუშაობა. სიმაღლეზე სამუშაოების დროს უნდა მოეწყოს მყარი ხარაჩოები ან ხიდურები;
- ვ) ქვაბების დოლებში, მეტალის რეზერვუარებში და ა.შ. გადასატანი ტრანსფორმატორების და სიხშირის გარდამქმნელების შეტანა.
10. აკრძალულია:
- ა) ელექტროსადენების და კაბელების გადამხმების და ბოლოების იზოლაციის გარეშე დატოვება;
- ბ) დროებითი ელექტროგაყვანილობის და ელექტროხელსაწყოების კვებისათვის დამაგრძელებელი ელექტროსადენების გამოყენება, თუ მათი დანიშნულება არ არის განპირობებული საავარიო და დროებითი სამუშაოების წარმოებით;
- გ) ელექტროქსელში ჩართული ელექტროგამაცხელებელი ხელსაწყოების, აგრეთვე სხვა საყოფაცხოვრებო ელექტროხელსაწყოების უმეტესაწყოოდ დატოვება (მათ შორის, „მოლოდინის“ რეჟიმში), გარდა ელექტროხელსაწყოებისა, რომელთა სადღეღამისო მუშაობის რეჟიმი გათვალისწინებულია ქარხანა-დამამზადებლის ინსტრუქციით;
- დ) სამუშაო საათების დასრულების შემდეგ ელექტროდანადგარების და საყოფაცხოვრებო ელექტროხელსაწყოების ელექტროქსელში ჩართულ მდგომარეობაში დატოვება იმ სათავსებში, სადაც არ იმყოფება მორიგე პერსონალი, გარდა მორიგე განათებისა, ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის სისტემებისა, სხვა ელექტროდანადგარებისა და ელექტროტექნიკური ხელსაწყოებისა, რომელთა მუშაობა განპირობებულია მათი ფუნქციონალური დანიშნულებით და/ან გათვალისწინებულია მათი ექსპლუატაციის ინსტრუქციით.
11. ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოზე დაიშვება 18 წელს მიღწეული შესაბამის კვალიფიკაციის მქონე პერსონალი, რომელსაც გავლილი აქვს სათანადო მომზადება.
12. ელექტროსაშემდუღებლო დანადგარის მუშაობის დროს უნდა იყოს დამიწებული. ძირითადი საშემდუღებლო მოწყობილობების გარდა დამიწებული უნდა იყოს უშუალოდ ტრანსფორმატორის ის საშემდუღებლო მეორადი გრაგნილის მომჭერი, რომელზეც შეერთებულია უკუგამტარი.
13. ელექტროტექნიკური მოწყობილობების გამოყენებამდე საჭიროა იზოლაციის შემოწმება, ხოლო გამოყენებისას - ექსპლუატაციის წესების დაცვა. მუშებს უნდა ჰქონდეთ სხეულის ღია ნაწილების დამცავი საშუალებები.
14. ელექტრომესადუღებელ აპარატებსა და მათ მკვებავ წყაროებში გათვალისწინებული და დაყენებული უნდა იყოს ძაბვის ქვეშ მყოფი ელემენტების საიმედო შემოღობვა.
15. დახურულ სათავსში ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოების შესრულების პროცესში სამუშაო ადგილები უზრუნველყოფილი უნდა იყოს ვენტილაციით ან განიავებით.
16. პერსონალს უტარდება პერიოდული სწავლება წელიწადში ერთხელ ან წარმოების მენეჯერის/შრომის უსაფრთხოების მენეჯერის გადაწყვეტილებით ტექნოლოგიური ცვლილებების ან ელექტროუსაფრთხოების მოთხოვნების დარღვევის შემთხვევაში.

III. ელექტროშემდუღებლის უსაფრთხოების ინსტრუქცია

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. ელ. შედუღებით სამუშაოებზე არ დაიშვებიან 18 წელზე ნაკლები ასაკის მქონე პირები, ელ.შემდუღებლად დაშვებულ პირებს გავლილი უნდა ქონდეთ სპეციალური სწავლება და შემოწმება ინსტრუქციისა უსაფრთხოების ტექნიკის დარგში.
2. უსაფრთხოების ტექნიკის საინსტრუქციო მოთხოვნებზე შემოწმებებს ელ.შემდუღებლები გადიან ყოველწლიურად.
3. სამ თვეში ერთხელ ელ.შემდუღებლებს უტარდებათ უსაფრთხოების ტექნიკის საკითხებზე გეგმიური ინსტრუქტაჟი.
4. პიროვნება, რომელიც დაარღვევს უსაფრთხოების ტექნიკის წესებს ექვემდებარება არაგეგმიურ გამოცდას ინსტრუქციისა და წესების ცოდნაზე.
5. ელ.შედუღების დაწყების წინ აუცილებლად შეამოწმეთ იზოლაცია შედუღებული გამტარებისა და ელ. საჭირისისა, ასევე ყველა კონტაქტის შეერთების სიმკვიდრე, დაუშვებელია იზოლაციის დაზიანება.
6. აკრძალულია ელ.შედუღების წარმოება ღია მოედანზე ქუხილისა და წვიმის დროს.
7. შემდუღებელი ვიდრე დაიწყებდეს მუშაობას მოვალეა გააფრთხილოს ახლო მომუშავეები.
8. ელ.შედუღების დროებითი მოწყვეტისას ელ.შემდუღებელი ვალდებულია გამორთოს შედუღების აპარატი.
9. თითოეული ელ.შემდუღებელი მომუშავე ღია ელექტრო რკალით, რკალის სხვიებისაგან სახისა და თვალების დაცვისათვის უნდა სარგებლობდეს ნილბით ან დამცავი შუშებით. შედუღების დენისთვის 10 ამპ-301 მმ. 100 ამპერზე მაღლა 300ამპ. 300-30-300 300 ა-დან 500 ა-მდე. ეს 500 (ე.ი ელექტრო მიწა).
10. შებრუნებითი გამტარის სახით აკრძალულია შენობის მეატალური კონსტრუქციის გამოყენება ან რკინა ბეტონის კონსტრუქციის არმატურის ან დამიწების კონტურების ან განსაზღვრული მოწყობილობების კარკასების გამოყენება.
11. იმ ჭურჭლების შედუღების წინ, რომელშიც აალებადი სითხე ინახება ეს ჭურჭელი კარგად უნდა გაირეცხოს და გაიწმინდოს.
12. წვადი მასალების და სითხეების ჭურჭლის შედუღებითი სამუშაოები დასაშვებია მხოლოდ მათი გაწმენდის გარეცხვის შემდეგ ღია ლუქით, სახურავით ან ღა ონკანით.
13. აკრძალულია ელ. შედუღების წარმოება წნეების ქვეშ მყოფ ჭურჭელზე.
14. აკრძალულია ელ.შედუღების წარმოების ადგილებში ცეცხლსაშიში მასალების (ბენზინი, ნავთი, აცეტონი, სპირტი და სხვა) შენახვა.
15. ელ. შემდუღებელი და მისი დამხმარე უზრუნველყოფილნი უნდა იყვნენ ინდივიდუალური დაცვის საშუალებით სპეცტანსაცმელსა და ხელთათმანეში. ტანსაცმლის აალების შემთხვევაში ცეცხლი ჩააქრეთ, წვად ტანსაცმელზე უვარგისი ნაჭრის ან უვარგისი გადასაფარებლის მიდებით.
16. განსაზღვრულ წრედში შემდუღებელი დენის ჩართვა ხელის ელ. შედუღების აპარატის დაყენება ხორციელდება ჩარმაზით ან კონაქტორით.
17. მკვებავის ჩართვისას ყველა მარკის სადენის გამოყენება აკრძალულია განსაზღვრულ წრედში.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

18. შედუღების გამტარების შეერთება ხორციელდება დაწნეხით შედუღებით დაპაიანებით, სპეცდამჭერებით. ახვევითი შეერთება აკრძალულია.
19. შედუღების ობიექტი მუდმივად უნდა დამიწდეს, გარდა ამისა უნდა დამიწდეს შედუღების ტრანსფორმატორის მეოთხედი წრის ის დამჭერი, რომელსაც უერთდება ნაკეთობისაგან მიმავალი პროვოდი (უკუგამტარი).
20. დენის წრედის ჩართვა ან გამორთვა უნდა მოხდეს ელ. შემკეთებლის მიერ, ამ ოპერაციის ჩატარება ელ.შემდუღებლებს ეკრძალებათ.
21. მკვებავ წრედს შორის და მოძრავ შედუღების აგრეგატს შორის გამტარის სიგრძე არ აღემატება მ. გამტარს უნდა ქონდეს მექანიკური დაზიენებისგან დამცავი.
22. გადასატან შედუღების მოწყობილობებში უკუგამტარი ისევ უნდა იყოს იზოლირებული, როგორც ძირითადი გამტარი.
23. შედუღებით სამუშაოების შესრულებისას ტენიან ადგილებში ან მუხლებზე ან წოლით მდგომარეობაში შემდუღებლები იყენებენ დიელექტრიულ ხალიჩებს შესადული ნაკეთობისაგან იზოლაციისთვის.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ელექტროსაშემდუღებლო და აირსაშემდუღებლო სამუშაოთა ინსტრუქტაჟი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

პროფესიული საფრთხის ცნობარი

წინამდებარე ცნობარი სტანდარტული ფორმით მოიცავს იმ საფრთხეების ჩამონათვალს, რომლებთანაც შეხება შეიძლება ჰქონდეს ელექტრო და აირ შემდუღებელს მისი ჩვეულებრივი სამუშაო პროცესის დროს. წინამდებარე ცნობარი წარმოადგენს ინფორმაციის და არა რეკომენდაციის წყაროს.

დაზიანებებისა და დაავადებების გამომწვევი მიზეზების ცოდნის გათვალისწინებით, უფრო მარტივია სათანადო ზომების შემუშავება და გატარება პრევენციისთვის.

ელექტროსაშემდუღებლო და აირსაშემდუღებლო სამუშაოთა უსაფრთხოების პრევენციული ზომები.

- სამშენებლო მოედნებზე ელექტროტექნიკური მოწყობილობების გამოყენებამდე საჭიროა იზოლაციის შემოწმება, ხოლო გამოყენებისას – ექსპლუატაციის წესების დაცვა. მუშებს უნდა ჰქონდეთ სხეულის ღია ნაწილების დამცავი საშუალებები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- ელექტროშესადულებელ აპარატებსა და მათ მკვებავ წყაროებში გათვალისწინებული და დაყენებული უნდა იყოს ძაბვის ქვეშ მყოფი ელემენტების საიმედო შემოღობვა.
- წვიმისა და თოვლის დროს ელექტროშესადულების სამუშაოთა შესრულება გადახურვის გარეშე დაუშვებელია.
- კონსტრუქციის ელემენტების ჭრისას მიღებულ უნდა იქნეს მათი ჩამოვარდნის საწინააღმდეგო ზომები.
- დახურულ სათავსში ელექტროსაშემდულებლო და აირსაშემდულებლო სამუშაოების შესრულების დროს სამუშაო ადგილები უზრუნველყოფილი უნდა იყოს ვენტილაციით ან განიავებით.
- ჭურჭელი, რომელშიც მოთავსებული იყო წვადი სითხეები ან მჟავები, შედუღებამდე (ჭრამდე) უნდა გაიწმინდოს, გამოირეცხოს, გაშრეს და შემოწმდეს, რომ არ შეიცავდეს მავნე ნივთიერებების საშიშ კონსისტენციას.
- ჩაკეტილი დახურული ტევადობის შიგნით ელექტროსაშემდულებლო და აირსაშემდულებლო სამუშაოს ერთდროულად შესრულება დაუშვებელია.
- გაზის ბალონების გადაზიდვა, შენახვა, მიღება და გადაცემა უნდა განხორციელდეს საექსპლუატაციო წესების დაცვით.
- გაზის ბალონები დაცული უნდა იყოს დარტყმითი და მზის სხივების პირდაპირი მოქმედებისაგან, გამთბობი ხელსაწყოდან დაშორებული უნდა იყოს 1 მ-ზე მეტი მანძილით.
- გაზის ბალონები უნდა ინახებოდეს სპეციალურ მშრალ და განიავებად სათავსებში. ცარიელი და გაზით სავსე ბალონები უნდა ინახებოდეს ცალ-ცალკე.
- სამუშაოს დამთავრების შემდეგ გაზიანი ბალონები უნდა ინახებოდეს სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას, სადაც უცხო პირთა შესვლა გამორიცხებულია. გადასატანი გენერატორი უნდა გათავისუფლდეს კალციუმის კარბიდისაგან და გადატანილ

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- უნდა იქნეს სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე.
- ჟანგბადის ბალონების ექსპლუატაციის, შენახვისა და გადაადგილების დროს უნდა განხორციელდეს ღონისძიებები, რათა არ მოხდეს ბალონის შეხება საცხებ მასალებთან ან ზეთის ლაქის მქონე ტანსაცმელსა და ჩვრებთან.
- დაუშვებელია აცეტილენის გენერატორების მოთავსება ხალხის მასობრივად ყოფნის ან გასასვლელ ადგილებში, აგრეთვე, კომპრესორებით ან ვენტილატორებით ჰაერის აღების ადგილებში.
- დაუშვებელია წნევის ქვეშ მყოფი დანადგარების საწვავითა და მავნე ნივთიერებებით შევსებული მილსადენების შედუღება, ჭრა და გაცხელება

აირით შედუღების პროცესში არსებობს აფეთქებისა და ხანძრის რისკი, რის შედეგადაც დასაქმებულმა შეიძლება მიიღოს კანის დამწვრობა, თვალების დაზიანება და მავნე ნივთიერებებისგან მოწამვლა. რეკომენდებულია, რომ ყველა აალეზადი ნაწილი მოაშორეთ საშიშ სივრცეს. შედუღების ტექნიკური სამუშაოების დროს უზრუნველყავით ზედამხედველობა და ხანძრის საწინააღმდეგო შესაბამისი ცეცხლმაქრები, მაგ., ფხვნილის ცეცხლმაქრი. მშენებლობებსა და სამონტაჟო ადგილებზე ტრანსპორტირებისთვის შეძლებისდაგვარად გამოიყენეთ ბალონების ურიკები. დაიცავით ბალონები წაქცევისგან და არ განათავსოთ ისინი გასასვლელებში, კორიდორებში, სითბოს წყაროსთან. გამოიყენეთ მხოლოდ შემოწმებული და დაშვებული წნევის რედუქტორები და ისე მიუერთეთ ისინი გაზის ბალონებს, რომ უსაფრთხოების სარქველების მოქმედებაში მოყვანისას საფრთხე არ შეექმნას ადამიანებს.

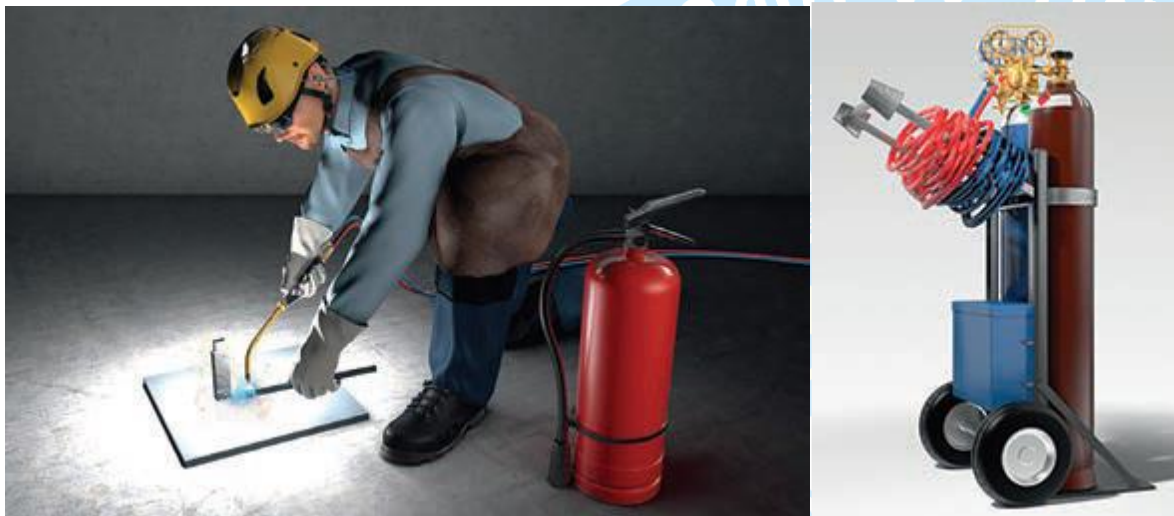
შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. შედუღების კვების წყარო უსაფრთხოდ ღია სივრცეში
2. შედუღების კვებისწყაროს გაყვანილობა
3. შემდუღებლის სამუშაო ადგილი სხვა სამუშაო ადგილებისგან გამოყავით ტიხრებით ან ფარდებით
4. გამოიყენეთ შესაბამისი დამცავი ფარები ან დამცავი ეკრანები დამცავი ფილტრით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მშენებლობებსა და სამონტაჟო ადგილებზე ტრანსპორტირებისთვის გამოიყენეთ

1. ბალონების ურიკები, 2. დამცავი სათვალე, 3. ფხვნილის ცეცხლმაქრი.

ელექტრო უსაფრთხოება

ელექტრობასთან დაკავშირებული საფრთხეები:

- ელექტროშოკი - იწვევს უნებლიე ხელის ჩაბლაუჭებას, გულის ფიბრილაციას, სუნთქვის შეჩერებას, გულის გაჩერებას, სისხლის და სისხლძარღვების დაზიანება;
- დამწვრობა (გარეგანი და შინაგანი) - გამოწვეული ელექტროშოკით;
- ხანძარი და აფეთქება - მოკლე ჩართვა, კაბელის დატვირთვა ჩართული ხელსაწყოებით და ა.შ.;
- ელექტრო რკალის წარმოქმნა - თვალის დაზიანება ულტრაფილეტის გამოსხივებით;
- მეორადი ეფექტები - დენის დარტყმის შედეგად უკუგდებისგან შეიძლება გამოიწვიოს მოტეხილობებისხვა სახის დაზიანებები;

დაზიანების (ელექტროშოკის) სიმძიმეს განსაზღვრავს შემდეგი ფაქტორები:

- ძაბვა - მაღალი ძაბვა, ცვლადი დენი და მუდმივი დენი;
- ხანგრძლივობა - დენის ზემოქმედების ხანგრძლივობა ადამიანზე უშუალო კონტაქტისას;
- საკონტაქტო ნივთიერება-ლითონი, სითხე და სხვა;
- გარემო ფაქტორები - მაღალი ტენიანობა, ტემპერატურა;
- დენის სიხშირე - ცვლადი დენი;
- დენის გზა/მიმართულება - სხეულზე გავლის მიმართულება (მაგალითად: გულ-მკერდის არეში გავლა, შესაძლო შედეგი -გულის გაჩერება-სიკვდილი);
- დენის გამტარობაზე წინააღმდეგობა - ადამიანის კანი წარმოადგენს დენის ბუნებრივ წინაღობას. მაგალითად: მშრალი კანისწინაღობა - 100 000 ომია, ხოლო ნოტიო/სველი და დაზიანებული კანის წინაღობა 1000 ომი. ნებისმიერი სახის ტანსაცმელი ასევე ეფექტსდაგავლენას ახდენს წინაღობაზე;
- კონტაქტის სახეობა - მაგალითად: ხელით, ტანით და ა.შ. რაც უფრო დიდია კანით შეხების არეალი სადენებთან, მით მეტიადაზიანების საფრთხე და სიმძიმე;

უბედური შემთხვევების გამომწვევი სავარაუდო წინაპირობები ელექტრო მოწყობილობებთან მუშაობისას:

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შეუსაბამო მოწყობილობის გამოყენება ფეთქებადსაშიშ გარემოში;

- ელექტრო მოწყობილობის გამოყენება სველ-ტენიან გარემოში არასათანადო დაცვის კლასის გარეშე;
- ელექტრო სადენების არასწორად გამოყენება - მაგალითად: ელექტროსადენების პირდაპირი მიერთება ბუდეზე ე.წ.

„შტეფცელის“ გარეშე;

- ფიზიკური დაუდევრობა - შტეფცელის გამოქაჩვა როზეტიდან კაბელით და არა სახელურით, ინსტრუმენტის გამტარით(კაბელით) ტარება, ჩაჭედილი, გამტარის მოხმარება დაზიანებული საიზოლაციო ფენით და სხვა;
- შეუსაბამო ან არაპროფესიონალის მიერ მოხმარება, ცუდი მოპყრობა, დაზიანებული და არასათანადოდ დაიზოლირებული კაბელი;
- დაზიანებული და დეფექტიანი ხელსაწყო მოხმარება;
- შტეფცელის ქიმიური დაზიანება, მაგალითად კოროზია და/ან სხვა;
- ელექტრო მოწყობილობების პერიოდული შემოწმების უგულებელყოფა.

პორტატული ელექტრო ხელსაწყოების გამოყენებისას უსაფრთხოებისთვის გასათვალისწინებელი საკონტროლო მექანიზმები:

- გამოიყენეთ მხოლოდ დამიწების მქონე ხელსაწყოები, საშიში ძაბვის არსებობის შემთხვევაში;
- უზრუნველყავით გაზრდილი დაცვა ამომრთველების საშუალებით(ე.წ.ავტომატი);
- სადენები განათავსეთ მაქსიმალური სიფრთხილით ისე, რომ აარიდოთ მათზე მანქანით გადავლის საფრთხეები;
- გამოიყენეთ ორმაგი იზოლაციის მქონე სადენები და ხელსაწყოები;
- გამოყენებამდე ვიზუალურად დაათვალიერეთ და შეამოწმეთ ხელსაწყო და ელექტრო სადენები მექანიკურ, ქიმიურ დაზიანებაზე;

სამუშაო ადგილზე უსაფრთხოების სისტემა:

- მხოლოდ კომპეტენტური პერსონალი;
- დიელექტრიკული ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები - ხელთათმანები და სხვა;
- მაიზოლირებული ხელსაწყოები და აღჭურვილობა;
- სამუშაო ადგილის მდგომარეობა უნდა შეესაბამებოდეს ელ.ხელსაწყოების გამოყენების პირობებს (ტენიანობა, სისუფთავე);
- სამუშაოები ელექტრო მოწყობილობებთან უნდა განხორციელდეს გათიშულ სესტემაში, დენის წყაროს ამორთვით

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მდგომარეობაში;

- ელექტრო წრედის ავტომატური ამომრთველის აუცილებელი არსებობა;
- ლოკალური დამიწების სერვისები - სადაც დამიწება ხდება უნდა იყოს თვალსაჩინო შესაბამისი ნიშნები;

- ელექტრო ინსტალაციები და მოწყობილობები უნდა იყოს ინსპექტირებული მუდმივ რეჟიმში საჭიროებისამებრ;
- პორტატული ხელსაწყოების ინსპექტირება ტექნიკური მონაცემების/პასპორტის შესაბამისად. ტესტირება ტექნიკური მომსახურების შემდეგ უშუალოდ სამუშაო პროცესში ხელსაწყო მუშაობისას.

სამაშველო პროცედურები ელექტრო ინციდენტების დროს:

- არ შეეხოთ დაშავებულს, რადგან ის შეიძლება კვლავ იყოს ელექტრო დენთან კონტაქტში, ასრულებდეს გამტარის როლს და მოხდეს პოტენციურად დამხმარის დაშავება (გარდაცვალება) ელექტრო შოკით;
- დაუყოვნებლივ მოახდინეთ ყველა წესის დაცვით ელ.ენერგიის გათიშვა წყაროდან ან შესაბამისი იზოლირებული დამხმარე საშუალებით, მოაცილეთ ელექტრო ენერგიის წყარო დაზარალებულს, მაგალითად: მშრალი, ტანისამოსი, მშრალი ხის მასალა, რეზინის ჯოხით და სხვა;
- დარწმუნდით საკუთარ უსაფრთხოებაში;
- დარეკეთ დახმარებისთვის;
- შეამოწმეთ სუნთქვა. თუ სუნთქავს წამოაყენეთ, ხოლო თუ არა, ჩაუტარეთ გულის და ფილტვების რეანიმაცია (გულის არაპირდაპირი მასაჟი, ხელოვნური სუნთქვა) პირველად სამედიცინო დახმარებაზე პასუხისმგებელმა პირმა;
- დამწვრობის შემთხვევაში აღმოუჩინეთ შესაბამისი პირველადი მკურნალობა;
- დარწმუნდით, რომ დაშავებულს გაეწევა შესაბამისი სამედიცინო დახმარება;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ა) **მონიტორიანი მოწყობილობა** –ასობის, ციფრების, სიმბოლოების ან გრაფიკული გამოსახულების ამსახველი ეკრანი გამოყენებული გამოსახვის პროცესის მიუხედავად;

ბ) **სამუშაო ადგილი** – დასაქმებულისთვის განკუთვნილი ადგილი, დაკომპლექტებული ეკრანიანი/მონიტორიანი მოწყობილობით, რომელსაც შესაძლებელია თან ახლდეს: კლავიატურა ან სხვა შემყვანი მოწყობილობები, ასევე პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც ამ ადამიანსა და კომპიუტერს შორის მაკავშირებელ რგოლს ქმნის; დამატებითი აქსესუარები; გარე მოწყობილობები, მათ შორის ტელეფონი, მოდემი, პრინტერი, დოკუმენტების დამჭერი, სამუშაო სკამი/სავარძელი და სამუშაო მაგიდა/სამუშაო ზედაპირი და უშუალოდ ამ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული სამუშაო გარემო და ა.შ.

გ) **მონიტორიან მოწყობილობებთან მომუშავე დასაქმებული**– საქართველოს კანონით „შრომის უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის შესახებ“ განსაზღვრული ნებისმიერი დასაქმებული, რომელიც მონიტორიან დანადგარს რეგულარულად იყენებს - დღეში არანაკლებ 4 საათის განმავლობაში.

სამუშაო ადგილების შეფასება

1. დამსაქმებელი ვალდებულია ჩაატაროს სამუშაო ადგილების შესწავლა-შეფასება დასაქმებულების უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით, განსაკუთრებით, როცა ეს ეხება მხედველობის დამაზიანებელ, ფიზიკურ პრობლემებთან და გონებრივ დამაბულობასთან დაკავშირებულ რისკებს. დამსაქმებელმა უნდა მიიღოს შესაბამისი ზომები სამუშაო პირობების გამოსასწორებლად და ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე ჩატარებული შეფასების შედეგად აღმოჩენილი რისკების შესამცირებლად ან თავიდან ასაცილებლად, აღმოჩენილი რისკების დამატებითი და/ან ერთობლივი შედეგების გათვალისწინებით.
2. დამსაქმებელმა უნდა გაატაროს შესაბამისი ღონისძიებები იმისათვის, რომ სამუშაო ადგილები აკმაყოფილებდეს წინამდებარე რეგლამენტის დანართში მოცემულ მოთხოვნებს.

სამუშაო ადგილი

თითოეული სამუშაო ადგილი ისე უნდა მოეწყოს, რომ მოსახერხებელი იყოს ნებისმიერი ადამიანისთვის და ნებისმიერი შესასრულებელი სამუშაოსთვის. ამ კონტექსტში ტერმინს „სამუშაო ადგილი“ მრავალმხრივი გამოყენება გააჩნია.

ა) ზოგადი მოთხოვნა

სამუშაო ადგილზე მონიტორიანი მოწყობილობის გამოყენება არ უნდა უქმნიდეს საფრთხეს დასაქმებულთა უსაფრთხოებასა და ჯანმრთელობას .

ბ) მონიტორი

ბ.ა) მონიტორზე გამოსახული სიმბოლოები კარგად გამოკვეთილი და ფორმირებული უნდა იყოს, მათ ადეკვატური ზომა უნდა გააჩნდეთ და ამ სიმბოლოებსა და ხაზებს შორის ადეკვატური მანძილი უნდა იყოს დაცული.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ბ.ბ) გამოსახულება მონიტორზე უნდა იყოს სტაბილური, ციმციმისა და სხვა არასტაბილურობის გარეშე.

ბ.გ) დასაქმებულს მარტივად უნდა შეეძლოს მონიტორის სიკაშკაშის და/ან სიმბოლოებსა და ფონს შორის კონტრასტის რეგულირება, გარდა ამისა შესაძლებელი უნდა იყოს მონიტორის და მასზე გამოსახული სიმბოლოების გარემო პირობებთან ადვილად მისადაგება/დარეგულირება .

ბ.დ) შესაძლებელი უნდა იყოს მონიტორის ადვილად და თავისუფლად ბრუნვა და გადახრა, დასაქმებულის საჭიროების შესაბამისად.

ბ.ე) მონიტორისთვის ან რეგულირებადი მაგიდისთვის გათვალისწინებული უნდა იყოს დამატებითი/ცალკე საყრდენის გამოყენების შესაძლებლობა.

ბ.ვ) მონიტორი არ უნდა ირეკლავდეს და არ უნდა გააჩნდეს ისეთი ანარეკლი (სიკაშკაშე), რომელიც დასაქმებულს დისკომფორტს შეუქმნის.

ბ.ზ) დასაქმებულის თვალსა და მონიტორზე გამოსახულ დეტალს შორის (რომელსაც დასაქმებული აკვირდება) ოპტიმალური დაშორება დამოკიდებულია დეტალის ზომაზე და უნდა მერყეობდეს 500-დან 700 მილიმეტრამდე, ამასთან ხედვის დისტანცია არ უნდა იყოს 400 მილიმეტრზე ნაკლები.

გ) კლავიატურა

გ.ა) კლავიატურა განცალკევებული უნდა იყოს მონიტორისგან და შესაძლებელი უნდა იყოს მისი დახრა, რათა დასაქმებულს შეეძლოს მისთვის მოსახერხებელი სამუშაო პოზიის შერჩევა ხელებისა და მაჯის გადაღლის თავიდან აცილების მიზნით.

გ.ბ) კლავიატურის წინ უნდა იყოს საკმარისი ადგილი იმისათვის, რომ დასაქმებულს შეეძლოს ხელებითა და მაჯით სამუშაო ზედაპირზე დაყრდნობა.

გ.დ) ანარეკლის თავიდან ასაცილებლად კლავიატურას უნდა გააჩნდეს მქრქალი ზედაპირი.

გ.ე) კლავიატურის დიზაინი და კლავიშების ზომა კლავიატურის ადვილად გამოყენების საშუალებას უნდა იძლეოდეს.

გ.ვ) კლავიშებზე განლაგებული სიმბოლოები ადეკვატურად უნდა იყოს გამოკვეთილი და მათი გარკვევა მარტივად უნდა იყოს შესაძლებელი დასაქმებულის სამუშაო პოზიიდან.

მოძრაობის სიხშირე

სამუშაო ამოცანები, როგორებიცაა მაგალითად ბეჭდვა, ოპერატორებისგან მოითხოვს ბევრჯერ განმეორებად მოქმედებებს. რაც უფრო მეტი განმეორებების გაკეთება უწევს დასაქმებულს, მით უფრო სწრაფი და ხშირად განმეორებადი მოქმედებებია საჭირო და უფრო ინსტენსივობით იკუმშება კუნთები. უფრო მეტი განმეორებადობის მქონე ამოცანები მოითხოვს დიდ კუნთოვან ძალისხმევას და შესაბამისად, სჭირდება მეტი დრო დასასვენებლად და ძალების აღსადგენად იმისათვის, რომ კუნთები დაცული იქნას დაზიანებისგან.

დ) სამუშაო მაგიდა ან სამუშაო ზედაპირი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დ.ა) სამუშაო მაგიდას ან სამუშაო ზედაპირს უნდა გააჩნდეს საკმარისად დიდი ნაკლებად არეკლვადი ზედაპირი, სადაც ეკრანი, კლავიატურა, საბუთები და სხვა აღჭურვილობა მოხერხებულად განთავსდება.

დ.ბ) საბუთების დამჭერი უნდა იყოს მყარი და რეგულირებადი, უნდა განთავსდეს ისე, რომ თვალისა და თავის არაკომფორტული მოძრაობა მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი.

დ.გ) დასაქმებულებს საკმარისი სივრცე უნდა გააჩნდეთ მათთვის კომფორტული პოზის მოსაძებნად და ფეხების განლაგების შესაცვლელად.

ე) სამუშაო სავარძელი

ე.ა) სამუშაო სავარძელი უნდა იყოს მდგრადი და უზრუნველყოს დასაქმებულის თავისუფალი მოძრაობა და მოსახერხებელი პოზა.

ე.ბ) სავარძლის სიმაღლე უნდა იყოს რეგულირებადი.

ე.გ) სავარძლის საზურგის როგორც სიმაღლის, ისე დახრის რეგულირება უნდა იყოს შესაძლებელი.

ე.დ) დასაქმებულს უნდა მიეწოდოს ფეხების სადგამი მოთხოვნისთანავე.

თუ სამუშაო სრულდება მჯდომარე მდგომარეობაში, დასაჯდომი სკამი უნდა იყოს მოსახერხებელი, შესაბამისი საზურგით ქვედა წელისთვის და შესაბამისი ფეხის დასასვენებელი საშუალებით, თუ მომუშავე ადამიანს არ შეუძლია ფეხის იატაკზე დალაგება.

სკამები უნდა იყოს მარტივი გადასატანი, აღჭურვილი მოძრავი ზურგით და რეგულირდებოდეს სიმაღლეში.

სამუშაო გარემო

სამუშაო გარემო არსებობს სამუშაო ადგილზე. იგი მოიცავს ფიზიკურ გარემოს და ზოგად განლაგებას.

ერთი ადამიანისთვის განკუთვნილი სამუშაო ადგილის მოცულობა მინიმუმ 12 მ³ უნდა შეადგენდეს, აღნიშნული ადგილი ისე უნდა იყოს დაპროექტებული, რომ დასაქმებულს ადვილად შეეძლოს მოძრაობა და პოზის შეცვლა.

გარემოსთან დაკავშირებული საკითხებია : ტემპერატურა, ტენიანობა, განათება და ხმაური.

1. **ტემპერატურისა და ტენიანობის** დონეები პირდაპირ ზემოქმედებს ადამიანის კომფორტზე და მუშაობის უნარიანობაზე. ზედმეტმა ტემპერატურულმა რეჟიმმა შეიძლება გამოიწვიოს დაღლილობა და კონცენტრაციის დაკარგვა, ასევე სიფხიზლის დაკარგვა;
2. სამუშაო გარემოს და/ან სამუშაო ადგილის **განათება** 300-700 ლუქსს უნდა შეადგენდეს, მონიტორსა და მის უკან არსებულ ფონს შორის საკმარისი კონტრასტი უნდა იქმნებოდეს, გათვალისწინებული უნდა იყოს სამუშაოს სახეობა და დასაქმებულის მხედველობასთან დაკავშირებული მოთხოვნები.
ბ.ბ) მონიტორზე და სხვა აღჭურვილობაზე განათებისგან გამოწვეული შესაძლო ანარეკლი და სიკაშკაშე ხელოვნური განათების საშუალებებისა და სამუშაო ადგილის ერთმანეთთან კოორდინირებისა და განლაგების მეშვეობით თავიდან უნდა იქნას აცილებული.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3. ანარეკლი და სიკაშკაშე

ა) სამუშაო ადგილები ისე უნდა იყოს მოწყობილი, რომ სინათლის წყაროებმა (მაგალითად: ფანჯრები და სხვა ღიობები, გამჭირვალე ან სინათლის გამტარი ტიხრები და ხასხასა ფერების მქონე ნათურები ან კედლები) არ წარმოქმნან მონიტორზე პირდაპირი სიკაშკაშე და ანარეკლები.

ბ) ფანჯრებს შესაბამისი დამფარავი და რეგულირებადი მოწყობილობები უნდა გააჩნდეთ, რომლებიც სამუშაო ადგილზე შემოსულ დღის სინათლეს დაარეგულირებს.

4. ხმაური

ხმაური განისაზღვრება, როგორც არასასურველი ბგერა, შედეგად, არსებობს სუბიექტური ელემენტი იმის გადასაწყვეტად, თუ რა არის ხმაური და რა ითვლება ხელის შემშლელ და აუტანელ ხმაურად. ხმაურის ხარისხი განპირობებულია ფონური ხმაურის საერთო დონითა და, რაც ხშირად, დამოკიდებულია დღის მონაკვეთზე. მაგალითად, ხმაურის დონე, რომელიც დღის განმავლობაში საერთოდ შეუმჩნეველია, აუტანელი ხდება ღამის სიჩუმეში.

სამუშაო ადგილის მოწყობისას უზრუნველყოფილი უნდა იქნას, რომ მასში განლაგებული მოწყობილობების მიერ გამოცემული ხმაურის დონე 60 დეციბელს არ აღემატებოდეს, რათა ხმაურმა არ გამოიწვიოს ყურადღების გაფანტვა და საუბრისთვის ხელის შეშლა.

5. ტემპერატურა

სამუშაო ადგილზე გამოყენებულმა მოწყობილობამ ზედმეტი სიმხურვალე არ უნდა გამოსცეს, რათა დასაქმებულებს არ შეექმნათ დისკომფორტი. ამ შემთხვევაში ოპტიმალური ტემპერატურა 22 - 27°C-ს, ხოლო დასაშვები ტემპერატურა 18 - 30°C-ს შეადგენს.

6. გამოსხივება

ელექტრომაგნიტური სპექტრის ხილული ნაწილის გარდა ყველა სხვა სახის რადიაციის დონე ისეთ უმნიშვნელო მაჩვენებლებამდე უნდა იქნას დაყვანილი, რომლებიც დასაქმებულთა უსაფრთხოებისა და ჯანმრთელობისთვის საფრთხის შექმნას გამოიწვევს.

7. ტენიანობა

ტენიანობის მისაღები დონე უნდა იყოს შენარჩუნებული 30-70%-ის ფარგლებში.

ერგონომიკული პრობლემების იდენტიფიცირება

სამუშაო ადგილთან დაკავშირებული ერგონომიკული პრობლემების დადგენა შესაძლებელია შემდეგი ორი პროექტიული ან რეაქტიული მეთოდით.

პროაქტიული მეთოდი

- ერგონომიკული შეფასება

ხორციელდება ადამიანის ფაქტორივი მეთვალყურეობა, ხდება დაკვირვება ადამიანის სხეულზე, მის სამუშაო პოზიციებზე, კიდურების მოძრაობაზე და ა.შ. ეს შეიძლება იყოს ფიზიკური დაკვირვება, თუმცა გამოცდილებამ გვიჩვენა, რომ ამის შესასწავლად საუკეთესო მეთოდია გადაღება;

- სამუშაოს უსაფრთხოების ანალიზი;
- მუშახელთან კონსულტაცია.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

რეაქტიული მეთოდი

- **ჯანმრთელობის მდგომარეობასთან დაკავშირებული მოხსენებები** - ეს ზოგჯერ შეიძლება იყოს ძალიან კარგი მაჩვენებელი, მთავარი პრობლემა იმაში მდგომარეობს, რომ ზიანის მიყენება უკვე დაწყებულია, თუმცა მაინც არსებობს სიტუაციის მოგვარების შანსი.
- **დაზღვევასთან დაკავშირებული პრეტენზიები** - ასეთი პრეტენზიები შეიძლება წარმოიშვას მაშინ, როდესაც პრობლემა გარკვეული დროით აქტუალურია და სიტუაცია უმჯობესდება, ადამიანები განიცდიან ტკივილს და ტანვას, მათ ასევე შეიძლება დაკარგონ სამუშაო დრო ან ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული პრობლემების გამო მოუწიოთ სამედიცინო მკურნალობა, და ამის შედეგად მათ სურთ მიიღონ კომპენსაცია.
- **ავადმყოფობა და გაცდენა.**

ფსიქოლოგიური პირობები

ერგონომიკული საფრთხეების შედეგად შეიძლება ასევე წარმოიქმნას ისეთი ფსიქოლოგიური პირობები, რომლებსაც შეიძლება გამოიწვიოს პროფესიული სტრესი. ემოციური ან ფსიქოლოგიური სტრესი გამოწვეულია:

- არარეგულარული სამუშაო მოდელის გამო;
- სამუშაო ცვლების ცვლილებების გამო;
- ღამის საათებში მუშაობის გამო;
- მარტო მუშაობის გამო;
- ორგანიზაციაში მომხდარი მნიშვნელოვანი ცვლილებების გამო;
- ზედმეტი სამუშაო დატვირთვის გამო;
- დროსთან დაკავშირებული შეზღუდვებისა და დედლაინის გამო და ა.შ.

სტრესი

სტრესი არ არის დაავადება; იგი წარმოადგენს ზედმეტი ზეწოლის მიმართ ბუნებრივ რეაქციას. სტრესის შედეგად შესაძლებელია მივიღოთ უკეთესი სამუშაო შედეგები და წარმოების დონე, მაგრამ ეს კარგი არ არის, რადგან ის ვეცდებით უარყოფით ზემოქმედებას როგორც ფიზიკურ, ისე გონებრივ მდგომარეობაზე, კერძოდ, ისეთ დაავადებებს, როგორებიცაა:

- მაღალი სისხლის წნევა;
- პეფსული წყლული;
- კანის ფუნქციების დარღვევა;
- დეპრესია.

თამბაქოს კვამლის გამონაბოლქვისგან თავის დაცვა

სამუშაო ადგილები, მოსასვენებელი ოთახები და მოსასვენებელი სივრცეები ისე უნდა მოწყობილი იყოს, რომ არამწველი პირები თამბაქოს კვამლით გამოწვეული დისკომფორტისგან დაცულნი იყვნენ. აუცილებელია, თანამშრომლებს არ შეეძქნათ დისკომფორტი თამბაქოს კვამლის გამო. შესაძლოა, საჭირო გახდეს მწველების არამწველებისგან გამოყოფა ან მოსასვენებელი სივრცეებსა და ოთახებში თამბაქოს მოწევის აკრძალვა.

სანიტარული კეთილმოწყობა

სანიტარული კეთილმოწყობის მიზანია სამუშაო ადგილების უზრუნველყოფა ძირითადი კეთილმოწყობის საჭიროებებით (ისევე, როგორც ჯანდაცვით და უსაფრთხოებით) სამუშაო

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ჯგუფის ყველა წევრისთვის, მათ შორის, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონდებიერებისთვის.

დასაბანი საშუალებების რაოდენობა

ზოგადად „სანიტარული კვანძების „ რიცხვი დამოკიდებულია სამუშაოზე მტოფი ადამიანების შესაძლო რაოდენობაზე . ისინი უნდა განლაგდეს იმავე შენობაში, სადაცმდებარეობს სამუშაო ადგილები. იმ შემთხვევაში, თუ მუშახელი ორივე სქესის წარმომადგენლებისგან შედგება, მაშინ „სანიტარული კვანძების „ ისე დასაბანი საშუალებების რიცხვი იქნება

- 1___5 ან ნაკლები თანამშრომლისათვის;
- 2___6-25 თანამშრომლისათვის;
- 3___26-50 თანამშრომლისათვის;
- 4___51-75 თანამშრომლისათვის ;
- 5___76-100 თანამშრომლისათვის .

100-ის ზემოთ ყოველი 25 თანამშრომლისთვის (ან 25-მდე) უნდა მონტაჟდებოდესდამატებითი სანიტარული კვანძები და დასაბანი საშუალებები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

გადასაადგილებელი კიბე ხარაჩოს მოხმარების
ინსტრუქტაჟი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. ზოგადი მოთხოვნები სიმაღლეზე მუშაობის დროს

- 1.1. სიმაღლეზე სამუშაოებს მიეკუთვნება ის სამუშაოები, სადაც არსებობს 2 მეტრის და მეტი სიმაღლიდან ვარდნის საფრთხე;
- 1.2. სიმაღლეზე მუშაობა წარმოადგენს მომეტებული საფრთხის შემცველ, მძიმე, მავნე და საშიშპირობებიან სამუშაოთა კატეგორიას და იქ დასაქმებული ყოველი პირი ვალდებულია სამუშაოს დაწყებამდე ხელმძღვანელისგან მიიღოს ინფორმაცია ტერიტორიაზე არსებული საფრთხეებისა და რისკების შესახებ;

1.3. სიმაღლეზე მუშაობისას შესაძლებელია შემდეგი ფაქტორების ზემოქმედება:

- სამუშაო ადგილის განლაგება მიწიდან (იატაკიდან) მნიშვნელოვან სიმაღლეზე და დასაქმებულის შესაძლო გადმოვარდნა ან მასზე რაიმე საგნის დაცემა;
- კონსტრუქციების ჩამოშლა (სტელაჟები, კიბეები და სხვა დამხმარე მოწყობილობა);
- დაცურება (ზედაპირის მოყინვა, დანესტიანება, დაზეთოვნება);
- ელექტროსადენებზე გამოდგება;
- მოძრავი მანქანები და მექანიზმები;
- სამუშაო სივრცეში ჰაერის მაღალი ან დაბალი ტემპერატურა;
- მჭრელი და ბასრი საგნები;
- სამუშაო სივრცის არასაკმარისი განათება;
- ფიზიკური გადატვირთვა.

- 1.4. სიმაღლეზე დამოუკიდებლად სამუშაოდ დაიშვება პირი 18 წლის ასაკიდან, რომელსაც გააჩნია სათანადო ცოდნა და კომპეტენცია, ამასთან ხელს უწყობს ჯანმრთელობა და არ აქვს უკუჩვენებები სამუშაოს შესასრულებლად, გავლილი აქვს ინსტრუქტაჟი შრომის უსაფრთხოების დაცვის შესახებ, ასევე გაიარა სწავლება და სტაჟირება შესასრულებელი სამუშაოების თაობაზე.

- 1.5. დასაქმებულები, რომლებიც პირველად ადიან მალევე სამუშაოებზე ვალდებული არიან იმუშაონ გამოცდილი თანამშრომლის უშუალო მეთვალყურეობის ქვეშ,

- 1.6. დასაქმებული, რომელიც დაიშვება სიმაღლეზე სამუშაოებზე ვალდებულია:

შეასრულოს მხოლოდ ის სამუშაო, რომელიც განსაზღვრულია სამუშაო ან თანამდებრობივი ინსტრუქციით;

- შეასრულოს შიდა განაწესით განსაზღვრული მოთხოვნები;
- დანიშნულებისამებრ გამოიყენოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები;
- დაიცვას შრომის უსაფრთხოებით გათვალისწინებული მოთხოვნები;
- დაუყონებლივ შეატყობინოს თავის უშუალო ან ზემდგომ ხელმძღვანელს იმ სიტუაციის შესახებ, რომელიც საფრთხეს უქმნის მის ან სხვა პიროვნების სიცოცხლეს და ჯანმრთელობას, მომხდარი ყოველი უბედური შემთხვევის, თავისი ჯანმრთელობის გაუარესების შესახებ;
- გაიაროს სწავლება სამუშაოების შესრულების უსაფრთხო მეთოდების და პირველადი დახმარების აღმოჩენის თაობაზე;
- გაიაროს შრომის უსაფრთხოების ინსტრუქტაჟი;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- იცოდეს ხანძრის ქრობის საშუალებების გამოყენება;
- შეეძლოს პირველადი დახმარების აღმოჩენა.

- 1.7. აკრძალულია სიმაღლეზე მუშაობა ჰაერის მაღალი და ძალიან დაბალი ტემპერატურის დროს; ძლიერი ყინვის შემთხვევაში; ალკოჰოლური, ნარკოტიკული და ფსიქოტროპული თრობის დროს.
- 1.8. ტრამვის მიღებისა და თავის შეუძლოდ გრძნობის შემთხვევაში დასაქმებული ვალდებულია დაუყოვნებლივ შეწყვიტოს სამუშაო, შეატყობინოს უშუალო უფროსს და მიმართოს სამედიცინო დაწესებულებას;
- 1.9. აღნიშნული ინსტრუქციის შეუსრულებლობის შემთხვევაში პასუხისმგებლობა ეკისრება დასაქმებულს.

2. მოთხოვნები სამუშაოს დაწყების წინ

2.1. სიმაღლეზე მუშაობის დაწყების წინ შესასრულებელი უსაფრთხოების წესები

- 2.1.1. სამუშაოს დაწყების წინ დასაქმებული ვალდებულია დაათვალიეროს სამუშაო ადგილი, მოაწესრიგოს იგი. გაათავისუფლოს ზედმეტი ნივთებისაგან, რომლებმაც შესაძლოა ხელი შეუშალოს საქმიანობის დროს;
- 2.1.2. სამუშაოს დაწყების წინ დასაქმებული ვალდებულია დაათვალიეროს აღჭურვილობა, დამხმარე მოწყობილობები, რომლის გამოყენებასაც აპირებს და დარწმუნდეს მათ გამართულ მუშაობაში, ასევე შეამოწმოს გადასატანი კიბე ხარაჩო;
- 2.1.3. სამუშაოს დაწყების წინ შეამოწმოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები
- 2.1.4. დასაქმებული ვალდებულია იცოდეს სამუშაო ადგილის მოწყობის ძირითადი მოთხოვნები

2.2. მოთხოვნები გადასატანი კიბეების მიმართ.

- 2.2.1. გადასატანი კიბეები დამზადებული უნდა იყოს გამძლე მასალისგან, უნდა მიმდინარეობდეს მათი სწორი მოვლა/ექსპლუატაცია და გამოიყენებოდეს დანიშნულებისამებრ.
- 2.2.2. აკრძალულია ისეთი გადასატანი კიბეების გამოყენება, რომლებსაც აკლია საფეხურ(ებ)ი ან აღენიშნებათ სხვა რაიმე დეფექტი.
- 2.2.3. საფეხურები ჩასმული უნდა იყოს ძელებში არსებულ შესაბამის (ამისთვის განკუთვნილ) ღრმულებში და უნდა იყოს კარგად დამაგრებული. ამ პუნქტის მოთხოვნები არ ვრცელდება ლითონისაგან დამზადებულ კიბეებზე.
- 2.2.4. საფეხურებს შორის დაშორება არ უნდა აღემატებოდეს 30 სმ-ს.
- 2.2.5. ოთხ მეტრზე გრძელი გადასატანი კიბე დამზადებული უნდა იყოს მყარი ლითონის მასალისგან.
- 2.2.6. კიბის ზედა ნაწილი (როდესაც კიბე ვერტიკალურ ან დახრილ მდგომარეობაშია) მიმაგრებული უნდა იყოს იმ ადგილზე, რომელსაც ის ეყრდნობა. თუ კიბის ზედა ნაწილის უსაფრთხოდ მიმაგრება შეუძლებელია, მაშინ ის სამუშაო ზედაპირზე მყარად უნდა დამაგრდეს. თუ კიბის ზედა და ქვედა ნაწილების დამაგრება ვერ ხერხდება, მაშინ ნიადაგზე/იატაკზე უნდა იდგეს ადამიანი, რომელიც აღკვეთს კიბის დაცურებას. კიბე მყარ ნიადაგსა და ზედაპირზე უნდა დადგეს და გამაგრდეს იმგვარად, რომ თავიდან იქნეს აცილებული მისი ზედმეტი რხევა ან გაღუნვა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 2.2.7. იმ შემთხვევაში, თუ კიბის საფეხური გამოიყენება სამუშაო ადგილად, კიბის საფეხური მინიმუმ ერთი მეტრით უნდა იყოს დაშორებული ბოლო საყრდენი წერტილიდან.
- 2.2.8. კიბეს უნდა გააჩნდეს ვერტიკალური ღერძები და საფეხურები, რომლებიც არ უნდა იყოს დაზიანებული. კიბის საყრდენი უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში.
- 2.2.9. აკრძალულია არაქარხნული წესით, კუსტარულად დამზადებული კიბეების გამოყენება.
- 2.2.10. კიბე უნდა დაიდგას სათანადო კუთხით, სიმაღლის შესაბამისად, ხოლო კიბის ქვედა სადგამი კედლიდან გამოწეული უნდა იყოს კიბის სიმაღლის $\frac{1}{4}$ -ის მანძილით.
- 2.2.11. აკრძალულია კიბეზე ერთზე მეტი ადამიანის ასვლა. დასაქმებულს კიბესთან უნდა ჰქონდეს სამწერტილოვანი კონტაქტი.
- 2.2.12. კიბის დადგმის ადგილი სწორად უნდა იქნეს შერჩეული და, საჭიროების შემთხვევაში, დაცული უნდა იყოს გამაფრთხილებელი ნიშნებით.
- 2.2.13. მისასვლელ არეს კიბე უნდა აცდეს არანაკლებ ორი საფეხურით.
- 2.2.14. ღია ელექტროსადენებთან სიახლოვეს გამოყენებულ უნდა იქნეს მშრალი, დიელექტრიკული კიბეები.

გადასადგილებელი კიბე ხარაჩო

კიბე ხარაჩო გამოიყენება სხვადასხვა ტიპის სამუშაოების შესასრულებლად სადაც სამუშაოს შემსრულებელი ვერ წვდება კონკრეტულ სიმაღლეს და საჭიროებს დამატებით მოწყობილობას.

2.3. მოთხოვნები სამუშაოს დაწყებამდე:

- 2.3.1. კიბე ხარაჩოს მოხმარების დაწყების წინ საჭიროა მისი ნაწილების დათვალიერება, იმ შემთხვევაში თუ აღმოჩნდება ნაწილის მექანიკური დაზიანება, მისი გამოყენება აკრძალულია.
- 2.3.2. კიბე ხარაჩო უნდა იყოს მყარად დაყენებული სწორ ზედაპირზე ისე, რომ გამოირიცხოს მისი რყევა ექსპლუატაციის პერიოდში.
- 2.3.3. კიბე ხარაჩო წარმოადგენს სიმაღლეზე სამუშაოების ჩასატარებელ საშუალებას, მისი გამოყენება უნდა მოხდეს მხოლოდ პირდაპირი დანიშნულებით.
- 2.3.4. აკრძალულია კიბე ხარაჩოს არამიზნობრივად გამოყენება
- 2.3.5. საფრთხის შემცველი ფაქტორები:
 - დასაქმებულის სიმაღლიდან შესაძლო ვარდნა.
 - სიმაღლიდან სხვადასხვა საგნის ჩამოვარდნა და დასაქმებულის დამხმარეზე დცემა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- წვეტიანი და ბასრ საგნებთან კონტაქტი.
- დაუმაგრებელი კიბე ხარაჩოს უეცარი დაგორება.

- 2.3.6. შესასრულებელი სამუშაოდან გამომდინარე უნდა აღიჭურვოთ ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით (დარტყმაგამძლე ფეხსაცმელი, ამრეკლი ჟილეტი, თავის დამცავი ჩაფხუტი)
- 2.3.7. ტანსაცმელი არ უნდა იყოს დახეული, სახელოები უნდა იყოს შეკრული, ფეხსაცმლის თასმები კარგად შეკრული, ისე რომ თასმები არ იყოს გადმოკიდებული.
- 2.3.8. ჯიბეებში არ უნდა გეწყოთ ბასრი და მჭრელი საგნები.
- 2.3.9. შეამოწმეთ ფიქსატორები, რომლებიც მუშაობის პროცესში დაგორებას გამოიწვევენ.
- 2.3.10. შეამოწმეთ საფეხურების, გადაბმების საიმედოობა, საფეხურები არ უნდა იყოს დეფორმირებული.
- 2.3.11. შეამოწმეთ ბორბლები, რომლებიც თავისუფლად უნდა ტრიალებდნენ
- 2.3.12. აკრძალულია დაზიანებული კიბე ხარაჩოს გამოყენება. ყველანაირი დეფექტის შესახებ აუცილებლად უნდა აცნობოთ უშუალო უფროსს
- 2.3.13. სანამ მუშაობას შეუდგებით, საჭიროა კიბე ხარაჩოს მყარად დაფიქსირება ზედაპირზე, ისე, რომ გამოირიცხოს მისი დაგორება ან გადაყირავება
- 2.3.14. კარგად დაათვალიერეთ სამუშაო არეალი, უნდა გამოირიცხოს ელექტროკაბელებთან კონტაქტი
- 2.3.15. კიბის საფეხურები არ უნდა იყოს სველი, ნამიანი, ზეთიანი და ა.შ.
- 2.3.16. სამუშაოს დაწყება წებადართულია მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ჩატარდება მოსამზადებელი სამუშაოები და ყველა დამაბრკოლებელი გარემოება გამოირიცხება.

2.4. მოთხოვნები მუშაობის პროცესში

- 2.4.1. სამუშაოს შესრულებისას უნდა იყოთ მაქსიმალურად კონცენტრირებული შესასრულებელ სამუშაოზე
- 2.4.2. არ დააყენოთ კიბე ხარაჩო გადასასვლელებში, კარებში, სადარბაზოებში ან ნებისმიერ ადგილას, სადაც ისინი შეიძლება გადაგორდეს
- 2.4.3. მოერიდეთ კიბე ხარაჩოს დაყენებას ნებისმიერი ტიპის სატრანსპორტო საშუალების სიახლოვეს
- 2.4.4. კიბე ხარაჩოს გადაადგილებამდე გაათავისუფლეთ ხელსაწყოებისგან და აღჭურვილობისგან
- 2.4.5. ყოველთვის გამოიყენეთ საფეხურის მუხრუჭები/საკეტი,
- 2.4.6. კიბე ხარაჩო განათავსეთ სამუშაო არეალთან მაქსიმალურად ახლოს.
- 2.4.7. კიბე ხარაჩოზე ასვლა უნდა მოხდეს სახით კიბისკენ, სამწერტილოვანი კონტაქტის
- 2.4.8. არ დადგეთ მოაჯირებზე
- 2.4.9. არავითარ შემთხვევაში არ გადაადგილოთ კიბე, თუ მასზე იმყოფება ადამიანი
- 2.4.10. არასდროს დადგეთ ერთი ფეხით კიბეზე, ხოლო მეორეთი სხვა საგანზე (მაგ. თარო, სტელაჟი, ყუთი და ა.შ.)

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 2.4.11. როდესაც დგახართ კიბის პლატფორმაზე არ შეეცადოთ მოიპოვოთ დამატებითი სიმაღლე ყუთებზე ან სხვა საგნებზე დგომით
- 2.4.12. პროდუქციის და ნივთების დალაგების/გადმოღების პროცესში აკრძალულია გადახრა და ძნელადმისაწვდომი ნივთის/პროდუქციის აღება/დადება
- 2.4.13. აკრძალულია ერთზე მეტი ადამიანის ყოფნა კიბე ხარაჩოს საფეხურებზე
- 2.4.14. აკრძალულია რაიმე ნივთის ან ინსტრუმენტის დატოვება/ჩამოკიდება კიბე ხარაჩოზე
- 2.4.15. კიბე ხარაჩო გადაგორებისას არ უნდა გამოედოს სტელაჟებს და თაროებს
- 2.4.16. სტელაჟებიდან და თაროებიდან პროდუქციის დალაგებისას/გადმოტანისას უნდა იყოთ მაქსიმალურად ყურადღებით.
- 2.4.17. პროდუქცია ისე უნდა განლაგდეს თაროზე, რომ არ მოხდეს მისი ჩამოვარდნა, ასევე ხელი არ უნდა შეუშალოს სხვა ნივთის ადვილად ხელმისაწვდომობას.
- 2.4.18. ჩამოსვლისას იყავით ყურადღებით, აუცილებელია მოაჯირზე ხელის მოკიდება

2.5. მოქმედებები საგანგებო და ავარიულ სიტუაციებში

- 2.5.1. საგანგებო და ავარიულ სიტუაციებში ატყობინებთ გარშემომყოფ პირებს, უშუალო ხელმძღვანელს და მოქმედებთ საგანგებო სიტუაციების გეგმის მიხედვით.

2.6. სამუშაოს დასრულებისას

- 2.6.1. გადაიტანეთ კიბე ხარაჩო მისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე
- 2.6.2. გაწმინდეთ დაბინძურებული საფეხურები, მოაჯირები
- 2.6.3. საფუძვლიანად დაიბანეთ ხელი საპნითა და წყლით.
- 2.6.4. ნებისმიერი გაუმართაობის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობეთ უშუალო უფროსს.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მანქანა დანადგარებთან მუშაობის წესი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

წინამდებარე ცნობარი სტანდარტული ფორმით მოიცავს იმ საფრთხეების ჩამონათვალს, რომლებთანაც შეხება შეიძლება ჰქონდეს მანქანა-დანადგარებთან მომუშავეს მისი ჩვეულებრივი სამუშაო პროცესის დროს. წინამდებარე ცნობარი წარმოადგენს ინფორმაციის და არა რეკომენდაციის წყაროს.

დაზიანებებისა და დაავადებების გამომწვევი მიზეზების ცოდნის გათვალისწინებით, უფრო მარტივია სათანადო ზომების შემუშავება და გატარება პრევენციისთვის.

დანადგარებთან მომუშავე

მუშაკი, რომელიც მუშაობს მანქანა-დანადგართან.

სამუშაოსთან დაკავშირებული საფრთხეები

მუშაკმა, რომელიც მუშაობს მანქანა-დანადგართან შეიძლება მიიღოს მექანიკური დაზიანება, მოტეხილობა, დამწვრობა, შეექმნას სასუნთქი გზების პრობლემები ან ადგილო ჰქონდეს ინტოქსიკაციას.

მანქანა-დანადგართან დასაქმებული პირი იმყოფება ხელის ფიზიკური დაზიანების საფრთხის ქვეშ.

მისი სამუშაო ხშირად მოიცავს არაკომფორტულ სამუშაო პოზიციებს, მუდმივად განმეორებად მოძრაობებს, რაც შეიძლება გახდეს ფიზიკური ტრავმების და გარკვეული დროის განმავლობაში – ზურგის, ხელის და მკლავების ტკივილის მიზეზი.

**შრომის უსაფრთხოების სამსახური
სამუშაოსთან დაკავშირებული საფრთხეები**

შემთხვევითი საფრთხეები 	ინსტრუმენტებით და იარაღებით გამოწვეული გაჭრები და დაზიანებები	
	დამწვრობები გამოწვეული მოწყობილობების ცხელი ნაწილებით	
	ელექტრული ტრამვები, გამოწვეული უხარისხო მონტაჟით ან ხელსაწყოებით	
ფიზიკური საფრთხეები	ხელის გაჭრა – არასწორი პროცედურების შემთხვევაში	
ერგონომიკური, ფსიქოლოგიური და ორგანიზაციული ფაქტორები	განმეორებადი დაძაბულობის დაზიანება და სხვა ძვალ-კუნთოვანი პრობლემები, რომელიც გამოწვეულია განმეორებითი მოძრაობებით, გადამეტებული დაძაბულობით, უხერხულ პოზაში მუშაობით	
	ფსიქოლოგიური სტრესი, რომელიც გამოწვეულია სამუშაოთი უკმაყოფილობით მოწყენილობის, მონოტონურობის, დაბალი ხელფასის, მეწყვილესთან ან ზემდგომთან პრობლემებით.	

პრევენციული ღონისძიებები

	შეისწავლეთ ყველა რეკომენდირებული უსაფრთხოების ზომები.
	გამოიყენეთ საიზოლაციო ხელთათმანები. ატარეთ სახისა და თვალის დამცავები, რესპირატორი, გაითვალისწინე ავარიული ღონისძიებები და საგანგებო სიტუაციების მართვის პროცედურები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

	წინასწარ შეამოწმე სამუშაო გარემო და შეაფასე არსებული რისკები.
	დარწმუნდით, რომ ძირითადი და ლოკალური გამწოვი სისტემა მუშა მდგომარეობაშია.
	დარწმუნდით რომ სამუშაო ადგილას არის საკმარისი ცენტრალური და ლოკალური განათება.
	დაათვალიერეთ მოწყობილობა და დარწმუნდით, რომ მასზე არ შეინიშნება რაიმე სახის გარეგანი დაზიანებები.

განმარტება და/ან აღწერა

1. მუშაობაში შესვენების დროს, ან ხელსაწყო სხვა ადგილას გადატანისას იგი ელ. ქსელიდან აუცილებლად უნდა გამოირთოს.
2. ელექტრო ინსტრუმენტის კაბელი უნდა იყოს დაცული შემთხვევითი დაზიანებისაგან, აგრეთვე ცხელი, სველი და ზეთიანი ნივთიერებების შეხებისგან. ყურადღება უნდა მიექცეს ხელსაწყო კაბელებს, რათ მუშაობის დროს არ მოხდეს მათი გაკვეთა ან რაიმე სახის დაზიანება, რამაც შეიძლება მოკლე ჩართვა და მომუშავის დაზიანება გამოიწვიოს.
3. ელ. ინსტრუმენტთან შემავეალი კაბელი უნდა იყოს დაცული გაცვეთისა და გადაღუნვებისაგან იზოლირებული მასალისაგან დამზადებული ელასტიური მილით. მილი დამაგრებული უნდა იყოს ინსტრუმენტის კორპუსის დეტალებზე და გამოშვებული კორპუსიდან არა ნაკლებ 5 სმ-ის მანძილზე. მილის გარეშე კაბელის მიერთება ინსტრუმენტთან აკრძალულია.
4. მუშაობის დროს გამოყენებული იქნას შესაბამისი ხელთათმანები და მშრალი ფიცარნაგი.
5. მანქანა-დანადგართან მუშაობისას ოთახში უნდა იყოს როგორც სათანადო სავენტილაციო სისტემა, აგრეთვე ლოკალური გამწოვი სისტემა.
6. მანქანა-დანადგართან სამუშაო ოთახში უნდა იყოს როგორც ცენტრალური ასევე ლოკალური სათანადო განათება.
7. დასაქმებული უნდა იყენებდეს შესაბამის რესპირატორს, სათვალეს და წინსაფარს.
8. ჩართული ინსტრუმენტის უმეტესაღყურეოდ დატოვება, ან მისი სხვა პირისთვის გადაცემა, ვისაც ნებართვა დაგამოცდილებ არა აქვს, აკრძალულია.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

9. ინსტრუმენტით მუშაობა აკრძალულია თუ:

- ✚ დაზიანებულია ელ. როზეტთან მიერთება, კაბელი ან დამცავი მილი; ამომრთველი მუშაობს
- ✚ არათანაბრად;
- ✚ კვამლის, ან სუნის გაჩენის დროს, რომელიც დამახასიათებელია იზოლაციის წვისას; კორპუსის დეტალზე, სახელურზე,
- ✚ ნაპრალის გაჩენის ან გატეხვის შემთხვევაში.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოება შეფ
მზარეულისათვის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. უსაფრთხოების საერთო მოთხოვნები

1.1. მზარეულის მოვალეობის შესასრულებლად დაიშვებიან პირები რომელმაც შეუსრულდათ 18 წელი, გავლილი აქვთ სამედიცინო შემოწმება და ინსტრუქტაჟი შრომის უსაფრთხო მეთოდებზე.

1.2. შრომის უსაფრთხო მეთოდების ვალდებულებებში შედის.

- კონტროლი, წესები და სანიტარული ნორმების დაცვა სამუშაოს შესრულებისას სამზარეულოში და სასადილოში.
- უსაფრთხოების ტექნიკის და შრომის დაცვა.
- შემუშავება და კონტროლი უსაფრთხო მუშაობისთვის.
- დანადგარების, სამზარეულო ინვენტარის ტექნიკური აღჭურვილობის დაწყობა სანიტარული ნორმების დაცვით
- სამზარეულოს, სასადილოს, საწყობების სანიტარული მდგომარეობის დაჭერა დაკონტროლი.
- შესაბამისობის უზრუნველყოფა სანიტარულ ეპიდემიოლოგიური ნორმებით სამზარეულოს ინვენტარის

2. უსაფრთხოების მოთხოვნა სამუშაოს დაწყების წინ.

2.1. სწორად ჩაიცვან სამუშაო სპეც ტანსაცმელი, თმები დამალოს ქუდის ან სხვა სპეცთავსაბურავის ქვეშ.

ტანსაცმლის სამაჯურები შეიკრას ან აიკოტავოს იდაყვამდე. ტანსაცმელზე/ტანსაცმელში არ ატაროს ნემსები, ქინძისთავები, ჯიბეებში არ ატარონ მინა და სხვა მტკრევადი, მჭრელი საგნები.

2.2. აუცილებლად შეამოწმოს სისუფთავე და გამართულობა სამზარეულო ინვენტარის და მისი მარკირების

2.3. ემალირებული ჭურჭლის მთლიანობაში, ჭურჭლის მთლიანობაში (არ უნდა იყოს გაზარეული, ჩამოტეხილი კიდეები.

2.4. ჩართოს ვენტილირება.

3. უსაფრთხოების წესები მუშაობის დროს.

3.1. მუშაობის დროს დაიცვას უსაფრთხო შრომის მეთოდების ნორმები და სანიტარია.

3.2. თვალყური ადევნოს სამზარეულოს სანიტარულ - ჰიგიენურ მდგომარეობას.

3.3. დაიცვას უსაფრთხოების ზომების მოთხოვნები ელექტრო დანადგარებთან, ელექტრო ინვენტართან მუშაობისას. ხორცის საკეპ, სლასერებთან დანებთან და სხვამჭრელ და მახვილ საგნებთან.

3.4. გააკონტროლოს დროულად ნარჩენების უტილიზაცია, სანიტარული ნორმების დაცვით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

4. უსაფრთხოების ზომები ავარიული სიტუაციების დროს

- 4.1. ავარიული სიტუაციების დროს (ხანძარი, გათბობის სისტემის მილის დაზიანებისას, წყლის სისტემის, ელ.მოკლე ჩართვის დროს, საეჭვო ნივთების აღმოჩენისას და ა.შ.) დაუყოვნებლივ აცნობოს მენეჯმენტს. შემდგომ დაგვარად მიიღოს ლიკვიდაციის (ლოკალიზაციის) ზომები, შემუშავებული უსაფრთხოების ნორმების გათვალისწინებით.
- 4.2. ტრამვირების შემთხვევაში (ჭრილობის, მოწამვლის, დამწვრობის) აღმოუჩინოთ პირველადი გადაუდებელი დახმარება, საჭიროების შემთხვევაში გამოვიძახოთ სასწრაფო დახმარება 112.

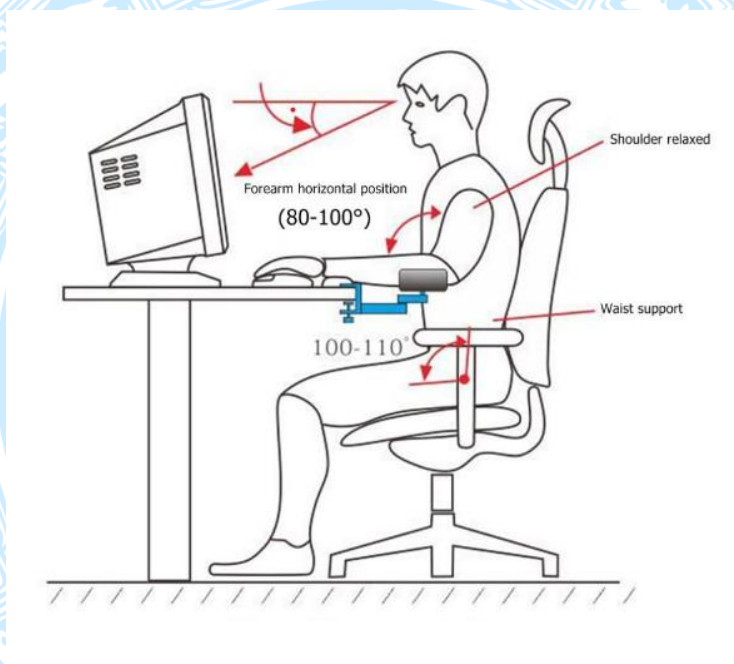
5. უსაფრთხოების წესები სამუშაოს დამთავრების შემდეგ.

- 5.1. სამუშაოს დამთავრების შემდეგ შევამოწმოთ სისუფთავე და ინვენტარის ვარგისიანობა.
- 5.2. გამოვრთოთ ყველა ელექტრო თუ გაზქურა.
- 5.3. გავწმინდოთ სამუშაო მაგიდები, ჭურჭელი, სამზარეულო ინვენტარი და გამწოვი.
- 5.4. გამოვიცვალოთ სპეც-ტანსაცმელი, დავიბანოთ ხელი საპნით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

პერსონალურ კომპიუტერზე მუშაობის ტიპური ინსტრუქცია

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. უსაფრთხოების ზოგადი მოთხოვნები

1.1. პერსონალურ კომპიუტერზე მუშაობის უფლება აქვთ პირებს, რომლებსაც გავლილი აქვთ უსაფრთხო სამუშაო მეთოდების, გაცნობითი ინსტრუქციის კურსი, პირველადი ინსტრუქცია სამუშაო ადგილზე.

1.2. პერსონალური კომპიუტერის მუშაობის დროს დასაქმებულზე შეიძლება გავლენა იქონიოს შემდეგი საშიში და მავნე წარმოების ფაქტორებმა:

- ელექტრომაგნიტური გამოსხივების გაზრდილი დონე;
- სტატიკური ელექტროენერგიის გაზრდილი დონე;
- შემცირებული ჰაერის იონიზაცია;
- სტატიკური ფიზიკური გადატვირთვა;
- ვიზუალური ანალიზატორების გადატვირთვა.

1.3. თანამშრომელი ვალდებულია:

1.3.1. შეასრულებდეს მხოლოდ ის სამუშაო, რომელიც განისაზღვრება მისი სამუშაოს აღწერით.

1.3.2. შეინახებდეს სამუშაო ადგილი სუფთა.

1.3.3. დაიცავდეს სამუშაო და დასვენების რეჟიმი სამუშაო საქმიანობის ხანგრძლივობის, ტიპისა და კატეგორიის მიხედვით (დანართი 1).

1.3.3. დაიცავდეს სახანძრო უსაფრთხოების ზომები.

1.4. კომპიუტერებთან სამუშაო სადგურები ისე უნდა განთავსდეს, რომ ერთი ვიდეო მონიტორის ეკრანიდან მეორის უკანა მხარეს მანძილი იყოს მინიმუმ 2.0 მ, ხოლო ვიდეო მონიტორების გვერდით ზედაპირებს შორის მანძილი მინიმუმ 1.2 მ.

1.5. სამუშაო ადგილები პერსონალური კომპიუტერებით სინათლის გახსნასთან დაკავშირებით უნდა განთავსდეს ისე, რომ ბუნებრივი სინათლე მოდის მხრიდან, ძირითადად მარცხნივ.

1.6. ფანჯრის ღიობები ოთახებში, სადაც პერსონალური კომპიუტერები გამოიყენება, აღჭურვილი უნდა იყოს რეგულირებადი მოწყობილობებით, როგორიცაა ჟალუზები, ფარდები, გარე ვიზორები და ა.შ.

1.7. სამუშაო ავეჯი კომპიუტერული ტექნიკის მომხმარებლებს უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- მაგიდის სამუშაო ზედაპირის სიმაღლე უნდა იყოს მორგებული 680 - 800 მმ ფარგლებში; ასეთი შესაძლებლობის არარსებობის შემთხვევაში, მაგიდის სამუშაო ზედაპირის სიმაღლე უნდა იყოს 725 მმ;

- სამუშაო მაგიდას უნდა ჰქონდეს ფეხის ოთახი მინიმუმ 600 მმ სიმაღლით, სიღრმე მუხლის დონეზე მინიმუმ 450 მმ და გაფართოებული ფეხების დონეზე მინიმუმ 650 მმ.;

- სამუშაო სკამი (სავარძელი) უნდა იყოს ამწევი-მბრუნავი და რეგულირებადი სავარძლისა და საზურგეს დახრილობის სიმაღლეში და კუთხეებში, ასევე საზურგეს მანძილი სავარძლის წინა კიდიდან;

- სამუშაო ადგილი აღჭურვილი უნდა იყოს ფეხის საყრდენით, რომლის სიგანე მინიმუმ 300 მმ, სიღრმე მინიმუმ 400 მმ, სიმაღლის რეგულირება 150 მმ-მდე და სადგამის საყრდენი ზედაპირის დახრის კუთხე 20 გრადუსამდე; სადგამის ზედაპირი უნდა იყოს ღარიანი და ჰქონდეს 10 მმ სიმაღლის რგოლი წინა კიდეზე.;

- პერსონალური კომპიუტერის მქონე სამუშაო ადგილი აღჭურვილი უნდა იყოს დოკუმენტებისთვის ადვილად მოძრავი მაგიდით.

1.8. კომპიუტერების ოთახების აეროიონის ფაქტორის ნორმალიზაციისთვის აუცილებელია მოწყობილობების გამოყენება საჰაერო გარემოს იონური რეჟიმის ავტომატური რეგულირებისთვის (მაგალითად, MosCow-SA1 სტაბილიზაციის აეროიონიზატორი).

1.9. ორსულობის დროს და მუშეთი კვების დროს ქალებს არ აქვთ უფლება შეასრულონ ყველა სახის სამუშაო, რომელიც დაკავშირებულია კომპიუტერების გამოყენებასთან.

1.10. ამ ინსტრუქციის შეუსრულებლობის გამო, დამნაშავეები მართლმსაჯულების წინაშე წარდგებიან რუსეთის ფედერაციის შრომის კოდექსით განსაზღვრული შრომის შინაგანაწესის ან ჯარიმების შესაბამისად.

2. უსაფრთხოების მოთხოვნები მუშაობის დაწყებამდე

2.1. მოამზადეთ სამუშაო ადგილი.

2.2. შეცვალეთ განათება სამუშაო ადგილზე, დარწმუნდით, რომ ეკრანზე შუქი არ არის.

2.3. შეამოწმეთ აღჭურვილობის სწორი კავშირი ელექტრო ქსელთან.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

2.4.შეამოწმეთ ელექტრომომარაგების სადენების ექსპლუატაცია და სადენების შიშველი მონაკვეთების არარსებობა.

2.5.დარწმუნდით, რომ სისტემის ერთეული, მონიტორი და დამცავი ეკრანი დასაბუთებულია.

2.6.წაშალეთ მონიტორის ეკრანის ზედაპირი და დამცავი ეკრანი ანტისტატიკური ქსოვილით.

2.7.შეამოწმეთ მაგიდის, სკამის, ფეხის საყრდენის, მუსიკალური სტენდის, ეკრანის დახრის კუთხის, კლავიატურის პოზიციის, მაუსის პოზიციის სწორი ინსტალაცია სპეციალურ ხალიჩაზე, საჭიროების შემთხვევაში, შეცვალეთ სამუშაო მაგიდა და სკამი, ასევე კომპიუტერის ელემენტების ადგილმდებარეობა ერგონომიკის მოთხოვნების შესაბამისად და არასასიამოვნო პოზიციისა და სხეულის გახანგრძლივებული დამაბულობის თავიდან ასაცილებლად.

3. უსაფრთხოების მოთხოვნები ექსპლუატაციის დროს

3.1. კომპიუტერზე მუშაობისას თანამშრომელს ეკრძალება:

- შეეხეთ სისტემის ერთეულის უკანა პანელს (პროცესორი), როდესაც ძალა ჩართულია;
- გადართეთ პერიფერიული მოწყობილობების ინტერფეისის კაბელების კონექტორები, როდესაც ძალა ჩართულია;
- ნება ტენიანობის მისაღებად ზედაპირზე სისტემის ერთეული (პროცესორი), მონიტორი, კლავიატურის სამუშაო ზედაპირზე, დისკის დისკები, პრინტერები და სხვა მოწყობილობები;
- აღჭურვილობის დამოუკიდებელი გაკვეთის და შეკეთების ჩატარება;
- მუშაობა კომპიუტერი მოიცავს ამოღებულ;
- გათიშეთ აღჭურვილობა ელექტრომომარაგებიდან და გაიყვანეთ ელექტრო ჩანგალი, დაიჭირეთ კაბელი.

3.2. კომპიუტერთან უწყვეტი მუშაობის ხანგრძლივობა რეგულირებადი შესვენების გარეშე არ უნდა აღემატებოდეს 2 საათს.

3.3. რეგულირებადი შესვენების დროს, ნერვული და ემოციური დამაბულობის შესამცირებლად, ვიზუალური ანალიზატორის დაღლილობა, ჰიპოდინამიისა და ჰიპოკინეზიის გავლენის აღმოფხვრა და პოსტ-მატონიზირებელი დაღლილობის განვითარების თავიდან ასაცილებლად, სავარჯიშოების კომპლექტი.

4. უსაფრთხოების მოთხოვნები საგანგებო სიტუაციებში

4.1. In ყველა შემთხვევაში დენის კაბელი მსხვრევა, დამიწების mAlfunCtion და სხვა ზიანის, გამოჩენა იწვის, დაუყოვნებლივ გამორთეთ ძალა და ანგარიშს საგანგებო ხელმძღვანელი.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

4.2. არ დაიწყეთ მუშაობა პრობლემების მოგვარებამდე.

4.3. დაზიანების ან უეცარი ავადმყოფობის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ აცნობეთ თქვენს ხელმძღვანელს, მოაწყვეთ პირველადი დახმარება ან გამოიძახეთ სასწრაფო დახმარება.

5. შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები სამუშაოს დასრულების შემდეგ

5.1. მუშაობის ბოლოს გამორთეთ პერსონალური კომპიუტერი (ლექტოპი) და გამორთეთ ენერგია ელექტრო ქსელიდან გათიშვით.

5.2. ყურადღებით შეამოწმეთ სამუშაო ადგილი, განათავსეთ იგი წესრიგში. სწორად განათავსეთ მონიტორი, კლავიატურა და მაუსი.

5.3. დარწმუნდით, რომ დაცულია სახანძრო უსაფრთხოების წესები ოთახში,

5.4. განახორციელოს მეშვეობით სპეციალური ოთახი, ხოლო აფიქსირებს ფანჯრები limiters.

5.5. დაასუფთავეთ (გაწმინდეთ) პერსონალური კომპიუტერის (ლექტოპის) პლასტმასის ზედაპირები სპეციალური დატენიანებული ტილოებით ანტისტატიკური ეფექტით ან სუფთა ოდნავ ნესტიანი ქსოვილით, მონიტორის ეკრანი - სპეციალური ტილოებით.

5.6. კლავიატურის და მაუსის დეზინფექცია, განახორციელეთ ალკოჰოლზე დაფუძნებული ხსნარების ან ტილოების გამოყენებით, რომლებიც შეიცავს მინიმუმ 70% ალკოჰოლს.

5.7. დაიბანეთ ხელები საპნით.

5.8. აცნობეთ უშუალო ხელმძღვანელს მუშაობის დროს გამოვლენილი ხარვეზების შესახებ.

რეგულირებადი შესვენებების დრო დამოკიდებულია სამუშაო ცვლის ხანგრძლივობაზე, პერსონალურ კომპიუტერთან მუშაობის ტიპსა და კატეგორიაზე

1. შრომითი საქმიანობის სახეები იყოფა 3 ჯგუფად: **A** ჯგუფი - მუშაობა კომპიუტერის ეკრანიდან ინფორმაციის წაკითხვაზე წინასწარი მოთხოვნით; **B** ჯგუფი - ინფორმაციის შეყვანაზე მუშაობა; **C** ჯგუფი - შემოქმედებითი მუშაობა კომპიუტერთან დიალოგის რეჟიმში. სამუშაო ცვლის დროს სხვადასხვა სახის სამუშაოსთან დაკავშირებული სამუშაოს შესრულებისას, უნდა მიიღოთ ძირითადი სამუშაო კომპიუტერთან, რომელსაც სამუშაო ცვლის ან სამუშაო დღის განმავლობაში დროის მინიმუმ 50% სჭირდება.

2. შრომითი საქმიანობის ტიპებისთვის დადგენილია კომპიუტერთან მუშაობის სიმძიმისა და ინტენსივობის 3 კატეგორია, რომლებიც განისაზღვრება: **A** ჯგუფისთვის - ცვლაზე წაკითხული სიმბოლოების საერთო რაოდენობით (არაუმეტეს 60,000 სიმბოლო ცვლაზე); **B** ჯგუფისთვის - ცვლაზე წაკითხული ან შეყვანილი სიმბოლოების საერთო რაოდენობით (არაუმეტეს 40,000 სიმბოლო ცვლაზე); **B** ჯგუფისთვის - ცვლაზე კომპიუტერთან პირდაპირი მუშაობის საერთო დროის მიხედვით (არაუმეტეს 6 საათი ცვლაზე).

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3. 8-საათიანი ცვლისა და კომპიუტერზე მუშაობისას უნდა დაინიშნოს რეგულირებული შესვენებები:

- კატეგორიისთვის სამუშაო ცვლის დაწყებიდან 2 საათის შემდეგ და ლანჩის შესვენებიდან 2 საათის შემდეგ თითო 15 წუთის განმავლობაში;
- კატეგორიის სამუშაოსთვის სამუშაო ცვლის დაწყებიდან 2 საათის შემდეგ და ლანჩის შესვენებიდან 1.5-2.0 საათის შემდეგ 15 წუთის განმავლობაში თითოეული ან 10 წუთის შემდეგ ყოველი საათის მუშაობის შემდეგ;
- სამუშაოს III კატეგორიისთვის - სამუშაო ცვლის დაწყებიდან 1.5-2.0 საათის შემდეგ და ლანჩის შესვენებიდან 1.5-2.0 საათის შემდეგ 20 წუთი თითოეული ან 15 წუთის შემდეგ ყოველი საათის შემდეგ.

4. 12-საათიანი სამუშაო ცვლით, რეგულირებული შესვენებები უნდა დადგინდეს მუშაობის პირველ 8 საათში, 8-საათიანი სამუშაო ცვლით შესვენებების მსგავსად, ხოლო ბოლო 4 საათის განმავლობაში, სამუშაოს კატეგორიისა და ტიპის მიუხედავად, ყოველ საათში გრძელდება 15 წუთი.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სამუშაო სახეობა	კომპიუტერთან მუშაობის ტიპების თითო ცვლაზე დატვირთვის დონე			რეგულირებული შესვენებების საერთო დრო, წუთ	
	ჯგუფი A სიმბოლოები ს რაოდენობა	ჯგუფი B სიმბოლოები ს რაოდენობა	ჯგუფი C საათი.	8 საათიან ი ცვლით	12 საათიან ი ცვლით
1.	20 000 მდე	15 000 მდე	2.0 მდე	30	70
2.	40 000 მდე	30 000 მდე	4.0 მდე	50	90
3.	60 000 მდე	40 000 მდე	6.0 მდე	70	120

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ნარჩენების მართვის ინსტრუქცია

პროფესიული საფრთხის ცნობარი

წინამდებარე ცნობარი სტანდარტული ფორმით მოიცავს საკანონმდებლო ნორმების მოთხოვნების მიხედვით იმ ნარჩენების მართვის საკითხებს, რომლებთანაც შეხება შეიძლება ჰქონდეს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პერსონალს სამუშაო პროცესის შესრულების დროს. წინამდებარე ცნობარი წარმოადგენს ინფორმაციის და არა რეკომენდაციის წყაროს. ორგანიზაციის პერსონალი ვალდებულია დაიცვას საკუთარი და სხვების ჯანმრთელობა და გარემო დაზიანებებისაგან გამომწვევი მიზეზების ცოდნის გათვალისწინებით, რაც აადვილებს სათანადო ზომების შემუშავება-გატარებას შემთხვევის და ინციდენტის პრევენციისთვის.

ტერმინთა განმარტება

- **ნარჩენები** - ნებისმიერი მასალა, ნივთიერება ან ნივთი რომელსაც მფლობელი იშორებს, განზრახული აქვს მოიშოროს, ან ვალდებულია მოიშოროს
- **სახიფათო ნარჩენები** - ნარჩენები, რომლებიც ავლენენ ერთ ან მეტ სახიფათო თვისებას;
- **არასახიფათო ნარჩენები** - ნარჩენები, რომლებსაც არ მოიცავს „სახიფათო ნარჩენების“ განმარტება;
- **საწარმოო ნარჩენები** - სამშენებლო მასალების წარმოების პროცესთან დაკავშირებული სხვადასხვა სახის ნარჩენი;
- **საყოფაცხოვრებო ნარჩენები** - საოფისე ფართებსა, პერსონალის სასადილოსა თუ საყოფაცხოვრებო დანიშნულების სხვა სათავსებში წარმოქმნილი ნარჩენები, რომლებიც უშუალოდ არაა დაკავშირებული წარმოების პროცესთან;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- **ბიოდეგრადირებადი ნარჩენები** - ნებისმიერი სახის ნარჩენი, რომელიც ექვემდებარება ანაერობულ ან აერობულ დაშლას, მათ შორის, საკვების ნარჩენები, ქაღალდი, მუყაო და სხვა;
- **ტექნიკური ნარჩენები** - მანქანა-დანადგარების ტექ. მომსახურებისა და რემონტისას წარმოქმნილი ნარჩენები, რომლებიც საჭიროებს მართვის სპეციფიკური ზომებს (მაგ, ზეთები, დაზიანებული ნაწილები, აკუმულატორები და სხვა).

ნარჩენების კატეგორია

- მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენი;
 - ეკოლოგიურად საშიში ნარჩენი;
 - ტექნიკური ნარჩენი;
 - არასახიფათო ნარჩენი;
 - საკანალიზაციო და სხვა სახის დაბინძურებული ჩამავალი წყლები;
 - საწარმოო ნარჩენი წყალი მოიცავს ობიექტებში არსებულ ყველა სახის ნარჩენ წყალს, საკანალიზაციო წყლების გამოკლებით:
- მანქანების, დანადგარებისა და ტექნიკის რეცხვისას ნარჩენი წყალი;
- დალაგებისას წარმოქმნილი წყალი;
- აგრეგატების სათავსოებიდან, ჰაერის კონდიციონერების სისტემიდან, გასათბობი და სამაცივრე მოწყობილობებიდან წარმოშობილი ნარჩენი წყალი;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მყარი საყოფაცხოვრებო ნარჩენი - ჩვენი დაწესებულება არ აწარმოებს მყარი ნარჩენის აღდგენა/რეციკლირებას, ან ინსინერაციას. ორგანიზაცია აგროვებს ასეთი ტიპის ნარჩენს განცალკევებით განთავსებულ მეტალის თავსახურიან კონტეინერში და კონტრაქტის საფუძველზე გააქვს დასუფთავების მუნიციპალურ სამსახურს.

მყარი ნარჩენების მართვაში ორგანიზაცია გულისხმობს ნარჩენების სეგრეგაციას სამი ტიპის ნარჩენად:

- ქაღალდის და მუყაოს;
- პლასტმასის;
- შუშის ნარჩენებად.

ეკოლოგიურად საშიში ნარჩენი - ასეთი ნარჩენების სეგრეგაცია ხდება შემდეგ კატეგორიებად:

- ქიმიური ნივთიერებების ნარჩენები, როგორიცაა სადეზინფექციო-სარეცხი საშუალებები, დიელექტრიკული ქიმიური სითხე, რომელიც არ წარმოადგენს ცნობილ აგრესიულ ქიმიკატს, მაგრამ ტემპერატურული ზემოქმედების შედეგად გამოყოფს ადამიანისათვის საშიშ აირს;
- ქიმიური ნივთიერებები- ანტიფრიზი, გამხსნელები, ანტიკოროზიული სითხეები;
- ზემოაღნიშნული მასალების ცარიელი კონტეინერები;
- ლუმინესცენტური ნათურები, ვერცხლისწყლიანი თერმომეტრები;
- ქიმიური ნივთიერებები, რომელიც გამოიყენება მზა პროდუქტის დასამზადებლად და ახასიათებს გარემოზე კოროზიული ზემოქმედება;
- ტრანსპორტის და დანადგარების საპოხი მასალები, ჰიდრაულიკური ზეთები;
- თხევადი საწვავი;
- ელემენტები მართვის პულტების, სხვადასხვა ხელსაწყოების დამტენები;
- აზბესტმცველი მასალები;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- რადიაქტიული ნარჩენები.

ეკოლოგიურად საშიში ნარჩენების მართვის პროცედურა გულისხმობს მავნე ნარჩენების ცალკე მოგროვებას შესაბამისი მარკირებით და ლიცენზირებული კონტრაქტორის მიერ უნივერსიტეტის ტერიტორიიდან გატანას კონტრაქტით დადგენილი პერიოდულობით.

უნივერსიტეტმა შეიმუშავა **გარემოსდაცვითი პოლიტიკა**, რომელიც ავალდებულებს პერსონალს შეამციროს გარემოზე ზემოქმედება შემდეგი საშუალებებით:

- შეირჩეს ეკოლოგიურად უსაფრთხო მასალები;
- შესყიდვების დროს გათვალისწინებული იქნეს შესასყიდი მასალის შეფუთვის სახე;
- ყველა ქიმიურად აგრესიული ნარჩენი, რომელსაც მაღალი ზემოქმედება აქვს გარემოზე, შენახული იქნეს ჩაკეტილ სპეციალურ სათავსოში/კონტეინერში, რომლებიც მდებარეობს წინასწარ შერჩეულ ადგილას. განსაკუთრებით საშიში ნარჩენების კონტეინერი მარკირებული უნდა იყოს წარწერით ნარჩენის ტიპის შესაბამისად. ნარჩენები გაიგზავნოს სპეციალურ ნაგავსაყრელზე ლიცენზირებული კონტრაქტორის საშუალებით;
- ქიმიკატების ცარიელი ბალონები/კონტეინერები დაუბრუნდეს მომწოდებელს, ან გატანილი იქნეს ლიცენზირებული კონტრაქტორის მიერ;
- გამოყენებული ქიმიკატების MSDS-ები ხელმისაწვდომი უნდა იყოს პერსონალისთვის საჭიროების შემთხვევაში გამოყენებისათვის;
- ყველა ქიმიკატი უნდა ინახებოდეს ორიგინალურ შეფუთვაში;
- გამხსნელები, საოფისე ტექნიკის გამწმენდი სითხეები, კარტრიჯი - უნდა მოთავსდეს ნარჩენების კონტეინერში და გავიდეს საშიში ნარჩენების მართვის წესის შესაბამისად;
- მავნე ქიმიკატის შემცველი ნივთები: ლუმინესცენტური ნათურები, თერმომეტრები, პულტების და სხვა ხელსაწყოების ელემენტები გროვდება ნარჩენების კონტეინერში;
- მავნე ნარჩენების კონტეინერი უნდა განთავსდეს სასმელი წყლის, ადამიანებისა და ცხოველებისაგან მოშორებულ დაცულ ადგილზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ქიმიკატის გაჟონვის, ან დაღვრის შემთხვევაში გამოყენებული უნდა იქნეს რეაგირების დადგენილი პროცედურა. ნარჩენების შენახვისას თავიდან უნდა იქნეს აცილებული:

- კონტეინერების კოროზია ან ცვეთა ამინდისა ან თვითონ ნარჩენისგან, ნარჩენის ყველა ტიპისთვის კონტეინერის სწორად შერჩევით.
- ქურდობა და დაზიანება მათი დაუცველ ტერიტორიაზე განთავსებით;

სახიფათო ნივთიერებების კლასიფიკაცია

H1	„ფეთქებადი“ – ნივთიერებები და პრეპარატები, რომლებიც შესაძლოა აფეთქდეს ცეცხლის ალის ზემოქმედებით, ან რომლებიც უფრო მგრძნობიარეა ხახუნის მიმართ, ვიდრე დინიტრობენზოლი.
----	--

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

H2	„მჟანგავი“: ნივთიერებები/პრეპარატები, რომლებიც ავლენენ მაღალ ეგზოთერმულ რეაქციებს სხვა ნივთიერებებთან, კერძოდ კი აალებად ნივთიერებებთან ურთიერთქმედებისას.
H 3-A	ადვილად აალებადი თხევადი ნივთიერებები და პრეპარატები, რომლებსაც აალების ნიშნული 21°C-ზე ქვემოთ აქვთ (მათ შორის უკიდურესად აალებადი სითხეები), ან ნივთიერებები და პრეპარატები, რომლებიც ჰაერთან ჩვეულებრივ ტემპერატურაზე ურთიერთქმედებისას, ყოველგვარი ენერგიის გამოყენების გარეშე, შესაძლოა გაცხელდნენ და ცეცხლი გაუჩნდეთ ან მყარი ნივთიერებები ან პრეპარატები, რომლებსაც გააჩნიათ ცეცხლის გაჩენის მზაობა აალების წყაროსთან მცირე კონტაქტით და რომლებიც აგრძელებენ წვას ან შთანთქმას აალების წყაროს მოშორების შემდეგაც აირისებრი ნივთიერებები/პრეპარატები, რომლებიც ჰაერში აალებადია ჩვეულებრივი წნევის ქვეშ ან ნივთიერებები/პრეპარატები, რომლებიც წყალთან ან ნოტიო ჰაერთან ურთიერთქმედებისას გამოყოფენ ადვილად აალებად აირებს საშიში ოდენობით
H 3-B	„აალებადი“ - თხევადი ნივთიერებები და პრეპარატები, რომელთა აალების ნიშნული ტოლია ან მეტია 21 °C-ზე და ნაკლებია ან ტოლია 55 °C-სა.
H 4	„გამაღიზიანებელი“ – არა-კოროზიული ნივთიერებები ან პრეპარატები, რომლებმაც, კანთან ან ლორწოვან მემბრანასთან დაუყოვნებელი განგრძობადი ან განმეორებადი ურთიერთქმედებით შესაძლოა გამოიწვიონ ანთება.
H 5	„მაღნე“ – ნივთიერებები ან პრეპარატები, რომელთა შესუნთქვა, ჩაყლაპვა ან კანში შეღწევა ჯანმრთელობისათვის სარისკოა.
H 6	„ტოქსიური“ – ნივთიერებები და პრეპარატები (მათ შორის მეტად ტოქსიური ნივთიერებები და პრეპარატები), რომლებმაც შესუნთქვის, ჩაყლაპვის ან კანში შეღწევის შემთხვევაში შესაძლოა ჯანმრთელობის სერიოზული, მკვეთრი ან ქრონიკული დაზიანება ან სიკვდილიც კი გამოიწვიოს.
H 7	„კანცეროგენული“ – ნივთიერებები/პრეპარატები, რომელთა შესუნთქვამ, ჩაყლაპვამ ან კანში შეღწევამ შესაძლოა გამოიწვიოს სიმსივნე, ან გაზარდოს მისი გაჩენის ალბათობა

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

H 8	„კოროზიული“ – ნივთიერებები ან პრეპარატები, რომლებმაც შესაძლოა დაშალონ ცოცხალი ქსოვილი მასთან ურთიერთქმედებისას
H 9	ინფექციური“ – ნივთიერებები და პრეპარატები, რომლებიც შეიცავენ ისეთ მიკროორგანიზმებს ან მათ ტოქსინებს, თუ ცნობილია ან არსებობს საფუძვლიანი ეჭვი, რომ მათ შეუძლიათ გამოიწვიონ ადამიანის ან სხვა ცოცხალი ორგანიზმის დაავადება
H 10	ტოქსიური რეპროდუქციისთვის“ – ნივთიერებები და პრეპარატები, რომლებმაც შესუნთქვის, ჩაყლაპვის ან კანში შეღწევის შემთხვევაში შესაძლოა გამოიწვიონ არა-მემკვიდრეობითი თანდაყოლილი პათოლოგიები ან გაზარდონ ასეთის განვითარების ალბათობა.
H 11	მუტაგენური“ – ნივთიერებები და პრეპარატები, რომლებმაც შესუნთქვის ან ჩაყლაპვის ან კანში შეღწევის შემთხვევაში, შესაძლოა გამოიწვიონ მემკვიდრეობითი გენეტიკური დეფექტები ან გაზარდონ მათი განვითარების შესაძლებლობა
H 12	ნარჩენები, რომლებიც გამოყოფენ ტოქსიურ ან მეტად ტოქსიურ აირებს წყალთან, ჰაერთან ან მჟავასთან კონტაქტისას.
H 13	სენსიბილური“ – ნივთიერებები და პრეპარატები, რომლებსაც ჩაყლაპვის ან კანში შეღწევის შემთხვევაში შეუძლიათ გამოიწვიონ ისეთი ჰიპერმგრძნობიარე რეაქცია, რომ ამ ნივთიერების ან პრეპარატის ხანგრძლივი ზემოქმედების შემთხვევაში, შესაძლოა განვითარდეს დამახასიათებელი უარყოფითი გავლენა.
H 14	ეკოტოქსიური“ – ნარჩენები, რომლებიც წარმოადგენენ ან შესაძლოა წარმოადგენდნენ დაუყოვნებელ ან განგრძობად რისკს გარემოს ერთი ან რამდენიმე სექტორისათვის
H 15	ნარჩენები, რომლებსაც განთავსების შემდეგ შეუძლიათ გამოყოფნა სხვა ნივთიერება, მაგ. გამონაჟონი, რომელსაც აქვს ზემოთ ჩამოთვლილი რომელიმე თვისება.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სახიფათო ტვირთის საშიშროების ნიშნების ნიმუშები

ნიშნის N	საშიშროების კლასი	ნიშნის ნიმუში	სიმბოლო	ფონი	წარწერა
1	საშიშროების კლასი 1 ფეთქებადი ნივთიერებები	 ქვეკლასი 1.1, 1.2, 1.3	ფეთქებადი ბომბი – შავი	ნარინჯის- ფერი	ციფრი «1» – ქვედა კუთხეში, შავი ** ადგილი ქვეკლასის აღნიშვნისათვის ** ადგილი შეთავსებადობის ჯგუფის აღნიშვნისათვის
1.4			ციფრი «1,4» – შავი		

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

		ქვეკლასი 1.4			
1.5		 ქვეკლასი 1.4	ციფრი «1,5» – შავი		
1.6		 ქვეკლასი 1.4	ციფრი «1,6» – შავი		
2.1	საშიშროების კლასი 2 აირები	 ადვილ-აალებადი	აღი – შავი ან თეთრი	წითელი	ციფრი «2» – ქვედა კუთხეში, შავი ან თეთრი
2.2			აირბალონი –	მწვანე	

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

		არა-ალეზადი, არა-ტოქსიკური	შავი ან თეთრი		
2.3		 ტოქსიკური	თავის ქალა გადაჯვარედ ი-ნეზული ძვლებით – შავი	თეთრი	ციფრი «2» – ქვედა კუთხეში, შავი
3	საშიშროების კლასი 3 ადვილ აალეზადი სითხეები		ალი – შავი ან თეთრი	წითელი	ციფრი «3» – ქვედა კუთხეში, შავი ან თეთრი
4.1	საშიშროების კლასი 4 აალეზადი		ალი – შავი	თეთრი, შვიდი ვერტიკა- ლური	ციფრი «4» – ქვედა კუთხეში, შავი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

	მყარი ნივთიერებები	ადვილალუბადი მყარი ნივთიერებები		წითელი ზოლით	
4.2		 თვითაალებადი ნივთიერებები	ალი – შავი	ზედა ნახევარი თეთრი, ქვედა – წითელი	
4.3		 ნივთიერებები, რომლებიც წყალთან კონტაქტისას გამოყოფენ აალებად გაზებს	ალი – შავი ან თეთრი	ლურჯი	ციფრი «4» – ქვედა კუთხეში, შავი ან თეთრი
5.1	საშიშროების კლასი 5 მჟანგავი ნივთიერებები	 მჟანგავი	ალი წრებაზის ზემოთ – შავი	ყვითელი	ციფრი «5.1» – ქვედა კუთხეში

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

	და ორგანული პეროქსიდები	ნივთიერებები			
5.2		 ორგანული პეროქსიდები			ციფრი «5.2» ქვედა კუთხეში, ნიშნის ქვედა ნახევარში შესაძლებელია წარწერა «ინფექციური ნივთიერება» ან/და «დაზიანების ან დაღვრის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ ეცნობოს ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებს»
6.1	საშიშროების კლასი 6 ტოქსიკური და ინფექციური ნივთიერებები	 ტოქსიკური ნივთიერებები	თავის ქალა გადაჯვარედ ი-ნებული ძვლებით – შავი	თეთრი	ციფრი «6» – ქვედა კუთხეში
6.2		 ნივთიერებები	წრებაზე დადებული სამი	თეთრი	

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

		ინფექციური ნივთიერებები	ნახევარ- მთვარე – შავი		
7A	საშიშროების კლასი 7 რადიოაქტიუ რი ნივთიერებები და მასალები	 კატეგორია 1	სამყურა – შავი	თეთრი	ციფრი «7» ქვედა კუთხეში, ნიშნის ქვედა ნახევარში სავალდებულოა ტექსტი შავი ფერით: «RADIOACTIVE» (რადიოაქტიური) «CONTENTS.....» (შემცველობა.....) «ACTIVITY.....» (აქტიურობა.....)... სიტყვას «RADIOACTIVE» უნდა მოჰყვებოდეს ორი წითელი ვერტიკალური ზოლი...
7B		 კატეგორია 2		ზედა ნახევარი ყვითელი თეთრი ქობით,	ციფრი «7» ქვედა კუთხეში, ნიშნის ქვედა ნახევარში სავალდებულოა ტექსტი შავი ფერით: «RADIOACTIVE» (რადიოაქტიური) «CONTENTS.....» (შემცველობა.....) «ACTIVITY.....» (აქტიურობა.....)...

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

				ქვედა – თეთრი	სიტყვას «RADIOACTIVE» უნ- და მოჰყვებოდეს ორი წითელი ვერტიკალური ზოლი...
--	--	--	--	------------------	--

შემცირება

ნარჩენების შემცირების შესაძლებლობები შემდეგია:

- ცელოფნისა და არაბიოდეგრადირებადი პარკების სრული ჩანაცვლება ბიოდეგრადირებადი შესაფუთი მასალით;
- ნარჩენების წარმოქმნისას მათი მოცულობის შესამცირებლად საჭიროა მცდელობა მათი ხელმეორედ გამოყენებისა ან გადამუშავებისა, სადაც კი ამის საშუალება არსებობს.
- მიწოდება გადამუშავების ადგილებზე. გადამუშავებადი ან ხელმეორედ გამოყენებადი ნარჩენების მაგალითებია: ქაღალდი, შუშა, პლასტმასის ბოთლები, პრინტერის კარტრიჯები და სხვა.

არ დაუშვათ გარემომცველი გარემოს ნებისმიერი სახით დაზიანება!

უზრუნველყავით ფლორის, ფაუნის, ბუნებრივი რესურსების, საკუთარი თავის და სხვების უსაფრთხოება!

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ნუ დაუშვებთ დაუდევრობის/შემთხვევითობის გამო გარემოს დაზიანებას!

ნარჩენების მართვის გეგმა

ნარჩენების ჩამონათვალი	მართვის (მოგროვება-გატანა) წესი	კონტრაქტი №	ნარჩენების შემცირების ღონისძიება	შენიშვნა

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

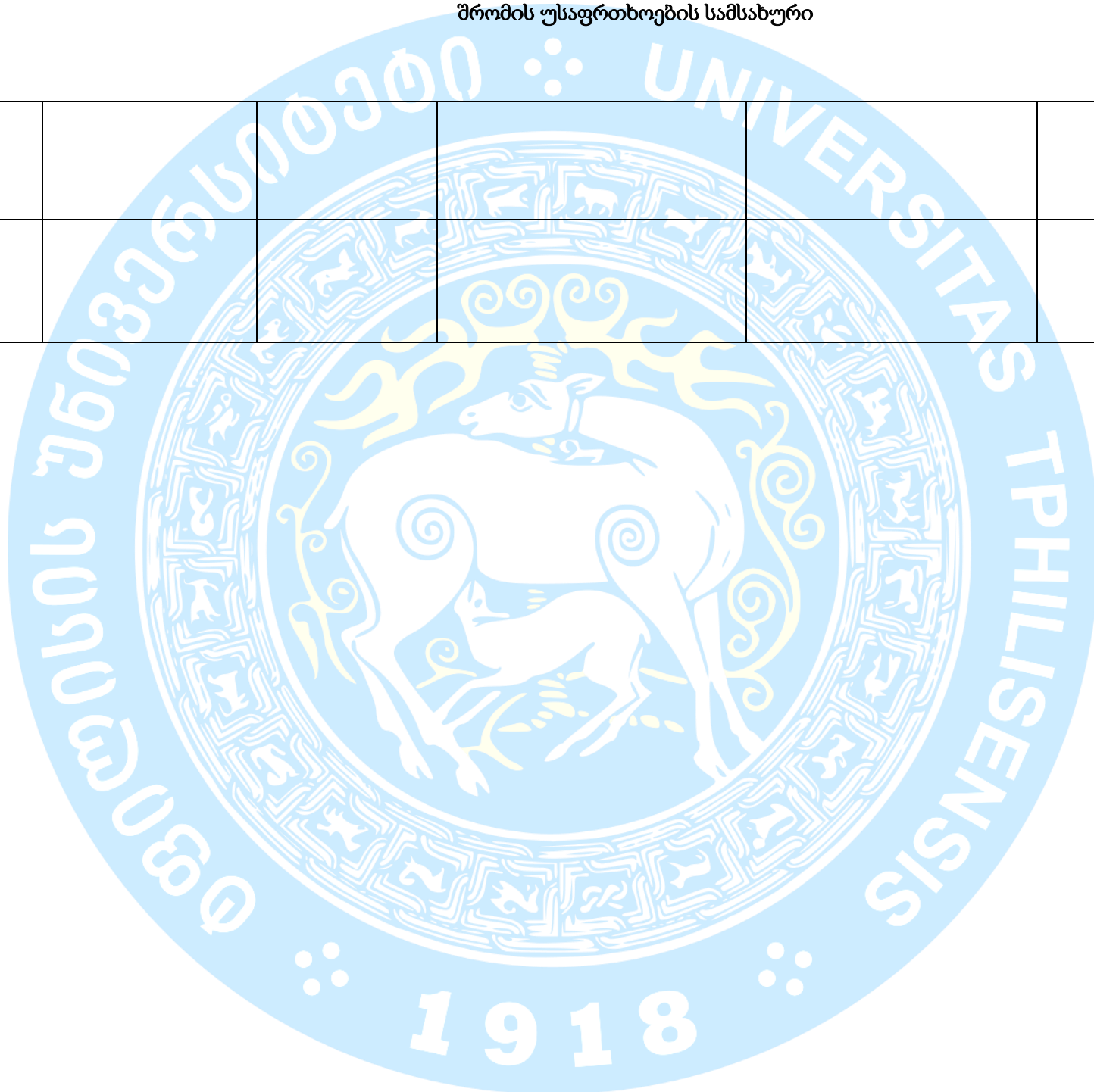
--	--	--	--	--

წარმოქმნილი, დაგვივილი, გატანილი ნარჩენების აღრიცხვის ჟურნალი

თარიღი	სტატუსი/ადგილი	წარმოქმნილი ნარჩენი	დაგროვილი ნარჩენი	გატანილი ნარჩენი	ხელმოწერა/შენიშვნა

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ინსტრუქტაჟი ოფისში
დასაქმებულთათვის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

აღნიშნული ინსტრუქტაჟი მოიცავს იმ საფრთხეების ჩამონათვალს, რომლებთანაც შეიძლება შეხება ჰქონდეთ ოფისში დასაქმებულებს ჩვეულებრივი სამუშაო პროცესის შესრულების დროს. წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს ინფორმაციის და არა რეკომენდაციის წყაროს.

დაზიანებებისა და დაავადებების გამომწვევი მიზეზების ცოდნის გათვალისწინებით, უფრო მარტივია სათანადო ზომების შემუშავება და გატარება შემთხვევის და ინციდენტის პრევენციისთვის.

ტერმინთა განმარტება

ოფისის დასაქმებული - პირი, რომელიც სამუშაოს ასრულებს ოფისის პირობებში;

დასაქმებული - რომელიც მუშაობს ოფისში და მისი ქმედებები, ან გადაწყვეტილებები შეიძლება გახდეს საკუთარი, ან სხვა პირის ჯანმრთელობის დაზიანების მიზეზი.

სხვა პირი - პირი, რომელიც დამსაქმებლის ნებართვით ან სხვა ხელშეკრულების საფუძველზე ასრულებს სამუშაოს ან ახორციელებს საქმიანობას, აგრეთვე მიმწოდებელი, ვიზიტორი, საწარმოო/სამუშაო პრაქტიკის განმახორციელებელი პირი და სხვა;

საფრთხე - საწარმოო გარემოსა და სამუშაო პროცესის (მანქანა-დანადგარების, მასალების, ნივთიერებების, სამუშაო მეთოდების, გარემო პირობების ან შრომის ორგანიზების) თავისებურებები, რომლებმაც შეიძლება ზიანი მიაყენოს დასაქმებულის ან სხვა პირის ჯანმრთელობას, გამოიწვიოს მისი დაავადება ან მის ჯანმრთელობას სხვა პრობლემები შეუქმნას;

სამუშაოსთან დაკავშირებული საფრთხეები

ინსტრუქციის მიზანია ოფისის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა და ისეთი საფრთხეების პრევენცია, როგორიცაა: ხანძარი, ბარიერები სამოძრაო გზებზე, ელექტროგაყვანილობა, ქიმიკატები, აალებადი და წვადი მასალების დაგროვება, კიბეზე დაცურება-წაქცევა, ფეხის წამოკვრა, ერგონომიკული და სხვა.

ოფისის პერსონალის სამუშაო ხშირად მოიცავს ფიზიკური ტრავმის საფრთხეს არაკომფორტულ სამუშაო პოზიციების გამო, მუდმივად განმეორებად/მონოტონურ მოძრაობებს, რაც შეიძლება გახდეს ფიზიკური ტრავმების და გარკვეული დროის განმავლობაში – ზურგის, ხელის და მკლავების ტკივილის მიზეზი.

ოფისის პირობებში მუშაობის დროს უნდა დაიცვა შემდეგი მარტივი წესები:

- იყავი ყურადღებით გადაადგილების დროს;
- საშიშია მოძრაობის დროს კითხვა;
- თუ არ იცი, ნუ დაიწყებ ელექტრომოწყობილობის შეკეთებას უნებართვოდ. აცნობე პასუხისმგებელ პირს;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

• სიგარეტის მოწვევაკრძალულია შენობაში ყველგან და ნებადართულია მხოლოდ ამისთვის განკუთვნილ ადგილზე.
დარწმუნდი, რომ კარგად ჩააქრეთ ასანთი, სიგარეტი და ა.შ.

- სასტიკად აკრძალულია ნარკოტიკის და ალკოჰოლიანი სასმელის შეტანა ოფისში. ასევე, აკრძალულია ნარკოტიკის დააღოკოჰოლის ზემოქმედების ქვეშ მყოფი პიროვნების ოფისის ტერიტორიაზე ყოფნა;
- არ გადაადგილო ხანძარსაწინააღმდეგო მოწყობილობები ოფისის ტერიტორიაზე, თუ ამის აუცილებლობა არ არსებობს;
- ყურადღებით გაეცანი და შეისწავლე ხანძარსაწინააღმდეგო და საევაკუაციო პროცედურები, იცოდე, სად არის უახლოესისაგანგაშო სისტემა, სად არის უახლოესი სახანძრო გასასვლელი, როგორ უნდა მოხდეს ოფისის ევაკუაცია;
- ისწავლე ცეცხლმაქრის გამოყენების წესები;
- განგაშის შემთხვევაში არ ჩავარდე პანიკაში, არ დაიწყო ზედმეტი მოძრაობები და სირბილი, შეინარჩუნე სიმშვიდე, ეცადე გამორთო ძირითადი ელექტროხაზი, არ დაიწყო პირადი და ოფისის ნივთების გამოტანა, დახურე კარები და ფანჯრები და მოიქეცი კედელზე გაკრული ინსტრუქციის შესაბამისად - სასწრაფოდ დატოვე შენობა და გაეშურეთ თავშეყრის ადგილზე;
- კიბეზე მოძრაობისას, განსაკუთრებით ქვემოთ ჩასვლისას, აუცილებლად დაეყრდენი კიბის მოაჯირს;
- არასოდეს დატოვო ნივთები კიბის საფეხურებზე;
- არ იქნაო სამუშაო/საოფისე სკამზე;
- არ გათალო ფანქარი რაიმე ბასრი საშუალებით, გარდა სპეციალური ფანქრის სათლელისა;
- გამოიყენე ქაღალდის ანტისტეპლერი დამაგრებული ქაღალდების გახსნისთვის, გაუფრთხილდი თითებს;
- არასოდეს დატოვო იატაკზე დაგდებული წვეტიანი ნივთები, მასზე შეიძლება ვინმემ დააბიჯოს;
- თავი აარიდე მძიმე საგნების მაღალ თაროებზე შემოდებას;
- არასოდეს დატოვო მაგიდის კარები და უჯრები გამოღებული;
- არასოდეს ჩაყარო წვეტიანი და ბასრი ნივთები ქაღალდის სანაგვე ვედროებში, გახსოვდეს, რომ მათ ვიღაც ასუფთავებს;
- პრინტერების, ფაქსების და ქსეროქსების ქაღალდით შევსებისას, ან გასუფთავების დროს დარწმუნდი, რომ ისინი გათიშულნი არიან ელექტროქსელიდან;
- არ შედგე ბორბლებიან სკამებზე სიმაღლიდან ნივთების ჩამოსაღებად;
- ისეთი ნივთები, როგორიცაა საქაღალდე დანა, ჭიკარტები, სტეპლერები, მაკრატელი - შეინახე უსაფრთხოდ;
- ოფისში გამოყენებული ქიმიკატების MSDS-ები ხელმისაწვდომი უნდა იყოს პერსონალისთვის საჭიროების შემთხვევაში გამოყენებისათვის
- ყველა ქიმიკატი უნდა ინახებოდეს ორიგინალურ შეფუთვაში
- ყურადღება მიაქციეთ გამხსნელებს, საოფისე ტექნიკის გამწმენდ სითხეებს, კორექტორს, კარტრიჯის ტონერს. ეს უკანასკნელი შეიცავს კარბონს, რომელიც ელექტროგამტარია, ამიტომ კარტრიჯის გამოცვლისას ყოველთვის გამორთე პრინტერი;
- აღრიცხე და აკონტროლე მავნე ქიმიკატის შემცველი ნივთები: ლუმინესცენტური ნათურები, თერმომეტრები, პულტების და სხვა ხელსაწყოების ელემენტები;
- გამოიყენე დადგენილი რეაგირების პროცედურა ქიმიკატის დაღვრის შემთხვევაში;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- სიფრთხილე დაიცავი ელექტროხელსაწყოებთან მუშაობის დროს, ყოველი დაზიანება მოახსენე ადმინისტრაციას, ან უსაფრთხოების სამსახურს;

- ყურადღება მიაქციე, რომ სისტემა არ გადაიტვირთოს ზედმეტი მოწყობილობების ჩართვით;
 - გადახურების შემთხვევაში სასწრაფოდ გამორთე ელექტროსისტემა და აცნობე ადმინისტრაციას;
 - ყოველთვის გამორთე არასაჭირო ელექტროხელსაწყოები ოფისიდან გასვლის წინ;
 - შეამოწმე ნივთის სიმძიმე აწევამდე და თუ არის შესაძლებლობა, მძიმე ნივთის აწევაში მიიხმარე ვინმე;
 - თუ დარწმუნებული ხარ, რომ მარტო გაართმევ თავს, ეცადე ტვირთი გადაანაწილო ორივე ხელში. თუ ეს არ ხერხდება, მაშინ მოიხმარე მუხლებში და ტვირთის აწევისას აწევის ძალა გადაანაწილე არა ზურგისკენ, არამედ ფეხებისაკენ;
 - დარწმუნდი, რომ ტვირთის ტარებისას ხედავ გზას;
 - მძიმე ნივთები მოათავსე დაბალ თაროებზე;
 - ყველა ნივთი მოათავსე თავის ადგილზე;
 - არ ჩახერგო გასასვლელები;
 - ნაგვის ურნები განათავსე უსაფრთხო ადგილზე, არ დაბლოკო სამოდრაო გზები;
 - აუცილებლად მოასუფთავე იატაკზე, ან კიბეზე დაღვრილი ჩაი, ყავა, ან სხვა სითხე, რომელიც შეიძლება გახდეს ფეხისგაცურების მიზეზი;
 - ყურადღება მიაქციე საგანგებო სიტუაციების მართვის ინსტრუქციას და მითითებულ ტელეფონის ნომრებს;
 - ვიზიტორის და/ან კონტრაქტორის ოფისში შემოსვლისას შეხვდი მისაღებში და მიაცილე დანიშნულების ადგილამდე;
 - არ დაუშვა მათი ქმედებები, რომელიც ეწინააღმდეგება თქვენს შიდა რეგლამენტებს;
 - გააცანი მათ უსაფრთხოების და ევაკუაციის პროცედურები და მოუწოდე ამ პროცედურების დაცვისკენ - ამით მოიგებს თქვენი უსაფრთხოება და იმიჯი;
 - **მიწისძვრის** შემთხვევაში პანიკის გარეშე სასწრაფოდ დატოვეთ შენობა;
 - თუ შენობის დატოვება შეუძლებელია, დადექით შენობის საყრდენ კედელში დატანებული კარის, ან ფანჯრის ღიობში. თუ იქ დადგომა შეუძლებელია, ან არასაიმედოა შენობის კედლები, თავი შეაფარეთ მაგიდის ქვეშ;
 - ეცადე, არ მოხვდე იმ ადგილებთან ახლოს, სადაც ინახება ფეთქებადი, მომწამლავი, ან აალებადი მასალები;
 - მოერიდე ელექტროგადამცემ ხაზებთან სიახლოვეს ან, მათ ქვეშ დგომას;
 - გახსოვდეს! ძლიერი მიწისძვრის დროს ბიძგები რამოდენიმეჯერ მეორდება. ყველაზე საშიში პერიოდია მიწისძვრიდან პირველი 2-3 საათი;
 - ნუ შეხვალთ და ნურც მიუახლოვდებით აშკარად დაზიანებულ შენობას.
- ოფისის ტერიტორიაზე უსაფრთხოების სამსახურის სწორი ქმედებებია:
- თუ ხედავ, რომ ვინმე თავისი ქმედებით ქმნის საშიშროებას, შეაჩერე და მიუთითე, რასაც არ უნდა აკეთებდე;
 - პერიოდულად შეამოწმე ოფისის უსაფრთხოების დონე და მიიღე მონაწილეობა დარღვევების აღმოფხვრაში;
 - უმჯობესია, დაიცვა სიფრთხილე, ვიდრე მოგიწიოს რეაგირების მოხდენა;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- იყავი სამაგალითო უსაფრთხოების წესების დაცვაში და მოახდინე პოზიტიური დამოკიდებულების დემონსტრირება უსაფრთხოების წესების დამცველთა მიმართ;

- მოახდინე სამუშაო გარემოსთან დაკავშირებული რისკების შეფასება;
- აკრძალე ოფისში ხანძარსაშიში და ფეთქებადი მასალების არსებობა;
- ერთდროულად რამოდენიმე ძლიერი ელექტრომოწყობილობის ელექტროქსელში ჩართვა;
- დაზიანებული ელექტროგაყვანილობით სარგებლობა;
- თვითნაკეთი/კუსტარული ხელსაწყოების გამოყენება.

ჩაერთე შემთხვევის გამოძიებაში და გააანალიზე გამომწვევი მიზეზები.

უსაფრთხოების ელემენტარული წესების ყოველდღიური დაცვა ხელს შეუწყობს ბიზნესის უსაფრთხოებას.

ოფისის სამუშაოსთან დაკავშირებული საფრთხეები

შემთხვევითი საფრთხეები 	ელექტრო შოკი, სიმალიდან ვარდნა, განსაკუთრებით გადასატან კიბეზე, ან სკამზე დგომისას / მუშაობისას
	ჩავარდნა, ფეხის წამოკვრა, დაცემა (განსაკუთრებით მძიმე ან მოცულობითი ტვირთის ტარებისას), ფეხის დასრიალება
	ინსტრუმენტებით, ბასრი საგნებით გამოწვეული გაჭრები და დაზიანებები
	დამწვრობები გამოწვეული ელექტრობით, ან ელ. მოწყობილობების ცხელი ნაწილებით
	ელექტრული ტრამვები, გამოწვეული უხარისხო მონტაჟით ან ხელსაწყოებით
მძიმე ტვირთების აწევით და გადატანით გამოწვეული საყრდენ-მამოძრავებელი სისტემის, ხერხემლის და კუნთების დაზიანება (მაგ. ზურგის)	
ფიზიკური საფრთხეები	ცხელი სითხის (ჩაი, ყავა, მდუღარე წყალი) გადასხმა, ცხელი სტრესის გავლენა
ერგონომიკური, ფსიქოლოგიური და ორგანიზაციული ფაქტორები	დაზიანება და სხვა საყრდენ მამოძრავებელი პრობლემები, რომელიც გამოწვეულია განმეორებითი/მონოტონური მოძრაობებით, გადამეტებული დამაბულობით, უხერხულ სამუშაო პოზაში მუშაობით
	ფსიქოლოგიური სტრესი, რომელიც გამოწვეულია სამუშაო უკმაყოფილებით მოწყენილობის, მონოტონურობის, დაბალი ხელფასის, მეწყვილესთან ან ზემდგომთან პრობლემებით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

პრევენციული ღონისძიებები

- შეამოწმეთ კიბე გამოყენებამდე. არასდროს ახვიდეთ მორყეულ, ან სრიალა საფეხურიან კიბეზე.
- შეისწავლეთ ყველა რეკომენდირებული უსაფრთხოების ზომები, საგანგებო სიტუაციების მართვის გეგმა.
- გამოიყენეთ ცხელი ზედაპირის საიზოლაციო ხელთათმანები ცხელი ნივთების აღებისას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).
- გაითვალისწინეთ ავარიული ღონისძიებები და საგანგებო სიტუაციების მართვის პროცედურები.
- შეისწავლეთ და გამოიყენეთ უსაფრთხო აწევისა და მოძრაობის წესები მძიმე ან მოცულობითი ტვირთებისთვის. აწევაში დახმარებისთვის გამოიყენეთ სხვა დასაქმებული.
- წინასწარ შეამოწმეთ სამუშაო გარემო და შეაფასეთ არსებული რისკები.

პერსონალური დაცვის საშუალებები

1. ძირითადი განმარტებები

დამცავი საშუალებები: საშუალებები, რომლებიც უგულვებელყოფენ ან ამცირებენ საშიში და მავნე ფაქტორების ზემოქმედებას ერთ, ან რამდენიმე ადამიანზე, ეწოდება დამცავი საშუალებანი.

ელ. დამცავი საშუალებები: გადასატან ან გადასაზიდ საშუალებებს, რომლებიც იცავენ ელ. დანადგარებთან მომუშავე პერსონალს ელ. დენისაგან, ელ. რკალისაგან ან ელ. მაგნიტური ველისაგან, ეწოდებათ ელ. დამცავი საშუალებანი.

ძირითადი ელ. დამცავი საშუალებები. დამცავ საშუალებებს, რომელთაც იზოლაცია ხანგრძლივად უძლებს ელ. დანადგარების მუშა ძაბვას და რომლებიც საშუალებას გვაძლევს შევუდეთ ძაბვის ქვეშ მყოფ დენგამტარ ნაწილებს, ეწოდება ძირითადი ელ. დამცავი საშუალებანი.

დამატებითი დამცავი საშუალებები: დამცავ საშუალებებს, რომლებიც ავსებენ ძირითად დამცავ საშუალებებს, აგრეთვე ემსახურებიან შეხებისა და ძაბვისგან დაცვას, თავისთავად არ შეუძლიათ უზრუნველყონ მოცემულ ძაბვაზე ელ. დენისაგან დაცვა და გამოიყენებიან მხოლოდ ძირითად დამცავ საშუალებებთან ერთად, ეწოდებათ დამატებითი დამცავი საშუალებანი.

ბიჯური ძაბვა: ძაბვას, რომელიც ჩნდება ერთ ნაბიჯზე დაცილებულ ორ წერტილს შორის ერთდროულად ორივე წერტილზე ადამიანის ფეხის შედგმით, ბიჯური ძაბვა ეწოდება.

2. დამცავი საშუალებების დანიშნულება და მოხმარების წესი

დამცავი საშუალებების მოხმარების წესების ცოდნა იმ მოცულობით, რომელიც შეესაბამება პროფესიას, ან თანამდებობას, სავალდებულოა პერსონალისთვის, რომელიც ემსახურება დანადგარებს და ახორციელებს მათ ექსპლუატაციას.

აკრძალულია იმ დამცავი საშუალებების გამოყენება, რომლებიც ვერ აკმაყოფილებენ დამცავი საშუალებების მოხმარების წესებს.

დამცავი საშუალებები მათი მოხმარების მიხედვით იყოფა ორ კატეგორიად:

- ა) კოლექტური მოხმარების;
- ბ) ინდივიდუალური მოხმარების.

მუდმივი შემოღობვები, სტაციონალური დამამიწებელი დანები, ელ. დანადგარების კონსტრუქციები, რომლებიც ასრულებენ დაცვის ფუნქციებს დამცავ საშუალებებში არ შედის.

პირები, რომლებიც მიიღებენ დამცავ საშუალებებს ინდივიდუალური მოხმარებისთვის, პასუხისმგებელნი არიან მათ სწორ ექსპლუატაციასა და დროულად გადამოწმებაზე.

2. დამცავი საშუალებების შენახვის წესი

დამცავი საშუალებები აუცილებლად უნდა ინახებოდეს და გადაიზიდოს იმ პირობებში, რომლებიც უზრუნველყოფენ მათ გამართულობას, ხმარებისათვის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ვარგისიანობას, დაცული იყონ ფიზიკური დაზიანების, დანესტიანებისა და დასვრისაგან.

დამცავი საშუალებანი უნდა ინახებოდეს დაკეტილ შენობაში. ექსპლოატაციაში მყოფი რეზინის დამცავი საშუალებები უნდა ინახებოდეს სპეციალურ კარადაში თაროებზე ან ყუთებში ინსტრუმენტებისგან განცალკევებით. ისინი დაცული უნდა იყვნენ იმ მავნე

ფაქტორების ზემოქმედებისგან, რომლებიც იწვევენ მათ დაშლას (ზეთისაგან, ბენზინისაგან ან მზის სხივების

მოქმედებისგან). რეზინის სათადარიგო დამცავი საშუალებანი უნდა ინახებოდეს მშრალ შენობაში $0^{\circ}-25^{\circ}\text{C}$ ტემპერატურაზე.

ექსპლოატაციაში მყოფი დამცავი საშუალებები განლაგებული უნდა იყოს სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში, როგორც წესი შენობა-ნაგებობების შესასვლელსა და მართვის ფართან. იქვე უნდა არსებობდეს დამცავი საშუალებების ჩამონათვალი.

დამცავი საშუალებები, რომლებიც განკუთვნილია ინდივიდუალური ხმარებისა და ოპერატიული გამსვლელი ბრიგადისათვის, უნდა ინახებოდეს ყუთებში, ჩანთებში და შალითაში.

მაიზოლირებელი საშუალებები და მოწყობილობები, რომლებიც იხმარება ძაბვის ქვეშ სამუშაოდ, მიზანშეწონილია ინახებოდეს მშრალ გამჭოლ ოთახში. ღია ცის ქვეშ

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შენახვისას ან გადატანისას ისინი უნდა ინახებოდეს შალითებში. ხმარების წინ უნდა გაიწმინდოს მშრალი ჩვრით, არ უნდა დავუშვათ მათი დანესტიანება, ასეთ შემთხვევაში უნდა გაშრეს და გადამოწმდე ელექტრულად.

4. დამცავი საშუალებების მდგომარეობის შემოწმება და მათი აღრიცხვა.

ექსპლოატაციაში მყოფი ყველა დამცავი საშუალება და დამცავი ქამრები, (ხალიჩების, სადგარების და უ.ტ. პლაკატების გარდა) უნდა იყოს დანომრილი. თუ დამცავი საშუალება რამდენიმე ნაწილისაგან შედგება, (ძაბვის მაჩვენებელი, მაიზოლირებელი შტანგა და ა.შ.) მაშინ თითოეული ნაწილი უნდა იყოს ერთი და იმავე ნომრით.

პერსონალი ვალდებულია გამოყენების წინ შეამოწმოს დამცავი საშუალებების გამართულობა, გარეგანი დაზიანების არარსებობა და დამლაზე აღნიშნული ვარგისიანობის ვადა. გარდა ამისა, დიელექტრიკული ხელთათმანები გამოყენებამდე უნდა შემოწმდეს მასზედ არსებულ ნახვრეტებზე ხელთათმანის დაგორგვლით თითების მიმართულებით.

დამცავი საშუალებების გამოყენება, რომელთაც გასული აქვთ ვარგისიანობის ვადა, სასტიკად აკრძალულია !!!

5. ინდივიდუალური დამცავი საშუალებები

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დამცავი სათვალე - გამოიყენება, რკინის ან სხვა მასალის დამუშავების დროს ასხივური დანიშნულების მიხედვით უნდა აკმაყოფილებდეს სახელმწიფო სტანდარტის და ტექნიკური პირობების მოთხოვნებს.

სამუშაო ხელთათმანი - გამოიყენება ნაპერწკლის, გამდნარი რკინის შხეფების, მუავის, მაღალი ტემპერატურის და მექანიკური დაზიანებისაგან ხელების დასაცავად. უნდა აკმაყოფილებდეს სახელმწიფო სტანდარტს.

ჩაფხუტი - გამოიყენება მექანიკური დაზიანებისაგან თავის დასაცავად. ჩაფხუტით აუცილებლად უნდა სარგებლობდეს პერსონალი, რომელიც ემსახურება ელ.დანადგარებს. დამცავი ჩაფხუტის კორპუსი უნდა იყოს დენგაუმტარი, მისი ზედაპირი უნდა იყოს სწორი, ბზარების გარეშე. ჩაჩქანი უნდა აკმაყოფილებდეს სახელმწიფო სტანდარტებსა და ტექნიკურ პირობებს.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

პირველადი ექიმამდელი დახმარების აღმოჩენის
პროტოკოლი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. წინამდებარე წესი განსაზღვრავს ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი-ის სამუშაო სივრცეში პირველადი დახმარების აღმოჩენის მექანიზმებსა და პროცედურას.
2. ამ წესით გათვალისწინებული მექანიზმების განხორციელებაზე პასუხისმგებელია კომპანიის დირექტორი, რომელიც ხელმძღვანელობს საქართველოს კანონმდებლობით და წინამდებარე წესით.
3. კომპანიის მომზადებული თანამშრომელი უზრუნველყოფს პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენას დაწესებულების ტერიტორიაზე.

მუხლი 2. სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის მექანიზმები

1. სამუშაო სივრცეში განთავსებულია პირველადი დახმარების აღმოჩენისათვის საჭირო საშუალებები.
2. უბედური შემთხვევის დროს აუცილებელია ნებისმიერმა პირმა შეასრულოს შემდეგი მოქმედებები:
 - დროულად მოუხმოს ექიმს.
 - შეატყობინოს უშუალო ხელმძღვანელს.
 - არ გადაადგილოს დაზარალებული ექიმის მოსვლამდე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც იქ დარჩენა საშიშაა.
 - აუცილებლობის შემთხვევაში აღმოუჩინოს დახმარება ამ წესის შესაბამისად.

პირველადი გადაუდებელი დახმარების ძირითადი ელემენტები და განსახორციელებელი ქმედებები

გარემოება, რომელმაც გამოიწვია ადამიანის დაზავება, შეიძლება კვლავ მოქმედებდეს დასაფრთხეს წარმოადგენდეს. აქედან გამომდინარე, პირველადი დახმარების დაწყებამდე უნდა დავრწმუნდეთ, რომ საფრთხე არ გვემუქრება ჩვენ, დაზარალებულ(-ებს) და თვითმხილველებს.

სიცოცხლის შენარჩუნების ბაზისური ალგორითმი - DR CAB

D – Danger	გარემოს უსაფრთხოება
R – Responsiveness	ცნობიერების შემოწმება
C – Circulation	სისხლის ცირკულაცია
A – Airway	სასუნთქი გზები
B – Breathing	სუნთქვის რეფლექსი

სუნთქვის მოშლილობა

მდგომარეობა როდესაც გამოხატულია ცვლილებები სასუნთქი სისტემის დაზიანებით, რაც

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

გამოიხატება ორგანიზმისათვის ჟანგბადის მცირე რაოდენობით მიწოდებით. სუნთქვის უკმარისობის განვითარების დროს ორგანიზმში ჟანგბადის ნაკლებობა (ჰიპოქსია) იწვევს სიცოცხლისათვის საშიში მდგომარეობის განვითარებას, ამიტომ აუცილებელია პირველი დახმარების დროულად გაწევა.

რესპირატორული მოშლილობა შეიძლება განვითარდეს:ა)

სასუნთქი გზების ობსტრუქციისას (უცხო სხეულით ან წყალში დახრჩობისას)

ბ) ფილტვებში აირების ნორმალური ცვლის მოშლის (კვამლის შესუნთქვისას)

გ)სუნთქვის გაძნელება შეიძლება გამოწვეული იყოს ზოგიერთი ქრონიკული დაავადებისას (მაგ.ბრონქული ასთმის დროს)

დ)სტრესული მდგომარეობისას (ჰიპერვენტილაციური სინდრომი)

ჰიპოქსიის ნიშნები	ა)სუნთქვის გახშირება, მისი სიღრმისა და რიტმის შეცვლით; ბ)აგზნებადობა, აგრესიულობა, ცნობიერების დაბინდვა, უგონო მდგომარეობა (ტვინის ნორმალური ფუნქციონირების დარღვევის გამო); გ)მორუხო-მოლურჯო ფერის კანი - ციანოზი (სისხლში ჟანგბადის ნაკლებობის გამო); დ)სუნთქვის ან გულის გაჩერება (თუ ჰიპოქსიაარ მოიხსნა)
--------------------------	--

პირველი დახმარება სასუნთქ გზებში უცხო სხეულის არსებობის დროს

სასუნთქი გზების უცხო სხეულით დახშობის დროს მოხრჩობის უნივერსალური ნიშნის საშუალებით,უნდა შევეძლოთ დაშავებულის ამოცნობა და გადაუდებელი დახმარება:

კითხვაზე - «**იხრჩობი ?**» თუ ადამიანი თავს გიქნევთ პასუხად და არ შეუძლია საუბარი, ეს ნიშნავს, რომ სასუნთქი გზების ობსტრუქცია მძიმეა. დაუკავშირდით სასწრაფო სამედიცინოსამსახურს. ობსტრუქციის მოსახსნელად მოზრდილებში და 1 წლის ზემოთ ასაკის ბავშვებში,გააკეთეთ ბიძგები მუცელზე მიმართულებით შიგნით და ზემოთ (**ჰეიმლიკის მანევრი**).

გაიმეორეთ მანევრი უცხო სხეულის ამოვარდნამდე ან სანამ დაშავებული დაკარგავს გონებას. თუადამიანი არის ორსული ან ჭარბი წონის, ნაცვლად მუცლისა ბიძგები ჩაატარეთ გულმკერდზე. ჰეიმლიკის მანევრს აკეთებთ მანამ სანამ უცხო სხეული არ ამოვარდება. თუ უცხო სხეული არამოვარდა და ადამიანი დამძიმდა (უგონო მდგომარეობა) დაიწყეთ გულ-ფილტვის რეანიმაცია.ჩაბერვების წინ შეამოწმეთ პირის ღრუ, ხომ არ არის უცხო სხეული ამოვარდნილი.

პირველი დახმარება კვამლის და მავნე აირების ინჰალაციის დროს

გამოიძახეთ გადაუდებელი სამედიცინო სამსახური. დაზარალებული უნდა განთავსდეს სუფთა ჰაერზე უსაფრთხოების ზომების გათვალისწინებით. თუ დაზარალებული უგონოაა, დააწვინეთ იგი ზურგზე და გახსენით სასუნთქი გზები. მოწმდება სუნთქვა და სისხლის ცირკულაციის ნიშნები. დარჩით დაზარალებულთან გადაუდებელი სამედიცინო სამსახურის მოსვლამდე. ყოველ 10 წთ-ში ერთხელ მოწმდება სუნთქვა, პულსი და ცნობიერების დონე. თუ სუნთქვა და პულსი არ ფიქსირდება, დაიწყეთ გულ-ფილტვის რეანიმაცია.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

პირველი დროს

დახმარება

გულის

წასვლის

გულის წასვლა არის ცნობიერების დროებითი დაკარგვა, რომელიც განპირობებულია ტვინში სისხლის მიმოქცევის ხანმოკლე დარღვევით. ამ დროს პულისი იშვიათდება, მერე კი უცებ ხშირდება. გულის წასვლის შემდეგ ხდება ადამიანის ზოგადი მდგომარეობის სწრაფი აღდგენა. გულის წასვლის მიზეზი შეიძლება იყოს:

ა) ტკივილი(ბ)შიში

გ)ემოციური გადაძაბვა დ)გადაღლა ან შიმშილი

ე) ხანგრძლივი ფიზიკური უმოძრაობა

პირველადი დახმარების აღმოჩენისას, გაითვალისწინეთ, რომ ცნობიერების ხანმოკლე დაკარგვამ შესაძლებელია გამოიწვიოს დაზარალებულის დაცემა, რასაც თან სდევს მეორადი ტრავმები.

1. დააწვინეთ დაზარალებული ზურგზე და აუწიეთ ფეხები ზევით;
2. უზრუნველყავით სუფთა ჰაერის მიწოდება;
3. დროულად გამოიძახეთ გადაუდებელი სამედიცინო სამსახური
4. მას შემდეგ, რაც დაზარალებულს დაუბრუნდება ცნობიერება, გაამხნევეთ და დაეხმარეთ მასწავლელა წამოჯდომაში;
5. მეორადი ტრავმების დაფიქსირების შემთხვევაში იმოქმედეთ ვითარების შესაბამისად.

პირველი დახმარების ტაქტიკა ელექტროტრავმის დროს

ელექტროტრავმის მიღების შემდეგ ვითარდება კუნთების ძლიერი სპაზმი (შეკუმშვა), რაც ხშირ შემთხვევაში შეუძლებელს ხდის დენის წყაროდან დაზარალებულის მოცილებას, ამიტომ შემთხვევის ადგილზე მისვლისთანავე მნიშვნელოვანია დენის წყაროს გაიზოლირება უსაფრთხოების გათვალისწინებით. ამასთანავე, კუნთების ძლიერი შეკუმშვის გამო, ხშირად დაზარალებული გადაისროლება მნიშვნელოვან მანძილზე, რაც იწვევს მეორად ტრავმების - მძიმე დაზიანებების განვითარებას.

პირველადი დახმარების დაწყებამდე დარწმუნდით, რომ დაშავებული კვლავ არ იმყოფება ელექტრული დენის ზემოქმედების ქვეშ და დარწმუნდით რომ ენერგიის წყარო გაიზოლირებულია. ა)გამოიძახეთ გადაუდებელი სამედიცინო სამსახური.

ბ) დაზარალებულთან მიახლოებისთანავე გახსენით სასუნთქი გზები თავის უკან გადაწევისგარეშე, ქვედა ყბის წინ წამოწევით.

გ)შეამოწმეთ სუნთქვა და ცირკულაციის ნიშნები.

დ)საჭიროების შემთხვევაში განახორციელეთ გულ - ფილტვის რეანიმაცია.

პირველი დახმარება კრუნჩხვის დროს

კრუნჩხვა განპირობებულია ტვინის ნორმალური ფუნქციონირების მოშლით. კრუნჩხვას ხშირ შემთხვევაში თან სდევს ცნობიერების დაბინდვა ან დაკარგვა.

ეპილეფსიური კრუნჩხვა - უეცარი, არანორმალური, ჭარბი, არაკონტროლირებადი ელექტრული

იმპულსების გატარება ნერვულ უჯრედებში, რომელმაც შეიძლება გამოიწვიოს გონების დაბინდვა, მოტორული ან სენსორული უუნარობა და ქცევის მოშლა.

ექიმამდელი დახმარების პროცედურის დაწყებამდე გამოვიძახოთ სამედიცინო სამსახური. კრუნჩხვისას მნიშვნელოვანია თავიდან ავიცილოთ თავის და კიდურების დაზიანება და მეორადი ტრავმები. დავაწვინოთ პაციენტი გვერდზე და არ შევზღუდოთ. გავუხსნათ ტანსაცმელი და

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შევინარჩუნოთ უსაფრთხოება ცნობიერების სრულ დაბრუნებამდე.

პირველადი დახმარება დამწვრობის დროს

დამწვრობის დროს ტემპერატურის ზემოქმედების შედეგად დაზიანებულ არეში ვითარდება ქსოვილების დაზიანება და შეშუპება, რაც იწვევს ძლიერ ტკივილს. სისხლძარღვებიდან სითხე გადადის ქსოვილებში, რაც ამცირებს ცირკულაციაში არსებული სისხლის რაოდენობას და შესაბამისად მცირდება ჟანგბადის მიწოდება სხეულის სხვადასხვა ნაწილებში. დაზიანებულ არეში ქსოვილების დაზიანების შედეგად გამოიყოფა დიდი რაოდენობით მავნე ნივთიერებები - ტოქსინები. დამწვრობის დროს განვითარებული კანის დაზიანება და მთლიანობის დარღვევა ხელს უწყობს ინფექციის შეჭრას ორგანიზმში.

თერმული დამწვრობა - ვითარდება ცხელი საგნების ან ორთქლის ზემოქმედებით, ცივი ან ცხელი საგნების შეხებით კანის საფარველთან.

ქიმიური დამწვრობა - ვითარდება კანზე ქიმიური ნივთიერების მოხვედრის შედეგად.

ელექტრული დამწვრობა - კანზე ელექტრული დენის ზემოქმედებით. **გახსოვდეთ!**

თუ დაზარალებულზე იწვის ტანსაცმელი, არ დაიწყეთ მისი სხეულის გადაგორება, გადაასხით სხეულს წყალი. თუ ამის საშუალება არა გაქვთ, გადააფარეთ სხეულს არასინთეტიური ქსოვილი, ეს შეაჩერებს წვის პროცესს.

დამწვრობის დროს შესაძლებელია სიცოცხლისთვის საშიში ცხელი აირების ჩასუნთქვა. აუცილებელია დროულად დაიწყეთ დამწვარი ადგილის გაგრილება ცივი წყლით. დაზიანებულია რე ცივი წყლით ჩამოიბანება - თერმული, ელექტრული დამწვრობის დროს სულ მცირე 10 წუთის განმავლობაში, ქიმიური დამწვრობის დროს - მინიმუმ 30 წუთის განმავლობაში. დამწვრობის დროს მნიშვნელოვანია დაშავებულის დროული გადაყვანა სამედიცინო დაწესებულებაში კვალიფიციური დახმარების მისაღებად.

პირველი

დახმარება

მოწამვლის

დროს

მოწამვლა - ეს არის პათოლოგიური მდგომარეობა, რომელიც ვითარდება ორგანიზმში ტოქსინის შეღწევის შემთხვევაში. მომწამლავი ნივთიერების როლში შეიძლება აღმოჩნდეს პრაქტიკულად ნებისმიერი ქიმიური ნივთიერება, რომელსაც ორგანიზმში გარკვეული რაოდენობით მოხვედრისას შეუძლია სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ორგანოების ფუნქციის მოშლა.

ადამიანები იღუპებიან მოწამვლის შედეგად, მაგრამ დროულად და სწორად ჩატარებული პირველი დახმარების შემთხვევაში ბევრი მოწამლულის სიცოცხლის გადარჩენა შესაძლებელია. გადაუდებელი დახმარების ფორმა დამოკიდებულია ორგანიზმში ტოქსინის მოხვედრის გზაზე.

თუ ტოქსინი ორგანიზმში მოხვდა ინჰალაციის შედეგად, დაშავებული გამოიყვანეთ სუფთა ჰაერზე უსაფრთხო ადგილას.

თუ ტოქსინი ორგანიზმში მოხვდა კანის საფარველიდან, ჩამოიბანეთ ცივი გამდინარე წყლით. თუ ტოქსინი მოხვდა ორგანიზმში პერორალურად, არ გამოიწვიოთ ღებინება.

დროულად გამოიძახეთ სასწრაფო სამედიცინო სამსახური.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

რეანიმაცია

რეანიმაციის დაწყებამდე დავრწმუნდეთ, რომ გარემო უსაფრთხოა ჩვენთვის და დაშავებულისთვის. ამის შემდეგ ვუახლოვდებით დაზარალებულს საკუთარი უსაფრთხოების დაცვით. პირველ ეტაპზე მოწმდება დაზარალებულის ცნობიერება არაუმეტეს 10 წმ. მოწმდება სუნთქვის რეფლექსი არაუმეტეს 10 წმ. ვამოწმებთ პულის საძილე არტერიაზე არაუმეტეს 10წმ. თუ შემთხვევის ადგილას იმყოფებით მარტო და პაციენტი უგონო მდგომარეობაშია, მოუხმეთ ვინმეს დასახმარებლად და სთხოვეთ გამოიძახოს სასწრაფო სამედიცინო სამსახური. თუ არავინ გამოგეხმარათ და დაშავებული 8 წლის ზემოთაა, თვითონ გამოიძახეთ სასწრაფო სამედიცინო დახმარება. თუ დაშავებული 8 წლის ქვემოთაა, სასწრაფო სამედიცინო დახმარებას იძახებთ, გულფილტვის რეანიმაციის ერთი ციკლის ჩატარების შემდეგ.

გულის არაპირდაპირი მასაჟი კეთდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ არ არის პულსი!

გულმკერდზე ზეწოლების ტექნიკა

1	დადექით დაშავებულის გვერდით
2	დარწმუნდით, რომ დაშავებული წევს მყარ და სწორ ზედაპირზე
3	გახადეთ ტანსაცმელი და გააშოშვლეთ გულმკერდი. თქვენ უნდა ხედავდეთ კანს.
4	მოათავსეთ ერთი ხელი დაშავებულის გულმკერდზე დვრილებს შორის ზუსტად შუა წერტილში.
5	მოათავსეთ მეორე ხელი პირველის ზემოთ. თითები გადააჭდეთ.
6	ხელები გამართეთ იდაყვის სახსარში. გადმოიხარეთ ისე, რომ თქვენი მხრები იყოს ზუსტად დაშავებულის სხეულის ზემოთ.
7	აწარმოეთ სწრაფი და ძლიერი ზეწოლები, ისე რომ ზეწოლის შედეგად გულმკერდმა ჩაიწიოს 4-5 სმ სიღრმეზე
8	დარწმუნდით, რომ თითოეული ზეწოლის შემდეგ გულმკერდი აღიდგენს საწყის მოცულობას. გულმკერდის საწყისი მოცულობის სრული აღდგენა უზრუნველყოფს ზეწოლებს შორის გულის მეტი რაოდენობის სისხლით შევსებას. გულმკერდის საწყისი მოცულობის არასრული აღდგენა გამოიწვევს ზეწოლებით მიღებული სისხლის ნაკადის შემცირებას.
9	აწარმოეთ ზეწოლები თანაბრად, სიხშირით წუთში 100 ზეწოლა
10	30 კომპრესიის შემდეგ ვაწარმოებთ 2 ჩაბერვას არანაკლებ 1 წმ თითო სულ 5წმ
11	შეინარჩუნეთ სასუნთქი გზების გამავლობა თავის უკან გადაწევით და ნიკაპის წინ და ზევით წამოწევით.
12	დაახშეთ ნესტოები ცერა და საჩვენებელი თითების საშუალებით (გამოიყენეთ შუბლზე მოთავსებული ხელი).
13	გააკეთეთ ჩვეულებრივი ჩასუნთქვა (არაღრმა) და მოათავსეთ თქვენი პირი დაზარალებულის პირის გარშემო ჰერმეტიკულად
14	გააკეთეთ ერთი ჩაბერვა (1 წამის მანძილზე). ჩაბერვის დროს დააკვირდით გულმკერდის ექსკურსიას.
15	თუ ჩაბერვის შედეგად გულმკერდის ექსკურსიას ვერ მიიღებთ, სცადეთ კიდევ ერთხელ სასუნთქი გზების გახსნა თავის უკან გადაწევით და ნიკაპის წამოწევით.
16	გააკეთეთ მეორე ჩაბერვა (1 წამის მანძილზე). დააკვირდით გულმკერდის ექსკურსიას.

გულ- ფილტვის რეანიმაციის ყოველი 5 ციკლის შემდეგ (2 წუთი) თავიდან უნდა მოხდეს პულისდა სუნთქვის შემოწმება, თუ პულსი აღსდგა და სუნთვა არა, შეგვიძლია გავაკეთოთ მხოლოდ ჩასუნთქვები 5-6 წამში ერთხელ (10-12 ჩაბერვა წუთში)

გულ-ფილტვის რეანიმაცია წყდება თუ:

ა) როდესაც დაშავებული იწყებს მოძრაობას ან/და აღსდგა სუნთქვა და გულისცემა ბ) სასწრაფო გადაუდებელი სამსახურის გუნდი მოვიდა და მზადაა მუშაობას შეუდგეს

ძვალ-კუნთოვანი სისტემის ტრავმა და პირველადი დახმარება

ტრავმის დროს შეიძლება განვითარდეს ძვალ-კუნთოვანი სისტემის სხვადასხვა დაზიანება: ა) ძვლის მოტეხილობა - მისი მთლიანობის დარღვევა.

ბ) ძვლის ამოვარდნილობა - მისი არაზუნებრივი გადაადგილება სახსარში. გ) რბილი ქსოვილების ტრავმა - კუნთების ან მყესების დაზიანება.

რბილი ქსოვილების დაზიანების ნიშნები:

ა) ძლიერი ტკივილი დაზიანების არეში, რომელიც ძლიერდება მოძრაობის დროს. ბ) მოძრაობის შეზღუდვა ან შეუძლებლობა.

გ) სისხლჩაქცევა ან შეშუპება დაზიანების არეში. დ) დეფორმაცია დაზიანების მხარეს.

პირველი დახმარება რბილი ქსოვილების დაზიანების დროს

რბილი ქსოვილების დაზიანებაზე ექვსის შემთხვევაში თქვენი მიზანია შეამციროთ ტკივილი დაშეშუპება და დროულად გამოძახოთ გადაუდებელი სამედიცინო სამსახური.

1. მოასვენეთ და დააფიქსირეთ სხეულის დაზიანებული ნაწილი დაზარალებულისთვის მყუდრომდებარეობაში.
2. თუ ტრავმა ახალი განვითარებულია, დაადეთ დაზიანებულ არეზე ყინულიანი საფენი. ყინულის დადება უშუალოდ კანზე არ შეიძლება.
3. დაადეთ დაზიანებულ არეზე ზომიერად მჭიდრო ნახვევი. ნახვევის ქვეშ მოათავსეთ ბამბის ფენაან რბილი საფენი. თუ ნახვევის დადება თვითონ არ შეგიძლიათ მიმართეთ სხვას.
4. ასწიეთ ზემოთ და ასეთ მდებარეობაში დააფიქსირეთ სხეულის დაზიანებული ნაწილი. ეს შეამცირებს სისხლის ნაკადსა და სისხლჩაქცევას დაზიანებულ არეში.

პირველი დახმარება ამოვარდნილობის დროს

ძვლის ამოვარდნილობა შეიძლება განპირობებული იყოს ძლიერი ძალით გარეგანი ზემოქმედებით ან კუნთთა შეკუმშვით, რომელიც იწვევს ძვლის გადაადგილებას სახსარში. ეს დაზიანება ძალიან მტკივნეულია. ტკივილს, როგორც წესი თან სდევს, დაზიანების არეში დეფორმაცია, შეშუპება, მოძრაობის შეზღუდვა. ამოვარდნილობის დროს თქვენი ძირითადი მიზანია სხეულის დაზიანებული ნაწილის ფიქსაცია და გადაუდებელი სამედიცინო სამსახურის დროული გამოძახება.

არ შეასწოროთ ძვალი, რადგან ამით შეიძლება გამოიწვიოს დაზიანების გაღრმავება;

უთხარით დაზარალებულს, არ ამოძრაოთ სხეულის დაზიანებული ნაწილი და დაუფიქსირეთ იგი; თუ თქვენ არ შეგიძლიათ ზუსტად დადგენა, რა სახის დაზიანებასთან გაქვთ საქმე, ჩაატარეთ მოტეხილობის ანალოგიური პირველი დახმარება.

პირველადი გადაუდებელი დახმარება დახურული მოტეხილობის დროს

მოტეხილობა დგება მექანიკური ზემოქმედებით ძვლის მთლიანობის დარღვევისას. მთლიანობის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ნაწილობრივი დარღვევის შემთხვევაში საქმე გვაქვს არასრულ მოტეხილობასთან (გაზარდა, ატკეჩვა). არჩევენ დახურულ და ღია მოტეხილობას. ცეცხლსასროლი იარაღით მიყენებულ მოტეხილობას თან ახლავს სისხლდარღვევის და ნერვების დაზიანება, ძვალი დამსხვრეულია.

- ა) დაზარალებულს უკეთდება იმობილიზაცია
- ბ) მხრისა და ბარძაყის ძვლების მოტეხილობის შემთხვევაში უნდა დააფიქსირდეს არა ნაკლებსამი სახსარი.
- გ) არტამანი დაედება, ისე რომ დაზიანებული არე დაფიქსირდეს ორ მეზობელ სახსარს შორის(მოტეხილობის ზემოთ და ქვემოთ);
- დ) არტამანი დაედება გარედან, ტანსაცმელზე და მიეცემა კიდურის ფორმა;ე) მოტეხილობის არეში ნახვევით ფიქსაცია არ კეთდება;
- ვ) საველე პირობებში გამოიყენება ფიცარი, ხის ტოტი ქამარი, თოკი და სხვა იმპროვიზირებული საშუალება;
- ზ) უკიდურეს შემთხვევაში დაზიანებული ფეხი ფიქსირდება ჯანმრთელ ფეხზე, ხოლო ზედა კიდური-ტანზე ნახვევის საშუალებით.
- თ) თუ მოტეხილი ძვლის ფრაგმენტი აზიანებს კანის მთლიანობას მაშინ საქმე გვაქვს ღია მოტეხილობასთან.

პირველადი სამედიცინო დახმარება ღია მოტეხილობის დროს

- ა) აუცილებელია კიდურის გაშიშვლება, ტანსაცმლის შემოჭრა;
- ბ) სისხლდენის შეჩერება: დამწოლი ნახვევის, არტერიული სისხლდენისას ლახტის დადება;გ) ჭრილობაზე სტერილური ნახვევის დადება;
- დ) კიდურის იმობილიზაცია;ე) ჰოსპიტალიზაცია/
- ვ) **არ შეიძლება!** ჭრილობაზე შეხება; ძვლის ნამსხვრევების ჩასწორება; უცხო სხეულების მოცილება.
- ზ) წვივის ძვლების მოტეხილობის დროს დაშავებულს არტამანი უნდა დაედოს ორივე მხრიდან ტერფიდან შუა ბარძაყამდე.
- თ) აკრძალულია დაზარალებულის გამოძრავება დაზიანებული ნაწილის სრულ ფიქსაციამდე. დაზარალებულის მოძრაობა ტრავმის დროს შეიძლება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მისი სიცოცხლე საფრთხეშია.

პირველადი სამედიცინო დახმარება კისრის ან ხერხემლის დაზიანების დროს

- კისრის ან ხერხემლის დაზიანებისას ან მასზე ეჭვის მიტანისას არ შეიძლება დაზარალებულისთვის თავისა და კისრის მოძრაობა.
- დაზარალებულს დაუფიქსირეთ თავი და კისერზე გაუკეთეთ სპეციალური საყელო;
- თუ კისრის საყელო არ გაქვთ, გამოიყენეთ რამე იმპროვიზირებული საშუალებები. მაგ. მარლაში გადახვეული სქელი ბამბის საყელო.
- კისრისა და ხერხემლის ტრავმის შემთხვევაში ან მასზე ეჭვის მიტანისას, დაზარალებულის ტრანსპორტირება მოახდინეთ სპეციალურ ფარზე, ხის ან ფანერის ზედაპირზე. ამ მიზნით შეიძლება შენობის კარის გამოყენებაც.
- შეინარჩუნეთ ხერხემალი სწორ და უძრავ მდგომარეობაში.

პირველადი გადაუდებელი დახმარება მენჯის ძვლების მოტეხილობის დროს

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მენჯის ძვლების მოტეხილობისას ან მასზე ეჭვის მიტანისას დაზარალებულს ზურგის ქვეშ დაუდეთხის ფარი ან რამე იმპროვიზირებული საშუალება.

დააწვინეთ “ბაყაყის” პოზიციაში: ფეხები მოუხარეთ მუხლის სახსარში და გადაუწიეთ განზე; ტერფები დაუფიქსირეთ ერთად;

მუხლების ქვეშ დაუდეთ ბალიში ან ტანსაცმელი.

პირველადი გადაუდებელი დახმარება გარეგანი სისხლდენის დროს

მოაშორეთ დაზიანებულ არეს ტანსაცმელი. დაათვალიერეთ ჭრილობა. დარწმუნდით, რომ ჭრილობაში არ არის მახვილი საგნები, რომლებითაც შეიძლება თქვენ დაზიანდეთ. მოახდინეთ ზეწოლა ჭრილობაზე თითებით ან მტევნით. სასურველია ჭრილობა წინასწარ დაფაროთ სუფთა საფენით. მაგრამ ნუ დაკარგავთ დიდ დროს ამ საფენის მოსაძებნად. თუ ჭრილობაში არის უცხო სხეული, არ ამოიღოთ (უცხო სხეულის ამოღებისას შეიძლება გაძლიერდეს სისხლდენა ან გაღრმავდეს დაზიანება).

თუ შესაძლებელია, ასწიეთ დაზარალებულის დაზიანებული კიდური გულის დონეზე ზემოთ. ამით შემცირდება სისხლის ნაკადი დაზიანებულ არეში, რაც შეუწყობს ხელს კოლტის განვითარებას და სისხლდენის შეჩერებას. კიდურების მაღლა აწევა არ არის რეკომენდირებული თუ კიდური შეშუპებულია, დეფორმირებულია ან მტკიცუნელია, რაც მიუთითებს მოტეხილობის ან ამოვარდნილობის შესაძლებლობაზე;

დამწოლი ნახვევი გამოიყენება ვენური სისხლდენის დროს, ჭრილობაზე დადებული სუფთა საფენის ზემოთ დაადეთ დამწოლი ნახვევი: ჭრილობაზე მსხვილი ტამპონი და მჭიდრო ნახვევი ისე, რომ არ დაირღვეს სისხლის მიმოქცევა ნახვევის ქვემოთ. თუ სისხლი ჟონავს დამწოლი ნახვევიდან, ზემოდან დაადეთ მეორე მსხვილი საფენი და გადაუჭირეთ მჭიდროდ.

ლახტი გამოიყენება მხოლოდ არტერიული სისხლდენის დროს ან კიდურის ამპუტაციის შემთხვევაში, იდება მხოლოდ ბარძაყის ან მხრის ძვალებზე, უნდა დავადოთ ჭრილობიდან 5-7სანტიმეტრით ზემოთ მისი არასწორად ანუ არასრულად მოჭერა იწვევს მხოლოდ ვენების დაზიანებას და აძლიერებს არტერიულ სისხლდენას. ლახტი დაედება იმდენად მჭიდროდ რამდენადაც ეს საჭიროა - სისხლდენის შეჩერებამდე. ლახტის დადებისას აუცილებელია დავაფიქსიროთ ლახტის დადების დრო და მივაწოდოთ ინფორმაცია სასწრაფო დახმარებას. სისხლდენის გასაჩერებლად დააწვინეთ დაზარალებული ზურგზე და აუწიეთ ფეხები (ჩაუდეთ ფეხებს ქვეშ ბალიში). ამ მდებარეობაში მცირდება სისხლის დინება ფეხებისკენ და სისხლი მეტირაოდენობით მიედინება ადამიანის სხეულის მნიშვნელოვანი ნაწილებისაკენ. სისხლდენის შეჩერებისას ზეწოლის წერტილებში ზეწოლა მოახდინეთ არაუმეტეს 10 წუთისა. დამწოლი ნახვევის დადების შემდეგ, აუცილებელია ნახვევის ქვემოთ პულსისა და მგრძნობელობის შემოწმება ყოველ 10 წუთში ერთხელ სამედიცინო სამსახურის მოსვლამდე.

გველის კბენა - ექიმამდელი დახმარება

დამახასიათებელი ნიშნები და სიმპტომები:

- წყვილი ნაკბენი;
- ტკივილი ნაკბენის მიდამოში;
- შეშუპება და ტკივილი დაზიანების მიდამოში;
- სუნთქვის გაძნელება;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- მხედველობის დაბინდვა;

- ოფლიანობა და გაძლიერებული ნერწყვის დენა, ქმედების

თანმიმდევრობა:

1. მოათავსეთ ნაკბენი კიდური გულის დონიდან ქვემოთ;
2. ჩამოხანეთ ნაკბენი და შეამშრალეთ სუფთა მარლით;
3. მოახდინეთ ნაკბენის ზემოთ კიდურის კომპრესია ისე, რომ არ გადაიკეტოს არტერია;
4. მოახდინეთ კიდურის იმობილიზაცია;
5. აკონტროლეთ CABC;
6. განახორციელეთ სწრაფი სწრაფი კომუნიკაცია კვალიფიციურ სამედიცინო სუბიექტებთან.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

საგანგებო სიტუაციების მართვის გეგმა

1. შესავალი

საგანგებო სიტუაციების მართვის გეგმა შემუშავებულია „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის, „საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების ძალების წესდების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილების, „საგანგებო მართვის გეგმის მომზადების წესების შემუშავების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის დადგენილებისა და საერთაშორისო სტანდარტებით აღიარებული მეთოდების საფუძველზე.

გეგმის მიზანი - გეგმა განსაზღვრავს ორგანიზაციის საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების ეფექტურ მიმართულებებს და ღონისძიებებს. ასევე, მართვის პროცესის განხორციელებას საობიექტო დონეზე.

გეგმის მიზანია ბუნებრივი და ტექნოგენური ხასიათის საგანგებო სიტუაციებისაგან თანამშრომელთა დაცვის საერთო ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ღონისძიებების წარმართვა. ასევე, საგანგებო სიტუაციების თავიდან აცილების, მისი განვითარების შემთხვევაში შედეგების შერბილებისა და ლიკვიდაციის ღონისძიებების შემუშავება/ორგანიზება და შესაბამის პირთა კოორდინირებული ქმედებების უზრუნველყოფა.

2. ტერმინები და განმარტებები

საგანგებო სიტუაცია – ობიექტზე, გარკვეულ ტერიტორიაზე ბუნებრივი მოვლენების, სტიქიური უბედურების, ხანძრის, ავარიის, კატასტროფის ან სხვა სახის უბედურებების, აგრეთვე დაზიანების საბრძოლო საშუალებათა გამოყენების შედეგად წარმოქმნილი სიტუაცია, როდესაც ირღვევა ადამიანთა ცხოვრებისა და საქმიანობის ნორმალური პირობები, საფრთხე ემუქრება მათ სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას, ზარალდება მოსახლეობა და ზიანდება ბუნებრივი გარემო;

საგანგებო სიტუაციის ზონა – განსაზღვრული ტერიტორია ან აკვატორია, სადაც წარმოიქმნა საგანგებო სიტუაცია;

საგანგებო სიტუაციის თავიდან აცილება – სამართლებრივ, ორგანიზაციულ, ეკონომიკურ, საინჟინრო-ტექნიკურ, სანიტარიულ-ჰიგიენურ, სანიტარიულ-ეპიდემიოლოგიურ და სხვა ღონისძიებათა კომპლექსი, რომლებიც ხორციელდება ბუნებრივ გარემოსა და საშიშ საწარმოო ობიექტზე მონიტორინგისა და კონტროლის ორგანიზების, საგანგებო სიტუაციის წარმოქმნის პროგნოზირებისა და პროფილაქტიკის, საგანგებო სიტუაციისათვის მომზადების, ხოლო მისი წარმოქმნის შემთხვევაში – ზარალის შემცირების მიზნით;

სახანძრო-სამაშველო დანაყოფები – სახანძრო დაცვისა და სამოქალაქო თავდაცვის საქმიანობის განმახორციელებელი სახელმწიფო ორგანოები.

3. მოსალოდნელი საფრთხეებისა და რისკების შეფასება

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ობიექტი მდებარეობს ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტში (ქალაქში). იგი მდებარეობს ზომიერი მიწისძვრის ინტენსივობის რაიონში. მისი განთავსების ტერიტორია მოქცეულია შემდეგი ბუნებრივი საფრთხეების ზემოქმედების ტერიტორიაზე: (მეწყერი, ღვარცოფი, წყალდიდობა და. ა. შ.); „ობიექტის“ ტერიტორია ემიჯნება საცხოვრებელ შენობებს.

4. ობიექტის დახასიათება

ობიექტის ცალკე მდგომი შენობა არის მრავალსართულიანი მონოლითური აგებულების, რომელთანაც განთავსებული გარე პარკინგი. ტერიტორიაზე განლაგებულია ბლოკით ნაშენები სასაწყობე ფართები. შენობას აქვს რამდენიმე საევაკუაციო გასასვლელი, რომელიც მიემართება გარეთ და აკმაყოფილებს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს. უნივერსიტეტის ტერიტორიაზე განცალკევებულ ნაგებობაში განთავსებულია ცენტრალური გათბობისა და გაგრილების სისტემები, რომელიც აკმაყოფილებს ხანძარსაწინააღმდეგო მოთხოვნებს. შენობა უზრუნველყოფილია წყლითა და ელექტროენერგიით. მათი ჩამკეტი/გამშვები მარეგულირებელი მოწყობილობების და გაყვანილობის არასწორი ექსპლუატაციის გამო შესაძლოა წარმოიქმნას ხანძარი/ავეთექება. გაზის მიწოდება ხორციელდება განცალკევებულ ნაგებობაში (საქვებში). შენობაში არის დამონტაჟებული შიდა ხანძარსაწინააღმდეგო წყალმომარაგება, რომელიც აკმაყოფილებს სახანძრო ნორმებსა და წესებს. ობიექტს გააჩნია კვამლსაწინააღმდეგო ვენტილაცია, რომელიც აკმაყოფილებს სახანძრო ნორმებს. შენობაში დამონტაჟებულია, როგორც სახანძრო სიგნალიზაცია და განთავსებულია საევაკუაციო გეგმები.

5. უნივერსიტეტის პერსონალის და სტუდენტების სწავლება

უნივერსიტეტის პასუხისმგებელი პირების, პერსონალისა და სტუდენტების გადამზადება ითვალისწინებს მათთვის საგანგებო სიტუაციების დროს ქცევის წესების გამომუშავებას, მათი შრომითი და საწარმოო-ტექნოლოგიური უსაფრთხოების ამაღლებას. უნივერსიტეტის პასუხისმგებელი პირების, პერსონალისა და სტუდენტების სწავლება ხდება უშუალოდ ადგილზე, სულ მცირე ექვს თვეში ერთხელ.

საგანგებო სიტუაციების მართვის შტაბის წევრთა ფუნქციონალური მოვალეობები
საგანგებო შტაბის შეტყობინების სქემა

6. საგანგებო შტაბის შემადგენლობა:

1. საგანგებო შტაბის უფროსი;
2. საევაკუაციო ჯგუფის უფროსი;
3. შეტყობინებაზე პასუხისმგებელი პირი;
4. ექიმი;
5. სახანძრო ჯგუფის უფროსი;
6. წესრიგის დაცვის ჯგუფის უფროსი;

7. საგანგებო სიტუაციების მართვის შტაბის წევრთა ფუნქციონალური მოვალეობები

7.1. საგანგებო სიტუაციების მართვის შტაბის უფროსი

უნივერსიტეტის საგანგებო შტაბის უფროსი ანგარიშვალდებულია, ზემდგომ დარგობრივი ხელმძღვანელობის წინაშე. იგი პასუხისმგებელია „ორგანიზაციის“ საგანგებო სიტუაციებზე მუდმივი მზადყოფნისათვის, რეაგირების დაგეგმვისა და შესაბამისი ღონისძიებების გატარებაზე მშვიდობიან და ომის შემთხვევაში.

მას ევალება:

- „ორგანიზაციის“ საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის შედგენა და მისი ამოქმედება საგანგებო სიტუაციების დროს.
- თანამშრომლებისათვის საშიშროების შესახებ შეტყობინება და შესაბამისი ქმედებების ორგანიზება.
- მართვის და შეტყობინების ორგანიზება.
- თანამშრომელთა დადგენილი წესის მიხედვით დროული ევაკუაცია უსაფრთხო ადგილებში.
- ექსტრემალური სიტუაციების განვითარების შემთხვევაში სამაშველო და სხვა გადაუდებელი სამუშაოების ჩატარება.
- ორგანიზაციაში ყველა დონის სამოქალაქო თავდაცვისა და საგანგებო სიტუაციების დროს მოქმედებების სწავლების ორგანიზება და განხორციელება.

7.2. საევაკუაციო ჯგუფის უფროსი

საევაკუაციო ჯგუფის უფროსი ექვემდებარება საგანგებო შტაბის უფროსს იგი ვალდებულია:

- შეიმუშაოს „ორგანიზაციის“ ევაკუაციის გეგმა;
- განსაზღვროს შენობის საევაკუაციო გზები და გასასვლელები, იზრუნოს მათზე მანიშნებელი ნიშნების დაყენებაზე;
- ორგანიზება გაუკეთოს თანამშრომელთა რაოდენობის განსაზღვრას მათი ოპერატიულად ევაკუაციის მიზნით;
- მონაწილეობა მიიღოს ევაკუაციის შემთხვევაში ევაკუირებულთა მომარაგებაში პირველადი მოხმარების ნივთებით;
- აქტიური მონაწილეობა მიიღოს ობიექტის რეაგირების გეგმის შემუშავებაში, ევაკუაციას საკითხების დაზუსტებაში;
- საგანგებო სიტუაციების შემთხვევაში იცოდეს და წინასწარ ჰქონდეს მომზადებული თანამშრომელთა უსაფრთხო ადგილებში გადაადგილებისათვის საჭირო მონაცემები;
- ევაკუაციის გამოცხადების შემთხვევაში იგი ვალდებულია:
 - ა) სპეციალური სიგნალებით, დროულად შეატყობინოს თანამშრომლებს ევაკუაციის დაწყება;
 - ბ) ორგანიზება გაუკეთოს დანიშნულ დროში სრული შემადგენლობით თანამშრომელთა გამოცხადებას შემკრებ პუნქტზე, მათი უსაფრთხო ადგილებში გადასაყვანად.

7.3. შეტყობინებაზე პასუხისმგებელი პირი

შეტყობინებაზე პასუხისმგებელი პირი ექვემდებარება საგანგებო შტაბის უფროსს და

იგი

ვალდებულია:

- აქტიური მონაწილეობა მიიღოს რეაგირების გეგმის შემუშავებაში.
- ორგანიზება გაუკეთოს მართვის, კავშირისა და შეტყობინების მუდმივ მზადყოფნას.
- დროულად განახორციელოს შეტყობინება ხელმძღვანელი პირების და პერსონალის საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების ღონისძიებებისგანხორციელების თაობაზე.

7.4. ექიმი

ა) ექიმის მოვალეობები მშვიდობიან პირობებში:

- შესაძლებლობისა და კომპეტენციის ფარგლებში ზრუნავს პერსონალისა და სტუდენტების ჯანმრთელობის დაცვაზე;
- ატარებს გეგმით გათვალისწინებულ ტრენინგებს სამედიცინო უსაფრთხოების თემებზე;
- აღმოუჩენს პირველად სამედიცინო დახმარებას დაზიანებულ

ადამიანებს; ბ) ექსტრემალურ ვითარებაში :

- ადგილზე აღმოუჩენს პირველ სამედიცინო დახმარებას დაზარალებულებს, რომლებიც შემდეგ გადმოჰყავთ უსაფრთხო ადგილებში;
- საჭიროების შემთხვევაში დაზარალებულები გადაჰყავთ სამედიცინო დაწესებულებებში სამკურნალოდ;
- „ორგანიზაციაში“ შექმნილი საგანგებო ვითარების შესახებ აცნობებს შესაბამის მუნიციპალურ სამედიცინო დაწესებულებას.

7.5. სახანძრო ჯგუფის უფროსის ამოცანები:

ა) მშვიდობიან პირობებში:

- ჯგუფის უფროსი მოვალეა იცოდეს ჯგუფის პირადი შემადგენლობა, მათი მომზადების დონე, სამუშაო ადგილი. ჰქონდეს ჯგუფის პირადი შემადგენლობის სია საჭიროების შემთხვევაში მათი სწრაფი შეკრებისათვის;
- შეისწავლოს “ორგანიზაციის” შენობა და ელექტროგაყვანილობა სახანძრო დაცვის თვალსაზრისით;
- იცოდეს ელექტროენერგიის მოწოდების წყარო, მისი საერთო გამომრთველის ადგილმდებარეობა, ელექტროგაყვანილობის ვარგისიანობა, სუსტი ადგილები;
- სისტემატიურად ახორციელებდეს ხანძარსაწინააღმდეგო პროფილაქტიკურ ღონისძიებებს; უნდა ამოწმებდეს ელექტრო ხაზების მდგომარეობას, ტერიტორიის დასუფთავებას, ცეცხლმაქრი საშუალებების მარაგის არსებობას და სხვა;
- უნდა ატარებდეს, როგორც თეორიულ ასევე პრაქტიკულ მეცადინეობას პირად შემადგენლობასთან.
- იცოდეს “ორგანიზაციაში” პერსონალის რაოდენობა, ავარიის შემთხვევაში მათთვის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დახმარების გაწევის მიზნით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ბ) ექსტრემალური ვითარების განვითარებისას

ჯგუფის უფროსი მოვალეა სწრაფად შეკრიბოს ჯგუფის პირადი შემადგენლობა

- მოკლედ განუმარტოს შექმნილი ვითარება, თითოეულ წევრს დაუსახოს ამოცანები;
- სისტემატიურად ახსენებდეს საგანგებო შტაბის უფროსს გაწეული საქმიანობის შესახებ;
- სასწრაფოდ შეატყობინოს არსებული სიტუაცია შესაბამის საგანგებო სიტუაციების მართვის ორგანოს.
- არსებული საშუალებების გამოყენებით განახორციელოს ცეცხლის ქრობა და მისი ლოკალიზირება, თუ მის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას საფრთხე არ ემუქრება.
- ადგილზე მოსულ მეხანძრე-მაშველებს მოახსენოს საქმის ვითარება.

7.6. საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის ჯგუფის უფროსი

- საგანგებო სიტუაციების განვითარების შემთხვევაში უზრუნველყოს ჯგუფის ოპერატიული შეკრება;
- დაიცვას წესრიგი საგანგებო სიტუაციებზე რეაგირების პროცესში;
- უზრუნველყოს საევაკუაციო ღონისძიებების ორგანიზება და წესრიგის დაცვა მისი განხორციელების პროცესში;
- სასტემატიურად ჩაატაროს გეგმით გათვალისწინებულ თემებზე, როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული მეცადინეობები პირად შემადგენლობასთან;
- რეგულარულად შეამოწმოს საევაკუაციო გასასვლელების მდგომარეობა.

განგაშის ზარი

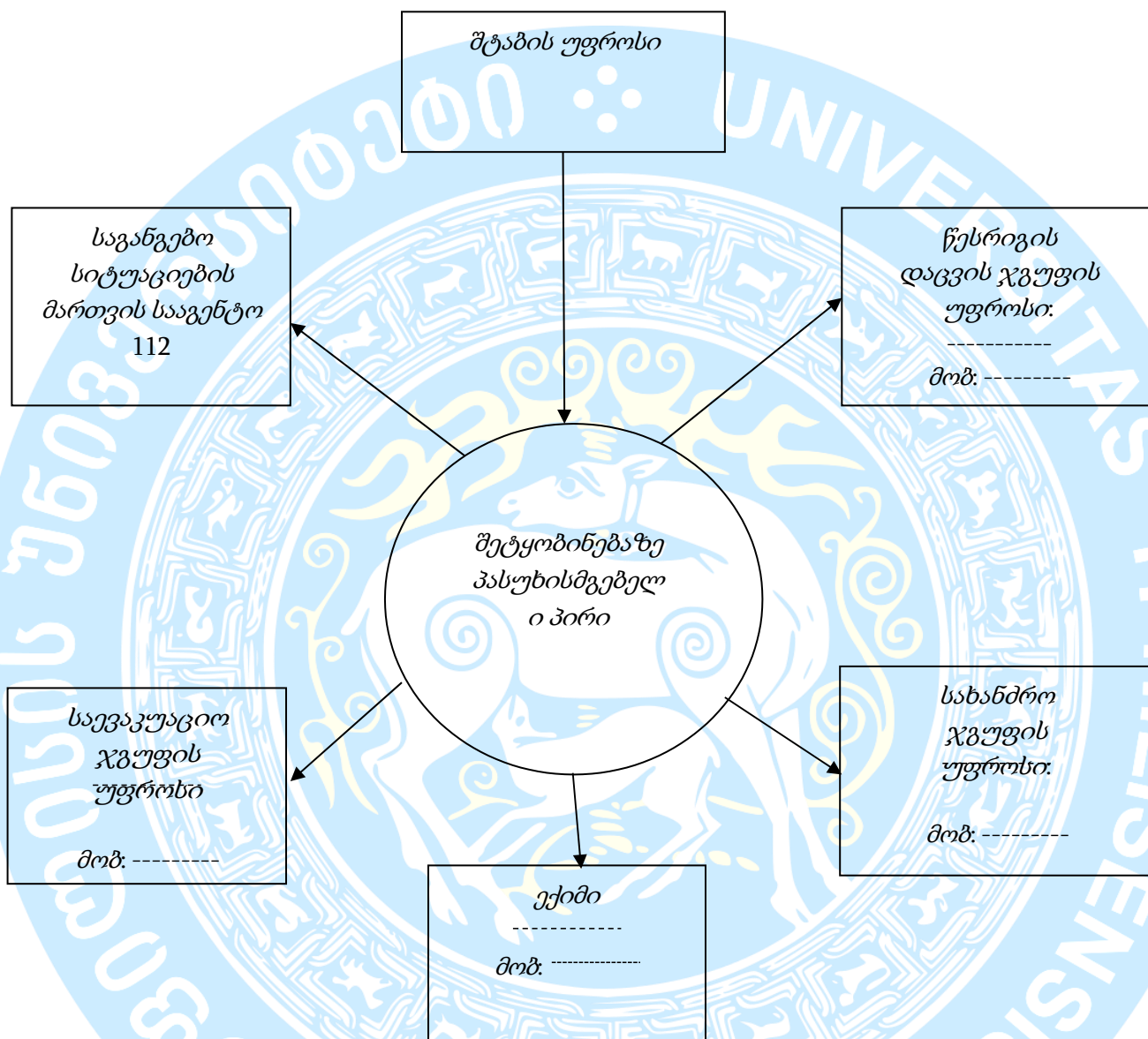
საგანგებო სიტუაციების განვითარებისას ჩაირთვება განგაშის ზარი (წინასწარ შეთანხმებული ხმოვანი სიგნალის იმიტაციით) და ორგანიზება უკეთდება პირველ რიგში გასატარებელი შემდეგი ძირითადი ღონისძიებების განხორციელებას:

- „ორგანიზაციის“ თანამშრომელთა ევაკუაცია ხანძრის, შესაძლო დატბორვის ან ნგრევის ზონიდან;
- პერსონალის უზრუნველყოფა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით;
- მატერიალურ ფასეულობათა ევაკუაცია უსაფრთხო ზონებში;
- სამაშველო და ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებების ჩატარება;
- კავშირი განხორციელდეს სატელეფონო საშუალებებით. სატელეფონო კავშირის მწყობრიდან გამოსვლის შემთხვევაში კავშირი განხორციელდეს სპეციალური რაციებით ან კურიერის მეშვეობით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

საგანგებო სიტუაციების მართვის შტაბის შეტყობინების სქემა

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სამაშველო გეგმა
სიმაღლეზე მუშაობისას

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

უსაფრთხო სამუშაო გარემოს უზრუნველყოფა და მისი შენარჩუნება არის ყველა თანამშრომლის, კონტრაქტორის და სამუშაო ობიექტზე შემოსული პიროვნების ვალდებულება და პასუხისმგებლობა. კომპანიის პოლიტიკის მნიშვნელოვანი პრინციპებია უზრუნველყოს დროული რეაგირება საგანგებო სიტუაციების დროს, გაუწიოს დაშავებულს პირველადი დახმარება, გამოიკვლიოს ინციდენტის მიზეზები, რათა არ მოხდეს მათი მომავალში გამეორება. ამ პოლიტიკის ნაწილია სიმაღლეზე მუშაობისას მომხდარი ინციდენტის დროს დაშავებულის უსაფრთხოდ გამოყვანისა და პირველადი დახმარების აღმოჩენა.

სიმაღლიდან ჩამოვარდნილი მუშის, რომელიც დაკიდებულია უსაფრთხოების ქამრით, დროული დახმარება და ჩამოხსნა აუცილებელია მოხდეს რაც შეიძლება სწრაფად (10 წუთის განმავლობაში) შემდეგი მიზეზების გამო:

- შესაძლებელია ვარდნისას მუშამ მიიღო დაზიანება შეჯახების შედეგად და ესაჭიროება გადაუდებელი სასწრაფო დახმარება.
- როდესაც მუშა დაკიდებულია უსაფრთხოების ქამრით, ხდება ზეწოლა სხეულზე, შესაბამისად იზღუდება სისხლის მიწოდება კიდურებზე, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს განგრენა.
- ჩამოკიდებული მუშა შეიძლება ჩავარდეს პანიკაში და შოკურ მდგომარეობაში თუ ვერ მოხერხდება მისი დროულად ჩამოხსნა.
- ამ გარემოებამ შესაძლებელია გამოიწვიოს დამატებითი რისკ ფაქტორები.

სიმაღლეზე მუშაობისას მომხდარი ინციდენტის დროს სამაშველო გეგმა აგებული უნდა იყოს სამ პირითად პრინციპზე:

1. ჩატარებული იქნას შესაბამისი სწავლება, შეიქმნას სამაშველო ჯგუფი.
2. შემუშავდეს სიმაღლეზე მომხდარი ინციდენტის საგანგებო სიტუაციის რეაგირების გეგმა.
3. ინფორმირებული იყოს სრული პერსონალი საგანგებო გეგმის შესახებ.

სწავლება:

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ყველა პერსონალს უნდა ჩაუტარდეს სწავლება საგანგებო სიტუაციების შესახებ. პერსონალი უნდა იყოს ინფორმირებული სიმაღლიდან ვარდნის დროს ინციდენტისას როგორ მოიქცეს, ვის უნდა შეატყობინოს ინციდენტი, როგორ მოახდინოს შემდგომი რეაგირება სიტუაციაზე. სწავლების დროს უნდა ჩამოყალიბდეს სპეციალური სამაშველო ჯგუფი. სამაშველო ჯგუფმა უნდა იცოდეს საგანგებო სიტუაციისათვის განკუთვნილი სპეც. ეკიპირების გამოყენება, მათი ადგილმდებარეობა. ყოველ ორ კვირაში უნდა გადაიხედოს სამაშველო პროცედურა, რომელშიც ჩართული უნდა იყოს ამწის სპეციალური ჯგუფი. სწავლების შინაარსი დასაბუთებული და დამოწმებული უნდა იყოს მონაწილეთა ხელმოწერებით.

სიმაღლეზე მომხდარი ინციდენტის საგანგებო სიტუაციის რეაგირების გეგმა:

სიმაღლეზე მომხდარი ინციდენტის საგანგებო სიტუაციის რეაგირების გეგმა უნდა მოიცავდეს შემდეგ საფეხურებს:

1. სამუშაოთა მწარმოებელი და ჯგუფის უფროსი ვალდებული არიან იყვნენ საქმის კურსში თუ რა სახის სამუშაო მიმდინარეობს ობიექტზე და რა სექტორში, რა სიმაღლეზე მიდის სამუშაო და რა ტიპის დაცვის საშუალებები არის გამოყენებული.
2. ინციდენტის დროს სამუშაოთა მწარმოებელი ახორციელებს ორ გრძელ ხმოვან სიგნალს, რის შემდეგაც სამუშაო ჩერდება და პერსონალი იკრიბება თავშეყრის ადგილას.
3. საჭიროების შემთხვევაში სამუშაოთა მწარმოებელი იძახებს სასწრაფო დახმარებას.
4. საგანგებო სიტუაციისას ამწის ოპერატორი იმყოფება მოლოდინის რეჟიმში, ამწე საშუალება თავისუფალი უნდა იყოს ტვირთისგან და მზად უნდა იყოს სამაშველო ღონისძიებისას დასახმარებლად.
5. აუცილებელია სახიფათო ზონის შემოსაზღვრა გამაფრთხილებელი ლენტით.
6. რადიო კავშირის არსებობის შემთხვევაში უნდა შენარჩუნდეს რადიო სიჩუმე, რათა მაშველმა ჯგუფმა და ამწის ოპერატორმა მოახდინონ შეუფერხებელი რადიოკავშირი.
7. სამაშველო ჯგუფი მუდმივად უნდა იმყოფებოდეს სამუშაო ტერიტორიაზე და უნდა მივიდეს ინციდენტის ადგილას დაუყოვნებლივ.

სამაშველო ღონისძიება შეიძლება განხორციელდეს შემდეგი ტიპის მექანიზმების გამოყენებით:

ა) სამაშველო პლატფორმის მეშვეობით:

თუ ობიექტზე ხელმისაწვდომია სამაშველო პლატფორმა, უსაფრთხოების ქაშკაშით დაკიდებული მუშის ჩამოყვანა უნდა მოხდეს შემდეგი თანმიმდევრობით:

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. სამაშველო პლატფორმა უნდა მიიტანონ ინციდენტის ადგილას. შემოისაზღვროს პლატფორმის სამუშაო არეალი.
2. სამაშველო ჯგუფის ყველა წევრი სრულად უნდა იყოს ეკიპირებული ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით.
3. დავრწმუნდეთ, სამაშველო პლატფორმა გაუძლებს სამაშველო ჯგუფის და დაზარალებულის წონას.
4. სამაშველო პლატფორმა უნდა დაყენდეს დაკიდებული მუშის ქვეშ, მუშის ჩახსნა უსაფრთხოების ბაგირიდან უნდა მოხდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ სამაშველო ჯგუფის ყველა წევრი დარწმუნებულია, რომ მისი პლატფორმაზე დაშვება მოხდება უსაფრთხოდ.
5. პლატფორმის დაშვების თანავე დაშვებულს უნდა ჩაუტარდეს პირველადი დახმარება.
6. საჭიროების შემთხვევაში უნდა მოხდეს დაშვებულის ტრანსპორტირება საავადმყოფოში.

ბ) სამაშველო კიბის მეშვეობით:

1. კიბე მაქსიმალურად ახლოს და უსაფრთხოდ უნდა იყოს მიტალინი უსაფრთხოების ქამრით დაკიდებულ მუშასთან.
2. სამაშველო კიბე უნდა იყოს გამაგრებული პლატფორმაზე.
3. თუ დაშვებულს თავად არ შეუძლია უსაფრთხოების ბაგირიდან ჩახსნა, კიბეზე უნდა ავიდეს მაშველი, რომელმაც უსაფრთხოდ უნდა ჩამოხსნას დაშვებული.
4. სამაშველო ჯგუფმა უნდა ჩამოიყვანოს დაშვებული მიწაზე (პლატფორმაზე).
5. დაშვების თანავე დაშვებულს უნდა ჩაუტარდეს პირველადი დახმარება.
6. საჭიროების შემთხვევაში უნდა მოხდეს დაშვებულის ტრანსპორტირება საავადმყოფოში.

გ) დაშვებულის ჩამოხსნა სამუშაო ტერიტორიიდან ან ქვედა სართულიდან:

1. დარწმუნდით, რომ სამაშველო ჯგუფის შესვლა ინციდენტის ტერიტორიაზე უსაფრთხოა.
2. საჭიროების შემთხვევაში გაამაგრეთ დამატებითი სამაშველო ბაგირი.
3. დაშვებულის ამოყვანა უნდა მოხდეს სულ ცოტა ორი მაშველის მეშვეობით.
4. დაშვებული გადაყვანილი უნდა იქნას უსაფრთხო ადგილას და უნდა ჩაუტარდეს პირველადი დახმარება.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

5. საჭიროების შემთხვევაში უნდა მოხდეს დაშავებულის ტრანსპორტირება საავადმყოფოში.

დ) დაშავებულის ჩამოხსნა სამაშველო კალათის მეშვეობით:

1. უნდა გათავისუფლდეს ინციდენტის ადგილალ მისასვლელი გზა და შემოისადვროს ინციდენტის არეალი.
2. სამაშველო ჯგუფის ყველა წევრი სრულად უნდა იყოს ეკიპირებული ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით.
3. დავრწმუნდეთ, სამაშველო კალათა გაუძღვება სამაშველო ჯგუფის და დაზარალებულის წონას.
4. სამაშველო კალათა უნდა დაყენდეს დაკიდებული მუშის ქვეშ, მუშის ჩახსნა უსაფრთხოების ბაგირიდან უნდა მოხდეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ სამაშველო ჯგუფის ყველა წევრი დარწმუნებულია, რომ მისი კალათაზე დაშვება მოხდება უსაფრთხოდ.
5. კალათის დაშვების თანავე დაშავებულს უნდა ჩაუტარდეს პირველადი დახმარება.
6. საჭიროების შემთხვევაში უნდა მოხდეს დაშავებულის ტრანსპორტირება საავადმყოფოში.

სამაშველო ღონისძიების შემდგომი პროცედურები:

1. მუშა პერსონალი უნდა დარჩეს უსაფრთხო ადგილას (თავშეყრის ადგილას) და დაელოდოს სამუშაოთა მწარმოებლის დირექტივას.
2. უნდა მოხდეს ინციდენტის გამომწვევი მიზეზების გამოძიება.
3. თუ ვარდნის მიზეზი გახდა ტექნიკური აღჭურვილობა, დროებით უნდა შჩერდეს ობიექტზე ანალოგიური აღჭურვილობის გამოყენება. მათი გამოყენება შესაძლებელი იქნება მხოლოდ სრული ინსპექტირების შემდეგ.
4. ინციდენტის ტერიტორია უნდა შემოისაზღვროს.
5. გადახედილი იქნას სამაშველო-საევაკუაციო გეგმები. შეფასდეს რამდენად ეფექტურად მოხდა ამ გეგმების განხორციელება ინციდენტის დროს.
6. უნდა გაკეთდეს ჩანაწერი ინციდენტის დროს ობიექტზე არსებული სამუშაოების სპეციფიკის, გამოყენებული ტექნიკა-აღჭურვილობის, უსაფრთხოების კონტროლის მექანიზმების, ამინდის, მუშა-პერსონალის, ობიექტზე არსებული მდგომარეობის შესახებ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. შრომის დაცვის ზოგადი მოთხოვნები:
 - 1.1. კვებით ბლოკში დამოუკიდებლად მუშაობის ნება აქვთ დართული პირებს არანაკლებ 18 წლის ასაკისა, რომლებმაც შეისწავლეს რესტორნის შრომის უსაფრთხოების წინამდებარე ინსტრუქცია, აქვთ აუცილებელი განათლება მოქმედი საკვალიფიკაციო მახასიათებლების შესაბამისად, ფლობენ თეორიულ ცოდნას და პროფესიულ უნარებს თანახმად მოქმედი ნორმატიული სამართლებრივი აქტებისა, არ აქვთ სამედიცინო უკუჩვენებები მოცემული სპეციალობით მუშაობაზე. მუშაკები ვალდებული არიან გაიარონ წინასწარი(სამუშაოზე მოწყობისას) და პერიოდული(მუშაობის პერიოდში) სამედიცინო დათვალიერებები, სწავლება სამუშაოების შესასრულებლად უსაფრთხო საშუალებებსა და ილეთებზე, შესავალი ინსტრუქტაჟი სამუშაო ადგილებზე შრომის უსაფრთხოებაზე, შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნების ცოდნის შემოწმებაზე, თუკი აუცილებელია გაიაროს სტაჟირება სამუშაო ადგილზე.
 - 1.2. კვების ბლოკის(სამზარეულოს) მუშაკებს უნდა ჰქონდეთ ჩატარებული აცრები, აცრების პროფილაქტიკური ეროვნული კალენდრის შესაბამისად; აგრეთვე, ეპიდემიოლოგიურ მაჩვენებლებზე, პირადი სამედიცინო წიგნაკი დადგენილი ნიმუშის შესაბამისად, რომელშიდაც შეტანილია სამედიცინო დათვალიერების და ლაბორატორიული გამოკვლევები, ცნობები აცრებზე, გადატანილ ინფექციურ დაავადებებზე და პროფესიული ჰიგიენური მომზადების და ატესტაციის, სამუშაოზე დაშვების შესახებ;
 - 1.3. ტექნოლოგიურ ელექტრომოწყობილობასთან მუშაობის დროს თანამშრომლები ვალდებულიები დაიცვან რესტორნის, კვებითი ბლოკის(სამზარეულოს) მუშაკთა შრომის დაცვის ინსტრუქცია, ჰქონდეთ ელექტროუსაფრთხოების პირველი ჯგუფი და გადიოდნენ ყოველწლიური ცოდნის შემოწმებას ელექტროუსაფრთხოების პირველი ჯგუფის მოთხოვნათა შესაბამისად.
 - 1.4. კვებითი ბლოკის(სამზარეულოს) მუშაკები შრომის დაცვის მოთხოვნათა დაცვის მიზნით უნდა:
 - იცავდნენ შრომის დაცვის მოთხოვნებს, ასევე ორგანიზაციის ტერიტორიაზე ქცევის წესებს, საწარმოო, დამხმარე და საყოფაცხოვრებო სათავსოებში
 - იქონიოს წესრიგში და სუფთად თავიანთი სამუშაო ადგილი
 - ხელი შეუწყოს და ითანამშრომლოს დამკირავებელთან შრომის ჯანმრთელი და უსაფრთხო პირობების შესაქმნელად, დაუყოვნებლის აცნობოს თავის უშუალო ხელმძღვანელს ხელსაწყოების დაცვის საშუალებების უწესრიგობაზე, თავისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის მკვეთრად გაუარესებაზე.
 - გაიაროს კანონით განსაზღვრული რიგითი სამედიცინო დათვალიერებები წინასწარ, პერიოდული(არანაკლებ 1-ჯერ წელიწადში) და რიგგარეშე(ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესებისას), მომზადება(სწავლება), გადამზადება, სტაჟირება, ინსტრუქტაჟი, კვალიფიკაციის ამაღლება და ცოდნის შემოწმება შრომის დაცვის საკითხებზე
 - შეასრულოს სხვა ვალდებულებები, რომლებიც დადგენილი შრომის დაცვის კანონმდებლობით.
 - შეასრულოს ყველა ნორმა და ვალდებულება შრომის დაცვაზე, რომლებიც დადგენილია კოლექტიური ხელშეკრულებით, შეთანხმებით, შრომითი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ხელშეკრულებით, შრომითი განაწესის წესებით თანამდებობრივი მომავლობები.

- დაიცვას სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები, იცოდეს ხანძრის ქრობის საშუალებების ადგილმდებარეობა.
 - ყურადღებით შეასრულოს თავის თანამდებობრივი მოვალეობები, არ მოადუნოს ყურადღება.
 - ისარგებლოს მოწყობილობებით და ინსტრუმენტებით, რომლებიც მკაცრად განსაზღვრულია მწარმოებელი ქარხნების მიერ.
 - გამოიყენოს და სწორად იხმაროს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები(იდს) და კოლექტიური დაცვის საშუალებები თანახმად შესასრულებელი სამუშაოს ხასიათის და პირობებისა;
 - თუკი არ არსებობს იდს დაუყოვნებლივ ჩააყენოს საქმის კურსში და აცნობოს ამის ესახებ პირდაპირ ხელმძღვანელს.
 - საქმის კურსში ჩააყენოს პირდაპირი ან ზემდგომი ხელმძღვანელი ნებისმიერი სიტუაციის შესახებ, რომელიც საფრთხეს უქმნის მუშაკთა და გარშემო მყოფთა სიცოცხლეს და ჯანმრთელობას, უკვე მომხდარ უბედურ შემთხვევაზე, თავისი ჯანმრთელობის გაუარესებაზე.
 - მიჰყევს ყველა უსაფრთხოების ნიშნის, სასიგნალო ფერების და მონიშვნის მოთხოვნებსა და მითითებებს.
 - შეეძლოს აღმოუჩინოს პირველადი სამედიცინო დახმარება დაზარალებულებს უბედური შემთხვევების დროს.
 - იცოდეს ტელეფონების აუცილებელი ნომრები ექსტრემალური სამსახურების გამოსაძახებლად.
 - სამსახურიდან გადაადგილებისას ერთი სამუშაო ადგილად მეორე სამუშაო ადგილისაკენ დაიცვას უსაფრთხოების ყველა ზომა. ატაროს გადაადგილებისათვის მოსახერხებელი ფეხსაცმელი. კიბეებზე გადაადგილებისას აუცილებლად მოჰკიდოს ხელი სახელურებს. იყოს უკიდურესად ფრთხილად სველ ამინდში გადაადგილებისას(ყინვისას, თოვის დროს, შეზღუდული მხედველობისას).
- 1.5. დაუშვებელია სამუშაო ადგილზე ყოფნა ალკოჰოლური ან ნარკოტიკული თრობის მდგომარეობაში, რომელიც გამოწვეულია ნარკოტიკული საშუალებების, ფსიქოტროპული ან ტოქსიკური ნივთიერებების მოხმარებით. კატეგორიულად აკრძალულია სპირტიანი სასმელების სმა, არ მოიხმაროთ ნარკოტიკული საშუალებები, ფსიქოტროპული ან ტოქსიკური ნივთიერებები სამუშაო ადგილზე ან სამუშაო დროს, ამისათვის სპეციალურად გამოყოფილი ადგილების გარდა.
- 1.6. სამუშაოების შესრულების დროს კვების ბლოკის(სამზარეულოს) მუშაკების გარკვეული პირობებისას შესაძლებელია შემდეგი მავნე საწარმოო ფაქტორების ზემოქმედება:
- ელექტრომექანიკური მოწყობილობის, მოძრავი ნაწილაკებისა, შესარჩევი საქონლისა, ნედლეულისა, ტარისა.
 - ელექტრო ქსელში მომატებული ძაბვისა, რომლის დამიწებაც შეიძლებამოხდეს ადგიანის სხეულის მეშვეობით
 - ინფრაწითელი(თბური) გამოსხივების მომატებული დონე.
 - მაღალი ან დაბალი ტემპერატურა მოწყობილობების ზედაპირზე, საქონელზე, ნედლეულზე, პროდუქტებზე.
 - ჰაერის მაღალი ტემპერატურა სამუშაო ზონაში
 - სამუშაო ადგილზე ხმაურის მაღალი დონე
 - ჰაერის მოძრაობის მომატებული ან მოკლებული დონე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- ტემპერატურის ტენიანობის მაღალი დონე
- სამუშაო ზონის ცუდი განათება
- მოწყობილობების და ინსტრუმენტების ბასრი ნაპირები, ჯაგრისები და ხორკლიანი ადგილები ინსტრუმენტების, მოწყობილობების ტარის ზედაპირებზე
- ფიზიკური გადატვირთვები

1.7. კვების ბლოკის მუშაკები თანახმად დადგენილი ნორმებისა უნდა იყვნენ უზრუნველყოფილი სანიტარული ტანსაცმელით, სანიტარული ფეხსაცმელით და სანიტარული საშუალებებით.

1.8. კვების ბლოკის(სამზარეულოს) მუშაკებმა უნდა :

- შეინახონ სანიტარული ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი მათთვის განკუთვნილ ადგილას
- ზედა ჩასაცმელი, ფეხსაცმელი, თავსაბურავები, ასევე პირადი ნივთები უნდა დატოვონ გარდერობში
- შეასრულოს სამუშაო მხოლოდდამხოლოდ სუფთა სანიტარულ ტანსაცმელში და შეცვალოს გაჭუჭყიანებისთანავე
- კულინარიული ნაწარმის მომზადებისას მოიხსნას საიუველირო სამკაულები.

1.9. კუჭ-ნაწლავური, პარაზიტული და სხვა დავადებების თავიდან აცილების და სხვა დაავადებების გაუვნებლობის მიზნით აუცილებელია მათ იცოდნენ და მკაცრად იცავდნენ პირადი ჰიგიენის ნორმებს და წესებს:

- მოკლედ დაიჭრან ფრჩხილები.
- გულდასმით დაიბანონ ხელები საპნით(რომელთაც აქვთ სადეზინფექციო მოქმედება) მანამ, სანამ დაიწყებდნენ მუშაობას, ერთი ოპერაციიდან მეორეზე გადასვლისას, სამუშაოში შესვენების შემდეგ, დაბინძურებულ დაბინძურებულ საგნებზე შეხების შემდეგ, ასევე სანიტარულ კვანძებში შესვლის შემდეგ საჭმლის მიღების წინ და სამუშაოს დასრულების შემდეგ.

1.10. მუშაკს კატეგორიულად ეკრძალება დამოუკიდებელი სამუშაოს შესრულება იმ მოწყობილობაზე, რომელზედაც მას დაშვება არ აქვს, ასევე გაუწიოს ექსპლუატაცია იმ მოწყობილობას, რომელიც მუშაობს წნევის ქვეშ, იმ შემთხვევაში თუკი ისინი უწესრიგონი არიან ან ამოწურული არ აქვთ გამოცდისა და შემოწმების ვადა კონტროლისა და დაცვის ხელსაწყოებზე, რომლებიც დაყენებულია მათზე.

1.11. კვების ბლოკის(სამზარეულოს) მუშაკმა ფიზიკური დატვირთვისა და დაღლილობის შესამცირებლად არ უნდა აწიოს და გადაადგილოს ხელით სიმძიმეები, რომლებიც აღემატება დასაშვებ ნორმებს. სამუშაოს ჩატარებისას უნდა ისარგებლოს მცირე მექანიზაციის საშუალებებით(ურიკებით), ასევე თანაბრად გადაანაწილოს ფიზიკური დატვირთვები სამუშაო დღის განმავლობაში.

1.12. გაყინული პროდუქტებიდან საკვების მომზადებისას(ხორცი, თევზი, სუბპროდუქტები და სხვა პროდუქტები) საჭიროა მათი გაღებვა. მათთან მუშაობისას(დაჭრა და ა.შ.) შეიძლება მათი 50°C ტემპერატურის მიღწევის შემდეგ ხელების გასათბობად უნდა გამოვიყენოთ მშრალი ხელსახოცები.

1.13 . რათა ავიცილოთ თავიდან დამწვრობები შესაწავი კარაღების გამოყენების დროს, რომელთაც აქვთ გადასაწევი თაროები, უნდა გადავაგოროთ და გადმოვაგოროთ თაროები პროდუქტებითურთ მხოლოდდამხოლოდ მოსახსნელი ტარით ან სპეციალური დამცავი ხელთათმანებით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები

1.14

1.14.1 აკრძალულია:

- კვებით ბლოკში, სათავსოში და მის ტერიტორიაზე მოწევა.
- გამოვიყენოთ უწყვეტი ელექტროხელსაწყოები (ელექტროაპარატები)
- კვების ბლოკში და სათავსოებში ელექტროგამათბობლების ჩართვა ამაზე სპეციალური ნებართვის გარეშე.
- დავტოვოთ უკონტროლოდ ელექტროაპარატები, რომლებიც ჩართულია ქსელში
- გაუთვალისწინებელ ადგილებში ადვილად აალებადი ნივთიერებების შენახვა
- ღია ცეცხლის გაჩაღება შენობასა და მის ტერიტორიაზე

1.14.2 მუშაკი ვალდებულია დარწმუნებით იცოდეს შეტყობინების სიგნალები, ხანძრის შემთხვევაში მოქმედებათა თანმიმდევრობა, ადგილი, სადაც განთავსებულია ცეცხლმაქრობი საშუალებები, შეემლოს გამოიყენოს ხანძრის მაქრობი საშუალებები.

1.15. თუკი აღმოჩენილია მოწყობილობების, ხელსაწყოების, ინსტრუმენტების, დაცვის საშუალებების უწყვეტილობები, ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების (იდს) არ არსებობისას, ნებისმიერი დარღვევისას ტექნოლოგიურ პროცესებში, მუშაკმა აუცილებლად უნდა აცნობოს ამის შესახებ უშუალო ხელმძღვანელს.

1.16. ნებისმიერი უბედური შემთხვევისას, რომელიც მოხდა წარმოებაში, დაზარალებულმა ან თვითმხილველმა უნდა შეატყობინოს პირდაპირ ხელმძღვანელს, რომელმაც თავის მხრივ უნდა:

- ორგანიზება გაუკეთოს პირველადი დახმარების აღმოჩენას დაზარალებულისადმი და თუკი აუცილებელია გამოიძახოს „სასწრაფო სამედიცინო დახმარება“ ანგადაიყვანოს ის

სამედიცინო დაწესებულებაში:

- მოახსენოს შემდგომ ხელმძღვანელობას, სპეციალისტს ან ინჟინერს შრომის დაცვის საკითხებში, მომხდარი უბედური შემთხვევის შესახებ.
- მიიღოს ყველა აუცილებელი ნორმები ავარიული სიტუაციის შემდგომი განვითარების აღმოსაფხვრელად და სხვა დანარჩენი მუშაკების ტრავმული ფაქტორების შესაჩერებლად;
- უზრუნველყოს დაცულობა მომხდარი უბედური შემთხვევის გამოძიების დაწყებამდე, სამუშაო ადგილზე ვითარების და მოწყობილობების მდგომარეობის იმ მდგომარეობაში შესანარჩუნებლად როგორც ისინი იმყოფებოდნენ შემთხვევის მომენტისათვის, თუკი ეს არ შეუქმნის საფრთხეს გარშემომყოფი მუშაკების ჯანმრთელობას, სიცოცხლეს და არ გამოიწვევს ავარიას.

1.17. მუშაკების მიერ რესტორნის, სამზარეულოს მუშაკების შრომის დაცვის მოცემული ინსტრუქციის მოთხოვნების დარღვევა განიხილება როგორც, შრომის დისციპლინის დარღვევა.

1.18. მუშაკები, რომლებიც დამნაშავენი არიან რესტორნის, სამზარეულოს (კვების ბლოკის) შრომის დაცვის ნორმების და წესების მოთხოვნათა დარღვევაში, გადიან რიგგარეშე ინსტრუქტაჟს და რიგგარეშე ატესტაციას შრომის დაცვის საკითხებში და იღებენ პასუხისმგებლობას შრომის შინაგანაწესის შესაბამისად.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

2. შრომის დაცვის მოთხოვნები სამუშაოს დაწყების წინ

2.1. სამუშაოს დაწყების წინ კვების ბლოკის, (სამზარეულოს) მუშაკმა უნდა:

- ჩაიცვას ნორმებით დადგენილი სპეცტანსაცმელი, ფეხსაცმელი. სპეცტანსაცმელი აუცილებელია შევიკრათ ყველა დილზე, არ დავუშვათ თავისუფლად ჩამოკიდებული ტანსაცმლის ბოლოები, თმები კარგად ავიკრათ თავსაბურავში(ქუდში, წინსაფარში). აკრძალული ტანსაცმელში ნემსების, საინძების ჩასმა, ასევე ტანსაცმლის ჯბეებში იყოს მინის,წვეტიანი და დარტყმადი საგნები
- ყურადღებით დაათვალიეროს თავისი სამუშაო ადგილი და მოამზადოს ის ისე, რომ გამოირიცხოს შეხება ცხელ და გაყინულ ნაწილებთან და ასეთი საგნების მდებარეობა ირგვლივ, რათა თავიდან ავიცილოთ დამწვრობები, გადახურებები და მოყინვები.
- მოახდინოს საწარმოო მაგიდის სიმყარის შემოწმება, თაროების, მოწყობილობების სამაგრების მიმაგრების მდგომარეობა ფუნდამენტსა და დანადგარებზე
- მყარად დავაყენოთ(მივამაგროთ) გადასატანი(გადასაადგილებელი) მოწყობილობა და ინვენტარი სამუშაო მაგიდაზე, დანადგარზე, გადასატან ურიკაზე
- მოხერხებულად და მყარად განვალაგოთ ნედლეულის მარაგი, ნახევარფაბრიკატები მათი გამოყენების და გახარჯვის სიხშირის მიხედვით
- შეამოწმოს ფეხსაგები ხის ფიცარნაგის არსებობა და მომართულობა , დიელექტრიკულ ხალიჩებისა და ელექტრონული დანადგარების მახლობლად
- დარწმუნდეს, რომ ზედმეტი საგნები არ არის გამოსაყენებელი მოწყობილობის შიგნით და გარეთ
- აკრიბოს არასაჭირო და ხელისშემშლელი საგნები დარწმუნდეს მუშაობისათვის საჭირო ინსტრუმენტის, მოწყობილობის, ინვენტარის არსებობასა და გამართულობაში
- შეამოწმოს გამწოვი ვენტილაციის მუშაობა, საპაერო ჭავლები, სამუშაო მაგიდის სამუშაო ზედაპირის საკმარისი განათება და სამუშაო ადგილზე სამუშაოდ საჭირო ინვენტარებით, მოწყობილობებით, დამხმარე საშუალებებით და დანადგარებით უზრუნველყოფა.
- დარწმუნდეს საკონტროლო-გამზომი ხელსაწყოების(სგხ)-ს არსებობაში და გამართულობაში, ასევე შეამოწმოს უსაფრთხოების ხელსაწყოების, რეგულირების და ავტომატიკის(სადაც მანომეტრის ისარი ნულოვან დანაყოფზე უნდა იდგეს და დატანილი უნდა იყოს წითელი ხაზი(პლასტინები), რომლებიც უჩვენებენ სამოუშაოზე წნევას, მინის მთლიანობა და რაიმე დაზიანების არსებობა მათსზე, რომელიც გავლენს მოახდენს სგხ-ს მაჩვენებელზე) სასიგნალო ნათურების გამართულობა და ა.შ.
- გააკონტროლოს სგხ-ს სახელმწიფო შემოწმების გავლის ვადები(არის თუ არა დამღები და პლომბები) და დამცავი კლაპანების გამოცდის ვადები მოსახარშ ქვაბებში, წყლისმდუღრებზე და სხვა ამგვარ მოწყობილობებზე, რომლებიც წნევის ქვეშ მუშაობენ და მათი დადასტურების ვადები
- დარწმუნდეს გამშვები-მარეგულირებელი აპარატების, ჩასართავი მოწყობილობების გამართულობაში(გამშვები, საპაკეტო გადამრთველები, გამთიშველები, შტეპცელის გამთიშველები, გამთიშველების დაბოლოებები და ა.შ.).
- დაათვალიეროს იატაკის მდგომარეობა(არ უნდა იყოს ორმოები, უსწორმასწორო ადგილები, ასრიალებული ადგილები და სხვ.), ასევე უნდა დარწმუნდეს ჩაღრმავების, ნაპრალების და სხვა უსწორმასწორო ადგილების არსებობაში სამუშაო ზედაპირზე, საწარმოო მაგიდაზე.
- შეამოწმოს გამართულობაზე გამოსაყენებელი ინვენტარი, მოწყობილობები და ინსტრუმენტები(სპეციალური ტარის ზედაპირები, დასაქუცმაცებელი დაფები, სახელურები გასატარებელ ინსტრუმენტებზე, ნიჩბებზე და ა.შ. ისინი უნდა იყოს

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სუფთა, ბზარების, ნაპრალების, დანახვევების გარეშე. დანების ტარები უნდა იყოს მყარად დამაგრებული, არ უნდა სრიალებდნენ და უნდა იყოს მოსახერხებელი ხელის შემოსაჭდენად, უნდა ქონდეს საკმაო ტარი ხელის თითებისთვის, არ უნდა განიცდიდნენ დეფორმაციას ცხელი წყლის ზემოქმედების შემდეგ, დანის ტარები უნდა იყოს სწორი, პოლირებული, ამონამტვრევების და ბზარების გარეშე.

2.2. მანამ სანამ ჩაირთვება ელექტრომოწყობილობა (უნივერსალური ამძრავი, სახეხი მანქანები, ბოსტნეულის დამჭრელი მანქანები, ელექტრომადუღარები, ელექტრო ხორცსაკეპები, ორთქლიანი მხარშველები, ელექტრო ღუმელები, გრილები და სხვ.) აუცილებელია გადაუდებლად დავრწმუნდეთ:

2.2.1. რომ არ არის თავისუფლად დაკიდებული და გაშიშვლებული ელექტროგამტარი ხაზები, ჩასართავები გამართულია, ელექტრომკვებავი კაბელების ხაზები და ელექტრომოწყობილობების შემაერთებლები გამართულია.

2.2.2. რომ გამართულია დამცავი დამიწება (დანულება)-არის და მყარადაა დამამიწებელი შენაერთები, რომ არ არის ჩაწყვეტილი ადგილები, მყარია კონტაქტები მეტალისა და დენის არმატარებელ ნაწილებს შორის, მანქანებზე და დამამიწებელ სადენზე, არ უნდა იყოს მექანიკური დაზიანებები. არ შეიძლება მუშაობის დაწყება, თუკი არ არის ან არასაიმედოა დამიწება.

2.2.3. რომ გამართულია, სწორადაა დაყენებული და მყარადაა მოძრავი ნაწილების შემოფარგლული ნაწილები. (კბილებიანი, ცეფიანი, გამჭედლვედიანი და სხვა სახის გადამცემები, შემაერთებული და სხვა) მოწყობილობების გახურებადი ზედაპირები.

2.2.4. აუცილებელია ასევე დავრწმუნდეთ საცხობი და საწვავი კარადების სახელურების გამართულობაში

- გამოღებული კარებები უნდა ფიქსირდებოდნენ ჰორიზონტალურ მდგომარეობაში
- დახურული კარებები მჭიდროდ უნდა მიეხუროს სამუშაო საგნების ნაპირებს
- კატეგორიულად აკრძალულია გამოვიყენოთ საცხობი და საწვავი კარადები უწესრიგო სახელურებით და კარებების ზამბარებით, საპაკეტო გადამრთველებით, ტემპერატურის მარეგულირებლით, სასიგნალო ნათურებით, თუკი არ არის დამკრავი ნაწილები ელექტროხელსაწყოებზე და ელექტრო-საკომუნიკაციო აპარატურაზე.

2.2.5. აუცილებლად უნდა დავრწმუნდეთ, რომ გამართულია ამომქაჩველები. თუკი არ არის ან უწესრიგოა ამომქაჩი ქოლგა, არ არის ნებადართული საცხობი და შესაწვავი მოწყობილობებით სარგებლობა.

2.2.6. ელექტრონული ტაფების, ელექტროგრილებისა და სხვათა გამოყენების წინ აუცილებლად უნდა:

- მოხდები ტაფის გადასაწევი სახურავის მოხერხებულად და იოლად გაღების შემოწმება ასევე მისი ნებისმიერ მდგომარეობაში ფიქსირება, ხოლო გადასაბრუნებელ ტაფებზე-შემოწმდეს გამართულობაზე გადასაბრუნებელი მექანიზმი.
- დავრწმუნდეთ, რომ აპარატის ზეთის პერანგის თბომატარებელი ირიბი გათბობით (ტაფები, გრილები, და სხვა) შეესაბამება იმ ტიპს რაც პასპორტშია მითითებული

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

2.2.7. საკვები ნედლეულის დამაქუცმაცებელი მანქანის გამორთვის წინ(ელექტროხორცსაკვები,სახეხი მანქანები, ბოსტნეულის დამჭრელები, უნივერსალური ამძრავები) უნდა დავრწმუნდეთ მისი მუშა ნაწილების სწორ აწყობაში და მათ ამძრავთან მყარ მიმაგრებაში.

2.2.8.მანამ, სანამ ჩავრთავთ გასტრონომიული პროდუქტების დამჭრელ მანქანას,აუცილებელია დავრწმუნდეთ, რომ მათ არ აქვთ ხილული დაზიანებები და დაყენებულია სწორ, მყარ საფუძველზე, რომ სრულიად გამორიცხულია ფეხი დავაბიჯოთ შემაერთებელ კაბელებს ან ფეხი წამოვდეთ მათ.მანამ სანამ ჩავრთავთ საჭმლის მხარშავ ელექტრო ქვაბს უნდა:

- როცა ვხდით ქვაბის სახურავს, შევამოწმოთ სუფთაა, თუ არა სახარში ჭურჭელი, დავრწმუნდეთ, რომ ადგილზეა ფილტრი ჩამომსხმელ ნასვრეტში და ამრეკლი სახურავის სარქველზე, ასევე შეამოწმოთ წყლის დონე წყლის ორთქლის პერანგში მაკონტროლებელი ონკანის მეშვეობით
- მოახდინოს დამცველი სარქველის წესრიგში ყოფნის შემოწმება
- დააყენოს ზღვარული ნორმები ქვაბის წყლის ორთქლის, პერანგში წნევის მარეგულირებელი ელექტრო-საკონტაქტო მანომეტრით
- არაგადასაბრუნებელი ქვაბის სადუღარი მოცულობა შეავსოს ისე, რომ სითხის ზედა დონე იყოს 10-15 სმ-ით დაბლა ზედა ნაპირიდან
- პროდუქტების ჩაწყობის და წყლის ჩასხმის შემდეგ სადუღარ მოცულობაში, უნდა შემოწმდეს სახურავზე სარქველის მუშაობა.
- გახსნას საჭაერო ონკანი დამცავ სარქველზე და იმ შემთხვევაში თუკი ის არ არის, გახსნას შემავსებელი ძაბრის ონკანი და დახუროს ის ორთქლის გამოჩენამდე. მას შემდეგ რაც ქვაბის პერანგი გახურდება, საჭაერო სარქველი(ძაბრის ონკანი)დაკეტოს.
- დახუროს ქვაბის სახურავი,დაუჭიროს ორ ეტაპად ჩამოსაცმელი სახელურები საჭერმეტიზაციო სახურავზე. თავიდან მხოლოდ სახურავის თავის შეხებამდე, შემდეგ, კი ბოლომდე,შემდეგი თანმიმდევრობით:ჯერ წინა, შემდეგ შუა, ბოლოს უკანა.

2.3 აუცილებელია შევასრულოთ საჭირო მოწყობილობების აწყობა, სწორად დაყენდეს და მყარად მიმაგრდეს მოსახსნელი დეტალები და მექანიზმები.

2.4. უნდა უზრუნველვყოთ თავისუფალი გასასვლელების არსებობა მუშათა უსაფრთხო გადაადგილებისათვის და ნედლეულის, ნახევარფაბრიკატების, მზა პროდუქციის და ტარის გადასატანად, ასევე ტექნოლოგიური მოწყობილობების რემონტის და ტექნოლოგიური მოწყობილობების დასასუფთავებლად.

2.5. მოწყობილობის, ინსტრუმენტების, ხელსაწყოების ნებისმიერი უწესრიგობებისას, რომლებიც წარმოიშობა მუშაბისას, აუცილებელია მოვახსენოთ პირდაპირ ხელმძღვანელს.

2.6. კატეგორიულად აკრძალულია მუშაობის დაწყება დაზიანებულ მოწყობილობებზე, დაირღვეს სამუშაო უსაფრთხო, კაფეს ან სასადილოს მუშაკების შრომის დაცვის ინსტრუქცია,გამოყენებული იქნეს დაზიანებული ინსტრუმენტები და ინვენტარი.

3.შრომის დაცვის მოთხოვნები სამუშაოების შესრულებისას

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3.1 კვების ბლოკის(სამზარეულოს) მუშაკს ნებადართული აქვს მხოლოდ იმ სამუშაოს შესრულება, რომელიც მას აქვს შესწავლილი, მიიღო ინსტრუქცია შრომის დაცვაზე და რომელზედაც დაშვებულია თავის უშუალო ხელმძღვანელის მიერ, რომელიც პასუხისმგებელია სამუშაოს უსაფრთხო შესრულებაზე.

3.2. კვების ბლოკის მუშაკს კატეგორიულად აკრძალული აქვს დაუშვას მის მიერ შესასრულებელ სამუშაოზე სწავლება გაუვლელი და უცხო პირები.

3.3. სამზარეულოს თანამშრომელს ნებადართული აქვს ისარგებლოს მხოლოდ აუცილებელი და უსაფრთხო მუშაობისათვის განკუთვნილი გამართული მოწყობილობების, ინსტრუმენტებით, საშუალებებით და გამოიყენოს ის მხოლოდ იმ სამუშაოებისათვის რომლითვისაც არიან ისინი განკუთვნილი.

3.4. სამუშაოს შესრულებისას დაცული უნდა იქნას სისუფთავე და წესრიგი სამუშაო ადგილზე, დაცული იყოს რესტორნის, სამზარეულოს მუშაკის შრომა, არ გადაიკეტოს ის და მასთან მისასვლელი გზები, მოწყობილობებს, მაგიდებს, თაროებს შორის სამართავი პუნქტებისა და გამთიშველების, ევაკუაციის გზები და სხვა გასასვლელები არასაჭირო საგნებით, ცარიელი ტარით, ინვენტარით, ნედლეულის ზედმეტი მარაგებით, კულიანარიული პროდუქციით. ცარიელი ტარა საჭიროა დროულად იქნას აღებული და გატანილი მისთვის განკუთვნილ ადგილას.

3.5. აკრძალულია აწიოს და გადაიტანოს მძიმე საგნები დადგენილ ნორმებზე ზემოთ, ამწევი საშუალებების და მექანიზაციის გარეშე.

3.6. ქალის შრომის გამოყენების სამუშაოებზე სავალდებულოა მიეყვებოდნენ ქალების მიერ ხელით ასაწევი და გადასატანი სიმძიმეების ზღვრულ ნორმებს და დაცული იყოს ისინი:

- სხვა სამუშაოსთან მონაცვლეობით(ორჯერ საათში)-10კგ
- მუდმივად სამუშაოზე მთლიანი ცვლის განმავლობაში-7კგ
- ქალების მიერ ყოველ საათში, ცვლის განმავლობაში ყოველ საათსი გადატანი ტვირთის საერთო მასა სამუშაო ზედაპირიდან-350კგ, იატაკიდან-175კგ- მდე. ასაწევ- გადასატანი მასის და გადასატანი ტვირთის ოდენობაში ითვლება ტარის და შეფუთვის მასაც. ურიკებით და კონტეინერებში ტვირთის გადატანისას საჭირო მიწოლა არ უნდა იყოს 10კგ-ზე მეტი. ხელით ტვირთის გადასატანი მანძილი არ უნდა იყოს 5მ-ზე მეტი. ტვირთის ასაწევი სიმაღლე იატაკიდან არ უნდა იყოს 1მ-ზე მეტი, ხოლო სამუშაო ზედაპირიდან(მაგიდა სხვა)50სმ.
- მამაკაცებისათვის 18 წელს ზემოთ ხელით გადასატანი ტვირთის ასაწევი დასაშვები ნორმები-50 კგ.

3.7. აუცილებელია დროულად იქნას მიღებული ზომები დაცემის თავიდან ასაცილებლად გადაადგილების დროს, შემთხვევით დაღვრილი სითხეების, ცხიმის, იატაკზე დავარდნილი პროდუქტების ასაღებად და დასასუფთავებლად.

3.8. დაუშვებელია გაბზარული და ნაპრალებიანი ჭურჭლის გამოყენება. აუცილებელია მაშინვე აიკრიბოს გატეხილი ჭურჭლის ნამსხვრევები, გამოიყენოს ამისთვის აქანდაზი, ცოცხი ან ჯაგრისი. შიშველი ხელით ნამსხვრევებით ნამსხვრევების აღება აკრძალულია.

3.9. სამუშაო, რომელიც სრულდება დანების, ბასრის და მჭრელი ინსტრუმენტებით, უნდა განხორციელდეს ძალზედ ფრთხილად. არ შეიძლება შევამოწმოთ თითებით დანის პირების ალესილობა და მჭრელი ნაპირები ინსტრუმენტებზე, ასევე მათი გადატანა და გადაცემა წაწვეტებული თავით წინ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3.10. დანით მუშაობისას უნდა იყვნენ ფრთხილად, დაიცვან ხელები გაჭრისაგან. დანები უნდა შეინახოს სპეციალურ კასეტებში, მუშაობაში შესვენების დროს დანა უნდა ჩაიდოს კასეტაში, პენალში(ჩიხოლში). არ შეიძლება გადაადგილება და დახრა წინ დანით ხელში და გადაიტანო დანა, რომელიც არაა მოთავსებული ჩიხოლში(პენალში).

3.11. დანით მუშაობის დროს აკრძალულია:

- დანების გამოყენება ცუდად დამაგრებული პირებით, ტარებით, რომელთაც აქვთ ნაპრალები დაბლაგვული პირებით
- შეასრულონ მკვეთრი მოძრაობები
- მუშაობაში შესვენებისას დატოვონ დანა დასამუშავებელ ნედლეულზე ან მაგიდაზე ჩიხოლის გარეშე
- დაეყრდნონ სალესს დანის ლესვისას. დანის ლესვა უნდა მოხდეს სხვა მუშაკებიდან მოშორებით.

3.12. დაკონსერვებული პროდუქტებიანი ქილები უნდა გაიხსნას სპეციალური ხელსაწყოების დახმარებით, აკრძალულია ქილების გახსნა დანებით ან სხვა რაიმე ინსტრუმენტით ან მოწყობილობით, რომლებიც ამისთვის არაა განკუთვნილი.

3.13. არ არის ნებადართული ნედლეულის დაჭრა ხელით სასწორებზე, ამისათვის უნდა გამოიყენებოდეს აუცილებლად დასაჭრელი დაფები, რომელიც დადებულია მაგიდის ზედაპირზე.

3.14. გაყინული თევზის ან ხორცის დამუშავება აუცილებელია მხოლოდ მათი გაღებების შემდეგ. ხორცის დასაჩეხად გამოიყენება ხის კუნძი სწორი, ჰორიზონტალური ზედაპირით.

3.15. ორგანიზმზე ინფრანთელი (თბური) გამოსხივების უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან ასაცილებლად ელექტროლუმელებზე მუშაობის დროს უნდა:

- მაქსიმალურად უნდა დავფაროთ ჭურჭლით სამუშაო ლუმელის ზედაპირები, დროულად გამოვრთოთ კანფორკები ან როცა ეს შესაძლებელია გადაირთოს ისინი უფრო მცირე სიმძლავრეზე.
- არ ჩაირთოს კანფორკები მაქსიმალურ ან საშუალო სიმძლავრაზე მოსამზადებელი საჭმლის ჩატვირთვის გარეშე.

3.16. დამწვრობებისა და ზიანების თავიდან ასაცილებლად არ უნდა სითხეების მოხვედრა ელექტროლუმელების გახურებულ კანფორკებზე და შესაწავი კარადების გახურებული საკნების იატაკზე.

3.17. დაუშვებელია გამოვიყენოთ ქვაბები, პატარა ქვაბები და სხვა ჭურჭელი, რომელთაც დეფორმირებული აქვთ ფსკერი ან ნაპირები, რომლებსაც არ აქვთ ან ცუდად აქვთ მიმაგრებული ტარები.

3.18. ხელების დამწვრობისაგან დასაცავად აუცილებლად უნდა ვისარგებლოთ ხელების ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით და არ დავუშვათ შიშველი ხელებით შევეხოთ საცხობ და შესაწავი კარადებს, ცხელ სამზარეულო ჭურჭელს და ინვენტარის გახურებულ ზედაპირებს(ლუმელის, ქვაბების ტარებს, და სხვ.)

3.19. ლუმელზე დასადგმელი ჭურჭლი და ქვაბების მდულარე საკვებით გადატანისას უნდა იყოს გავსილი არაუმეტეს მოცულობის $\frac{3}{4}$ -სა. ლუმელის ზედაპირზე უნდა გადაადგილდეს ძალიან ფრთხილად ზედმეტი მოძრაობების გარეშე და არა დიდი ძალით მიწოლით. ჭურჭლის სახურავები, სადაც ცხელი საჭმელია, უნდა მოიხადოს დიდი სიფრთხილით, მოძრაობით „შენკენ“, ჩაიწყოს ნახევარფაბრიკატები გახურებულ ტაფებზე და ნაპირებზე მოძრაობით „შენიდან“.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3.20. ღუმელზე დასადგმელი ჭურჭლის გადაადგილების წინ, სადაც ცხელი საჭმელია, აუცილებელია წინასწარ დავრწმუნდეთ, რომ არ არის არასაჭირო საგნები და სრიალა ზედაპირი იატაკზე და მისი გადაადგილების მთელ გზაზე და თუ აუცილებელია გააფრთხილოს ამის შესახებ ახლოს მდგომი მუშაკები. დამწვრობების თავიდან ასაცილებლად გადაადგილებისას დაუშვებელია მივიკრათ ჭურჭელი საკუთარ სხეულზე.

3.21. ცხელი საჭმლით სავსე ქვაბის ღუმლიდან ასაღებად საჭიროა იმოქმედოს ორმა ადამიანმა უცებ აწევის გარეშე, ფრთხილად, მშრალი ხელსახოცების ან ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გამოყენებით (ხელთათმანები და ა.შ.)

3.22. ცხელი საჭმლით სავსე სათავსოები აუცილებელია განლაგდეს სპეციალურ, მყარ სადგარებზე, რომელთა ზედაპირები უნდა იყოს ჭურჭლის ფსკერზე დიდი, რომელიც მათზე უნდა დაიდგას (ქვაბები, ჯამები და სხვ.)

3.23. მუდმივად უნდა ვაკონტროლოთ, რათა ცხიმები, რომლებიც დადგმული არიან ღუმელზე გასაცხელებლად, არ აშხეფდეს მაღალი ტემპერატურის ზემოქმედებისაგან.

3.24. დაუშვებელია წყლის მოხვედრა მადულარა ცხიმში, მათშუნახევარფაბრიკატების (კარტოფილის და სხვა),
ბოსტნეულის ჩაშვებისას.

3.25. დამწვრობის თავიდან ასაცილებლის მიზნით ორთქლწყლიანი აპარატის საკნის კარების გაღებისას, აუცილებელია დადგომა უსაფრთხო მანძილზე, მისგან მოშორებით.

3.26. ელექტრომაღურებთან მუშაობა იმ მიზნით, რომ არ მივიღოთ დამწვრობები ორთქლისგან ან მდუღარებისგან, არ უნდა გავხსნათ მდუღარის ნაკრების სახურავი და ასევე უნდა ვიყოთ ფრთხილად მდუღარეს ჩამოსასხმელად ონკანის გაღებისას.

3.27. გამტარ მიწებზე არსებული ვენტილები და ონკანები უნდა გავხსნათ აუქჩარებლად, მკვეთრი მოძრაობების გარეშე და დიდი ძალის გამოყენების გარეშე. არ არის ნებადართული ამისათვის გამოვიყენოთ ჩაქუჩები, ბოლტების ქანჩადამჭერები ან სხვა საგნები.

3.28. საკვები ნედლეულის დამაქუცმაცებელ მანქანებთან მუშაობისას მკაცრად უნდა დავიცვათ შემდეგი უსაფრთხოების მოთხოვნები:

- არ მოიხსნას და არ იქნას დაყენებული შემასრულებელი მექანიზმები ჩართულ ელექტროძრავზე
- სამუშაო ნაწილების შემოწმება და გამართვა სანიტარული დამუშავება, გაწმენდა, უნდა მოხდეს გამორთულ ელექტროძრავზე, მისი საბოლოოდ გაჩერების შემდეგ.
- ბოსტნეულის დამჭრელის მუშაობისას კატეგორიულად აკრძალულია მივმართოთ და ჩავტენოთ პროდუქტები ხელით, ჩავჩრათ ხელები სამუშაო საკანში.
- ელექტროხორცსაკეპის მუშაობის დროს ხორცის წინ წაწევისთვის უნდა გამოვიყენოთ სპეციალური მიმწოლი, დაუშვებელია ხორცის წინ წაწევა ხელებით და სამუშაოს შესრულება მოხსნილი ჩამტვირთი ფიალის გარეშე.

3.29. მიკროტალღური ღუმელი, რომელიც წინააღმდეგობას უწევს ელექტრომაგნიტური ტალღების გავრცელებას (გაჟონვას), მჭიდროდ ეკვრის კარს, არ უშვებს ელექტრომაგნიტურ ტალღებს და მინა დამცველი ბადით. დაზიანებული კარიანი ღუმელის ან მინის გამოყენება დაუშვებელია.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3.30. იმისათვის, რომ თავი ავარიდოთ ნაპერწკლების წარმოშობას საკვების ჩალაგებისას მიკროტალღურ ღუმელში, აუცილებელია დავიცვათ მანძილი არანაკლებ 2სმ კედლიდან.

3.31. მიკროტალღური ღუმელის გამოყენებისას დაუვებელია:

- ჩავრთოთ მიკროტალღური ღუმელი დაუტვირთავი მუშა საკნით
- გამოვიყენოთ ღუმელი ღია (ჩაუკეტავი) კარით (გამორთული ან უწყესრიგო დამცავი ბლოკირებით).
- შევაცხელოთ პროდუქტები ჰერმეტიკულ შეფუთვაში და მჭიდროდ დახურულ ჭურჭელში, რათა თავიდან ავიცილოთ ამ ჭურჭლის დაშლა ორთქლის ჭავლის ზემოქმედებით. ჭურჭელი სასმელებით, რომელიც უნდა შეთბეს მიკროტალღური ღუმელში, მათ არ უნდა ჰქონდეთ თავსახურავები (უნდა იყოს ღია)
- შეცხელდეს ცხიმები და მცენარეული ზეთები (რათა თავიდან ავიცილოთ ადუღებული ზეთებით დამწვრობები) და მოვხარშოთ კვერცხები
- გამოვიყენოთ ლითონის მომჭერები სპეციალური პლასტიკური ტომრებისა და ხურვისას საჭმლის მოსამზადებლად.

3.32. კონვეიერული ღუმელი ხორცის, ნახევარფაბრიკატების მოსაწვავად ნებადართულია ჩავრთოთ, როგორც გამოწვლისი, მხოლოდ მომუშავე ვენტილაციის დროს. დავაყენოთ და მოვხსნათ ნახევარფაბრიკატებიანი ყალიბები, ღუმელის გვერდითი კარების გახსნა შეიძლება მხოლოდ კონვეიერის სრულლი გაჩერების შემდეგ.

3.36. ცივი მოწყობილობის ექსპლუატაციის დროს:

- გამაგრებული მოცულობის ჩატვირთვა გამაციებელ მოწყობილობაში აუცილებელია გამაციებელი მანქანის გაშვების შემდეგ და პროდუქტების შენახვისთვის საჭირო ტემპერატურის მიღწევის შემდეგ.
- ჩასატვირთი პროდუქტების მოცულობა არ უნდა აღემატებოდეს ნორმას, რაზედაც გათვლილია სამაცივრო საკანი.
- სამაცივრე მოწყობილობის კარების გაღება რეკომენდებული გაიღოს მცირე დროით და რაც შეიძლება იშვიათად.
- თუკი გამაციებელ ხელსაწყოებზე (ამაორთქლებლებზე) გაჩნდება ხავსი (თოვლის ნადები) რომლის სისქეც 0.5 სმ-ს აღემატება უნდა გაჩერდეს კომპრესორი, გამოვალაგოთ პროდუქტები საკნიდან, რათა ნადები გაქრეს
- თუკი აღმოვაჩენთ გამაციებლის გაჟონვას, სამაცივრე დანადგარი დაუყოვნებლივ უნდა გამოვრთოთ.

დაუშვებელია:

- ჩავრთოთ აგრეგატი თუკი არ არის დამცავი დამიწება ან დანულება ელექტროძრავებზე
- მუშაობა ისე, რომ არ იყოს გამოყოფილი სამანქანო განყოფილება დამუშაობა დაზიანებული ხელსაწყოებით ავტომატიკაზე.
- სივრცის ავსება სამაცივრე აგრეგატის მახლობლად, პროდუქტების დაწყობა, ტარის და სხვა არასაჭირო ნივთებით
- ქსელში ჩართული აგრეგატის მოძრავი ნაწილების შეხება იმისდამიუხედავად, მუშაობს ის თუ არა და იმყოფება თუ არა ავტომატური გაჩერების რეჟიმში
- პროდუქტების შენახვა ამაორთქლებლებზე
- ხავსის, ნადების აძრობა ამაორთქლებლებიდან მექანიკური ხერხით, საფხეკების, დანების გამოყენებით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- უცხო საგნების განთავსება აგრეგატის გადამღობ ნაწილზე
- სამაცივრე საკნის ჩატვირთვა მოხსნილი ჰაერიტგამგრილებლის გადამღობის შემთხვევაში, ამორთქლებლის ქვემოთ, ფსკერის გარეშე, ასევე წყლის ჩამოსაწვეთის ქვეფსკერის გარეშე
- სამაცივრე აგრეგატის თვითნებური გადაადგილება.

3.37. აუცილებელია გამოირიცხოს სამაცივრე მოწყობილობის გამოყენება შემდეგ შემთხვევებში:

- ძაბვის გამტარი ნაწილები მაგნიტური გამშვებებზე, გამთიშველებზე, ელექტროძრავებზე, ავტომატიკის ხელსაწყოებზე, თუკი არ არის დაცული ხუფებით
- მაცივრები დამცავი დამიწების ან ლითონის ნაწილების დანულებით, რომლებიც შეიძლება მოხვდნენ ძაბვის ქვეშ იზოლაციის დარღვევის დროს
- დამთავრდა მორიგი გამოცდის ვადა ელექტროსადენებზე იზოლაციის შემოწმების, ასევე დამცავი დამიწების ან ლითონის ნაწილების დანულების და ისინი შეიძლება აღმოჩნდნენ ძაბვის ქვეშ დარღვეული იზოლაციის შემთხვევაში.
- დამთავრდა მორიგი ელექტროსადენების, დამცავის დამიწების და ლითონის ნაწილები დაუნულების შემოწმების ვადა
- მოხსნილია სახურავები მაგნიტურ დამშვებებზე, სადამლო კოლოფებზე ელექტროძრავებში და სხვა ხელსაწყოებზე
- გამოვლენილია ტემპერატურული რეჟმის დარღვევა, კონტაქტების ნაპერწკლინაობა, კომპრესორის ხშირი ჩართვა-გამორთვა და ა.შ.

3.38. იმ მიზნით, რომ საწარმოო სივრცეში ხელი შევეშალოთ მავნე ნივთიერებების მოხვედრას, მკაცრად უნდა დავიცვათ ტექნოლოგიური პროცესების კულინარიული პროდუქციის მომზადებისას. ის უნდა შესრულდეს ამისათვის სპეციალურად მოწყობილსამუშაო ადგილას.

3.39. საჭიროა თვალყური ვადევნოთ მას, რომ შესაწავი კარადის სამუშაო საკნის კარებები დახურულ მდგომარეობაში ძალიან მჭიდროს ეკვრებოდნენ ნაპირებს კარებების ღიობში, წნევა და ტემპერატურა თბურ აპარატებში არ იყოს დასაშვებ ზღვარზე მეტი, რომელიც მითითებულია ექსპლუატაციის ინსტრუქციაში. ყურადღება უნდა მივაქციოთ გამწოვის მდგომარეობას საკანში, აირგამოსაყენებელ დანადგარებში წვის პროცესისას და მანომეტრის მაჩვენებლებს ისეთი მოწყობილობების გამოყენების დროს, რომლებიცმუშაობენ წნევის ქვეშ.

3.40. ვითვალისწინებთ რა დასაჭრელი პროდუქციის შემადგენლობას, აუცილებელია გამოვიყენოთ სხვადასხვა დანები მზარეულის სამეულიდან, ხოლო ბოსტნეულის ფიგურული დაჭრისათვის ვისარგებლოთ სპეციალური კარბონირებული დანებით.

3.41. გასტრონომიული პროდუქტების დასაჭრელად მანქანასთან მუშაობისას უნდა დავიცვათ ქვემოთ ჩამოთვლილი უსაფრთხოების ზომები:

- არ გამოვიყენოთ მანქანა გაყინული პროდუქტების, ხორცის ან თევზისმოუცილებელი ძვლიანი ნაწილებითურთ დასაჭრელად
- არ ჩავუშვათ მანქანა წყალში მისი გაწმენდის დროს ან სანიტარული დამუშავებისას
- დაიცავით განსაკუთრებული სიფრთხილე, არ მიიტანოთ ხელები დისკურ დანასთან ახლოს.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

• იყავით უკიდურესათ ფრთხილად მანქანის მომსახურების და სანიტარული მომსახურების სამუშაოების ჩატარებისას, როცა მოხსნილია დამცავი მოწყობილობები

ელექტრომექანიკური მოწყობილობების გამოყენებისას უნდა:

- მოწყობილობები გამოვიყენოთ მხოლოდ იმ სამუშაოებისთვის, რომლებიც გათვალისწინებულია მისი ექსპლუატაციის სახელმძღვანელო ინსტრუქციით
- მოწყობილობის პროდუქტებით დატვირთვის წინ დავრწმუნდეთ, რომ ამძრავი ლილვი მოძრაობს იმ მიმართულებით, რომელიც მონიშნულია ისრითმოწყობილობის კორპუსზე
- აუცილებელია გავაფრთხილოთ მოწყობილობის გაშვების შესახებ გვერდით მყოფი მუშაკები
- შესაცვლელი ნაწილები მოიხსნას და დაყენდეს ძალიან ფრთხილად, დიდი ძალისხმევის გარეშე
- საიმედოდ დაყენდეს შესაცვლელი შემსრულებელი მექანიზმები, სამუშაო ნაწილები, ინსტრუმენტი
- დაიტვირთოს მოწყობილობა პროდუქტებით ჩასატვირთი მოწყობილობიდან(ბუნკერი, ჩასატვირთი ფილა და სხვ.) თანდათანობით ჩართული ელექტროძრავებზე, თუკი სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული საწარმოო დამამზადებლის მიერ შემუშავებული სახელმძღვანელოთი
- მკაცრად დაიცვას დანადგარის დატვირთვის დადგენილი ნორმები
- პროდუქტების წაწევა ჩასატვირთ მოწყობილობაში უნდა განხორციელდეს სპეციალური იარაღით(*წამწევით, ჯოხით და სხვ.)
- ნარჩენი პროდუქციის ალაგება, მოწყობილობის სამუშაო ორგანოების გაწმენდა ხდება ნიჩბით, საფხეკებით და ა.შ.
- დათვალიერების ჩატარება, რეგულირება, მოწყობილობაზე წარმოშობილი უწყსრიგობების აღმოფხვრა, სამუშაო ნაწილები დაყენება(მოხსნა), ჩაჭედილი პროდუქტის ამოღება, გამოყენებული მოწყობილობის გაწმენდა შეიძლება მხოლოდდამხოლოდ მისი გაჩერების შემდეგ ღილაკით“გაჩერება“, გამორთვა გამშვები მოწყობილობით, რომელზეც დამოკიდებულია პლაკატი „არ ჩართოთ!“. და მხოლოდ მოძრავი და მბრუნავი ნაწილების სრული გაჩერების შემდეგ, რომელთაც აქვთ სახიფათო ინერტული სვლა.

3.47. ელექტრომექანიკური მოწყობილობის გამოყენებისას დაუშვებელია:

- შესრულდეს სამუშაო მოხსნილი, გადამღობი და დამცავი მოწყობილობების მოწყობილობიდან მოხსნის შემთხვევაში, ღია კარებებით, სახურავებითა და დამცავი სუკებით
- მოწყობილობის მუშაობის დროს ღვედების, ამძრავი ცეფების შესწორება, მოიხსნას და დაყენდეს გადამღობები მოწყობილობის მუშაობისას
- მოწყობილობის მუშაობის დასაშვები სიჩქარის გადაჭარბება
- ამოვიღოთ ხელებით ჩაჭედილი პროდუქტები
- გამოვიყენოთ მოწყობილობა ჩამტვირთი მოწყობილობის გარეშე
- წინ წავწიოთ(შევაჩეროთ) პროდუქტი ხელებით ან უცხო საგნებით
- ავურიოთ(წავწიოთ)ელექტროქსელში ჩართული არასტაციონარული მოწყობილობები
- დავტოვოთ უკონტროლოდ მომუშავე მოწყობილობა, დავუშვათ მოწყობილობით სარგებლობაზე სწავლებაგაუვლელი და უცხო პირები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- დავდოთ მოწყობილობაზე ინსტრუმენტი, პროდუქტი, ტარა

3.48. ელექტროდენით ან ელექტროდანადგარების წესრიგიდან გამოსვლის დროს, რათა თავიდან ავიცილოთ დაზიანებები, უნდა დავიცვათ ქვემოთჩამოთვლილი ელექტროუსაფრთხოების ღონისძიებები:

- მოწყობილობის ჩართვა და გამორთვა შესრულდეს მშრალი ხელებით და მხოლოდდამხოლოდ ღილაკებით “გაშვება” და „გაჩერება“ და არ შევეხოთ ჩართული ელექტრომოწყობილობას სველი ხელებით, არ შესრულდეს სამუშაო ელექტროდანადგარებზე დიელექტრიკული ნივთების არარსებობისას
- არ შევეხოთ ღია და შემოუღობავ(დაუცველ) დენის გამტარ ნაწილებს, რომლებიც დაზიანებულია, ან გაუმართავ გამომრთველებს, ჩანგლებს, გაშიშვლებულ ელექტრონულ კაბელებს, გამტარებს(ახვეულ შნურებს)

3.49. იმ შემთხვევაში თუ წარმოიშვა უწესრიგობა ელექტრონულ მოწყობილობაში, აუცილებელია გამოვრთოთ დენი და მოვახსენოთ ამის შესახებ პირდაპირ ხელმძღვანელს.

3.50. ტარის გასახსნელად უნდა გამოვიყენოთ სპეციალურად ამისთვის განკუთვნილი ინსტრუმენტი(ლურსმნის ამომღები, ჩამჭრელებით, საკონსერვო დანებით და სხვ.) არ შეიძლება ამ სამუშაოების შესრულება შემტხვევითი საგნებით ან ინსტრუმენტებით, რომლებსაც ჩამტვრეული ნაწილები აქვთ.

3.51. პროდუქტები, ნედლეული, ნახევარფაბრიკატები უნდა გადავიტანოთ მხოლოდდამხოლოდ წესიერ ტარაში. არ უნდა გავავსოთ ტარა მისი ნომინალურ მასაზე მეტად.

3.52. დაუშვებელია გამოვიყენოთ დაჯდომისათვის შემთხვევითი საგნები(ყუთები, კასრები, და ა.შ.) და მოწყობილობები.

3.53. როცა ვამზადებთ გამრეცხ მადეზინფიცირებელ ხსნარებს:

- შეიძლება გამოვიყენოთ მხოლოდ ჯანდაცვის ორგანოებიდან ნებადართული სარეცხი და მადეზინფიცირებელი საშუალებები.
- დაუშვებელია გადაჭარბება დადგენილი კონცენტრაციის და ტემპერატურის(50°C-ზე მაღალი) სარეცხი ხსნარებისათვის
- არ შეიძლება დავუშვათ სარეცხი და სადეზინფექციო საშუალებების გაბნევა ჰაერში, მათი მოხვედრა კანსა და ლორწოვან გარსზე.

3.54. სხვადასხვა სახეობის მოწყობილობების გამოყენების დროს მათთან მუშაობისას უნდა დავიცვათ სასადილოს მუშაკის შრომის დაცვის ინსტრუქცია, ყველა ღონისძიება უსაფრთხოებასთან დაკავშირებით, მოყვანილი მითითებები საექსპლუატაციო დოკუმენტაციაში, გათვალისწინებული მოწყობილობის დამამზადებელი საწარმოს მიერ.

3.55. კულინარიული სამუშაოების შესრულების დროს უნდა დავიცვათ ფქვილეული ნამზადების კულინარის შრომის დაცვის ინსტრუქცია.

3.56. მუშაობის პროცესში წარმოშობილი და აღმოჩენილი უწესრიგობების შესახებ დროულად უნდა მოვახსენოთ უშუალო ხელმძღვანელს.

4. ავარიულ სიტუაციებში შრომის დაცვის მოთხოვნები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

4.1 ავარიამდე ან უბედურ შემთხვევამდე შეიძლება მიგვიყვანოს ქვემოთჩამოთვლილმა სიტუაციებმა:

- თუკი სამუშაოების შესრულების დროს დარღვეულია ამ ინსტრუქციის მოთხოვნებისასადილოს, კვების ბლოკის მუშაკთა შრომის დაცვისათვის
- დაზიანებულია სამუშაოების შესრულების დროს მოწყობილობები, ინსტრუმენტები, მოწყობილობები, ინვენტარი
- ისეთი ინვენტარის გამოყენება, რომელიც არ შეესაბამება შრომის დაცვის მოთხოვნებს
- ელექტრომოწყობილობების გამოყენების დროს დარღვეულია შრომის დაცვის მოთხოვნები
- კვების ბლოკში დარღვეულია ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის ზომები

4.2. თუკი წარმოიშვა მოწყობილობების დამტვრევა, უნდა შეწყდეს მუშაობა, გაჩერდეს მოწყობილობა ღილაკით“გაჩერება“ და ელექტროკვების გამორთვით ავტომატურ გამომრთველიდან, სხვა კომპლუტაციური მოწყობილობებიდან ან როზეტიდან ვილკის გათიშვით, გამოირიცხოს მათში ელექტროენერგიის მიწოდება(აირის, წყლის, ნედლეულის, პროდუქტების და სხვ.).

4.3. მოწყობილობა უნდა გაჩერდეს ქვემოთჩამოთვლილ შემთხვევებში:

- როცა მოულოდნელად ჩერდება მოწყობილობა ელექტროენერგიის მიწოდების მოულოდნელი შეწყვეტისას, ელექტროძრავების გადატვირთვისას, მანქანის მუშა ნაწილების გატეხვის ან გაჭედვისას და ა.შ.
- როცა იგრძნობა ორგანიზმზე ელექტროძაბვის მოქმედება, როცა ვეხებით ლითონის ნაწილებს
- იმ შემთხვევაში თუკი დაზიანებულია ჩამრთავი, როზეტი,კაბელი, იზოლაცია,კვების ხაზები(გაყვანილობა), დამცავი ხუფები(სახურავები).ელექტროდენმა რომ არ დაგვარტყას არ შეიძლება შევეცადოთ უწესრიგობების მოგვარებას დამოუკიდებლად
- იმ შემთხვევაში თუ მომუშავე მოწყობილობა არანორმალურად მუშაობს, მომატებულია ხმაური, კაკუნი, ვიბრაცია და ა.შ. სახეზეა აშკარა გატეხვები და უწესრიგობები
- თუკი გაჩნდა მუშაობის დროს ხელსაწყოების მაჩვენებელში გადახრები და იმ შემთხვევაში თუ ამუშავდა საავარიო სიგნალიზაცია.
- თუკი მოწყობილობის სამუშაო ნაწილებში მოხვდა უცხო სხეული
- თუკი წარმოიშვა სხვა წინაპირობები, რომლებსაც შეუძლია მიგვიყვანოს ებედურ შემთხვევამდე ან ავარიამდე

4.4. ელექტროგამაცხელებელი მოწყობილობის მუშაობა, რომელიც არის ძაბვის ქვეშ უნდა დაუყოვნებლივ შეჩერდეს თუ:

- ორთქლწყლიან პერანგში წნევა აიწევს დასაშვებზე მაღლა
- უწესრიგოა ჩამრთველი ხელსაწყოები, კონტროლის და დაცვის მაჩვენებლები(ხელსაწყოები)
- თუკი აპარატის ძირითად ელემენტებში აღმოჩენილია ნაპრალები, შებერილობები, კედლების მნიშვნელოვანი შესქელება, ელექტროშედულების ნაკერებში გაჟონვები, დენა ქანჩიან შენაერთებში და ჩანადებების გატეხვები
- უწესრიგოა ან არასრულ კომპლექტშია სამაგრი დეტალები

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- გადამრთველები, ტარები, დილაკები, მოწყობილობის კორპუსზე იმყოფება ზაზვისქვეშ, მოკლეჩართვის გამო

4.5. იმ შემთხვევაში თუ მოწყობილობის კორპუსზე, გამშვებ და მარეგულირებელ აპარატურის ხუფზე გაჩნდა ხმაური, ნამწვი იზოლაციის სუნი, უნებლიე გაჩერება ან მექანიზმების და ელემენტების არასწორი მოქმედებები ის უნდა გამოირთოს დილაკით "გაჩერება" (გადამრთველით) და გამოირთოს ელექტროქსელიდან გამშვები ელექტრომოწყობილობის მეშვეობით. უნდა მოხსენდეს მომხდარის შესახებ პირდაპირ ან შემდგომ ხელმძღვანელს, თუ აუცილებელია გამოვიძახოთ საავარიო სამსახურის წარმომადგენლები და/ან ტექნიკური სამსახური.

4.6. კვების ბლოკში(სამზარეულოში) ხანძრის დროს უნდა:

- გაჩერდეს მუშაობა
- ელექტროსადენებისა და ელექტრომოწყობილობების აალებისას უნდა დავცალოთ ისინი ელემენტებისაგან
- დაუყოვნებლივ მოვახდინოთ ადამიანების ევაკუაციის ორგანიზება სათავსოდან, ევაკუაციის დამტკიცებული გეგმის შესაბამისად
- გამოვიძახოთ სახანძრო სამაშველო სამსახური, „სასწრაფო სამედიცინო დახმარება“ და ჩავაყენოთ საქმის კურსში პირდაპირი ან ზემდგომი ხელმძღვანელი
- დავიწყოთ ხანძრის ლიკვიდაცია არსებული პირველადი ხანძარსაქრობი ხელსაწყოებით.

4.7. სხვა ავარიულ სიტუაციებში(წყლის სისტემის, კანალიზაციის, გათბობის, ვენტილაციის და სხვათა დამტკიცებისას, რომლებიც ხელს უშლიან ტექნოლოგიური ოპერაციების შესრულებას) უნდა გაჩერდეს მუშაობა და მოეხსენოს ამის შესახებ სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელს, ხოლო მისი არყოფნის დროს სამედიცინო დაწესებულების ადმინისტრაციას.

4.8. თუკი მუშაობის დროს მოხდა სამუშაო ადგილის ცხიმით დაჭუჭყიანება ან დაბნეული ფხვნილისებრი ნივთიერებებით, მუშაობა სეწყდება დაბინძურებული ადგილების დასუფთავებით ჭუჭყიანი ნივთიერებებისგან.

4.9. იატაკზე დაღვრილი ცხიმის მოწმენდა უნდა მოხდეს ნაჭრით ან სხვა რაიმე ცხიმისჩამყლაპი მასალებისგან, დაჭუჭყიანებული ადგილი უნდა მოვრეცხოთ გამთბარი (არანაკლებ 50°C -ზე) ხსნარით კალცირებული სოდით და კარგად ავწმინდოთ მშრალად, გამოყენებული ნაჭერი უნდა იქნას ალებული და ჩაგდებული მჭიდროსახურავიან ლითონის ყუთში.

4.10. თუკი თვალეში მოხვდა სოდა, სარეცხი ნივთიერება(ან მათი ხსნარები), დაუყოვნებლივ უნდა ამოირეცხოს თვალი გამდინარე წყლის დიდი ოდენობით და მივმართოთ სამედიცინო დახმარებას.

4.11. ცხიმის აალებისას არ შეიძლება მისი წყლით ქრობა. საჭიროა მისი გახურების შეწყვეტა და დაახუროთ სახურავი ან სხვა რაიმე საგანი, რომელიც ეწინააღმდეგება აერის შეღწევას წვის არეში.

4.12. უბედური შემთხვევის(ტრავმის დროს):

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- აღმოუჩინოთ პირველადი, ექიმამდელი დახმარება, თანახმად ინსტრუქციისა, დაზარალებულთათვის პირველადი დახმარების აღმოჩენის შესახებ. თუკი აუცილებელია, გამოიძახონ „სასწრაფო სამედიცინო დახმარება“.
- მომხდარი შემთხვევის შესახებ მოხსენდეს უშუალო ხელმძღვანელს ან სხვა თანამდებობის პირს
- თუკი უბედური შემთხვევა შეემთხვა უშუალოდ მუშაკს, მან შეძლებისდაგვარად უნდა მიმართოს დახმარებისთვის სამედიცინო მუშაკს, ამავე დროს მოახსენოს ამის შესახებ პირდაპირ ხელმძღვანელს ან სთხოვოს ამის გაკეთება მის გარშემომყოფებს. ავარიების და უბედური შემთხვევების დროს გამოძიებს დაწყებამდემენარჩუნებული უნდა იქნეს ვითარება, თუკი ეს არ მოუტანს ზიანს ადამიანის სიცოცხლეს და ჯანმრთელობას და არ შექმნის ავარიის საფრთხეს.

4.13. პერსონაჟს შეუძლია გააგრძელოს მუშაობა ავარიული სიტუაციის ლიკვიდაციის შემდეგ, წარმოების ხელმძღვანელის ნებართვით.

5. შრომის დაცვის მოთხოვნები სამუშაოების დასრულებისას.

5.1 მუშაობის დასრულებისას საჭიროა გამოირთოს ელექტროობისგან დაიცალოს ელექტროგამაცხელებელი და ელექტრომექანიკური მოწყობილობები, გამოირთვება რა ელექტროქსელიდან გათიშველის ან იმ მოწყობილობის მეშვეობით, რომელიც ცვლის მას და უზრუნველყოფს მის უნებლიე გაშვებას. ელექტროქსელიდან გათიშვის წინ, წინასწარ უნდა გავთიშოთ კანფორკები, ელექტროლუმელი და კარადა.

5.2 აუცილებელია დავშალოთ, გავწმინდოთ და ჩავატაროთ გარეცხვა და სანიტარული დამუშავება მოწყობილობებზე: მექანიკურის- ელექტროამძრავის სრული გაჩერების შემდეგ, მოძრავი და მბრუნავი ნაწილების ინერციული სვლით, ხოლო თბურისა- მას შემდეგ რაც გახურებული ნაწილები სრულიად განელდება.

5.3. შემსრულებელი მექანიზმების დაშლის, გაწმენდის, გარეცხვის, სანიტარული დამუშავების და აწყობის დროს, ხელების გაჭრის თავიდან ასაცილებლად აუცილებელია დავიცვათ განსაკუთრებული სიფრთხილე.

5.4. დაუშვებელია ელექტროლუმელის გახურებული ზედაპირის, ელექტროტაკის ღრმულის და სხვა თბური მოწყობილობების ზედაპირების წყლით გაგრილება.

5.5. ელექტროტაკით მუშაობისას ყველა სამუშაოს შესრულების შემდეგ აუცილებელია:

- გამოვრთოთ გახურება და გამოვრთოთ გამოყენებული აპარატი ელექტროქსელიდან.
- გაციებული ტაკიდან გადმოვღვართ ცხიმი
- მიმწვარი პროდუქტების ნაწილაკები მოვაშოროთ ხის საფხეკით
- გავრეცხოთ ღრმული ცხელი წყლით (არაუმეტეს 50 °C -სა), არ დავხუროთ რათა გაშრეს, შემდეგ შევზეთოთ ტამპონით, რომელიც დასველებულია ცხიმში და დავახუროთ სახურავი
- მაგიდა და ემილირებული მოპირკეთებები უნდა გაირეცხოს მდულარე წყლით და გავამშრალოთ ნაჭრით.

5.6. მეორე თავი საჭმლის მარმიტები გამოირთოს ქსელიდან და ამოწეული ტივტივა მოწყობილობით კრგად გაირეცხოს ქვედა ფსკერი, ორთქლგენერატორები და ჩავსვათ ტივტივა მოწყობილობა თავის ადგილას, ორთქლგენერატორი ავავსოთ წყლით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

5.7. დაკეტეთ ვენტილები(ონკანები) აირის მილგამტარებზე, ორთქლზე, ცივ და ცხელ წყლებზე, აირგამოსაყენებელი დანადგარების გამორთვის შემდეგ მოხსენით ქანჩდამჭერები დაცობიანი ონკანებიდან.

5.8. მოვაწესრიგოთ სამუშაო ადგილი, ინსტრუმენტები, მოწყობილობები, ინვენტარი, დავალაგოთ სპეციალურად განკუთვნილ ადგილას, არ ავიღოთ ნარჩენები ხელით, ამისთვის გამოვიყენოთ ჯაგრისები, აქანდაზები და სხვა საშუალებები.

5.9. ავალაგოთ სანიტარული ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი ამისთვის განკუთვნილ ადგილას.

5.10. საპნით დავიბანოთ ხელები, შემღებისდაგვარად მივიღოთ შხაპი.

5.11. მოვახსენოთ საკუთარ პირდაპირ ხელმძღვანელს ნებისმიერი უწყესრიგობის შესახებ, რომელიც გამოვლინდა მუშაობის დროს და მივიღოთ ყველა საჭირო ზომები მათ აღმოსაფხვრელად.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

საწყობის მუშაკთა უსაფრთხოება - ძირითადი
დებულებები

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სანამ თანამშრომელი იწყებს თავისი ფუნქციების შესრულებას, მან უნდა გაიაროს უსაფრთხოების ტრენინგი საწყობებში. ასეთი ტრენინგი უნდა ჩატარდეს სასაწყობო კომპლექსის ყველა თანამშრომლისთვის, გამონაკლისის გარეშე. გარდა ტრენინგის გავლისა, თითოეულმა თანამშრომელმა უნდა გაიაროს პრაქტიკული სწავლება. ყველა ამ აქტივობის დასრულების შემდეგ თანამშრომელი ადასტურებს მის მიერ შეძენილ ცოდნას.

თანამშრომლის მონაცემები შეტანილია შრომის უსაფრთხოების ჟურნალში და კეთდება ჩანაწერი, რომ მან გაიარა შესაბამისი ტრენინგი.

სამუშაო დღის დაწყებამდე მუშები ახორციელებენ რიგ აქტივობებს, რათა მოამზადონ სასაწყობო კომპლექსი ტვირთის ნაკადის დასამუშავებლად. მაღაზიის მესაკუთრის უსაფრთხოების ინსტრუქციები შეიცავს წესებს, რომლის მიხედვითაც მან სამუშაო დღის დაწყებამდე უნდა შეამოწმოს თაროებს შორის დერეფნები, რათა დარწმუნდეს, რომ ისინი სუფთაა. ლოგისტიკური ცენტრისკენ მიმავალი მარშრუტები ასევე უნდა გაიწმინდოს სხვადასხვა ბარიერებისგან. მანქანით ლოგოს ცენტრში წვდომა უფასო უნდა იყოს.

საინვენტარო ნივთების შესანახი ადგილი უნდა იყოს მოწესრიგებული, მასში არასაჭირო ნივთების განთავსების გარეშე, რომლებიც არ ეხება შენახვის ოპერაციებს. თაროებზე თითოეული უჯრედი უნდა იყოს მონიშნული მასში მოთავსებული ტვირთის ხასიათის მითითებით.

უსაფრთხოების ზომები სასაწყობო კომპლექსში დატვირთვისა და გადმოტვირთვის ოპერაციების დროს

სამუშაოს დაწყებამდე საწყობის პერსონალმა უნდა მიიღოს ზომები, რათა შეამოწმოს დატვირთვა-გადმოტვირთვის აღჭურვილობა, რომელსაც გამოიყენებს ცვლის დროს. საწყობის უსაფრთხოების წესები შეიცავს დებულებას, რომლის მიხედვითაც, სამუშაო ცვლის დაწყებამდე პასუხისმგებელმა პირმა უნდა შეამოწმოს ლოგისტიკურ ცენტრში სართულების მდგომარეობა. თუ იატაკზე რაიმე ხარვეზი გამოვლინდა, ამის შესახებ ეცნობება ლოგისტიკური ცენტრის ხელმძღვანელს, რომელიც შემდეგ იღებს გადაწყვეტილებას იატაკების შეკეთების შესახებ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დატვირთვისა და გადმოტვირთვის ოპერაციების შესრულებისას მუშაობის ძირითადი წესები:

1. ტვირთის აწევა შეუძლებელია, თუ მისი წონა არ არის ცნობილი.
2. საქონლისა და მასალების ჩატვირთვამდე ან გადმოტვირთვამდე თქვენ უნდა შეამოწმოთ ყველა შესაკრავი და ტვირთამწე ელემენტი სპეციალურ აღჭურვილობაზე.
3. დატვირთვის ქვეშ ყოფნა არ შეიძლება
4. წონის ხელით ტარება უნდა განხორციელდეს დადგენილი სტანდარტების მკაცრი დაცვით: მამაკაცები 30 კგ-მდე, ქალები 7 კგ-მდე.
5. პერსონალს დაუშვებელია დატვირთვა-გადმოტვირთვის ზონაში ყოფნა, გარდა იმ თანამშრომლებისა, რომლებიც უშუალოდ მონაწილეობენ ამ ოპერაციაში.

უსაფრთხოების ზომები დატვირთვისა და გადმოტვირთვის ოპერაციების დროს ასევე მოიცავს ისეთ რეგულაციებს, როგორიცაა დამატებითი აღჭურვილობის გამოყენება საქონლისა და მასალების დატვირთვისა და გადმოტვირთვის ოპერაციებისთვის:

1. ტყავის ხელთათმანები და ტილოს ქურთუკები (თუ თქვენ უნდა გაუმკლავდეთ ხეს, რომელიც დამუშავებულია ანტისეპტიკებით ობისა და მწერების საწინააღმდეგოდ)
2. სქელი ხელთათმანები (თუ ტვირთავს და გადმოტვირთავს მძიმე ტვირთს დიდი რაოდენობით)
3. მხრები (გამოიყენება არასტანდარტული ტვირთის შენახვის ადგილზე ტრანსპორტირების პროცესში)

მინის ჭურჭელში ტვირთის ჩატვირთვის ან გადმოტვირთვის უსაფრთხოების წესები შეიცავს წესებს, რომლის მიხედვითაც ასეთი საქონელი შეიძლება დამონტაჟდეს ორ რიგში. მაგრამ ამავედროულად, აუცილებელია მწკრივებს შორის სპეციალური დისტანციების განთავსება, რათა ქვედა რიგში ინვენტარის ნივთები შეინარჩუნოს მექანიკური გავლენისგან.

უსაფრთხოების ზომები დატვირთვის ოპერაციების დროს ადგენს რეგულაციებს ტვირთის დაწყობაზე. საქონლის ხელით დაწყობა შეგიძლიათ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სიმაღლე 3 მეტრს მიაღწევს. ამ მაჩვენებლის ზემოთ ყველაფერი დამონტაჟებულია სპეციალიზებული აღჭურვილობის გამოყენებით. საქონლის ხელით გადატანა უნდა განხორციელდეს ისე, რომ თანამშრომლებს შორის იყოს 2 მეტრი მანძილი.

უსაფრთხოების ზომები საწყობში მუშაობისას საკაცებზე საქონლის ტარებისას ადგენს რეგულაციებს ასეთი მანიპულაციისთვის: არაუმეტეს 50 მეტრისა და მხოლოდ

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ჰორიზონტალურად. აკრძალულია ტვირთის გადატანა გორაზე მაღლა ან დაბლა. საკაცე გადახურულია სპეციალისტის ბრძანებით, რომელმაც უკნიდან გადატანა განხორციელა. კიბეებზე საკაცით საქონლის გადატანა მკაცრად აკრძალულია.

მძიმე ტვირთის ტარებისას დადგენილია სტანდარტი, რომელიც შეიძლება შეასრულოს 1 ადამიანმა, უსაფრთხოების ზომების მიხედვით დატვირთვა-გადმოტვირთვის ოპერაციების განხორციელებისას:

1. ქალებს შეუძლიათ არაუმეტეს 10 კგ-ის ტარება, ასეთი მანიპულაციები უნდა ჩატარდეს არა უმეტეს 2-ჯერ საათში. ამავდროულად, ქალები ცვლიან მძიმე ტვირთის ტარებას სხვა სამუშაოსთან.
2. სამუშაო დღის განმავლობაში შეგიძლიათ მუდმივად ატაროთ არაუმეტეს 7 კგ.
3. 18 წელზე უფროსი ასაკის მამაკაცებს შეუძლიათ 50 კგ-მდე ტვირთის გადატანა.
4. 50 კგ-ზე მეტი წონის ნივთები უნდა აწიოს და ატაროს ორი ან მეტი თანამშრომელი

ტვირთის ჩატვირთვისა და ტრანსპორტირებისას უსაფრთხოების ზომები შეიცავს სტანდარტებს, რომლის მიხედვითაც დიდი ზომის ტვირთით მანიპულაციები უნდა განხორციელდეს მხოლოდ სპეციალური სახელურების გამოყენებით. საწყობის შიგნით ასეთი ოპერაციების ჩატარებისას აკრძალულია ხის სხივებისა და სამაგრების გამოყენება. საავტომობილო ნაწილებისა და სათადარიგო ნაწილების ტრანსპორტირებისას ისინი იკრიბებიან კომპაქტურ ლოტებად, ურთიერთდაკავშირებულად. ასეთი შეკვრების გადმოტვირთვამდე სასაწყობო კომპლექსის შემნახველმა უნდა დარწმუნდეს, რომ შეკვრა გამძლეა, რათა გადმოტვირთვის პროცესში ისინი არ დაიშლები.

სასაწყობო ცენტრში თანამშრომლებმა არ უნდა დაუშვან შესაფუთი და გადაზიდვის კონტეინერების (ყუთები, პალეტები, კასრები და ა.შ.) დაგროვება. ასეთი კონტეინერები უნდა ინახებოდეს სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას.

საწყობის მუშაკი PPE - ზოგადი რეკომენდაციები

პირადი დამცავი აღჭურვილობა საწყობის თანამშრომლებისთვის:

1. რეზინის ან პოლიმერით დაფარული ხელთათმანები
2. სპეცტანსაცმელი ზოგადი დაზინძურებისა და მექანიკური ზემოქმედებისგან დასაცავად
3. მოსასხამი ჭუჭყისა და დაზიანებისგან დასაცავად - საწყობის მენეჯერი და შემნახველი
4. ჩაფხუტები

საწყობის უსაფრთხოება - ზოგადი დებულებები

თითოეული საწყობის კომპლექსისთვის უსაფრთხოების წესები შემუშავებულია ცალკე, რადგან ეს დამოკიდებულია ექსპლუატაციის შენობის ტიპზე, საწყობის აღჭურვილობის გამოყენების ტიპებზე და საქონლის ტიპზე, რომლებთანაც მუშაობენ საწყობის თანამშრომლები.

არსებობს ზოგადი უსაფრთხოების დებულებები საწყობში მუშაკებისთვის:

1. ელექტროენერგია უნდა იყოს უზრუნველყოფილი საწყობში, მაგრამ აკრძალულია ელექტრო ტექნიკის პირადი მოხმარებისთვის გამოყენება
2. მხოლოდ 18 წელზე უფროსი ასაკის თანამშრომლებს შეუძლიათ საწყობში მუშაობა. მათ უნდა გაიარონ ტრენინგი
3. სასაწყობო კომპლექსის თანამშრომლებს უნდა ჰქონდეთ ყველა ინფორმაცია შენახული საქონლის, მათი მახასიათებლების შესახებ, განსაკუთრებით თუ ისინი მიეკუთვნებიან სახიფათო კატეგორიას.
4. საწყობის თითოეულ თანამშრომელს უნდა ჰქონდეს მკაფიოდ განსაზღვრული პასუხისმგებლობის სფერო. საწყობი უნდა დაიყოს ზონებად. ასევე აუცილებელია ლოჯისტიკური ცენტრის შიგნით ჩატვირთვისა და გადმოტვირთვის მანქანების მოძრაობის არეალის მონიშვნა, რაც თავიდან აიცილებს ავარიებსა და დაზიანებებს. მარკირება უნდა იყოს ნათელი და ხილული სხვადასხვა ტიპის განათებაში
5. თაროებს შორის ბილიკები უნდა იყოს 1 მეტრზე მეტი, რათა მოწყობილობამ თავისუფლად გაიაროს. გადასასვლელები უნდა იყოს სუფთა და უსაფრთხო
6. სახანძრო უსაფრთხოების აღჭურვილობა საწყობებში - სასაწყობო კომპლექსი აღჭურვილი უნდა იყოს სახანძრო უსაფრთხოების ყველა მოთხოვნით. ეს ხელს შეუწყობს გადაუდებელი შემთხვევების თავიდან აცილებას.
7. სასაწყობო აღჭურვილობის ექსპლუატაცია უნდა განხორციელდეს მათი გამოყენების დადგენილი პერიოდების მკაცრი დაცვით. გამოყენებამდე მოწყობილობა მუდმივად უნდა შემოწმდეს მექანიკურ დაზიანებაზე. კარგად უნდა იყოს. იატაკზე ან მოწყობილობებზე მცირე ჩაღრმავებაც კი შეიძლება გამოიწვიოს კატასტროფული შედეგები.
8. ზამთარში მუშაობისას უნდა დააყენოთ შესვენებების განრიგი, რომლის დროსაც ოთახი გაცხელდება
9. თანამშრომლებს, რომლებიც ახორციელებენ ოპერაციებს ლოჯისტიკურ ცენტრში, უნდა იყვნენ გაცემული დადგენილი PPE
10. აკრძალულია ნებისმიერი პერსონალური ელექტრო ტექნიკის ელექტრო ქსელთან მიერთება.
11. საწყობს უნდა ჰყავდეს უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი თანამშრომელი, რომელიც უნდა დაჯილდოვდეს გადაუდებელი სიტუაციის გარეშე ცვლის რაოდენობისთვის.
12. სასაწყობო კომპლექსის ყველა თანამშრომელი უნდა შემოწმდეს ორგანიზმში ალკოჰოლის ან ნარკოტიკების არარსებობაზე. პირები, რომლებსაც არ აქვთ წვდომა ლოჯისტიკურ ცენტრში, არ უნდა იყვნენ მასში

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ინსტრუქტაჟი სახანძრო
უსაფრთხოების შესახებ

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ცეცხლი ყოველთვის განსხვავებულია. არსებობს ცეცხლის სხვადასხვა სახე მისი გამოწვევი მიზეზის მიხედვით.

- ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი მყარი მასალებისგან, როგორიცაა: თივა, ხე, ქაღალდი, მუყაო, პლასტიკატი, ქსოვილები და სხვ. **„A“ კლასი**
- ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია აალებადი და ფეთქებადი თხევადი სითხეებისგან, როგორიცაა: ბენზინი, ნავთი, ნავთობი, საღებავები და სხვა ორგანული გამხსნელები. **„B“ კლასი**
- ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია აირებისგან, როგორიცაა: წყალბადი, მეთანი, პროპანი, ბუტანი, აცეტილენი, პროპილენი და სხვ. **„C“ კლასი**
- ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ლითონისაგან, როგორიცაა: მაგნიუმი, ტიტანი, კალიუმი და ნატრიუმი. **„D“ კლასი**
- ცეცხლი, გამოწვეული ელექტროდანადგარებიდან. **„E“ კლასი**
- ცეცხლი, გამოწვეული სამხარეულოს ზეთებით. **„F“ კლასი**

ხანძრის შემთხვევაში, რომლის მიზეზია ელექტროდანადგარი, ჩასაქრობად გამოიყენება მხოლოდ მშრალი ცეცხლმაქრი.

დაუშვებელია წყლის გამოყენება.

- აკრძალულია ხანძრის დროს ლიფტით სარგებლობა. შენობის დასატოვებლად გამოიყენება კიბის უჯრედები.
- დარეკეთ საგანგებო სიტუაციების მართვის ცენტრში **112**;

ხანძრით გამოწვეული ზიანი შესაძლებელია იყოს:

- პირდაპირი დაზიანება (ადამიანების, ქონების)
- არაპირდაპირი დაზიანება (გამოწვეული სტრუქტურის დარღვევით, აფეთქებით, ქიმიური და ფიზიკური თვისებების შეცვლით).

ხანძარი შეიძლება გახდეს მოგუდვის და ინტოქსიკაციის მიზეზი ჰაერში ჟანგბადის გაიშვიათების, მავნე აირების გამოყოფისა და საშიში ნივთიერებების წვისას გამოყოფილი ტოქსიური კვამლის გამო.

ზიანი შეიძლება იყოს:

- პირდაპირი (ადამიანების მოგუდვა და/ან მოწამვლა, სხვადასხვა ზედაპირების დაზიანება და კოროზია);
- ირიბი (საევაკუაციო გასასვლელების ჩახერგვა);

სხვადასხვა ნივთიერებების წვის შედეგად მოწამვლა და მოგუდვა არის ის ძირითადი მიზეზი, რომელიც იწვევს სიკვდილის ყველაზე მეტ შემთხვევას ხანძრის დროს.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ხანძრის ქრობის აუცილებელი პირობაა განაცალკევო შემდეგი სამი ელემენტი:

- საწვავი მასალა.
- ჰაერი ანუ ჟანგბადი.
- ტემპერატურის წყარო.

სახანძრო უსაფრთხოების 12 წესი

1. ნებისმიერი ანომალია როგორიცაა: კვამლი, ბოლი, დამწვრის სუნი, გადახურებული დანადგარი, ობიექტი ან მასალები, ნაპერწკალი, გაზის გაჟონვა, უნდა იყოს დაუყოვნებლივ გაცხადებული;
2. წარმოებაში სახანძრო დაცვის საშუალებების, განგაშის სისტემის, ელექტრო დანადგარების და მოწყობილობების პერიოდული კონტროლი და მომსახურება კვალიფიცირებული პერსონალის მიერ;
3. გაკონტროლდეს, ვინაიდან
 - სავსეა სასასვლელები იყოს საკმარისად ახლოს, სუფთა და თავისუფალ მდგომარეობაში;
 - განათებული;
 - სასიგნალო მოწყობილობით;
 - საკმარისად ფართო პერსონალის რაოდენობის გათვალისწინებით;
 - სავსეა სასასვლელები არ უნდა იყოს ჩაკეტილი სამუშაო დროის განმავლობაში.
4. წვადი და აალებადი მასალები უნდა განთავსდეს და გამოიყენებოდეს ღია ცეცხლისგან, ელექტროდანადგარებისგან, ძრავებისგან და გადახურებადი მასალებისგან, დანადგარებისგან, ან ობიექტებისგან მოშორებით, რომლებზეც ელექტრული მუხტი შეიძლება დაგროვდეს;
5. ადვილად აალებადი მასალები და ნივთიერებები უნდა განთავსდეს იზოლირებულ, ვენტილირებულ, ცეცხლგამძლე, ცეცხლმაქრებით ან სახანძრო სისტემით აღჭურვილ სათავსებში.
6. ელექტროდანადგარები (დამტენები, სხვადასხვა ელექტროხელსაწყოები) გამოიყენეთ მოხმარების ყველა წესის დაცვით, არ გადახუროთ ისინი, ამორთეთ ელექტროწრედიდან, როცა არ გამოიყენება, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ის განკუთვნილია პერმანენტული ოპერირებისათვის.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

7. ღია ცეცხლი და ყველა გამაცხელებელი წყარო გამოიყენეთ მწარმოებლის მიერ მოთხოვნილი წესების მიხედვით;
8. სიგარეტის მოწევა დასაშვებია სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში;

9. დასაქმებულების ინფორმირება ხანძრის და აფეთქების რისკების შესახებ, მიუთითეთ საევაკუაციო გასასვლელები, ადგილები სადაც განლაგებულია ცეცხლმაქრები, ელექტროენერგიის და სხვა კომუნიკაციების გასათიში ადგილები და გათიშვის წესები (ელექტრო ჩამრთველები, უსაფრთხოების ჩამკეტები და სხვ.);

10. საევაკუაციო გასასვლელების გამოყენების, ხანძრის შემთხვევაში მოქმედების, ცეცხლმაქრის გამოყენების და ევაკუაციის წესების დაცვა;

11. ადვილადწვადი მასალების ნარჩენების, მათ შორის ქაღალდის ყოველდღიური გატანა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

12. დაუშვებელია სამუშაო ადგილზე აალებადი მასალის, ღია ცეცხლის, ნაგავის დატოვება. ფანჯრები და კარები სამუშაოს დამთავრების შემდეგ უნდა დაიკეტოს. ელექტროდანადგარები უნდა გაიზოლირდეს კვების წყაროდან.

ცეცხლმაქრის გამოყენების წესი

- ცეცხლმაქრი დაიკავეთ სახელურით და დაუმარჯვე ცეცხლს. ცეცხლს მიუახლოვდი ქარის მიმართულების მხრიდან.
- მოხსენი ბერკეტი (რგოლი).
- ცალი ხელით გეჭიროს სახელური და მეორეთი ხანძრის მიმართულებით შლანგი;
- გადაწიე ბერკეტი სახელურის ზემოთ;
- შლანგი დაუმიჯნე ცეცხლის ძირს და მიუშვი ჰორიზონტალურად ერთი მხრიდან მეორე მხარეს;
- ყველა ცეცხლის ჩამქრობი პირი უნდა იდგეს და ცეცხლს აქრობდეს ერთი მხრიდან;
- ცეცხლმაქრის ბოლომდე დაცლის შემდეგ მოემზადე მეორის ასაღებად;
- ცეცხლის ჩაქრობის შემდეგ ცეცხლის გაღვივების თავიდან ასაცილებლად კარგად დაათვარიელე ნაცარი;

შენიშვნა: ცეცხლმაქრის მოხმარების წესი განსხვავდება და გამოიყენეთ მწარმოებლის მიერ მითითებული სურათების მიხედვით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ევაკუაციის ინსტრუქცია

	მოქმედებების დასახელება	მოქმედებების წესი და თანმიმდევრობა	შემსრულებელი
1	შეტყობინება ხანძრის შესახებ	- ხანძრის აღმოჩენის შემთხვევაში სახანძრო-სამაშველო სამსახურის გამოძახება ტელეფონით "112", ობიექტის ადმინისტრაციის, დაცვის სამსახურისა და მორიგე ჯგუფისათვის	თანამშრომელი (კონტრაქტორი), რომელმაც პირველმა აღმოაჩინა ხანძარი
2	მაუწყებლობა ხანძრის შესახებ	- ხანძრის შესახებ ინფორმაციის მიწოდება ობიექტზე მყოფი ადამიანებისათვის - ძირითადი და სათადარიგო გასასვლელების, ტურნიკეტების (არსებობის შემთხვევაში) გაღება	სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირები, მორიგე ჯგუფი
3	ადამიანთა ევაკუაცია ობიექტიდან	- ხანძრის შესახებ შეტყობინების მიღების შემდეგ ადამიანების ორგანიზებული გაყვანა დერეფნების, კიბის უჯრედებისა და გასასვლელების გავლით	სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირები, მორიგე ჯგუფი
4	ევაკუირებული ადამიანების ფაქტიური რაოდენობის შედარება სიით არსებულ რაოდენობასთან	- ადამიანთა თავმოყრა სპეციალურად გათვალისწინებულ ადგილზე - ყველა ევაკუირებულის აღრიცხვა და შედარება სიით არსებულ რაოდენობასთან - თავმოყრის ადგილზე ადამიანთა სრული შემადგენლობის არყოფნის შემთხვევაში ხანძრის ჩაქრობის ხელმძღვანელისათვის ინფორმაციის დაუყოვნებელი მიწოდება	სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირები, მორიგე ჯგუფი
5	გაჩენილი ხანძრის ჩაქრობა სახანძრო-სამაშველო დანაყოფის მისვლამდე	- ხანძრის ჩაქრობის ორგანიზება მისი აღმოჩენის მომენტიდან, ცეცხლმაქრების, სახანძრო ონკანების, გამოყენებით - მატერიალური ფასეულობების ევაკუაცია	თანამშრომლები (კონტრაქტორები), რომლებიც არ მონაწილეობენ ევაკუაციაში, სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირები, მორიგე ჯგუფი
6	მოსული სახანძრო-სამაშველო დანაყოფის დახვედრა	- სახანძრო-სამაშველო სამსახურების დახვედრა - ხანძრის ჩაქრობის ხელმძღვანელისათვის შექმნილი ვითარების შესახებ ინფორმაციის შეტყობინება - სად და რა იწვის, ემუქრება თუ არა ადამიანებს საფრთხე, ტერიტორიაზე წყლის წყაროების არსებობა, სართულების ევაკუაციის გეგმების გადაცემა	ადმინისტრაცია, მორიგე ჯგუფი

ცეცხლმაქრის გამოყენების წესი

ცეცხლმაქრის გამოყენების ინსტრუქცია: შეებრძოლეთ ცეცხლს, თუ გავლილი გაქვთ შესაბამისი ტრენინგი. არ ჩაიგდოთ თავი საფრთხეში!!!!!!!

- ▶ მოხსენით უსაფრთხოების რგოლი;
- ▶ ცალი ხელით გეჭიროთ სახელური და მეორეთი შლანგი;
- ▶ გადაწიეთ ბერკეტი სახელურის ზემოთ;
- ▶ შლანგი დაუმიზნეთ ცეცხლის ძირს და მიუშვით ჰორიზონტალურად ერთი მხრიდან მეორე მხარეს;
- ▶ ყველა ცეცხლის ჩამქრობი პირი უნდა იდგეს და ცეცხლს აქრობდეს ერთი მხრიდან;
- ▶ ცეცხლმაქრის ბოლომდე დაცლის შემდეგ გაემზადეთ მეორის ასაღებად;
- ▶ ცეცხლის ჩაქრობის შემდეგ ცეცხლის გაღვივების თავიდან ასაცილებლად კარგად დაათვალიერეთ ნაცარი;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სიმაღლეზე მუშაობა

დოკუმენტის შედგენის მიზანი

ეს დოკუმენტი წარმოადგენს, რა სამუშაო ადგილის ჯანმრთელობის საერთაშორისო სტანდარტის დოკუმენტს, მიზნად ისახავს იმ პერსონალის სამუშაო გარემოს უსაფრთხოების უზრუნველყოფას, რომელიც მუშაობს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში და სამუშაოს სპეციფიკიდან გამომდინარე, მუშაობა უწევს სიმაღლეზე.

დოკუმენტი სტანდარტულ ფორმატში ახდენს აღნიშნული საქმიანობის სპეციფიკური სამუშაო პროცესის რისკების და საფრთხეების კლასიფიცირებას. იმის ცოდნა, თუ რა იწვევს პერსონალის სიმაღლეზე მუშაობის დროს დაზიანებებს, საწარმოო ტრავმებს და პროფესიულ დაავადებებს, საშუალებას იძლევა თავიდან ავიცილოთ საფრთხეები და მივიღოთ შესაბამისი ზომები მათი პრევენციისთვის.

დოკუმენტი შედგება 4 ნაწილისგან:

- ინფორმაცია თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქმიანობასთან დაკავშირებული სიმაღლეზე მუშაობის საფრთხეების შესახებ;
- საფრთხეების და პრევენციული ზომების ინდიკატორების დეტალური და სისტემატიზებული აღწერა;
- სიმაღლეზე მუშაობის კონკრეტული საფრთხეებისათვის პრევენციული ზომების განსაზღვრა;
- რისკების თავიდან აცილება, პერსონალზე მათი ზემოქმედების შემცირება;

ვინ არის სიმაღლეზე მომუშავე პერსონალი?

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სიმაღლეზე მომუშავე პერსონალს წარმოადგენს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის თანამშრომელი, რომელიც უზრუნველყოფს სამუშაო პროცესების უსაფრთხოების სტანდარტების შესაბამისად წარმართვას, ეს პერსონალია:

1. სიმაღლეზე მომუშავე შემდუღებელ ოპერატორები.
2. ნებისმიერ სიმაღლეზე მომუშავე მემონტაჟე, რომელიც ახდენს ელექტრო, ან საკომუნიკაციო კაბელების მონტაჟს;
3. კონტრაქტორის თანამშრომელები, რომლებიც ატარებენ სიმაღლეზე პრევენციულ და/ ან ავარიულ მომსახურებას.

სიმაღლეზე მომუშავე კომპეტენტური პერსონალი უზრუნველყოფს საჭირო ადგილებზე პერსონალური დაცვის საშუალებების გამოყენებას უსაფრთხოების რეკომენდაციების შესაბამისად.

რა უნდა იცოდეს სიმაღლეზე მომუშავე პერსონალმა?

სიმაღლეზე მუშაობად ითვლება ისეთი ქმედება, როდესაც ადამიანის ტერფი არის მყარი ზედაპირიდან ორ მეტრზე მაღლა.

- დაუშვებელია სიმაღლეზე მუშაობისთვის არაკომპეტენტური პირის გამოყენება
- დაუშვებელია ორ მეტრზე მეტ სიმაღლეზე მუშაობა ინსტრუქტაჟის გავლის გარეშე.
- დაუშვებელია მობილური ტელეფონის ან სხვა გასართობი საშუალებების გამოყენება სიმაღლეზე მუშაობისას.
- დაუშვებელია ორ მეტრზე მეტ სიმაღლეზე მუშაობა უსაფრთხოების ქამრის გარეშე.
- დაუშვებელია სიმაღლეზე მუშაობა, თუ ადამიანი თავს გრძნობს შეუძლოდ.

იმ შემთხვევაში, თუ სიმაღლეზე მუშაობისთვის არ არის გათვალისწინებული ჯგუფური დაცვის საშუალება (მოაჯირი, ბადე), გამოყენებული უნდა იქნეს პერსონალური დაცვის საშუალებები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

უსაფრთხოების ქამრის გამოყენება

ფიზიკური საფრთხე 	• უსაფრთხოების ქამარი მიმაგრებული უნდა იყოს მყარ საყრდენ წერტილზე; • დაუშვებელია მათი მიმაგრება მოძრავ ნივთებზე, საწვინარ არხებსა და არამყარ კონსტრუქციებზე. • საყრდენი წერტილი უნდა უძლებდეს დაახლოებით 2267 კგ-ს. • საყრდენი წერტილი უნდა იყოს თავს ზევით. • უსაფრთხოების ქამრების ვარგისიანობა არის პირველი გამოყენებიდან მაქსიმუმ ხუთი წელი. • გამოყენების წინ აუცილებლად უნდა შემოწმდეს უსაფრთხოების ქამრები, რაიმე დაზიანების აღმოჩენის შემთხვევაში მათი გამოყენება დაუშვებელია. • უსაფრთხოების ქამრები აუცილებლად უნდა შევინახოთ მშრალ ადგილზე, მზისგან მოშორებით. • თუ მუშაობისას შეუძლებელია დამცავი ქამრის ჯამბარის დამაგრება მყარ კონსტრუქციაზე, საყრდენსა თუ მისთანებზე, საჭიროა მოეწყოს (მყარ კონსტრუქციაზე, საყრდენზე და ა.შ.) დროებითი მოაჯირები - დამზღვევი ბაგირები. ასეთ სამუშაოებს ასრულებს ორი პირი, რომელთაგან ერთ-ერთი მართავს დამზღვევ ბაგირს და საჭიროების მიხედვით, მდორედ უშვებს ან ჭიმავს მას.	
---	--	---

მოძრავ კიბეზე მომუშავე პერსონალის საქმიანობის საფრთხეები

ფიზიკური საფრთხე	მოძრავი კიბე განკუთვნილია სიმაღლეზე უსაფრთხო მუშაობის უზრუნველსაყოფად. მისმა არასწორად გამოყენებამ შეიძლება გამოიწვიოს სხეულის მძიმე დაზიანება. • სამუშაოს შესასრულებლად ყოველთვის უნდა შეირჩეს გამართული კიბე. • დაუშვებელია კიბის ბოლო საფეხურზე დგომა და მუშაობა. • დაუშვებელია თვითნაკეთი კიბეების გამოყენება;	
-------------------------	---	---

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

	• კიბე ყოველთვის მყარ ზედაპირზე, 70° დახრით უნდა დაიდგას; • კიბე ყოველთვის მყარად უნდა იდგეს და დაცურების საწინააღმდეგოდ, კიბეს ფეხებზე დამაგრებული უნდა ჰქონდეს რეზინები; • ასვლისას უმჯობესია ხელი მოკიდოთ კიბის საფეხურებს, ვიდრე კიბის ღერძს; • აკრძალულია კიბეზე ერთდროულად ერთ ადამიანზე მეტის ასვლა; • აკრძალულია კიბეზე ნივთების ხელით ატანა, გამოიყენეთ ხელსაწყოების ჩასაწობი ქამარი ან თოკი; • აკრძალულია კიბის დაგრძელება უსაფრთხო დონეზე დასაშვებ ნიშნულზე მაღლა; • ყოველი გამოყენების წინ კიბე უნდა შემოწმდეს ბზარებისა ან სხვა რაიმე დაზიანების არსებობაზე; • ყოველი ასვლისას თუ ჩამოსვლისას, გამოყენებულ უნდა იქნას სამი საყრდენი წერტილის პრინციპი, 2 ფეხი და 1 ხელი ან 2 ხელი და 1 ფეხი. • ორ მეტრზე მეტ სიმაღლეზე მუშაობისას აუცილებლად უნდა გამოიყენოთ დამცავი ქამარი, რომელიც არ უნდა იყოს დამაგრებული კიბეზე. • კიბეები უნდა იყოს ჩაკეტილ მდგომარეობაში, როდესაც არ ხდება მისი გამოყენება. სტაციონარულად დამაგრებული კიბე უნდა იყოს მყარად დამონტაჟებული, 2 მ-ის ზემოთ კიბეს უნდა ჰქონდეს ზურგი. სიმაღლეზე მუშაობისთვის განკუთვნილ პლატფორმას უნდა ჰქონდეს მდგრადი მოაჯირები, რომელიც არ მოძრაობს, თუ მას მიეყრდნობა 90 კგ-ზე მეტი წონის ადამიანი.	
---	--	--

სამუშაოსთან დაკავშირებული სხვა საფრთხეები

შემთხვევითი საფრთხეები	ელექტრო შოკი, სიმაღლიდან ვარდნა, განსაკუთრებით კიბეზე დგომისას / მუშაობისას	
	ჩავარდნა, ფეხის წამოკვრა, დაცემა (განსაკუთრებით მძიმე ან მოცულობითი ტვირთის ტარებისას)	
	ინსტრუმენტებით და იარაღებით გამოწვეული გაჭრები და დაზიანებები	

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

	დამწვრობები გამოწვეული ელექტრობით, ან ელ. მოწყობილობების ცხელი ნაწილებით	
	ელექტრული ტრამვები, გამოწვეული უხარისხო მონტაჟით ან ხელსაწყოებით	
	მძიმე ტვირთების აწევით და გადატანით გამოწვეული საყრდენ-მამოძრავებელი სისტემის, ხერხემლის და კუნთების დაზიანება (მაგ. ზურგის)	

მოთხოვნები სიმალიდან ვარდნის საწინააღმდეგო ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების მიმართ

სიმალიდან ვარდნის ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

დამაკავშირებელი მოწყობილობა უნდა იყოს დამზადებული დაპრესილი, ან ფორმირებული ფოლადის ან მისი მსგავსი მასალიდან;

დამაკავშირებელ მოწყობილობას უნდა ჰქონდეს კოროზიისგან დამცავი დაბოლოებები და უნდა იყოს გლუვი, რომ არ მოხდეს ამ სისტემის შემადგენელი ნაწილების დაზიანება;

კარბინების და ჩამკეტიანი კაუჭების გამძლეობაზე სიმტკიცე უნდა გააჩნდეს მინიმუმ 2250 კგ-ის დატვირთვისას;

კარბინები და ჩამკეტიანი კაუჭები უნდა გამოიცადოს მინიმუმ 1600 კგ-ის გამძლეობაზე, რომლის დროსაც არ უნდა მოხდეს მათი გატეხვა, გაწყვეტა ან დეფორმაცია;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ჩამკვეტიანი კაუჭი უნდა გაიზომოს, რომ თავსებადი იყოს მიერთებულ ნაწილებთან, რათა არ მოხდეს მისი შემთხვევით ამოვარდნა საჭერი მოწყობილობიდან. კაუჭი ასევე უნდა იკეტებოდეს, რათა გამოირიცხოს საჭერიდან და მიმაგრებული ნაწილებიდან გამოვარდნა;

ღვედები და ვერტიკალური ბაგირები უნდა უძლებდეს არანაკლებ 2250 კგ-ის სიმძიმით/მასით დატვირთვას;

სიმალიდან ვარდნის საწინააღმდეგო ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებმა ვარდნის შეჩერებისას უნდა უზრუნველყონ ვარდნის დროს დასაქმებულის შეჩერება მიწის ზედაპირიდან 1.8 მეტრის სიმაღლეზე და არ უნდა მოახდინონ მისი შეხება მიწის ზედაპირთან;

სიმალიდან ვარდნის საწინააღმდეგო ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები უნდა მოწმდებოდეს კომპეტენტური პირის/სამსახურის მიერ დადგენილი პერიოდულობით და ყოველი გამოყენების წინ ცვეთის, დაზიანების, ან სხვა ხარვეზის არსებობაზე. გაუმართავი საშუალებები ამოღებული უნდა იყოს ხმარებიდან;

სხეულის სალტეები უნდა იყოს არანაკლებ 4 სმ სიგანის;

სიმალიდან ვარდნის საწინააღმდეგო ინდივიდუალური დაცვის საშუალების დამაგრება მოაჯირის სისტემაზე, ან ამწევ მექანიზმებზე არ შეიძლება;

მოთხოვნები დამჭერი მოწყობილობების მიმართ

დამჭერი მოწყობილობები იმგვარად უნდა იყოს დამაგრებული, რომ არ დაუშვას მომუშავის თავისუფალი ვარდნა 0.6 მეტრზე მეტად;

ანკერები, რომლითაც დამაგრებულია დამჭერი მოწყობილობები, უნდა უძლებდეს 1360 კგ დატვირთვას;

დამაკავშირებელი მოწყობილობები უნდა უძლებდეს 2268 კგ (22.2 კილონიუტონი) დაჭიმულობის ძალას;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

კაუჭები და ჩამკეტიანი კაუჭები უნდა გამოიცადოს სიმტკიცეზე და უნდა უძლებდეს მინიმალურ დაჭიმულობის ძალას 1633 კგ დატვირთვისას;

დამცავ მექანიზმზე აღნიშნული უნდა იყოს; დამამზადებლის სასაქონლო ნიშანი, ტიპი, ზომა, დამზადების თარიღი, ტექნიკურიპირობები. აუცილებელია მათი პერიოდული (ყოველ 6 თვეში ერთხელ) გამოცდა დატვირთვაზე - 1470 ნ სტატიკური დატვირთვა/5 წთ-ის განმავლობაში. გამოცდის შემდეგ არ უნდა დაირღვეს შემადგენელი ნაწილების ბოჭკოების და ნაკერების მთლიანობა.

მოთხოვნები გადასატანი კიბეების მიმართ

გადასატანი კიბეები დამზადებული უნდა იყოს გამძლე მასალიდან;

გადასატან კიბეებს არ უნდა აკლდეს საფეხური და აღენიშნებოდეს სხვა რაიმე დეფექტი;

საფეხურები ჩასმული უნდა იყოს ძელებში არსებულ შესაბამის ღრმულებში და უნდა იყოს კარგად დამაგრებული. ამ პუნქტის მოთხოვნები არ ვრცელდება ლითონისგან დამზადებულ კიბეებზე;

საფეხურებს შორის დაშორება არ უნდა აღემატებოდეს 30 სმ-ს;

4 მეტრზე გრძელი გადასატანი კიბე უნდა იყოს დამზადებული მყარი ლითონის მასალისაგან;

კიბის ზედა ნაწილი (როდესაც კიბე ვერტიკალურ, ან დახრილ მდგომარეობაშია) მიმაგრებული უნდა იყოს იმ ადგილზე, რომელსაც ის ეყრდნობა. თუ კიბის ზედა ნაწილის უსაფრთხოდ მიმაგრება შეუძლებელია, მაშინ ის სამუშაო ზედაპირზე მყარად უნდა დამაგრდეს. თუ კიბის ზედა და ქვედა ნაწილების დამაგრება ვერ ხერხდება, მაშინ ნიადაგზე/იატაკზე უნდა იდგეს ადამიანი, რომელიც აღკვეთს კიბის დაცურებას. კიბე მყარ ნიადაგსა და ზედაპირზე უნდა დადგეს და გამაგრდეს იმგვარად, რომ თავიდან იქნეს აცილებული მისი ზედმეტი რხევა ან გაღუნვა;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

იმ შემთხვევაში, თუ კიბე გამოიყენება სამუშაო ადგილად, კიბის საფეხური მინიმუმ ერთი მეტრით უნდა იყოს დაშორებული ბოლო საყრდენი წერტილიდან;

აკრძალულია კუსტარული, არაქარხნული წესით დამზადებული კიბის გამოყენება;

კიბე უნდა დაიდგას სატანადო კუთხით, სიმაღლის შესაბამისად, ხოლო კიბის ქვედა სადგამი კედლიდან გამოწეული უნდა იყოს კიბის სიმაღლის $\frac{1}{4}$ -ის მანძილით;

აკრძალულია კიბეზე ერთზე მეტი ადამიანის ასვლა. დასაქმებულს კიბესთან უნდა ჰქონდეს სამწერტილოვანი კონტაქტი;

ღია ელექტროსადენებთან სიახლოვეს გამოყენებულ უნდა იქნეს მშრალი, დიელექტრიკული კიბეები;

სიმაღლეზე მომუშავე ყველა თანამშრომელს არანაკლებ, 3 თვეში ერთხელ უნდა უტარდებოდეს შესაბამისი სწავლება.

პერსონალს სიმაღლეზე მუშაობის დროს დამატებით რისკის ფაქტორებს უქმნის ერგონომიკური, ფსიქოლოგიური და ორგანიზაციული საფრთხეები: სხეულის დაზიანება და სხვა ძვალ-კუნთოვანი პრობლემები, რომელიც გამოწვეულია განმეორებითი მოძრაობებით, გადამეტებული დამაბულობით მძიმე ტვირთების აწევისა და მოძრაობისას, უხერხულ პოზაში მუშაობით. ეს საფრთხეებია:

- ფიზიკური დინამიკური დატვირთვა - ხელების და მხრის სარტყლის მონაწილეობით
- ტვირთის ხელით აწევა და გადაადგილება
- სტატიკური დატვირთვა სიმაღლეზე მუშაობის დროს ერთი, ან ორივე ხელით
- სტერეოტიპული სამუშაოები ხელის მტევნების და თითების კუნთების მონაწილეობით
- მოუხერხებელი სამუშაო პოზა
- სხეულის დახრა (იძულებითი 30°-ზე მეტი კუთხით)

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- ინტელექტუალური დატვირთვა - რთული ამოცანების გადაწყვეტა არსებული ინსტრუქციების შესაბამისად
- მუშაობა დროის დეფიციტის პირობებში
- საკუთარი საქმიანობის შედეგებზე პასუხისმგებლობის ხარისხი
- შეცდომის მნიშვნელობა
- საკუთარი სიცოცხლის რისკის ხარისხი
- პასუხისმგებლობის ხარისხი სხვა პირების უსაფრთხოებაზე.

სიმაღლეზე მომუშავე პერსონალზე ზემოქმედებას ახდებს ასევე, ფსიქოლოგიური სტრესი, რომელიც გამოწვეულია სამუშაოთი უკმაყოფილობით, მოწყენილობის, მონოტონურობის, დაბალი ხელფასის, მეწყვილესთან ან ზემდგომთან პრობლემებით.

რისკების შემცირების აუცილებელი პრევენციული ქმედებები:

	შეამოწმეთ კიბე გამოყენებამდე. არასდროს ახვიდეთ მორყეულ, ან სრიალა საფეხურიან კიბეზე.
	ატარეთ უსაფრთხო, არასრიალა ლანჩის მქონე ფეხსაცმელი. მარტომ არასდროს აწარმოო სამუშაოები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

	შეისწავლეთ ყველა რეკომენდირებული უსაფრთხოების ზომები. გამოიყენე დამცავი ქამარი, თუ ჯგუფური დაცვის საშუალება არ არსებობს
	გამოიყენეთ სიცხის საიზოლაციო ხელთათმანები ცხელი ნივთების აღებისას. ატარეთ სიცხის დამცავი ხელთათმანები და სახისა და თვალის დამცავები. გაითვალისწინე ავარიული ღონისძიებები და საგანგებო სიტუაციების მართვის პროცედურები.
	შეისწავლეთ და გამოიყენეთ უსაფრთხო აწევისა და მოძრაობის წესები მძიმე ან მოცულობითი ტვირთებისთვის. აწევაში დახმარებისთვის გამოიყენეთ მექანიკური საშუალებები.
	წინასწარ შეამოწმე სამუშაო გარემო და შეაფასე არსებული რისკები.

სპეციფიკური ინფორმაცია

სიმაღლეზე მუშაობისთვის პირადი დამცავი აღჭურვილობა:

უნიფორმა, დამცავი ქამარი, სპეციალური ფეხსაცმელი, ხელთათმანი, ჩაფხუტი.

პირადი დამცავი საშუალებები არის არა პირველი, არამედ დაცვის უკანასკნელი საფეხური. ხოლო დაცვის პირველი საშუალებაა იმ სტრატეგიის და ტაქტიკის შერჩევა, რომელიც მინიმუმამდე დაიყვანს მავნე ფიზიკურ ზემოქმედებას.

სიმაღლეზე მუშაობის დროს მოიშორეთ ყველა სამკაული - ბეჭედი, საათი, ყელსაბამი და ა.შ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

პერსონალი, რომელიც მუშაობს სიმაღლეზე, უნდა იყოს კომპეტენტური და ფლობდეს კომპეტენციის დამადასტურებელ მოწმობას (დიპლომი, სერტიფიკატი).

დოკუმენტაციის ჩამონათვალი, სამუშაოს აღწერილობა, ჩანაწერები

სიმაღლესთან დაკავშირებული ყველა სამუშაო რეგისტრირდება სპეციალურ ჟურნალში, რომელიც ივსება სამუშაოს ზედამხედველის მიერ და მოიცავს შემდეგ ინფორმაციას:

თარიღი, ჩატარებული სამუშაო, სამუშაოს ჩატარებაზე პასუხისმგებელი პირი.

კომპეტენტური პირის მიერ ხდება შემავალი ინსტრუქტაჟის ჩატარება ყველა ახალი თანამშრომლისთვის, რომელსაც ევალება სიმაღლეზე მუშაობა.

წინამდებარე ინსტრუქცია ეყრდნობა ტექნიკურ რეგლამენტს „სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნები“ №477 - 27.10.2017.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის ჰიგიენა
ფიზიკური, ქიმიური, ბიოლოგიური და
ფსიქოსოციალური ფაქტორები

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

საწარმოო გარემოში, ადამიანის ორგანიზმზე დადებითად მოქმედი ფაქტორების გამოყენებისა და მავნე ფაქტორების გამორიცხვის მიზნით, შრომის ჰიგიენა შეიმუშავებს და აფუძნებს ნორმებს, წესებსა და გარემოს გაჯანსაღების ღონისძიებებს.

საფრთხე – საწარმოო გარემოსა და სამუშაო პროცესის (მანქანა-დანადგარების, მასალების, ნივთიერებების, სამუშაო მეთოდების, გარემო პირობების ან შრომის ორგანიზების) თავისებურებები, რომლებმაც შეიძლება ზიანი მიაყენოს დასაქმებულის ან სხვა პირის ჯანმრთელობას, გამოიწვიოს მისი დაავადება ან მის ჯანმრთელობას სხვა პრობლემები შეუქმნას;

საფრთხე არის ის, რამაც შესაძლებელია ზიანი მოგვყენოს.

რისკი – საწარმოო გარემოსა და სამუშაო პროცესის ფაქტორების გავლენით დასაქმებულის ან სხვა პირის ჯანმრთელობისათვის ზიანის მიყენების ან მისთვის სხვაგვარი ზიანის მიყენების ალბათობის ხარისხი, შესაბამისი შედეგის სიმძიმის ხარისხის გათვალისწინებით;

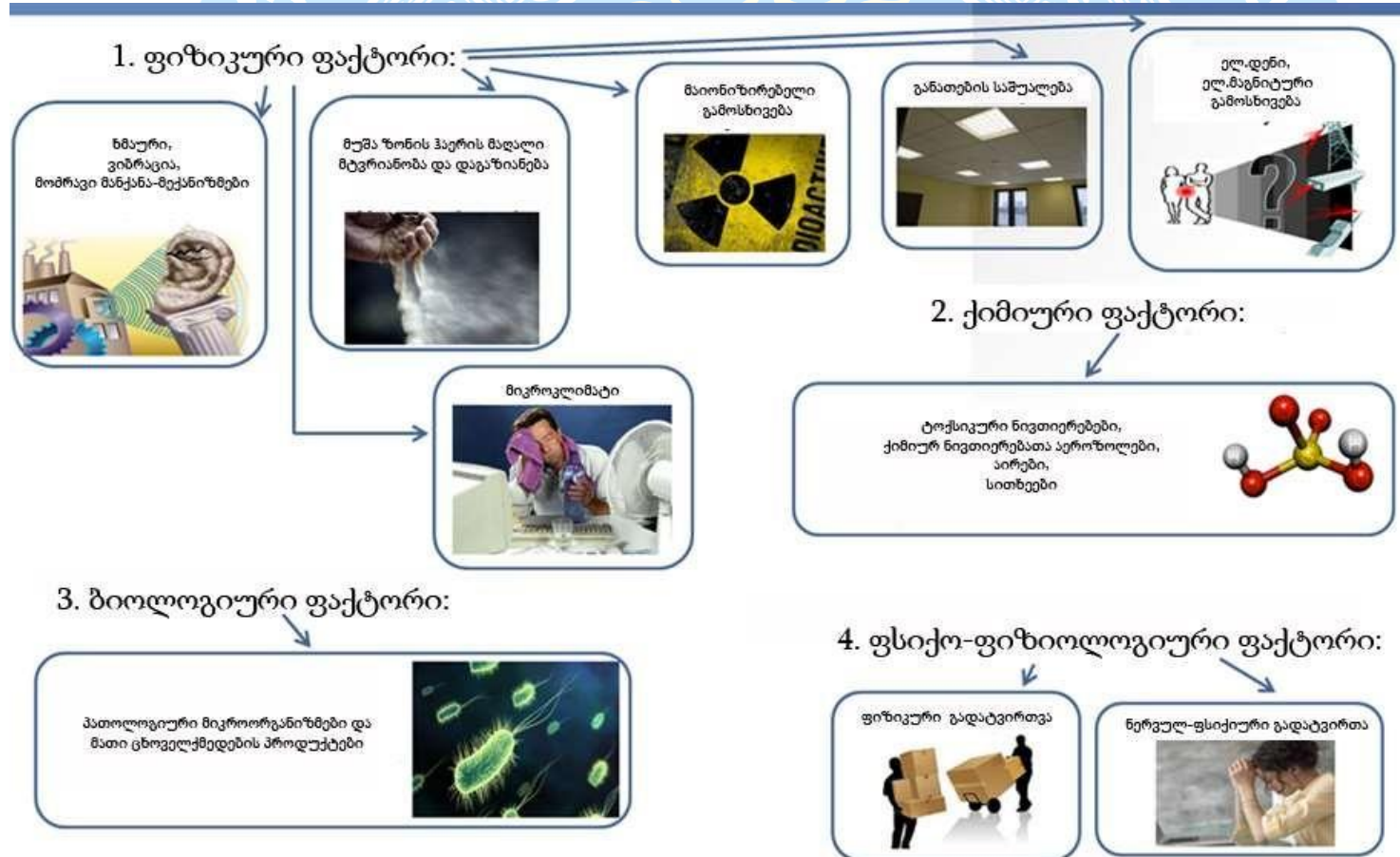
საფრთხიდან „წამოსული/გამოწვეული“ ზიანის მიყენების ალბათობის და პოტენციური შედეგის სიმძიმის ერთობლიობა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მავნე და სახიფათო საწარმოო ფაქტორი, ადამიანზე ზემოქმედების მიხედვით,
შესაძლებელია შემდეგი კლასიფიკაციით დავყოთ:

ფიზიკური, ქიმიური, ბიოლოგიური და ფსიქოფიზიოლოგიური.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ფიზიკური ფაქტორები

ფიზიკური ფაქტორები:

- ფიბროგენული მოქმედების აეროზოლები (მტვერი)
- საწარმოო ხმაური
- ვიბრაცია
- არასათანადო განათება
- მიკროკლიმატი

ფიზიკური ფაქტორი – საწარმოო გარემოსა და სამუშაო პროცესის ფაქტორი ან ფაქტორთა

ერთობლიობა, რომელმაც შეიძლება ფიზიკური შეხებით ან მის გარეშე ფიზიკური ზიანი მიაყენოს

დასაქმებულს და რომელიც შეიძლება გახდეს მწვავე დაავადების, ჯანმრთელობის უეცარი, მკვეთრი

გაუარესების ან გარდაცვალების მიზეზი, რაოდენობრივი მახასიათებლებისა და მოქმედების

ხანგრძლივობის შესაბამისად;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

პროფესიული დაავადება – დასაქმებულის მწვავე ან ქრონიკული დაავადება, რომელიც ვითარდება საწარმოო გარემოსა და სამუშაო პროცესის საფრთხის შემცველი ფაქტორების ზემოქმედებით, იწვევს მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესებას ან/და პროფესიული შრომისუნარიანობის შეზღუდვას მოკლე პერიოდში ან ხანგრძლივად და განსაზღვრულია საქართველოს კანონმდებლობით;

საწარმოო მტვერი - მყარი ნივთიერების წვრილი ნაწილაკების ერთობლიობა, რომელიც წარმოიქმნება წარმოების პირობებში და შეწონილია ჰაერში.

აეროზოლი - ჰაერში შეწონილი მტვრის ნაწილაკები, ანუ აეროდისპერსიული სისტემა, სადაც დისპერსიულ არედ წარმოდგენილია ჰაერი, დისპერსიულ ფაზად კი – მტვრის ნაწილაკები.

მტვრის (აეროზოლის) ფაქტორი - საწარმოო გარემოს ფაქტორი, რომელიც განპირობებულია წარმოების პროცესში მტვრის (აეროზოლის) წარმოქმნით და სამუშაო ზონის ჰაერში გავრცელებით, შეუძლია უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ადამიანის შრომისუნარიანობასა და ჯანმრთელობის მდგომარეობაზე, გამოიწვიოს პროფესიული დაავადებების აღმოცენება კი.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სამუშაო ზონის ჰაერში მავნე ნივთიერებების ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია (ზდკ)– სახელმწიფო ჰიგიენური ნორმატივი გამოიყენება საწარმოო შენობების, ტექნოლოგიური პროცესების, მოწყობილობების, ვენტილაციის დაპროექტებისას, საწარმოო გარემოს ხარისხის კონტროლისა და მომუშავეთა ჯანმრთელობაზე არახელსაყრელი ზემოქმედების პროფილაქტიკისათვის.

ზდკ – კონცენტრაციაა, რომელმაც ყოველდღიური (გარდა გამოსასვლელი დღეებისა), სამუშაოზე 8 საათის და კვირაში არა უმეტეს 40 საათისა, მთელი სამუშაო სტაჟის განმავლობაში არ უნდა გამოიწვიოს დაავადება, ან ჯანმრთელობის მდგომარეობიდან გადახრა, გამოვლენილი კვლევის თანამედროვე მეთოდებით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ვიბრაციის სპექტრში, პირობითად, გამოყოფენ დაბალი (8-16ჰც-მდე), საშუალო (31,5 და 63ჰც.) და მაღალი (125-დან 1000ჰც.) სიხშირის ვიბრაციას. დაავადების განვითარების საშიშროება არსებობს 16-250 ჰც. სიხშირის დიაპაზონში. ვიბროსიჩქარის აღქმის ზღვრად მიჩნეულია 10 მ/წმ, ხოლო ტკივილითი მგრძნობელობის-1მ/წ.

საწარმოო შენობებისა და სამუშაო ადგილების რაციონალური განათება აუმჯობესებს შრომის სანიტარულ-ჰიგიენურ პირობებს, ამცირებს საწარმოო ტრავმატიზმის შემთხვევებს, ხელს უწყობს შრომის ნაყოფიერების ამაღლებას და ზრდის წარმოების კულტურას.

- არასაკმარისი განათება იწვევს თვალის მუდმივ დამაბვას, რის შედეგადაც ადამიანი სწრაფად იღლება.
- იმავე შედეგამდე მივყავართ გადაჭარბებულ განათებას.

ქიმიური ფაქტორი – სამუშაო სივრცეში არსებული ქიმიური ნივთიერებები და სუბსტანციები, რომლებმაც შეიძლება ზიანი მიაყენოს ადამიანის სიცოცხლეს ან/და ჯანმრთელობას და გამოიწვიოს შრომისუნარიანობის დროებითი ან მუდმივი დაკარგვა;

- ადამიანის ორგანიზმზე მავნე ზემოქმედების მიხედვით, არსებობს 6 ჯგუფი: ტოქსიკური, გამაღიზიანებელი, სენსიბილური, კანცეროგენული, მუტაგენური, რეპროდუქციულ ფუნქციაზე გავლენის მომხდენი.
- ადამიანის ორგანიზმში შეღწევადიბით: სასუნთქი ორგანოების მეშვეობით, კუჭ-ნაწლავის ტრაქტით, კანისა და ლორწოვანი გარსის მეშვეობით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

საშიშროების კლასი – ქიმიური ნივთიერებების ორგანიზმზე ზემოქმედების ხარისხის მაჩვენებელი.

I კლასი-განსაკუთრებით სახიფათო ნივთიერებები

II კლასი-მაღალი სახიფათოობის ნივთიერებები

III კლასი -ზომიერად სახიფათო ნივთიერებები

IV კლასი -ნაკლებად სახიფათო ნივთიერებები

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ზდკ –ზღვრულად დასაშვები კონცენტრაცია.

ა) მუტაგენური ნივთიერება – ნივთიერება, რომელსაც შეუძლია ორგანიზმში გამოიწვიოს მემკვიდრეობითი ცვლილებები.

ბ) კანცეროგენური ნივთიერება (კ) – ნივთიერება, რომელსაც შეუძლია ორგანიზმში გამოიწვიოს ავთვისებიანი სიმსივნეები.

გ) გამაღიზიანებელი ნივთიერება (გ) – ნივთიერება, რომელიც კანთან და ლორწოვან გარსებთან შეხებისას (ერთჯერადი და განმეორებითი) იწვევს ქსოვილში ანთებითი პროცესის განვითარებას.

დ) მასენსიბილიზებული ნივთიერება – ნივთიერება, რომლის განმეორებითი ზემოქმედება იწვევს ორგანიზმის სპეციფიკური მგრძნობელობის მომატებას.

საშიშროება – გამოყენების რეალურ პირობებში ქიმიური ნივთიერებების მავნე ზემოქმედების წარმოქმნის ალბათობა.

ბიოლოგიური ფაქტორი

ბიოლოგიური ფაქტორი – საწარმოო გარემოში არსებული პათოგენური და არაპათოგენური მიკროორგანიზმები, რომლებმაც შეიძლება ზიანი მიაყენოს ადამიანის სიცოცხლეს ან/და ჯანმრთელობას და გამოიწვიოს შრომისუნარიანობის დროებითი ან მუდმივი დაკარგვა;

- პათოგენური მიკროორგანიზმები (ბაქტერია, ვირუსი, სოკო) და მათი სიცოცხლიუნარიანობის პროდუქტები
- მიკროორგანიზმები (ნიადაგში, წყალში, ჰაერში, ცოცხალ ორგანიზმებზე)

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ჰიგიენური თვალსაზრისით საწარმოო დაწესებულებებში ან ობიექტებზე ბიოლოგიური ფაქტორების გავრცელების წყარო შეიძლება იყოს ანტისანიტარია და დასაქმებულთა ან დამსაქმებელთა მიერ გამოწვეული ჰიგიენური უსაფრთხოების ნორმების შეუსრულებლობა

ბიოლოგიური აგენტი - პათოგენი და ბიოლოგიური წარმოშობის ტოქსინი, ასევე მათი შემცველი ნებისმიერი წარმოშობის ობიექტი და მასალა.

ბიოსაფრთხე - მავნე ზემოქმედების პოტენციური წყარო, რომლის გამომწვევია ბიოლოგიური აგენტი;

ბიორისკის შეფასება - ბიოსაფრთხით გამოწვეული ბიორისკის შეფასების პროცესი, რომელიც ითვალისწინებს ნებისმიერი არსებული კონტროლის ღონისძიების ადეკვატურობას და რომლის საფუძველზეც ხდება გადაწყვეტილების მიღება, თუ რამდენად დასაშვებია ან არ არის დასაშვები ბიორისკი;

საწარმოო ფსიქოსოციალური ფაქტორები:

- ფიზიკური დატვირთვები ;
- მოსაწყენი, მონოტონური სამუშაო და ა.შ.;
- სამუშაოს მიღმა არსებული პირობები (სოციალური, ოჯახი, ფინანსური და ა.შ.);
- ორგანიზაციული ფაქტორები (დაწინაურების მცირე შესაძლებლობა, კომუნიკაციის სიმცირე, მცირე ხელფასი, მკაცრი მონიტორინგი, და ა.შ.);

სამუშაოს განუყოფელი და ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ნაწილია პროფესიული სტრესი. პროფესიული სტრესი იწვევს ფიზიკურ, ფსიქოლოგიურ ან ქცევით დარღვევებს.

საწარმომო შენობების მიკროკლიმატი

საწარმომო შენობების მიკროკლიმატური პარამეტრების ნორმების დაცვა მნიშვნელოვან როლს ასრულებს დასაქმებულის შრომისწარმოების პერიოდში. ის გავლენას ახდენს შრომის პროდუქტიულობის ზრდაზე და მახასიათებელია დასაქმებლის დამოკიდებულებაზე დასაქმებულების მიმართ.

მიკროკლიმატურ პირობებზეა დამოკიდებული დასაქმებულების შრომისუნარიანობა, შრომისადმი განწყობა, ჯამრთელობა და საბოლოო ჯამში საქმიანობის შედეგი.

მიკროკლიმატი - პატარა სივრცის კლიმატი, რაც განპირობებულია ადგილის თავისებურებით.

სანიტარიული წესები და ნორმები ადგენს ჰიგიენურ მოთხოვნებს საწარმომო სათავსების სამუშაო ადგილების მიკროკლიმატის მაჩვენებლების მიმართ, მომუშავეთა ენერგოხარჯვის ინტენსივობის, შესრულებული სამუშაოს დროისა და წლის პერიოდის გათვალისწინებით. შეიცავს მოთხოვნებს მიკროკლიმატური პირობების გაზომვისა და კონტროლის მეთოდების მიმართ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

საწარმოო სათავსების მიკროკლიმატის დამახასიათებელი

მაჩვენებლებია: ა) ჰაერის ტემპერატურა;

ბ) ზედაპირების ტემპერატურა;

გ) ჰაერის შეფარდებითი ტენიანობა;

დ) ჰაერის მოძრაობის სიჩქარე;

ე) სითბური გამოსხივების ინტენსივობა.

საწარმოო სათავსი – ჩაკეტილი სივრცე სპეციალურად განკუთვნილ შენობებსა და ნაგებობებში, რომლებშიც (ცვლებში) ან პერიოდულად (სამუშაო დღის განმავლობაში) ხორციელდება ადამიანის შრომითი საქმიანობა.

სამუშაო ადგილი – შენობის უბანი, სადაც სამუშაო ცვლის ან მისი მონაკვეთის განმავლობაში ხორციელდება შრომითი საქმიანობა. ასევე შეიძლება წარმოადგენდეს საწარმოო სათავსის რამდენიმე უბანს. თუ ეს უბნები განლაგებულია მთელ სათავსში, მაშინ სათავსის მთელი ფართობი ითვლება სამუშაო ადგილად.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

საწარმოო მიკროკლიმატი მნიშვნელოვან ზეგავლენას ახდენს ადამიანის ორგანიზმზე. ამ ზემოქმედების ხასიათის მიხედვით განსხვავდებიან **ოპტიმალურ და დასაშვებ** მიკროკლიმატურ პირობებს.

მიკროკლიმატის ოპტიმალური პირობები

ოპტიმალური მიკროკლიმატური პირობები დადგენილია ადამიანის ოპტიმალური სითბური და ფუნქციური მდგომარეობის კრიტერიუმების მიხედვით. ისინი უზრუნველყოფენ სითბური კომფორტის ზოგად და ლოკალურ შეგრძნებას 8-საათიანი სამუშაო ცვლის განმავლობაში თერმორეგულაციის მექანიზმის მინიმალური დაძაბვით, არ იწვევენ გადახრებს ჯანმრთელობის მდგომარეობაში, ქმნიან წინაპირობებს შრომისუნარიანობის მაღალი დონისათვის და სასურველია სამუშაო ადგილებზე

მიკროკლიმატის მაჩვენებლების ოპტიმალური სიდიდეები აუცილებლად უნდა იქნეს დაცული საწარმოო სათავსის იმ სამუშაო ადგილებზე, სადაც სრულდება ნერვულ-ემოციურ დაძაბვასთან დაკავშირებული ოპერატორული ტიპის სამუშაო (კაბინეტებში, ტექნოლოგიური პროცესების მართვის პულტებსა და პოსტებზე, გამოთვლითი ტექნიკის დარბაზებში და სხვა).

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ჰაერის ტემპერატურის ვარდნა მიკროკლიმატის ოპტიმალური პირობებში, ვერტიკალურ და ჰორიზონტალურ სიბრტყეებში, ასევე ჰაერის ტემპერატურის ცვალებადობა ცვლის განმავლობაში არ უნდა აღემატებოდეს 2°C -ს და 6 უნდა გამოდიოდეს ცალკეული კატეგორიების სამუშაოებისათვის ცხრილში მოყვანილი სიდიდეების ფარგლებიდან:

წლის პერიოდი	სამუშაოს კატეგორიები ენერგოხარჯვის დონის მიხედვით, ვტ	ჰაერის ტემპერატურა, $^{\circ}\text{C}$	ზედაპირების ტემპერატურა, $^{\circ}\text{C}$	ჰაერის შეფარდებითი ტენიანობა, %	ჰაერის მოძრაობის სიჩქარე, მ/წმ
თბილი	I ა (139-მდე) I ბ (140-174) II ა (175-232) II ბ (233-290) III (290-ზე მეტი)	23-25 22-24 20-22 19-21 18-20	22-26 21-25 19-23 18-22 17-21	40-60 40-60 40-60 40-60 40-60	0,1 0,1 0,2 0,2 0,3

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ცივი	I ა (139-მდე)	22-24	21-25	40-60	0,1
	I ბ (140-174)	21-23	20-24	40-60	0,1
	II ა (175-232)	19-21	18-22	40-60	0,2
	II ბ (233-290)	17-19	16-20	40-60	0,2
	III (290-ზე მეტი)	16-18	15-19	40-60	0,3

დასაშვები მიკროკლიმატური პირობები ეს არის პარამეტრების ისეთი ერთობლიობა, რომელის დროს დასაქმებულის, 8-საათიანი სამუშაო ცვლის პერიოდში, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესება არ ხდება, მაგრამ შეიძლება წარმოიქმნას დისკომფორტული თბური შეგრძნებები, თვითშეგრძნების გაუარესება და შრომისუნარიანობის დაქვეითება.

მიკროკლიმატის მაჩვენებლების დასაშვები სიდიდეები წესდება იმ შემთხვევისათვის, როცა ტექნოლოგიური მოთხოვნებით ტექნიკურად და ეკონომიკურად დასაბუთებული მიზეზების გამო არ ხერხდება მიკროკლიმატის ოპტიმალური სიდიდეების უზრუნველყოფა.

სამუშაო ადგილებზე მიკროკლიმატის დასაშვები სიდიდეების უზრუნველყოფისას:

- ა) ჰაერის ტემპერატურის ცვალებადობა ვერტიკალურ სიბრტყეებში არ უნდა აღემატებოდეს 3°C ;
- ბ) ჰაერის ტემპერატურის ცვალებადობა ჰორიზონტალურ სიბრტყეში არ უნდა აღემატებოდეს:
 - ბ.ა) Ia და Ib კატეგორიების სამუშაოებისას – 4°C -ს;
 - ბ.ბ) IIa და IIb კატეგორიების სამუშაოებისას – 5°C -ს;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ბ.გ) III კატეგორიის სამუშაოებისას – 6 °C-ს.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

იკროკლიმატის მაჩვენებლების დასაშვები სიდიდეები წლის ცივსა და თბილ პერიოდებში
სხვადასხვა სამუშაო კატეგორიის უნდა შეესაბამებოდეს ცხრილ ში მოყვანილ

წლის პერიოდი	სამუშაო კატეგორიები ენერგოხარჯვის დონის მიხედვით, ვტ	მნიშვნელობები, °C		ზედაპირების ტემპერატურა, °C	ჰაერის ფარდობითი ტენიანობა, %	ჰაერის მოძრაობის სიჩქარე, მ/წმ	
		დიაპაზონი ოპტიმალური სიდიდის ქვევით	დიაპაზონი ოპტიმალური სიდიდის ზევით			ჰაერის ტემპერა- ტურის ოპტიმალუ- რი დიაპაზონის იდიდის ქვემოთ, არაუმეტეს	ოპტიმა- ლურის იდი- დის ზევით, არაუმეტეს
თბილი	Iა (139-მდე)	21,0-22,9	25,1-28,0	20,0-29,0	15-75	0,1	0,2
	Iბ (140-174)	20,0-21,9	24,1-28,0	19,0-29,0	15-75	0,1	0,3
	IIა (175-232)	18,0-19,9	22,1-27,0	17,0-28,0	15-75	0,1	0,4
	IIბ (233-290)	16,0-18,9	21,1-27,0	15,0-28,0	15-75	0,2	0,5
	III (290-ზე მეტი)	15,0-17,9	20,1-26,0	14,0-27,0	15-75	0,2	0,5
ცივი	Iა (139-მდე)	20,0-21,9	24,1-25,0	19,0-26,0	15-75	0,1	0,1
	Iბ (140-174)	19,0-20,9	23,1-24,0	18,0-25,0	15-75	0,1	0,2
	IIა (175-232)	17,0-18,9	21,1-23,0	16,0-24,0	15-75	0,1	0,3
	IIბ (233-290)	15,0-16,9	19,1-22,0	14,0-23,0	15-75	0,2	0,4

სამუშაოს კატეგორია – სამუშაოების დაყოფა ორგანიზმის საერთო ენერგოხარჯვის კკალ/სთ (ვტ) ინტენსივობის საფუძველზე.

- ა. Ia კატეგორიას მიეკუთვნება სამუშაოები, რომლებიც ხასიათდება ენერგოდანახარჯების ინტენსივობით 120 კკალ/სთ-მდე (139 ვტ-მდე), წარმოებს ჯდომით მდგომარეობაში და თან ახლავს უმნიშვნელო ფიზიკური დატვირთვა
- ბ. IIa კატეგორიას მიეკუთვნება სამუშაოები ენერგოდანახარჯების ინტენსივობით 151-200 კკალ/სთ (175-232 ვტ-მდე), და დაკავშირებულია ან მუდმივ სიარულთან ან მცირე (1კგ-მდე) ნაკეთობების და საგნების გადაადგილებასთან მდგომარე ან მჯდომარე მდგომარეობაში, რომელიც მოითხოვს გარკვეულ ფიზიკურ დატვირთვას
- გ. III კატეგორიის სამუშაოებს მიეკუთვნება სამუშაოები ენერგოდანახარჯების ინტენსივობით 250კკალ/სთ-ზე მეტი (232-290ვტ-ზე მეტი), დაკავშირებულია მუდმივ გადაადგილებასთან 10კგ-ზე მეტი სიმძიმის გადატანა- გადაადგილებით, რომელიც მოითხოვს დიდ ფიზიკურ დატვირთვა

წლის პერიოდები განისაზღვრება ატმოსფერული ჰაერის საშუალო დღე-ღამური ტემპერატურით:

1. წლის ცივი პერიოდი $+10^{\circ}\text{C}$ და ქვევით.
- 2.. წლის თბილი პერიოდი $+10^{\circ}\text{C}$ და ზევით.

ტემპერატურის მაჩვენებელი საწარმოო შენობებში მიკროკლიმატის მთავარი პარამეტრია. სითბური ბალანსი არის განმაპირობებელი შრომის ეფექტურობასა და ადამიანების ფიზიკურ მდგომარეობაზე. ზედმეტი თბილი ჰაერი დასაქმებულებში იწვევს სწრაფ დაღლილობას, კონცენტრაციის დაკარგვას, გულ-სისხლძარღვთა სისტემის დარღვევას.

საწარმოო შენობების, სამუშაო ადგილების სუსტი გათბობისა და ცივი მასების ზედმეტი შემოდინებით სავენტილაციო ღიობებიდან წარმოიქმნება დისკომფორტული გარემო, რაც გამოიწვევს ორგანიზმის გადაციებას და დასაქმებულთა შრომისუუნარობას, ბევრი სამუშაო პროცესი ხდება მიუწვდომელი.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სამუშაო ადგილზე მომუშავეთა სითბური დასხივების ინტენსივობის დასაშვები სიდიდეები მუქ ნათებამდე გახურებული წყაროებიდან (ნაკეთობები, მასალები და სხვ.) უნდა შეესაბამებოდეს ცხრილში მოცემულ მნიშვნელობებს:

საწარმოო სითბოს წყაროებიდან მომუშავეთა სხეულის ზედაპირის სითბური დასხივების ინტენსივობის დასაშვები სიდიდეები	
სხეულის დასხივებული ზედაპირი%	სითბური დასხივების ინტენსივობა, ვტ/მ ² , არა უმეტეს
50 და მეტი	35
25-50	70
25-მდე	100

რაც შეეხება გათბობის ღია წყაროებს, თეთრ და წითელ ნათებამდე გახურებული გამოსხივების წყაროებიდან (გავარვარებული და გამდნარი ლითონი, მინა, ალი და სხვ.) დასაქმებულთა სითბური დასხივების დასაშვები სიდიდეები არ უნდა აღემატებოდეს 140 ვტ/მ². ამავე დროს, დასხივებას არ უნდა დაექვემდებაროს სხეულის ზედაპირის 25%-ზე მეტი და აუცილებელია ინდივიდუური დაცვის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

საშუალებების, მათ შორის, სახის და თვალის დამცველ საშუალებათა გამოყენება.

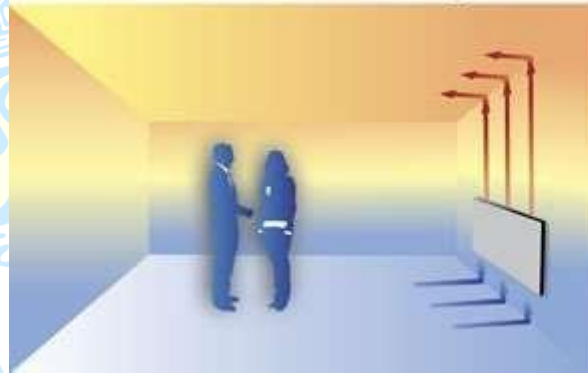

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დასაქმებულებზე სითბური დასხივების არსებობისას ჰაერის ტემპერატურა სამუშაო ადგილებზე სამუშაოთა კატეგორიების მიხედვითარ უნდა აღემატებოდეს შემდეგ სიდიდეებს:

- ა) 25°C - Ia კატეგორიის სამუშაოების დროს;
- ბ) 24°C - Ib კატეგორიის სამუშაოების დროს;
- გ) 22°C - II კატეგორიის სამუშაოების დროს;
- დ) 21°C - II კატეგორიის სამუშაოების დროს;
- ე) 20°C - III კატეგორიის სამუშაოების დროს.

Standard Convection Heating

Infrared Heating

საწარმოო სათავსებში, რომლებშიც მიკროკლიმატური პარამეტრების დაცვა შეუძლებელია, საწარმოო ტექნოლოგიური მოთხოვნების ან ეკონომიკურად დასაბუთებული მიზეზების გამო, განიხილება როგორც მავნე და სახიფათო. მიკროკლიმატის არასასურველი ზემოქმედების პროფილაქტიკის მიზნით, გამოყენებული უნდა იქნეს პრევენციული ღონისძიებები (მაგ., ჰაერის ადგილობრივი კონდიციონირების სისტემა, საჰაერო ხაპი, სპეცტანსაცმელი და სხვა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები, სათავსი დასვენებისა და გათბობისათვის, სამუშაო დროის რეგლამენტირება როგორც არის შესვენებები, სამუშაო დღის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური
შემცირება, შვებულების გახანგრძლივება და სხვა).

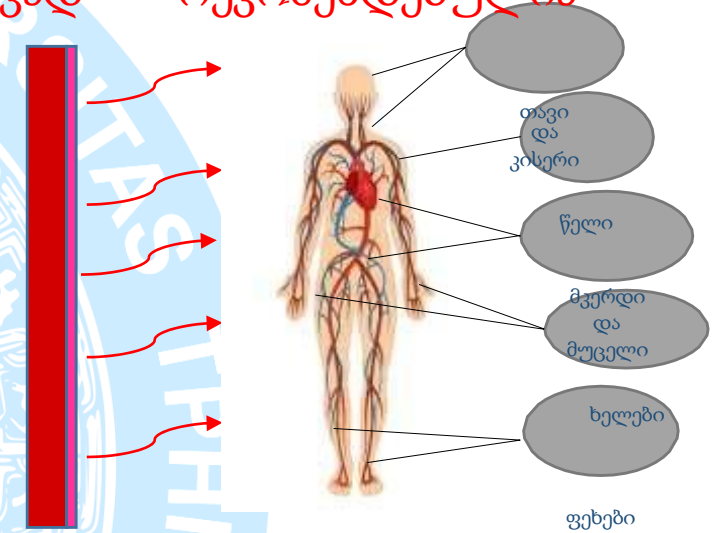

მიკროკლიმატის პარამეტრების ერთობლივი ზემოქმედების შეფასებისათვის, დასაქმებულთა ორგანიზმისშესადლებელი გადახურებისაგან დასაცავად რეკომენდებულია გამოყენებულ იქნეს გარემოს თერმული დატვირთვის ინტეგრალური მაჩვენებელი (გოდ).

გარემოს თერმული დატვირთვის ინდექსი (გოდ ინდექსი) წარმოადგენს ემპირიულ (ადამიანის გამოცდილებაზე დამყარებული, ცდისეული) ერთრიცხოვან მაჩვენებელს, რომელიც ახასიათებს ადამიანის ორგანიზმზე მიკროკლიმატის პარამეტრების (ტემპერატურის, ტენიანობის, ჰაერის მოძრაობის სიჩქარის და სითბური გამოსხივების) შერწყმულ ზემოქმედებას, გამოსხიულს $^{\circ}\text{C}$ - ში.

გოდ ინდექსი იზომება ასპირაციული ფსიქრომეტრის სველი თერმომეტრის(ტსვ) და შავი სფეროს შიდა ტემპერატურის (ტსფ) მაჩვენებლის სიდიდეთა საფუძველზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

და კონტროლი ორგანიზაციის

მოთხოვნები მიკროკლიმატის გაზომვის მეთოდებისა და კონტროლის ორგანიზაციის მიმართ.

მიკროკლიმატის მონაცემების გაზომვა ჰიგიენურ მოთხოვნებთან შესაბამისობით და კონტროლის მიზნით

უნდა ჩატარდეს:

- წლის თბილ პერიოდში
- წლის ცივ პერიოდში

გაზომვათა სიხშირე წლის ორივე პერიოდში განისაზღვრება წარმოების პროცესის სტაბილურობით, ტექნოლოგიური და სანიტარიულ-ტექნიკური აღჭურვილობის ფუნქციონირებით.

- გაზომვის დროისა და უბნების შერჩევისას აუცილებლად გათვალისწინებული უნდა იყოს ყველა ფაქტორი, რომელიც მოქმედებს სამუშაო ადგილის მიკროკლიმატზე (ტექნოლოგიური პროცესის ფაზები, ვენტილაციის და გათბობის სისტემების ფუნქციონირება და სხვ.).
- მიკროკლიმატის მაჩვენებლების გაზომვის სიხშირე უნდა ჩატარდეს 3-ჯერ ცვლაში (დასაწყისში, შუაში და ბოლოს);
- თუ სამუშაო ადგილს წარმოადგენს საწარმოო სათავსოს რამდენიმე უბანი, მაშინ გაზომვები ხორციელდება ყველა მათგანზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მაღალი სიმჭიდროვის მქონე სამუშაო ადგილების სათავსებში, სადაც არ არის სიცივისა და ნესტის გამოყოფის წყაროები, ტემპერატურის, შეფარდებითი ტენიანობის და ჰაერის მოძრაობის სიჩქარის გაზომვის უბნები უნდა განაწილდეს თანაბრად შენობის მთელ ფართობზე ცხრილის შესაბამისად:

ტემპერატურის, ფარდობითი ტენიანობის და ჰაერის მოძრაობის სიჩქარის გაზომვის უბნების მინიმალური რაოდენობა	
შენობის ფართი, მ ²	გასაზომი უბნების რაოდენობა
100-მდე	4
100-დან-400-მდე	8
400-ზე მეტი	უბნების რაოდენობა განისაზღვრება, მათ შორის, მანძილით, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს 10მ-ს

- ჯდომითი სამუშაოების წარმოებისას, ჰაერის ტემპერატურა და მოძრაობის სიჩქარე უნდა განისაზღვროს იატაკიდან და სამუშაო ზედაპირიდან 0,1 და 1,0 მ სიმაღლეზე, ხოლო ფარდობითი ტენიანობა – 1,0 მ სიმაღლეზე.
- დგომითი სამუშაოების წარმეებისას, ჰაერის ტემპერატურა და მოძრაობის სიჩქარე უნდა გაიზომოს 0,1 და 1,5მ სიმაღლეზე, ხოლო ფარდობითი ტენიანობა – 1,5მ სიმაღლეზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ოპტიმალური მიკროკლიმატური პარამეტრების შექმნა საწარმოო გარემოში შესაძლებელია მის ფიზიკური ფაქტორების რეგულირებით. ოპტიმალური ზღვრების დაცვით შეიქმნება სამუშაო გარემოს კომფორტული პირობები, რომელიც გაზრდის შრომისუნარიანობას.

მიკროკლიმატის ნორმალიზაციისთვის გამოიყენება შემოწმებული და მოთხოვნადი მექანიზმები: ვენტილაცია, კონდინცირება, საიმედო და ეფექტური გათბობის სისტემები.

სტომატოლოგიური დანადგარის უსაფრთხო მუშაობის წესები:

უსაფრთხოების ზომები სტომატოლოგიური დანადგარების მუშაობისას ტექნიკური ნორმების და წესების დაცვა, სტომატოლოგიური დანადგარების მუშაობის დროს იცავს, როგორც პაცი-ენტს ასევე ექიმს ზარალის მიყენებისგან. აგრეთვე შეინახავს მუშა მდგომარეობაში ძვირად ღირებულ სტომატოლოგიურ ხელსაწყო-დანადგარებს. მუშაობა დასაშვებია, მხოლოდ ტექ-ნიკურად გამართული დანადგარით. ყველა მონტაჟის და კომუნიკაციის ჩართვის სისწორით.

სტომატოლოგიური დანადგარის უსაფრთხო მუშაობის წესები:

სტომატოლოგიური დანადგარის მუშაობის დაწყების წინ, უნდა შემოწმდეს მისი გამართულო-ბა, ამისთვის ხდება ვიზუალური დათვალიერება, ხილული დარღვევების გამოვლენის მიზნით.

შემდეგ უნდა შემოწმდეს ჩანგალი და კაბელის იზოლაცია, ელექტრო ხელსაწყოების დამიწება, რის შემდეგ იხსნება წყლის მიწოდების ონკანი და მოწმდება წყლის სისტემის გაჟონვის უქონლობა. მოწმდება წყლის მიწოდების ნაკადი სტომატოლოგიური დანადგარის ელემენტალუ-რი ასპირატორის მუშაობაში.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ჩაირთოს ზინარი (შნური) რიზეტში, შემოწმდეს გამართულობა, გასანათებელი მოწყობილობის და ელექტროსადენის, რომელიც არეგულირებს სტომატოლოგიური სავარძლის მდგომარეობას, ჩაირთოს სამუშაოდ წვერების მართვის ბლოკი. ბლოკის ყველა შრომისუნარიანი ელემენტის, სატურბინე წვერების, ელექტრომოდტორის, წყალჰაერის პისტოლეტის, ფოტოპოლიმირიზებული ნათურების, ულტრაბგერითი პეზოელექტრული სკეილერის გამართულობის სისწორე.

პაციენტის სავარძლის მდგომდრეობის შეცვლა არ დაიშვება, თუ მუშაობს ერთი წვერი, ან თუ სავარძლის მოძრაობისას ჩაირთო ერთერთი წვერი, ამ შემთხვევაში მაშინვე იბლოკება სარძლის მოძრაობა.

სტომატოლოგიური დანადგარის ელექტრო მოწყობილობის ჩართვაგამორთვა შესაძლებელია, მხოლოდ მშრალი ხელით.

მუშაობის დამთავრების შემდეგ, საჭიროა სტომატოლოგიური დანადგარის და კომპრესორის გამორვა ელექტროსადენიდან, აგრეთვე წყლის მიწოდება, წვერების გაპოხვა, წყლის დაცლა და ჰაერის გამოშვება პისტოლეტიდან, დანადგარის გაწმენდა და დეზინფიცირება ხდება სპეციალური ხსნარით.

ავარიული სიტუაციის გაჩენის დროს, საჭიროა სასწრაფოდ გაითიშოს დანადგარი ელექტროწყაროსგან და გადაიკეტოს წყალი, სანამ გაუმართაბა არ გასწორდება.

სტომატოლოგიურ დანადგარზე მუშაობა დასაშვებია მხოლოდ სპეციალური ტანსაცმლით და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებით (პირბადე, სათვალე, ხელთათმანი).

სამედიცინო პერსონალი (ექიმი, ექთანი, ექიმის თანაშემწე) გადიან აუცილებელ ინსტრუქტაჟს სტომატოლოგიურ დანადგარებთან უსაფრთხო მუშაობისთვის. პერსონალმა, ვინც არ გარიარა სპეციალური ინსტრუქტაჟი, არ დაიშვება სტომატოლოგიურ დანადგართან სამუშაოდ, აგრეთვე, ისინიც ვინც არ იცის სტომატოლოგიურ დანადგართან მუშაობის უსაფრთხო წესები. სტომატოლოგიური დანადგარის გამოყენებისას მკაცრად უნდა დაიცვას მოხმარების ინსტრუქცია.

სტომატოლოგიური დანადგარის უსაფრთხოების ზომები:

საჭიროა უსაფრთხოების ზომების დაცვა, სტომატოლოგიური დანადგარის მრავალი ფაქტორის პირობებში, უპირველეს ყოვლისა ეს უზრუნველყოფს ექიმის და პაციენტის უსაფრთხოებას, აგრეთვე ზრდის მოწყობილობის ექსპლუატაციას ხანგრძლივობას. სათქმელი არ არის, რომ გა-უმართავ დანადგარზე მუშაობა სასტიკად არის აკრძალული, ამიტომ საჭიროა დანადგარის სათუთად მოვლა და რემოდენიმი წესის დაცვა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სტომატოლოგიური დანადგარის ექსპლუატაციის რეკომენდაცია და წესები:

უპირველეს ყოვლისა, ყოველი სამუშაო დღის დასაწყისში სტომატოლოგიური კლინიკის პერსონალი უნდა დარწმუნდეს დანადგარების განართულობაში, ამისთვის საჭიროა:

1. კაბელის და ჩანგლების მდგომარეობის შეფასება, რომელიც აწვდის ელექტრო ენერგიას სტომატოლოგიურ დანადგარს, სანამ ჩაირთვება როზეტში.
2. დანადგარის ჩართვის შემდეგ, ექსპლუატაციის დაწყებამდე, შესამოწმებელია მისი რაიმე დაზიანების უქონლობა.
3. შემოწმდეს ელექტროსადენის მუშაობის სრულყოფილება, რომელიც უზრუნველყოფს სავარძლის რეგულირებას, აგრეთვე განათების მოწყობილობა.
4. გაიაროს ტესტი ასპირაციის და წყლის მიწოდების შრომის უნარიანობაში.
5. გაიაროს ტესტი შრომისუნარიანობა წვერების მართვის ბლოკმა, მიექცეს განსაკუთრებული ყურადღება თითოეულ შემადგენელს.

მუშაობის დროს, ექიმ სტომატოლოგს უნდა ახროვდეს, რომ დასაშვებს არ არის სადენების აქტივაცია, სავარძლის ზურგის მდგომარეობის შეცვლა, სანამ ჩართულის დანადგარის თუნადც ერთ წვერი.

გარდა ამისა, წესებთან, რომლებიც იცავენ უბედური შემთხვევისგან, საჭიროა:

- ✓ აკრძალულია კაბელის ან ელექტრო ჩანგლის სველი ხელით შეხება, როგორც დანადგარის ჩართვისას ასევე მისი გამორთვის დროს;
- ✓ იმ შემთხვევაში, თუ მოხდა პროგრამის შეფერხება ან მოხდა სხვა საავარიო სიტუაცია, დანადგარი მაშინვე უნდა გამოითიშოს ელექტროენერგიიდან, აგრეთვე უნდა შეწყდეს წყლის მიწოდება;
- ✓ უსაფრთხო მუშაობისთვის, ექიმს, რომელიც მუშაობს სტომატოლოგიურ დანადგართან, უნდა ეკეთოს დამცველი სათვალე, პირბადე, ხელთათმანი და ხალათი.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- ✓ სტომატოლოგიურ დანადგართან სამუშაოდ დაიშვება მხოლოდ ის პერსონალი, რომელმაც გაიარა ექსპლუატაციის საეციაკური ინსტრუქტაჟი.

აგრეთვე უნდა ახსოვდეთ, მუშაობის დამთვრების შემდეგ, უნდა გაითიშოს შემდეგი დანადგარები:

- ✓ უშუალოდ სტომატოლოგიური სისტემა;
- ✓ კომპრესორი;
- ✓ წყლის მიწოდება;

ამის გარდა საჭიროა წყლისაგად დაცლა, აგრეთვე პისტოლტოდან ჰაერის გამოშვება, მოხდეს ხელსაწყოთა წმენდა და დეზინფექცია ანტისეპტიკური საშუალებებით.

1. შრომის დაცვის საერთო მოთხოვნა:

- 1.1. ექიმი-სტომატოლოგად დაიშვება პიროვნება, რომელსაც აქვს სათანადო კვალიფიკაცია, გაიარა სპეციალური სწავლება და შრომითი დაცვის ცოდნის შემოწმება, სტომატოლოგიური დანადგარების ექსპლუატაციის, ჯანდაცვის შრომითი დაცვის სხვა ნორმატიული დოკუმენტების, მათი კომპეტენციის შეასხებ;
- 1.2. ექიმი-სტომატოლოგი, ვინც მუშაობს კბილის სამკურნალო აპარატურაზე, რომელიც იკვებება ელექტროენერგიით, უნდა გაიაროს სპეციალური ინსტრუქტაჟი და მიიღოს ელექტროუსაფრთხოების 1-ლი ჯგუფი;
- 1.3. ექიმი-სტომატოლოგმა, მიუხედავად კვალიფიკაციისა და მუშაობის სტაჟისა, არა ნაკლებ ექვს თვეში ერთხელ უნდა გაიაროს შრომითი დაცვის ინსტრუქტაჟი. შრომითი დაცვის ნორმების დართვევისას ან 60 დღიანი შესვენების შემდეგ, ექიმი უნდა გაიაროს არაგეგმიური ინსტრუქტაჟი.
- 1.4 ექიმი-სტომატოლოგი, ვინც დაშვებულია დამოუკიდებლად სამუშაოზე, უნდა იცოდეს, კბილის სამკურნალო აპარატურის ექსპლუატაციის პრინციპები. სახანძრო, შრომის უს- აფრთხოების ნორმები და წესები. ხანძრის ჩაქრობის პირველსდი წესები. უბედური შემ- თხვევისას პირველადი დახმარების საშუალება. ორგანიზაციის შიდა განაწესის წესები.
- 1.5. ექიმი-სტომატოლოგი, ვინც გაიშვება სამუშაოდ იმ უბანზე, რომელიც არ არის მისი სპეციალიზაცია, უნდა გაიაროს სპეციალური ინსტრუქტაჟი ამ სამუშაოს შესასრულებლად.
- 1.6. ექიმ-სტომატოლოგს ეკრძალება იმ მოწყობილობით ან დანადგარით მუშაობა, რომელზეც არ შეუსწავლია უსაფრთხო მუშაობა.
- 1.7. მუშაობის დროს ექიმ-სტომატოლოგზე შეიძლება იმოქმედოს შემდეგმა სახიფათო და მავნე ფაქტორებმა:
 - ელექტროენერგია, რომელიც შეიძლება გადავიდეს ადამიანის სხეულზე;
 - ქიმიური ელემენტები, რომლებიც შედიან სამედიცინო პრეპარატებში;
 - მხედველობის ორგანოების ზედმეტი დაძაბვა;
 - ხანძრის ფაქტორი (ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში);
 - უხეშობები, ბურისები< მკვრთრინაწიბურები (მაგალითად კბილის სამკურნალო აპარატურაზე).
- 1.8. ექიმი-სტომატოლოგმა, უნდა დაიცვას ყველა ხანძრის საწინააღდეგო მოთხოვნილება,

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

რათა არ გაჩნდეს ხანძარი და არ დაუშვას ამ მოთხოვნილებათა დარღვევა პაციენტების ან პერსონალის მიერ. მოწვევა დასაშვებია მხოლოდ სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებზე;

1.9. ექიმი-სტომატოლოგი ბალდებულია დაიცვას სამუშაო და საწარმოო დისციპლინა, სამიშაო შიდა განაწესი;

1.10. თუ პაციენტს ან პერსონალს მოუვიდა იბედური შემთხვევა, საჭიროა დაზარალებულმა მიიღოს სამედიცინო დახმარება, მომხდარის შესახებ ეცნობოს ხელმძღვანელობას და ყვე- ლაფრი შენარჩუნდეს ინ მდგომარეობაში, თუ ეს არ გამოიწვევს შეფერხებას;

1.11. რათა არ გახდეს ავად ექიმმა-სტომატოლოგმა, უნდა ადიცვას ჰიგიენის წესები, ამთ შორის პაციენტის მიღების შემდეგ, აგრეთვე საკვების მიღების წინ ხელი უნდა საგულ-დაგულოდ დაიბანოს საპნით;

1.12. ექიმი-სტომატოლოგი, რომელმაც დაარღვია ან არ შასრულა შრომითი დაცვის ინსტრუ- ქცია, განიხილება როგორედგიმოდრც საწარმოო დისციპლინის დამრღვევი და შეიძლება წარედგინოდ დისციპლინარული პასუხისმგებლობა, შედეგების მიხედვით შეიძლება აღიმ-რას სისხლის სამასთლის საქმე;

1.13. თუ დარღვევამ გამოიწვია დაწესებულების მატერიალური ზარალი, დამნაშავეს შიძლე-ბა დაეკისროს მატერიალური ანაზღაურება, დაწეცებული წესის მიხედვით.

2. შრომითი დაცვის მოთხოვნა სამუშაოს დაწყების წინ:

2.1 სამუშაოს დაწყების წინ ექიმმა-სტომატოლოგმა უნდა ჩაიცვას სანიტარული ტანსაცმე-ლი;

2.2 ტანსაცმელი უნა იყოს შესატყვისი ზომის, სუფთა და არ ზღუდავდეს მოძრაობას;

2.3 სამუშაოს დაწყებამდე ექიმმა-სტომატოლოგმა უნდა შეამოწმოს სამედიცინო კაბინეტის მდგომარეობა; მიიღოს ზომები სისუფთავის და წესრიგის დასამყარებად;

2.4 სამუშაოს დაწყებამდე უნდა დარწმუნდეს სამედიცინო კაბინეტის სათანადო განათებაზე უპირველეს ყოვლისა სადამო საათწვში;

2.5 სამუშაოს დაწყების წინ ექიმმა-სტომატოლოგმა უნა შეამოწმოს კბილის სამკურნალო აპ- არატურა, რომელიც უნდა მოიხმაროს მუშობის დროს, შეამოწმოს მისი გამართულობა;

2.6 კბილის სამკურნალო აპარატის მოხმარების წინ ექიმმა-სტომატოლოგმა წინასწარ უნდა გაეცნოს მათი მუშაობის პრინცპს და საშშიროებებს, რომელიც შეიძლება მოხდეს მათი ექცპლუატაციის დროს;

2.7 ექიმი-სტომატოლოგი, რომელიც გამოიყინებს კბილის სამკურნალო აპარატს შიდა ელექტროკვებით უნდა იცოდეს, რომ ელექტრო დარტყმისაგან დაცვის მეთოდის მიხედვით იყოფა ოთხ კლასად;

2.6.1 1 კლასის პროდუქტებს, გარდა ძირითადი იზოლაციისა აქვთ დამიწების კონტაქტი მაგისტრალურ ქსელში ან დამჭერი იმ პროდუქტისათვის, რომლებსაც მუდმივი კავშირი აქვთ ქსელთან, გამოიყენება შეხებადი ლითონის ნაწილების დამიწების მოწყობილობასთან დასაკავშირებლად;

2.6.2 OI კლასის პროდუქტებს, ძირითადი იზოლაციის გარდა, გააჩნიათ დამჭერი შეხებადი ლითონის ნაწილების გარე დამიწების მოწყობილობასთან დასაკავშირებლად; OI პროდუქ-ტის დენის კაბელის დანამატს არ აქვს დამცავი კონტაქტი.

1.6.3 მე 2 კლასის პროდუქტს(ორმაგი ან გაძლიერებული იზოლაციით)ძირითადი იზოლაციის გარდა აქვს დამატებითი იზოლაცია დენის კაბელის შესასვლელში და არ საჭიროებს დამცავ დამიწებას ან განეიტრალებას.

2.6.4 მე-3 კლასის პროდუქცია იკვებება იზოლირებული დენის წყაროსგან ცვლადი ძაბვით არა უმეტეს 24ვ ან მუდმივი ძაბვით არა უმეტეს 50 ვ და არ აქვს წრე უფრო მაღალი ძაბვით; მე-3 კლასის პროდუქტებს არ სჭირდებათ ლითონის ნაწილების ნეიტრალური ამნ დამცავი დასაბუთება.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

2.8 სტომატოლოგიური აღჭურვალობა შიდა ენერგომომარაგებით იღებს ენერგიას მხოლოდ შიდა წყაროდან, მაგალითად, ბატარიდან და არ აწვს მაგისტრალური კვების ბლოკთან კავშირის საშუალებას (არ გააჩნია შემაერთებული სადენი)

2.9. ელექტრო დენის დაცვის ხარისხთან დამოკიდებული სამედიცინო ტექნიკა იყოფა შემდეგ ტიპებად ;

H- ნორმალური დაცვის ხარისხით მაგ. (ლაბორატორიული აღჭურვილობა), რომელიც არ არის მიუწვდომელი პაციენტისათვის

B- გაზრდილი დაცვის ხარისხით (პროდუქტიუს ნორმალურ მდგომარეობაში პაციენტში გაჟონვის დენი არ აღიმატება $0,1\text{mA}$);

BF- გაზრდილი დაცვის ხარისხით და იზოლირებული სამუშაო ნაწილით;

CF- დაცვის უმაღლესი ხარისხით და იზოლირებული სამუშაო ნაწილით.

2.10 ექიმი სტომატოლოგი პირადათ უნდა დარწმუნდეს, რომ უზრუნველყოფილია პაციენტის და პერსონალის უსაფრთხოება.

3. შრომითი დაცვის მოთხოვნა მუშაობის დროს

3.1 მუშაობის დროს ექიმი სტომატოლოგი უნდა იყოს თავაზიანი და გაწონასწორებული იქცეოდეს მშვიდად, გაურბოდეს კომფლიქტურ სიტუაციებს რომლებსაც შეუძლიათ გამოიწვიონ ნერვული დაძაბულობა რაც აისახება მუშაობის უსაფრთხოებაზე .

3.2. მუშაობის დროს ექიმი სტომატოლოგი უნდა იყოს ყურადღებიანი, არ გაეფანტოს ყურადღება მოვალეობი სმესრულებისას.

3.3. მუშაობა მჯდომარე მდგომარეობაში დასაშვებია არაუმეტეს 60% სამუშაო დროისა, დანარჩენი დრო ან ფეხზე დგომით ან კაბინეტში სიარულით. მჯდომარე მდგომარეობაში სრულდება მანიპულაციები რომელსაც ესაჭიროება ხანგრძლივი დრო და ზუსტი მოძრაობა და კარგი მიდგომა. ფეხზე დგომით სრულდება ოპერაციები რომლებსაც ესაჭიროება ფიზიკური დატვირთვა, ხანმოკლე და მხელად მისადგომი.

3.4. ექიმ სტომატოლოგის თვალის დაძაბვის შესამცირებლად, ინსტრუმენტების შერჩევა მცირე ნაწილებით (საბურღი, პულპოექსტრაქტორი და ს.ხ.) ხდება კარგი განათებულ პირობებში.

3.5. ელექტრო დაზიანების შემხვევების თავიდან ასაცილებლად, არ შეიძლება დაკავშირებული იყოს ელექტრო ქსელთან ელექტროსამედიცინო მოწყობილობები დაზიანებული დენის კაბელის იზოლაციით ან ჩამრთველის ჩანგლით.

3.6. ჩამრთველის ჩანგლის გამოთიშვა სადენით არ დაიშვება, ძალა გამოყენებული უნდა იქნას ჩანგლის კორპუსზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 3.7 ელექტროსადენზე ან ელექტროკაბელზე ფეხის დადგმა ან ურიკის გატარება აკრძალულია.
- 3.8 კბილის სამკურნალო აპარატის ჩართვისას აკრძალულია დამაგრებლობის ან გადამსვლელის ხმარება, ამიტომ სამედიცინო კაბინეტი აღჭურვილი უნდა იყოს საჭირო რაოდენობის ჩამრთველებით.
- 3.9 ექიმ-სტომატოლოგს ეკრძალება იმ კბილის სამკურნალო დანადგარის გამოყენება, რომლის პრინციპების მუშაობა და მისი ექსპლუატაციის დროს შესაძლო ხიფათებს არ გაეცნობა.
- 3.10 აკრძალულია სტომატოლოგიური აღჭურვილობის გამოყენება დამცავი დაცვის გარეშე და სხვა ელექტრო აღჭურვილობა, რომელსაც აქვს შეხებისთვის ხელმისაწვდომი ნაწილები და იმყოფებიან ძაბვის ქვეშ.
- 3.11. აკრძალულია სამედიცინო კაბინეტში ელექტრო ღუმელის ღია ღუმელის (სპირალი) ელექტრო გამათბობელების დამცველი დამცველი შემოღობვის გარეშე და სხვა ელექტრო მოწყობილობა რომელსაც აქვს ხელმისაწვდომი ღია ნაწილები ძაბვის ქვეშ.
- 3.12 ელექტრო ძაბვის დარტყმისაგან თავის დასაცავად, ელექტრო სამედიცინო ხელსაწყოები I და II კლასის ყველა მეტალის ნაწილი, რომელთანაც შეილება მოხდეს შეხება უნდა იყოს დამიწებული (როდესაც მიწოდებულია ძირითადიდან ყრუ ნეიტრალით), ან დაკავშირებულია დამცავი დამამცირებელ მოწყობილობასთან, სანამ ძირითადი ძაბვა არ მიეწოდება მოწყობილობას რომელიც უზრუნველყოფილია ძირითადი მიწოდებიდან იზოლირებული ნეიტრალური საშუალებით.
- 3.13 სიარულის დროს ექიმ-სტომატოლოგმა ყოველთვის ყურადღება უნდა მიაქციოს იატაკის მდგომარეობას შენობაში. მოცურებისა და დაცემისაგან თავის დასაცავად, იატაკი ყოველ-თვის უნდა იყოს სიფთა და მშრალი.
- 3.14 ტრავმების თავიდან აცილებისთვის, არ უნდა იმუშაოს სათანადო განათების გარეშე.
- 3.15 ხანძარ საწინააღმდეგო უზრუნველყოფისათვის ექიმმა-სტომატოლოგმა უნდა შეასრულოს შემდეგი მოთხოვნები:
- არ შეიძლება ნათერის დამაგრება თოკის ან ძაფის საშუალებით, სანატურის ჩამოკიდება პირდაპირ ელექტრო სადენზე;
 - არ შეიძლება დენში ჩართული ელექტრო ხელსაწყოების უყურადღებოთ დატოვება, გარდა აპარატურისა (მაგ. მაცივარი) რომელიც განკუთვნილია ოცდაათხ საათიანი მუშაობისთვის;
 - მაგიდის განათებისთვის არ გამოიყენება ნათურა 60 ვტ-ზე მეტი;
 - არ შეიძლება ელექტროგამათბობელის გამოყენება სპეციალურად გამოყმფილი ადგილის გარეთ;
 - აკრძალულია შენობის გასათბობად არასტანდარტული (თვითნაკეთი) ელექტროგამათბობელის გამოყენება.
- 3.16 ექიმმა სტომატოლოგმა უკიდურესი ყურადღება უნდა მიაქციოს გატეხილი ამპულის შუშას და გაბზარულ ან გატეხილ მინას, რათა აიცილოს ჭრა.
- 3.17 ამპულების და ფლაკონების გახსნა უნდა ხდებოდეს ფრთხილად, სიფრთხილის ზომების შესაბამისად, რათ არ გაეჭრას ხელი.
- 3.18 მედიკამენტების გამოყენების პროცესში რომელიც შეიცავს შხამიან ან ნარკოტიკულ ნივთიერებებს, აუცილებელია მათთან მუშაობისას განსაკუთრებული სიფრთხილის დაცვა.
- 3.19 კონტეინერები სუნიანი და აალებადი ნივთიერებით უნდა იყოს მჭიდროდ დახურული.
- 3.20 სამკურნალო პრეპარატები მძაფრი სუნით და აორთქლებადი არ ინახება მაცივარში.
- 3.21 კანის და ლორწოს მეშვეობით ინფექციისგან საკუთარი თავის დასაცავად ექიმ სტომატოლოგს ესაჭიროება;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

-ჩირკოვანი ოპერაციის ან B ჰეპატიტის ისტორიის მქონე პაციენტის, ან HBs-ანტიგენის მატარებელი (მაგრამ არა ჰეპატიტი A) მკურნალობის შემდეგ დაიმუშაოს ხელები ერთ-ერთი ბაქტერიციდული პრეპარატით: 80% ეთილის სპირტით, 0,5% ქლორგექსიდინა ბიქლუკონათი 70% პროცენტთან ეთილის სპირტზე, 0,5%(1,125% აქტიური ქლორით) ქლორამინის ხსნარით და შემდეგ 40 გრადუსიანი თბილი წყლით ჩამოიბანა.

-სამუშაო დღის დამთავრების შემდეგ რომლის დროსაც ხელს ქონდა კონტაქტი ქლორიან პრეპარატებთან კანის დამუშავება ხდება ბამბის ტამპონით დასველებული 1% ჰიპოსულფიტ ნატრიუმის ხსნარით, რათა მოშორდეს ზედმეტი ქლორი.

3.22 ამაღამასთან მუშაობისას ვერცხლისწყლით შენობის ჯანმრთელობის საშიში დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად აუცილებელია მკაცრად დაცვათ შემდეგი წესები :

-ვერცხლის ამაღამის მომზადება ნებისმიერი გზით ხდება მხოლოდ ჩართულ გამწვავ კარადაში ;

-მზა ამაღამა უნდა იმყოფებოდეს გამწვავ კარადაში ფართოყელიან შუშის ან ფაიფურის წყლიან ჭურჭელში მჭიდრო ხუფით, რომელშიც გაიწურება ჭარბი ვერცხლის წყალი და შეგროვდება ზადმეტი ამაღამა რომელიც მორჩა კბილის ამოვსების შემდეგ;

-კბილის ამოვსების დროს ზედმეტი ამაღამა უნდა შეგროვდეს წყლიან ხონჩაში, არ დაიშვება მისი დაყრა სამუშაო ადგილის გარშემო ;

-ჭურჭლის გაწმენდა ვერცხლის წყლის კვალისგან მოითხოვს ქრომის ნაზავით დამუშავებას, სუფთა წყლით გარეცხვას და შემდგომ რეცხვას 2,5% იოდის ხსნარით 30% კალიუმის იოდის ხსნარში ;

შემთხვევით დაღვრილი ვერცხლის წყალი დაუყოვნებლივ უნდა შეგროვდეს რეზინის მსხლით, წვრილი წვეთები შეგროვდეს სპილემის ფუნჯით და მოთავდეს წყლიან ჭურჭელში;

-ვერცხლის წყლით დაბინძურებული ზედაპირის დაუყოვნებლივ ჩაუტარდეს დემერკური-ზაცია ქლორის რკინის 20 % ხსნარით ან მჟავე კალიუმ პერმანგანატის ხსნარით (1ლ.ზე 0,2 % კალიუმ პერმანგანატის ხსნარს ემატება 5მლ. კონცენტრირებული მარილმჟავა).

3.23. ყოველგვარი სიმძიმეების გადატანისას, უნდა იქნას დაცული, ხელით ტვირთის გადატანის დაწესებული ნორმები.

3.24 ქალებისთვის დაშვებულია ხელით სიმძიმეების გადატანა:

- მუდმივად სამუშაო ცვლის დროს არა უმეტესი 7 კგ;

- პერიოდულად (2-რ საათში) სხვა სამუშაოსთან ერთად არა იმეტესი 10 კგ.

4. შრომითი დაცვის მოთხოვნა ავარიულ სიტუაციებში

4.1 სტომატოლოგიური აპარატურის მუშაობის პროცესში გაუმადთაობის აღმოჩენისას ექიმი სტომატოლოგი ვალდებულია გამორთოს გაუმართავი აპარატი წყაროდან და შეატყობინოს ხელმძღვარელობას.

4.2 უბედურ შემთხვევაში, ან უეცარი ავადმყოფობის დროს დაუყოვნებლივ გაეწიოს პირველადი დახმარება, გამოიძახო ექიმი 112-თ, შემდეგ შეატყობინოს ყველაფერი ხელმძღვანელს.

4.3 ხანძრის აღმოჩენის ან ხანძრის საშისროების (დაბოლვის, დამწვრის სუნის, ტემპერატურის მომატების და სხვა) დაუყოვნებლივ შეატყობინოს სახანძროს ტელეფონით 112.

4.4 სახანძროს მოსვლამდე საჭიროა ზომების მიღება ხალხის ევაკუაციის, ქონების გადარჩენა და ხანძრის ჩაქრობის დაწყება;

4.5 საჭიროა მოხდეს სახანძროს დახვედრა და მიყვანა ხანძრის გაჩენის ადგილამდე.

4.6 ექიმი ვალდებულია დაეხმაროს მეხანძრეებს ხანძრის ჩაქრობაში.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

5. შრომითი დაცვის მოთხოვნა მუშაობის დამთავრების შემდეგ

5.1 მუშაობის დამთავრების შემდეგ, სავალდებულოა გამოითიშოს ელექტროსადენიდან სტომატოლოგიური აპარატურა;

5.2 მუშაობის დროს გამოყენებული მედიკამენტები უნდა მოთავსდეს მათთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე;

5.3 საჭიროა სანიტარული ტანსაცმლის და სხვა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გახდა და შენახვა გამოყოფილ ადგილას - ან ჩაბარება გასარეცხად-გასაწმენდათ.

5.4 მუშაობის დამთავრების შემდეგ საჭიროა საგულდაგულოდ ხელის დაბანა საპნით და თბილი წყლით;

5.5 ყველა შემჩნეული დარღვევის და აპარატურის გაუმართაობის შესახებ, აგრეთვე სხვა შრომითი დაცვით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევებზე უნდა შეატყობინოს ხელმძღვანელს!!!!!!

შრომის უსაფრთხოების დაცვის მოთხოვნები შესაბამისად ბუნებრივი და ხელოვნური განათებების მოწყობის შესახებ

- 1.1. ყველა სტომატოლოგიურ ოფისს და სტომატოლოგიურ კაბინეტს (მუდმივი სამუშაო ადგილი) უნდა ჰქონდეს ბუნებრივი განათება.
- 1.2. ახლადშექმნილ სტომატოლოგიურ სამედიცინო ორგანიზაციებში, სტომატოლოგიური ოფისების ფანჯრები უნდა იყოს ორიენტირებული ჩრდილოეთით (C, CB, SZ), თუ ეს შესაძლებელია, რათა უშუალო მზის გამო სამუშაო ადგილებზე სიკაშკაშის მნიშვნელოვანი განსხვავებები თავიდან აიცილოს, ისევე როგორც ოთახების გადახურვა, განსაკუთრებით ზაფხულში, სამხრეთ მხრიდან.
- 1.3. როდესაც ეს შესაძლებელია, ძირითადი შენობა და სამსხ.ე.პ სტომატოლოგიური ლაბორატორიები უნდა იყოს ორიენტირებული ჩრდილოეთის მიმართულებით, რათა თავიდან იქნას აცილებელი ზაფხულის განმავლობაში შენობების გადახურვა.
- 1.4. არსებული სტომატოლოგიური სამედიცინო ორგანიზაციებში, რომელთაც აქვთ ფანჯრის ორიენტაცია, რომლებიც არ შეესაბამება პუნქტებში მითითებულ 1.2. და 1.3., რეკომენდირებულია მზისაგან დამცავი საშუალებების გამოყენებას (დამთვალიერებლები, მზისგან დამცავი საკინძები, ბლაინდები და ა.შ).

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ოპერაციულ ოთახებში და ქირურგიულ ოთახებში, მზისაგან დამცავი საშუალებები, როგორცაა ბლანდები, ფანჯრის ჩარჩოებს შორისაა მოთავსებული.

- 1.5. მუდმივი სამუშაო ადგილებზე ბუნებრივი შუქის კოეფიციენტი ყველა სტომატოლოგიურ ოფისში და სტომატოლოგიური ლაბორატორიის მთავარ ოთახებში უნდა შეესაბამებოდეს ჰიგიენის მოთხოვნებს, რომლებიც დადგენილია მოქმედი სანიტარული სტანდარტებით.
- 1.6. არსებული კაბინეტებით ორ რიგში სტომატოლოგიური სკამების დაყენებისას, ცალმხრივი ბუნებრივი განათებით, სამუშაო ცვლის დროს უნდა გამოიყენოთ ხელოვნური შუქი, ხოლო ექიმებმა პერიოდულად უნდა შეცვალონ სამუშაოები.
- 1.7. სტომატოლოგიური ტექნიკოსების მაგიდების მოწყობა სტომატოლოგიური ლაბორატორიის მთავარ ოთახში უნდა უზრუნველყოს მარცხენა მხარეს ბუნებრივი განათება სამუშაო ადგილებზე.
- 1.8. სტომატოლოგიური სამედიცინო ორგანიზაციების ყველა ოთახში უნდა იყოს ზოგადი ხელოვნური განათება, რომელიც დამზადებულია ფლუორესცენტური ნათურების ან იკანდესენტური ნათურები.
- 1.9. ზოგადი ფლუორესცენტი განათებისათვის ყველა სტომატოლოგიურ ოფისში და სტომატოლოგიური ლაბორატორიის მთავარ ოთახებში რეკომენდირებულია გამოსხივების სპექტრით ნათურები, რომლებიც არ ამახინჯებენ ფერის რეპროდუქციას.
- 1.10. ზოგადი განათების მოწყობილობები უნდა განთავსდეს ისე, რომ არ მოხდეს სამუშაო ექიმის ხედვის სფეროში.
- 1.11. ზოგადი ხელოვნური განათების მიერ შექმნილი სამუშაო ზედაპირების რეკომენდირებული განათების დონე მოცემულია ცხრილი 3.
- 1.12. სტომატოლოგიურ კლინიკებს სტომატოლოგიური კაბინეტების ზოგადად, დამატებით უნდა ჰქონდეს ადგილობრივი განათებაც.
სტომატოლოგიური საშუალებები სტომატოლოგიურ განყოფილებებში;
სპეციალური (სასურველია ჩრდილში) რეფლექტორები თითოეული ქირურგის სამუშაო ადგილისათვის;
ოპერაციულ ოთახებში სტომატოლოგიური ტექნიკოსის თითოეულ სამუშაო ადგილზე.
- 1.13. ადგილობრივი წყაროებიდან განათების დონე არ უნდა აღემატებოდეს ზოგადი განათების დონეს 10-ჯერ მეტს.
- 1.14. ადგილობრივ და ზოგად განათების სანათებს უნდა ჰქონდეს სათანადო დამცავი ფიტინგები, რაც უზრუნველყოფს მათ სველ დასუფთავებას და პერსონალის მხედველობის ორგანოების დაცვას ნათურების კაშკაშა ეფექტისგან.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სტომატოლოგიური დეზინფექცია, შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესაბამისად

გარკვეული ხელსაწყოების დეზინფექციის მახასიათებლები დამოკიდებულია ინფექციის გადაცემის რისკზე. ამ პრინციპიდან გამომდინარე, სტომატოლოგიური ინსტრუმენტები შეიძლება დაიყოს სამ კატეგორიად:

1. კრიტიკული ინსტრუმენტები (ინფექციის მარალი რისკი);
2. სემიტური ინსტრუმენტები (საშუალო რისკი);
3. არაკრიტიკული (დაბალი რისკი).

კრიტიკული ინსტრუმენტების დეზინფექცია

კრიტიკულია ის ინსტრუმენტები, რომლებიც შედიან ჭრილობის ზედაპირიდან ან უშუალოდ სისხლთან კონტაქტით და ისინი, რომელთა გამოყენების დროს შეიძლება გამოიწვიოს ლორწოვანი გარსის დაზიანება. გადამწყვეტი საშუალებებია:

- თერაპიული ხელსაწყოები (ბურღი, სპატულენი, პინცენტი, ზონდები, ექსკავატორები, ჩონჩხები, მილლინგ საჭრელები, რკინები და ა.შ.).
- ქირურგიული ინსტრუმენტები (პინცენტი, ნაპერწკლები, კრეიტები, ლიფტები, სკალპელები, პერპეტები, დამჭერები და ა.შ.).

კრიტიკული სტომატოლოგიური ინსტრუმენტები უნდა დამუშავდეს სამ ეტაპზე:

1. დეზინფექცია
2. წინა სასტერილიზაციო დამუშავება (PBO)
3. სტერილიზაცია

ინსტრუმენტების დეზინფექცია უნდა ჩატარდეს სადეზინფექციო საშუალებების ფართო სპექტრით, რამაც შეიძლება გაანადგუროს სხვადასხვა სახის მიკროორგანიზმები. გარდა ამისა, არჩეული სადეზინფექციო საშუალება უნდა შეესაბამებოდეს ხელსაწყოს მასალას, ისე რომ არ გააფუჭოს იგი. სეპტიკოს სტომატოლოგიური სადეზინფექციო საშუალება სტომატოლოგიური ინსტრუმენტების დასამუშავებლად სრულად აკმაყოფილება ამ თვისებებს.

ყოველი პაციენტის შემდეგ, გამოყენებული ხელსაწყოები დაუყონებლივ უნდა მოთავსდეს კონტეინერში, რომელიც ივსება სადეზინფექციო საშუალებით (ეს არის მზა სადეზინფექციო საშუალება, რომელიც არ მოითხოვს განზავებას). ინსტრუმენტები უნდა იყოს ღია და დამლილი. ამ შემთხვევაში, სადეზინფექციო საშუალებამ სრულად უნდა მოიცვას ხელსაწყოები და დაფაროს ინსტრუმენტები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შესაბამისი დროის გასვლის შემდეგ ხდება დამუშავების მეორე ეტაპზე გადასვლა – წინასწარი სტერილიზაციის გაწმენდა. ამისათვის, საფუძვლიანად უნდა გასუფთავდეს დეზინფიცირებული ხელსაწყოები ჯაგრისით, გარეცხილი ინსტრუმენტები ლაგდება ტენიან ხელსახოცებზე.

რჩევა დეზინფექციის სრულყოფილად შესრულებისათვის

მშრალი ინსტრუმენტები იფუთება სპეციალური აპარატის მეშვეობით და სტერილიზაციისათვის ჩაიდოს ავტოკლავში, სადაც 180 ფორჩ სტერილიზაციის დრო 60 წუთი და ტემპერატურა 200 ტოჩ – 30 წუთის განმავლობაში, შეინახეთ სტერილური ინსტრუმენტები შეფუთული ფორმით.

სტომატოლოგიურ ხელნაკეთობებს აქვთ რთული სტრუქტურა, რაც მათ დამუშავებაში გარკვეულ სირთულეებს იწვევს. აეროზოლი, რომელიც შედგება ნერწყვისაგან, სისხლით კბილის ქსოვილის ნაწილაკებით და ა.შ., აუცილებლად შედის წვეცის შიდა არხებში და ეს ნიშნავს, რომ ნარჩენები საშიაშია ეპიდემიოლოგიურ ურთიერთობებში და უნდა დამუშავდეს სამ ეტაპზე: დეზინფექცია, PBO, სტერილიზაცია.

ასე, რომ პაციენტის შემდეგ, გამოყენებული იარაღები გამდინარე წყლით, იწმინდება მანსარინებით და იწმინდება ჰაერით. შემდეგ, ამოიღეთ ამოღებული წვერი ქსოვილით, რომელიც ადრე იყო გარეცხილი წყლით.

შემდეგი რჩევი დეზინფექციის საშუალებით ხდება ორმაგი გაწმენდით. ჩვენ გირჩევთ გამოიყენოთ სეპტოლიტის სტომატოლოგიური საშუალება. სადეზინფექციო საშუალება წაუსვით ხელსახოცს და მისი საშუალებით გაასუფთავეთ წვერი. ხუთი წუთის შემდეგ, სადეზინფექციო საშუალებით ხელახლა გაწმინდეთ ინსტრუმენტი და მოათავსეთ ქაღალდის ჩანთაში, რომელიც იგზავნება ორთქლის სტერილიზაციისათვის.

სეპტოლიტის სტომატოლოგიის გამოყენების აშკარა უპირატესობები:

1. მას აქვს სპექტრის ანტიმიკრობული მოქმედება;
2. მას აქვს სარეცხი შესაძლებლობები;
3. მოიცავს კოროზიის საწინააღმდეგო დანამატებს;
4. თავსებადია მასალების უმეტესობასთან;
5. აქვს მოკლე ექსპოზიციის დრო.

ნახევრად კრიტიკული ინსტრუმენტების დეზინფექცია

სემიკრიტიკულია ისეთი სტომატოლოგიური ინსტრუმენტები, რომლებიც პირის ღრუს ლორწოვანთან კონტაქტში შედიან, მაგრამ არ იწვევს ტრამვას. სემიტური ინსტრუმენტებია, მაგალითად, სტომატოლოგიური სარკე, ანაბეჭდები. სემიკრიტიკული ინსტრუმენტების ხდება დეზინფექციის გზით, შემდგომ სტერილიზაციის გარეშე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სტომატოლოგიური ანაბეჭდები და სტომატოლოგიური ბლანკები გაწმენდილია სტომატოლოგიურ ლაბორატორიაში გაგზავნამდე, ასევე, მას შემდეგ სანამ დამონტაჟდება კლიენტის მიერ. ჩვენ გირჩევთ ანაბეჭდის დეკონტამინაციას. სეპტოლიტის სტომატოლოგიურ სადებიინფექციო საშუალებაში ჩართვით. დამუშავების დასასრულს, ანაბეჭდების გარეცხვა ხდება სადებიინფექციო ნაშთების წყლით.

დღის ბოლოს ასევე საჭიროა შეწოვის სისტემის დეზინფექცია. ამისათვის, სადებიინფექციო საშუალებებით შევსებული სისტემა იწმინდება ხუთი წუთის განმავლობაში. შემდეგ სადებიინფექციო საშუალება კანალიზებულია და გარეცხილია.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების დაცვის მოთხოვნები სტომატოლოგიური დაწესებულებების შენობების ექსტერიერის სანიტარული დამუშავების პერიოდში

- 1.1. შენობის სველი დასუფთავება ხორციელდება მინიმუმ დღეში ორჯერ (ცვლებს შორის და სამუშაოების დასრულების შემდეგ) სარეცხი საშუალებების და სადეზინფექციო საშუალებების გამოყენებით (ბაქტერიული ინფექციების სადეზინფექციო რეჟიმის მიხედვით) სარწყავი და/ან წაშლის მეთოდების გამოყენებით. ფანჯრის მინები უნდა დაიწმინდოს თვეში მინიმუმ 1-ჯერ შიგნიდან და მინიმუმ 3 თვეში ერთხელ გარედან (გაზაფხული, ზაფხული და შემოდგომა).
- 1.2. მკურნალობის არეალში მდებარე ობიექტების ზედაპირების დეზინფექცია (ხელსაწყოების მაგიდა, საკონტროლო დილაკები, კლავიატურა, საპაერო იარაღი, ნათურა, კუპიდორი, საყრდენები და საყრდენების სკამები) ხორციელდება თითოეული პაციენტის მკურნალობის შემდეგ. ა, მიზნებისათვის გამოიყენეთ სადეზინფექციო საშუალებები, რომლებიც დამტკიცებულია გამოსაყენებლად ანტიმიკრობული (ვირუსული, ბაქტერიციდული, ფუნგიციდური – ფართო სპექტრის ანტიმიკრობული) პაციენტთა თანდასწრებით, მოქმედება ყოველგვარი სოკოების საწინააღმდეგოდ. სადეზინფექციო რეჟიმების შერჩევა ხორციელდება ყველაზე გამძლე მიკროორგანიზმების მიხედვით – კანდიდა გვარის ვირუსებისა და სოკოებს შორის (ტუბერკულოზის სამედიცინო ორგანიზაციებში – ტუბერკულოზის მიკრობაქტერიების მიხედვით).
- 1.3. კვირაში ერთხელ ოპერაციულ განყოფილებაში, ქირურგიული ოთახი, სტერილიზაცია (ავტოკლავი) ატარებს შენობის ზოგად დასუფთავებას. დეზინფექციისათვის გამოიყენება სადეზინფექციო საშუალებები, რომლებსაც აქვთ ფართო სპექტრი ანტიმიკრობული (ვირუსული, ბაქტერიციდული, ფუნგიციდური – გვარის კანდიდა-ს სოკოების საწინააღმდეგო მოქმედებით). სადეზინფექციო რეჟიმების შერჩევა ხორციელდება ყველაზე გამძლე მიკროორგანიზმების მიხედვით – კანდიდა გვარის ვირუსებსა და სოკოებს შორის (ტუბერკულოზის სამედიცინო ორგანიზაციებში – ტუბერკულოზის მიკრობაქტერიების მიხედვით). სხვა განყოფილებებში საგაზაფხულო გაწმენდა ტარდება თვეში ერთხელ, სადეზინფექციო საშუალებების გამოყენებით ბაქტერიების ვეგეტატიური ფორმების მიმართ ეფექტური რეჟიმების მიხედვით.
- 1.4. ზოგადი გაწმენდის გრაფიკი შედგენილია ყოველთვიურად და მტკიცდება ხელმძღვანელის მიერ. გრაფიკიდან ამოღებული ზოგადი გაწმენდა გარემოს მიკრობული დაბინძურების არადამაკმაყოფილებელი შედეგების შემთხვევაში და ეპიდემიოლოგიური მიზეზების გამო.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1.5. ზოგადი გაწმენდისათვის, პერსონალს უნდა ჰქონდეს სპეციალური ტანსაცმელი და პირადი დამცავი მოწყობილობა (აბაზანა, ქუდი, ნიღაბი, რეზინის ხელთათმანები, რეზინის წინსაფარი და ა.შ), აღნიშნული საწმენდი მოწყობილობები და სუფთა ქსოვილი.

1.6. ზოგადი გაწმენდის დროს, სადეზინფექციო ხსნარი – კედლების წყლით გაწმენდა მინიმუმ ორი მეტრის სიმაღლეზე (ოპერატიულ ერთეულებში – კედლების მთელ სიმაღლეზე). ფანჯრები, ფანჯრის რაფები, კარები, ავეჯი და აპარატურა. სადეზინფექციო დროის დასასრულს (პერსონალმა უნდა შეცვალოს სამუშაო ტანსაცმელი), ყველა ზედაპირი გაწმენდილია სასმელი წყლით დამატენიანებელი სუფთა ქსოვილით, შემდეგ კი ოთახში ჰაერი ხდება დეზინფექციისათვის.

1.7. გამოყენებული საწმენდი აპარატების დეზინფექცია ხდება სადეზინფექციო ხსნარში, შემდეგ წყალში გარეცხილი და გამხმარი. იატაკისა და კედლების დასუფთავების მოწყობილობები უნდა იყოს ცალკე, აშკარად აღნიშვნით, რომელიც გამოიყენება ცალკე ოფისისათვის, დერეფნისათვის და სველი წერტილებისათვის.

თუ შესაძლებელია ერთჯერადი ქსოვილის ხელსახოცების გამოყენება, ერთჯერადი ხელსახოცები უნდა გარეცხოთ.

1.8. დასუფთავების მოწყობილობის შენახვა უნდა განხორციელდეს სპეციალურად გამოყოფილ ოთახში ან კაბინეტში, სამუშაო ოთახების გარეთ.

1.9. საჭაერო დეზინფექციისათვის სტომატოლოგიური სამედიცინო ორგანიზაციების შენობაში უნდა იქნეს გამოყენებული ამ მიზნით დამტკიცებული აღჭურვილობა და/ან ქიმიკატები.

- დამუშავების ტექნოლოგია და საჭაერო დეზინფექციის რეჟიმები აღწერილია შესაბამის მარეგულირებელ და მეთოდოლოგიურ დოკუმენტებში და ინსტრუქციებში კონკრეტული სადეზინფექციო მოწყობილობებისა და სადეზინფექციო საშუალებების გამოყენების მიზნით.
- ჰაერის დაბინძურების უსაფრთხო დონეზე შემცირების მიზნით, დაიშვება შემდეგი ტექნოლოგიები:
- ულტრაიისფერი გამოსახულების ზემოქმედება ღია და კომბინირებული ბაქტერიოციდული დასხივების გამოყენებით, რომელიც გამოიყენება ადამიანებისა და დახურული დასხივების არარსებობის პირობებში, მათ შორის რეციკულატორების ჩათვლით, რომლებიც ხალხის თანდასწრებით უზრუნველყოფენ ჰაერის დეზინფექციას, თითოეული კაბინეტის დასხივების საჭირო რაოდენობა განისაზღვრება გაანგარიშებით, მოქმედი სტანდარტების შესაბამისად.
- აეროზოური ზემოქმედება სადეზინფექციო საშუალებებზე, არსებობის შემთხვევაში, სპეციალური სპრეი მოწყობილობების (აეროზოლური გენერატორების) დახმარებით, საბოლოო ტიპის დეზინფექციის დროს და ზოგადი გაწმენდის დროს.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- ოზონის ზემოქმედება ინსტალაციების დახმარებით – ოზონის გენერატორი ადამიანების არყოფნისას, საბოლოო ტიპის დეზინფექციის დროს და ზოგადი გაწმენდის დროს.
- ანტიმიკრობული ფილტვების, მათ შორის, ელექტროსტატიკური ნალექების ჩათვლით, აგრეთვე ფილტვების მოქმედების პრინციპი, რომლებიც მოქმედებენ ფოტოკატალიზისა და იონური ქარის პრინციპით და სხვა.

2. სამედიცინო აპარატების და სამედიცინო აპარატების დეზინფექცია, წინასწარი სტერილიზაციის გაწმენდა და სტერილიზაცია

- 2.1. გამოყენების შემდეგ, სამედიცინო აღჭურვილობა და სამედიცინო მოწყობილობები ექვემდებარება დეზინფექციას, მიუხედავად მათი შემდგომი (ერთჯერადი და მრავალჯერადი გამოყენების პროდუქტები). დეზინფექცია შეიძლება განხორციელდეს ფიზიკური და ქიმიური მეთოდებით. მეთოდის არჩევანი დამოკიდებულია პროექტის მახასიათებლებზე და მის მიზნებზე.
- 2.2. სამედიცინო ხელსაწყოებისა და სამედიცინო ხელსაწყოების დეზინფექციისათვის გამოყენება სადენზიფექციო საშუალებები, რომლებსაც აქვთ ანტიმიკრობული (ვირუსული, ბაქტერიციდული, ფუნგიციდური) ფართო სპექტრი, მოქმედება გვარის სოკოების საწინააღმდეგოდ. სადენზიფექციო რეჟიმების შერჩევა ხორციელდება ყველაზე გამძლე მიკროორგანიზმების მიხედვით – კანდიდა გვარის ვირუსებსა და სოკოებს შორის (ტუბერკულოზის სამედიცინო ორგანიზაციებში – ტუბერკულოზის მიკრობაქტერიების მიხედვით).
- 2.3. დეზინფექციის, წინასწარი სტერილიზაციის გაწმენდისა და ქიმიური აგენტების ხსნარებით სტერილიზაციის დროს, სამედიცინო აპარატები უნდა ჩაეწყოს აგენტის მუშა ხსნარში (შემდგომში - 'გამოსავალი') არხებისა და ღრუს შევსებით. მოხსნილი პროდუქტები ჩაიდოს დაშლილი ფორმით, საკეტებით ნაწილების ხელსაწყოები გაჟღენთილია ღია, რაც ამ ინსტრუმენტებს ხსნარში უქმნის რამდენიმე სამუშაო მოძრაობას.
- 2.4. დამუშავების სატანკო მოცულობა და მასში შემავალი აგენტის ხსნარის მოცულობა უნდა იყოს საკმარისი იმისათვის, რომ უზრუნველყოს ხსნარში სამედიცინო ხელსაწყოების სრული ჩაშვება; პროდუქტების ზემოთ ხსნარის ფენის სისქე უნდა იყოს მინიმუმ ერთი სანტიმეტრი.
- 2.5. დასუფთავების დეზინფექცია ნებადართულია იმ სამედიცინო აღჭურვილობისა და სამედიცინო აპარატურისათვის, რომლებიც არ შედიან უშუალო კონტაქტში პაციენტთან, ან რომლის დიზაინის მახასიათებლები არ იძლევა საშუალებას ჩაშვების მეთოდი (რჩევები, გადამყვანები ტურბინის შლანგისგან რჩევებამდე, მიკრომოტორული მექანიკური რჩევებისათვის, ჩამოსასხმელი კბილების ამორების მიზნით) დეპოზიტები, მსუბუქი სამკურნალო ნათურების ოპტიკური ბოჭკოები. ამ მიზნისათვის არ არის რეკომენდირებულია აღდეჰიდის შემცველი პროდუქტების გამოყენება. რჩევების

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დამუშავება ყოველი პაციენტის შემდეგ დაიშვება შემდეგნაირად: წვეცის არხი წყლით ირეცხება, სპეციალური მოწყობილობების დახმარებით გაწმენდა (მანდარინი და ა.შ.) და ააფეთქეთ ჰაერით;

- 2.6. განმეორებადო სამედიცინო ხელსაწყოების დეზინფექციის შემდეგ, ისინი უნდა გარეცხონ სანეზიფექციო ნაშთებისგან, სპეციფიკური აგენტის გამოყენების ინსტრუქციებში მითითებული რეკომენდაციების შესაბამისად.
- 2.7. სტომატოლოგიური შთაბეჭდილებების დეზინფექცია, სტომატოლოგიური ბლანკები ხორციელდება პაციენტებში გამოყენების შემდეგ, სტომატოლოგიურ ლაბორატორიაში გაგზავნამდე და გამოყენების შემდეგ დაუყოვნებლივ, სტომატოლოგიური ლაბორატორიიდან. სადეზინფექციო საშუალების არჩევანი განისაზღვრება შთაბეჭდავი მასალის ტიპით. დეზინფექციის შემდეგ, პროდუქტები უნდა გარეცხონ სასმელი წყლით, ნარჩენი სადეზინფექციო საშუალების მოსაშორებლად.
- 2.8. სტომატოლოგიური შემწოვის სისტემები დეზინფიცირდება სამუშაოს დასრულების შემდეგ, რისთვისაც ამ მიზნით რეკომენდირებულია სადეზინფექციო საშუალებების გამოყენების მეშვეობით; ხსნარით შევსებული სისტემა რჩება ინსტრუქციაში მითითებულ პერიოდში. დეზინფექციის დასრულების შემდეგ შემწოვი სისტემიდან უნდა გადმოიღვაროს ნარჩენი ხსნარი და გაირეცხოს სასმელი წყლით.

ზოგადი მოთხოვნები

სტომატოლოგს უფლება აქვს სპეციალურ თანამდებობაზე იმუშაოს სამედიცინო შემოწმების გავლის შემდეგ, სამუშაო ადგილზე გაცნობითი და პირველადი ინსტრუქტაჟი.

ელექტრულ ინსტალაციებთან მუშაობისათვის სტომატოლოგმა უნდა გაიაროს ელექტროუსაფრთხოების ტრენინგი და უნდა ფლობდეს შესაბამის კვალიფიკაციის დოკუმენტს.

სტომატოლოგი ექვემდებარება იმუნიზაციას ვაქცინაციის ეროვნული კალენდრისა და ეპიდემიური აღნიშვნის შესახებ ვაქცინაციის კალენდარის შესაბამისად;

სამუშაოს შესრულებისას სტომატოლოგი ხელმძღვანელობს სამუშაოს აღწერილობებით, შრომის დაცვის ინსტრუქციებით, აკმაყოფილებს შრომის შინაგანაწესს და პირად ჰიგიენას;

მუშაობის დროს სტომატოლოგი შეიძლება დაზარალდეს ისეთი რისკ-ფაქტორებით, როგორიცაა ინფექცია, ავადმყოფ პაციენტთან კონტაქტით (სისხლი, ნერწყვი, და ა.შ.), ჭრილობებისა და საჭრელი ხელსაწყოების გამოყენებისას, მედიკამენტების ზემოქმედება და სადეზინფექციო საშუალებების გამოყენება. ელექტრული დენი, ელექტრული აღჭურვილობის მუშაობისას, შემავსებელი მასალის ნაწილაკები, კბილის ნაწილაკები თვალში მოხვედრისას;

○ სტომატოლოგს უნდა მიეწოდოს სანიტარული და ჰიგიენური, სპეციალური ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი;

სამედიცინო ავეჯის, კარებისა და ფანჯრების ფიტინგების გარე და შიგა ზედაპირი უნდა იყოს გლუვი და დამზადდეს სარეცხი საშუალებებისა და სადეზინფექციო მასალებისადმი გამძლეობით;

○ კაბინეტს უნდა ჰქონდეს ბუნებრივი და ხელოვნური განათება;

○ პერსონალის ხელების დასაბანი და სამკურნალო ოთახში დამუშავების ხელსაწყოების ცალკეული ან ორ განყოფილებიანი ნიჟარები;

დაწესებულების ადმინისტრაცია ვალდებულია უზრუნველყოს სტომატოლოგი საკმარისი რაოდენობით, სარეცხი და დეზინფექციის ეფექტური საშუალებებით, აგრეთვე სახის კანის მოვლის საშუალებები (კრემები, ლოსიონები, ბალზამები და ა.შ.);

სტომატოლოგიურ ოფისში უნდა იყოს დამონტაჟებული და მოწყობილობა ჰაერის გაწმენდისათვის.

სტომატოლოგის ოფისში ჰაერის დეზინფექციას ახორციელებენ ბაქტერიციდული დასხივებით. ამ დადგენილი პროცედურის შესაბამისად. უფლებამოსილი სხვა მოწყობილობები;

სტომატოლოგიური ოფისის შესახებ მოცემულია სადეზინფექციო საშუალებების კომპლექტი;

ავადმყოფის, ტრამვის, სამსახურეობრივი მდგომარეობის ან საგანგებო სიტუაციების დროს შემთხვევის შესახებ, სტომატოლოგმა არ უნდა დაიწყოს მუშაობა და ამის შესახებ აცნობოს უშუალო ხელმძღვანელს;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ინსტრუქციების შესრულების პასუხისმგებლობა სტომატოლოგს ეკისრება.

სტომატოლოგიური კლინიკებისა და კაბინეტების დალაგება- დასუფთავება შრომის უსაფრთხოების დაცვის მოთხოვნების მიხედვით

მიზანი:

პროცედურა განსაზღვრავს დალაგება-დასუფთავების რეჟიმს, პასუხისმგებლობებს და შეფასებას ამ პროცესში ჩართული პირებისათვის. ამ მოთხოვნების შესრულების შედეგად მიიღწევა:

პაციენტებსა და მედპერსონალში ოზოკომიური ინფექციების გავრცელების პრევენცია;

დაწესებულებაში ჰიგიენის უმაღლესი სტანდარტის უზრუნველყოფა კარგი ესთეტიკური გარემოს შესაქმნელად.

პასუხისმგებლობები:

დაწესებულებაში სანიტარულ-ეპიდემიოლოგიურ რეჟიმზე პასუხისმგებელია სტომატოლოგიური კაბინეტის უფროსი, სტომატოლოგიური კაბინეტის ექთანი.

სამედიცინო მოწყობილობების და დანადგარების ზედაპირების დასუფთავებასა და დეზინფიცირებაზე პასუხისმგებელია სპეციალურად ამ მიზნისათვის გამოყოფილი პირი.

ზოგადი დებულებები

1. გარემო ობიექტის ზედაპირები, რომლებიც პაციენტის მოვლის დროს კონტაქტში შედიან ორგანიზმის სითხეებთან, შესაძლოა გახდეს ჯვარდინი ინფექციის წყარო.
2. გარემო ობიექტების ზედაპირებს მიეკუთვნება: ზედაპირები, რომლებიც ჩვეულებრივ საჭიროებენ დასუფთავებას (იატაკები, კედლები, მაგიდები დასხვა); და სამედიცინო მოწყობილობების ზედაპირები (სამედიცინო აპარატურის , ავეჯის ზედაპირები და ა.შ.).
3. ინფექციის რისკის შესამცირებლად საჭიროა ზედაპირების ვიზუალურად სუფთა მდგომარეობაში ყოფნა: დასასუფთავებლად წყლისა და დეტერგენტის ან დაბალი დონის დეზინფექტანტის გამოყენება.
4. ზედაპირების უმეტესობა შეიძლება გასუფთავდეს მხოლოდ წყლით და საპნით ან დეტერგენტით/დეზინფექტანტით (ზედაპირის ტიპისა და კონტამინაციის ხარისხის მიხედვით).

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

5. გაწმენდის სიხშირე და მეთოდები დამოკიდებულია სათავსოს ტიპზე, გასაწმენდი ზედაპირის სახეობაზე, ჭუჭყის ტიპზე და რაოდენობაზეც).
6. ჩვეულებრივი გაწმენდის დროს მიკროორგანიზმების და ჭუჭყის ფიზიკური მოცილება უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე ნებისმიერი ანტიმიკრობული ეფექტის მქონე ხსნარის დამუშავება. დალაგების ჯერადობა

1. დასუფთავების ჯერადობა მედდის მონაწილეობით.
2. იატაკის და სხვა ზედაპირების დასუფთავება წარმოებს დღეში ორჯერ სველი წესით, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში უფრო ხშირად.
3. ფანჯრები იწმინდება ორ კვირაში ერთხელ და საჭიროების შემთხვევაში უფრო ხშირად. კაბინეტი გენერალური დასუფთავება ხდება წინასწარ შეთანხმებული გრაფიკის მიხედვით.
4. დანადგარების და სამედიცინო მოხმარების ავეჯისა და ინვენტარის ზედაპირების დეზინფექტანტით დასუფთავება წარმოებს დანადგარების მწარმოების მიერ რეკომენდირებული სადეზინფექციო ხსნარის გამოყენებით.
5. სამედიცინო მოხმარების ავეჯისა და ინვენტარის ზედაპირების დამუშავება ტარდება დეზინფექტანტის განსაზღვრული პერიოდულობით და საჭიროების მიხედვით.
6. ზედაპირის დასუფთავება/დეზინფექცია ტარდება კონკრეტული სამუშაო დღის დასრულებისთანავე. ხოლო, დაბალი დონის დეზინფექცია კი დეზინფექციის გეგმის შესაბამისად. (დასუფთავების მონაცემების შეტანა ხდება სპეციალურ ცხრილში).
7. ნებისმიერი დანიშნულების ერთეულში ფუნქციონირებადი საპირფარეშოების და სველი წერტილების დასუფთავება ტარდება მიმაგრებული დამლაგებლის ან სანიტრის მიერ. დალაგება ხდება 1 საათში ერთხელ და დაბინძურების შესაბამისად.

პირადი დაცვის საშუალებანი

- დასუფთავების წინ შემსრულებელი იცვამს ღონისძიებისათვის განკუთვნილ სპეციალურ ტანსაცმელს-ხალათი, სპეც ფეხსაცმელი, ხელთათმანი, წინსაფარი, ჩაჩი.

სარეცხი და სადეზინფექციო საშუალებების გამოყენება

1. სარეცხი და სადეზინფექციო საშუალებები გამოიყენება თანმხლები ინსტრუქციების მკაცრი დაცვით.
2. ეს საშუალებები ინახება მათთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში, დამამზადებლის მიერ მოწოდებულ ტარაში.
3. ხსნარი მზადდება ყოველდღიურად, იცვლება შესამჩნევი დაბინძურების შესაბამისად.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

4. სამედიცინო დაწესებულების თანამშრომელი ზედაპირების დამუშავების დროს იყენებს პირადი დაცვის საშუალებებს:

დასალაგებელი ინვენტარი

1. დასალაგებელი ინვენტარის გამიჯვნა ხდება მარკირებით. დაუშვებელია სათავსების დალაგების მიზნით ინვენტარის არევა.
2. დასალაგებელი ინვენტარი მოხმარების შემდეგ ირეცხება და მუშავდება დეზინფექტანტში – შესაბამისი კონცენტრაციის და ექსპოზიციით. ინვენტარის დეზინფექცია ხდება ინდივიდუალურ ჭურჭელში. სადეზინფექციო ხსნარების დამზადება ხდება მკაცრად მომწოდებლის მიერ – მოწოდებული ინსტრუქციით.

ზედაპირების დეზინფექციით მიმდინარე დამუშავების პროცედურა მიზანი:

ჯვარედინი კონტამინაციის რისკის შემცირება

შემსრულებელი:

პროცედურას ასრულებს კაბინეტში სპეციალურად ამ მიზნისათვის დანიშნული პირი.

უსაფრთხოება:

დასუფთავების პროცესის შესრულებამდე თანამშრომელს უნდა ჩაუტარდეს სწავლება დალაგება-დასუფთავების წესების შესახებ, აგრეთვე უნდა გაეცნოს უსაფრთხოების წესებს და სადეზინფექციო ხსნარების ინსტრუქციებს, რომელიც შემუშავებულია და მიწოდებულია ეპიდემიოლოგიის მიერ. სასურველის სადეზინფექციო ხსნარების დამზადების წესები გაკრული იყოს ადვილად შესამჩნევ ადგილებში.

საჭირო აღჭურვილობა:

1. ზედაპირების საწმენდი ერთჯერადი ან მრავალჯერადი ჩვარი
2. დეზინფექტანტი
3. დეზინფექტანტის კონტეინერი
4. ერთჯერადი ხელთათმანი
5. ნიღაბი
6. ტენმდეგი ფეხსაცმელი
7. ტენმდეგი წინსაფარი
8. სათვალე.

მოქმედებათა თანმიმდევრობა:

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- დაიბანეთ ხელი და ჩაიცვით ხელთათმანი:

დამზადეთ ზედაპირის დასამუშავებელი დეზინფექტანტის სამუშაო ხსნარი სპეციალურად ამისათვის გამოყოფილ კონტეინერში. მკაცრად დაიცავით მომწოდებლის ინსტრუქცია ხსნარის კონცენტრაციასთან და ექსპოზიციის დროსთან მიმართებაში.

- კონტეინერი უნდა იყოს მარკირებული: სადეზინფექციო ხსნარის დასახელება და პროცენტი.
- ზედაპირების მექანიკური გაწმენდის შემდეგ ხსნარში დასველებული ტილოთი გაწმინდეთ ზედაპირები ისე, რომ მთლიანად მოიცვას (40-50 მლ სამუშაო ხსნარი 1 კვ მეტრზე).
- დააყოვნეთ ხსნარი ზედაპირზე ინსტრუქციით განსაზღვრული ექსპოზიციის დროის შესაბამისად.
- ზედაპირების დამუშავების შემდეგ ერთჯერად ინვენტარს ვათავსებთ 'ბ' კლასის ნარჩენებისათვის განკუთვნილ კონტეინერში, მრავალჯერადს ვამუშავებთ, ვადეზინფიცირებთ, ვაშრობთ და ვინახავთ მშრალ მდგომარეობაში შემდეგი მომხმარებლისათვის.
- მოიძვრეთ ერთჯერადი ხელთათმანები და მოათავსეთ 'ბ' კლასის ნარჩენების კონტეინერში.
- დაიმუშავეთ ხელები.
- ზედაპირების დასუფთავება ყოველ დღიურად, გარკვეულ საათებში, აუცილებელია ჩატარდეს გამრეცხი ხსნარით დასუფთავების შემდეგ – სასურველია დილით.
- დასუფთავების პროცედურა აღირიცხება ყოველდღიურად.
- სადეზინფექციო ხსნარის შეშხებების შემდეგ იხილეთ სპეც პროტოკოლი.
- ხელების დამუშავება: იხ. პროტოკოლი - 'ხელების ჰიგიენა'.

მრავალჯერადი გამოყენების დაცვის საშუალებების დამუშავება

- გაიხადეთ მრავალჯერადი მოხმარების დაცვის ინდივიდუალური საშუალებები.
- ჩაიცვით მეორე წყვილი ან ახალი ერთჯერადი ხელთათმანები.
- გარეცხეთ ახალი სარეცხი ხსნარის გამოყენებით ტენმედები წინსაფარი და შემდეგ ნახმარი ხელთათმანი და სათვალე (სარეცხი ხსნარის დამზადების წესი – 1 ლიტრ წყალს დამატებული 5 გრ სარეცხი ხსნარი. მივიღებთ 0.5%-იან სარეცხ ხსნარს)
- ხელთათმანი გარეცხვის შემდეგ მოწმდება დაზიანების არსებობაზე: გაავსეთ ხელთათმანი წყლით და მოუჭირეთ ხელი, დაზიანების არსებობისას წყალი გადმოდინდება დაზიანებული ადგილიდან. ასეთი ხელთათმანის ხმარება არ შეიძლება.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- მოათავსეთ პირადი დაცვის საშუალებები შესაბამისი კონცენტრაციის სადეზინფექციო ხსნარში, ექსპოზიციის დროის გათვალისწინებით. სადეზინფექციო ხსნარების მომზადებისას უნდა იქნეს გათვალისწინებული მომწოდებლის რეკომენდაციები).
- გააშრეთ დამუშავებული პირადი დაცვის საშუალებანი. ხელთათმანის გაშრობა მოახდინეთ ორივე მხრიდან.
- ხელთათმანის მეორეჯერ გამოყენების წინ სასურველია ტალკის ხმარება. გარეცხეთ რეზინის მაღალყელიანი ფეხსაცმლის ზედაპირი წყლის ჭავლით ჩაცმულ მდგომარეობაში.
- გამოყენებული ერთჯერადი დაცვის საშუალებები (ხელთათმანი, ნილაბი, სათვალე, ჩაჩი, ხალათი) მოათავსეთ ნარჩენები კონტეინერში.
- დაიბანეთ ხელი კლინიკაში არსებული წესით.
- გამშრალი მრავალჯერადი პირადი მოხმარების საშუალებები შეინახეთ მისთვის განკუთვნილ სუფთა ადგილას.

მიმდინარე დასუფთავების ოპერირების წესი

1. მიმდინარე დასუფთავება ტარდება დადგენილი სქემის მიხედვით.
2. მიმდინარე დასუფთავების ჩატარებაზე პასუხისმგებელია პოსტის სანიტარი, ექთნის თანაშემწე და ექთანი.
3. დალაგების დროს გამოიყენება ინდივიდუალური დამცავი საშუალებები: ხელთათმანები, ნილაბი, წყალგაუმტარი წინსაფარი, სათვალე/დამცავი ფარი.
4. ზედაპირები ვიზუალურად უნდა იყოს სუფთა მდგომარეობაში, რაც მიიღწევა წყლითა და დეტერგენტის ან დაბალი დონის დეზინფექტანტის გამოყენებით (მაგ. 0.5%-იანი მიკრობაკის წყალხსნარი).
5. შეხებაში ხშირად მყოფი ზედაპირების დასუფთავება – დეზინფექცია წარმოებს ხშირად (კარის სახელოურები და სხვა), იმ ზედაპირების დასუფთავება, რომელსაც არ ეხებიან, წარმოებს უფრო იშვიათად, მაგრამ რეგულარულად.
6. დასუფთავება უნდა წარმოებდეს ნაკლებად დაბინძურებული უბნიდან მეტად დაბინძურებული უბნის მიმართულებით.
7. კედლები, იატაკისა და ფარდები/ჯალუზების დასუფთავება ხდება საჭიროების მიხედვით, აგრეთვე ესთეტიკურ მოთხოვნათა გათვალისწინებით.
8. საწმენდი ხსნარი უნდა მომზადდეს ყოველდღიურად, დაბინძურების შემთხვევაში ხსნარი უნდა გამოიცვალოს.
9. მტერისა და მიკროორგანიზმების გავრცელების შემცირების მიზნით კედლების, იატაკებისა და ზედაპირების დამუშავებას ვახდენთ სველი წესით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

10. სადეზინფექციო ხსნარით კედლები იწმინდება 2 მეტრის სიმაღლეზე იატაკიდან, აგრეთვე იწმინდება კარები, კარების სახელოები, ავეჯი, იატაკი და სტომატოლოგიური დანადგარები.
11. ნიჟარები და ტუალეტი სუფთავდება სველი წესის დეზინფექციის გამოყენებით 2-ჯერ დღეში, ასევე ყოველი დაბინძურების შემდეგ საჭიროების მიხედვით.
12. დასუფთავების/ დეზინფექციის ჩატარების შემდეგ დასასუფთავებელ ინვენტარს ვამუშავებთ სადეზინფექციო ხსნარში, ვრეცხავთ და ვინახავთ მშრალ მდგომარეობაში.
13. დასუფთავების ჩატარების შესახებ ჩანაწერი კეთდება სპეციალურ ფორმაში.
სადეზინფექციოდ გამოიყენება მიკრობაკის 0.5%-იანი ხსნარი, დაყოვნება 30წთ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების დაცვის მოთხოვნები სტომატოლოგიური დაწესებულებების მედპერსონალის მიერ ხელის მკურნალობისა და მოვლის, პირადი ჰიგიენის დაცვის თაობაზე

- 1.1. ხელის მკურნალობის წესები
 - 1.2. კანის ანტისეპტიკების, სარეცხი საშუალებების და ხელის კანის მოვლის საშუალებების არჩევისას უნდა გაითვალისწინოთ მათი კანის ტოლერანტობა, სუნამოების არსებობა და ა.შ.
 - 1.3. ხელის ჰიგიენური მკურნალობა
 - 1.4. ხელის ჰიგიენური დამუშავება ხდება ორი გზით.
 - ხელის დაბანა საპნით და წყლით (ჰიგიენური ხელის დაბანა) დამაბინძურებლების მოსაშორებლად და მიკროორგანიზმების რაოდენობის შესამცირებლად;
 - ხელის მკურნალობა კანის ანტისეპტიკით (ხელის ჰიგიენა) მიკროორგანიზმების რაოდენობის უსაფრთხო დონეზე შემცირების მიზნით.
 - ხელის მკურნალობის მეთოდის არჩევანი დამოკიდებულია დაბინძურების ხარისხზე და ბუნებაზე.
 - 1.5. ხელის დაბანისათვის თხევადი საპონი გამოიყენება დისპენსერით (დისპენსერით) ან მაგნიტურ ან სხვა საპნის კერძებში მოთავსებული მყარი (კვადრატში), რომლის დიზაინი არ იძლევა საშუალებას, რომ საპონი სველი იყოს.
- ხელები გაისუფთავეთ ინდივიდუალური პირსახოცით (ხელსახოცით) ერთჯერადი გამოყენებისათვის
- 1.6. ხელის დეზინფექციისათვის გამოიყენება სპირტის შემცველი და სხვა დამტკიცებული ანტისეპტიკები.
 - 1.7. ხელის ჰიგიენური მკურნალობა ანტისეპტიკით უნდა ჩატარდეს შემდეგ შემთხვევაში:
 - პაციენტის უშუალო კონტაქტამდე;
 - პაციენტის ხელუხებელ კანთან კონტაქტის შემდეგ (მაგალითად, პულსის ან არტერიული წნევის გაზომვისას და ა.შ.);
 - სხეულის საიდუმლოებასთან ან ექსკრეციასთან კონტაქტის შემდეგ, ლორწოვანი გარსები, გარსები;
 - მიკროორგანიზმებით დაბინძურებული სხეულის ნაწილებთან კონტაქტის შემდეგ პაციენტის მოვლაზე სხვადასხვა მანიპულაციების განხორციელებისას;
 - პაციენტთან უშუალო სიახლოვეს მდებარე სამედიცინო აღჭურვილობისა და სხვა საგნების სამედიცინო კონტაქტის შემდეგ;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- ჩირქოვანი ანთებითი პროცესების მქონე პაციენტების მკურნალობის შემდეგ (პაროდონტიტი, განგრენული პულპიტი), პაროდონტის ჯიბეების განკურნება, პაროდონტის აბსცესების გახსნა, დაბინძურებულ ზედაპირებსა და მოწყობილობებთან ყოველი კონტაქტის შემდეგ;
- ხელთათმანების გაძრობის შემდეგ ხელები შეუშვირეთ წყლის ქვეშ.
- 1.8. ხელების ჰიგიენური მკურნალობა ანტისეპტიკით (წინასწარი დაბანის გარეშე) ხორციელდება ხელების კანზე ინსტრუქციით რეკომენდირებული ოდენობით, განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა თითების დამუშავებას, ფრჩხილების გარშემო კანზე, თითებს შორის. ხელების ეფექტური დეზინფექციისათვის აუცილებელი პირობაა მათი დაცვა, რეკომენდირებული დამუშავების დროს.
- 1.9. დისპენსერის გამოყენებისას, ანტისეპტიკური (ან საპონი) ახალი ნაწილი დაასხით დისპენსერში მას შემდეგ, რაც მისი დეზინფექცია ხდება, გარეცხილია წყლით და აშრობ.
- 1.10. დისპენსერების არარსებობისას ან მათი გამოყენების შესაძლებლობის შემთხვევაში, ანტისეპტიკები (ლარის ჩათვლით) გამოიყენება ინდივიდუალურ შეფუთვაში (მცირე ზომის ბოთლები) რომელთა განკარგვა ხდება მას შემდეგ, რაც გამოიყენებენ.
- 1.11. თუ ხელები სისხლით, ნერწყვით და სხეულის სხვა სითხეებით არის დაბინძურებული, თქვენ უნდა
 - მოიცილოთ დაბინძურება ტუჩის ან ქსოვილით, რომელიც დამატენიანებელია ანტისეპტიკით;
 - ორჯერ მკურნალობა ხელებს ანტისეპტიკით;
 - ხელები საპნით და წყლით დაიბანე ერთჯერადი პირსახოცით ხელები ზედმიწევნით კარგად უნდა შეიმშრალეთ.
- 1.12. ხელთათმანები არ უნდა იყოს ნახმარი პაციენტის ნებისმიერ მანიპულირებამდე.
 - ხელთათმანების გაძრობის შემდეგ განახორციელეთ ხელების ჰიგიენური დამუშავება;
 - ხელთათმანი შეცვლა უნდა გაკეთდეს თითოეული პაციენტის მკურნალობის შემდეგ. აკრძალულია ნახმარი ხელთათმანების გამოყენება

2 პროფესიული ჯანმრთელობისა და პირადი ჰიგიენის წესები

- 2.1. სტომატოლოგიური სამედიცინო ორგანიზაციის ადმინისტრაციამ უნდა უზრუნველყოს სამედიცინო პერსონალის უსაფრთხო სამუშაო გარემო. სამსახურში მიღების და პერსონალის პერიოდული სამედიცინო გამოკვლევების ჩატარება ხდება სამედიცინო ორგანიზაციის საფუძველზე, რომელსაც აქვს უფლებამოსილი დადგენილი წესით ჩაატაროს ასეთი გამოკვლევები. სტომატოლოგიური სამედიცინო ორგანიზაციების პერსონალი ექვემდებარება იმუნიზაციას ვაქცინაციის ეროვნული კალენდარისა და ეპიდემიოლოგიური აღნიშვნების შესახებ ვაქცინაციის კალენდრის შესაბამისად.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 2.2. სამედიცინო პერსონალს უნდა მიეწოდოს ჩანაცვლებითი ტანსაცმლის ნაკრები: აბაჯანები ან სამედიცინო კოსტიუმები, ქუდები, ნიღბები, ჩანაცვლები ფეხსაცმელი. მოსახსნელი ტანსაცმელი ინახავს პირადი ნივთებისაგან დამოუკიდებლად, ინდივიდუალური ორსართულიანი საკეტებით, მისაღები ოთახების გარეთ (საგარდერობო, პერსონალის ოთახი, ადმინისტრაციული ოთახი, კედლის კაბინეტი და ა.შ). პერსონალის გარე ტანსაცმელი ინახება გარდერობში ან კაბინეტში წარმოების ობიექტების გარეთ.
- 2.3. სანიტარული ტანსაცმლის (სამოსის, საცვლების, ქუდების) შეცვლა ხორციელდება ყოველდღიურად, ოფისის პროფილის მიუხედავად, სისხლის დაბინძურებით – დაუყონებლივ. ნაკრების რაოდენობა უნდა იყოს მინიმუმ 3 თითოეული თანამშრომლისათვის.
- 2.4. პარენტერალური ინექციების გავრცელების თავიდან ასაცილებლად, აუცილებელია შეიქმნას პერსონალის ეპიდემიოლოგიური სიფხიზლე პაციენტის მიმართ, როგორც სისხლის კონტაქტის ინფექციების პოტენციური წყარო.
- სამედიცინო პროცედურების ჩატარებისას პერსონალმა მკაცრად უნდა დაიცვას პირადი დაცვის ზომები:
- სამედიცინო სამკურნალო კოსტიუმებში (ლუქსი), ქუდები, სათვალეები (ფარები), ნიღბები, ჩანაცვლები ფეხსაცმელი, ხელთათმანები;
 - თუ ხელებზე არსებობს მიკროტრავმები, ნაკაწრები, აბრაზიები, წებოვანი თაბაშირის საშუალებით წებო წაისვით დაზიანებულ ადგილებს;
 - დაიცავით ხელის მკურნალობის დაცვის წესები (იხ. ნახაზები 1.1; 2.1)
- 2.5. პაციენტის მკურნალობის დროს, სტომატოლოგს არ შეუძლია შეინახოს ჩანაწერები, შეეხოს ტელეფონის მიმღებს და ა.შ. აკრძალულია ჭამა ან კოსმეტიკური საშუალებების გამოყენება სამუშაო ადგილზე.
- 2.6. თუS კანი დაზიანებულია (შემთხვევითი ინფექცია, დაჭრილი და ა.შ.) აუცილებელია დაუყონებლივ მკურნალობა ხელთათმანები სადეზინფექციო ხსნარებით, ამოიღეთ ისინი, დაიბანეთ ხელები საპნით, გაანადგურეთ სისხლი დაზიანებული ზედაპირიდან, მოაცილეთ კანი 70% სპირტით, შემდეგ იოდით. თუ პაციენტის ბიოლოგიური სითხე შედის ოროფარინგის ლორწოვან გარსში, დაუყონებლივ ჩამოიბანეთ პირი და ყელი 70% ეთანოლით. თუ ბიოლოგიური სითხე შედის თვალებში, ცხვირი უნდა გაირეცხოს წყლით ან კალიუმის პერმანგანატის ხსნარით 1:10000 თანაფარდობით.
- 2.7. თუ არსებობს აივ – ინფიცირებული მაღალი რისკი (ღრმა გაჭრა, დაზიანებული კანისა და ლორწოვანი გარსების დაავადებები აივ-ინფიცირებულ პაციენტებს შორის), თქვენ უნდა დაუკავშირდეთ შიდსთან დაკავშირებულ რეგიონალურ ცენტრს ქიმიოპროფილაქსიის მიზნით.

მედიის სამუშაოს აღწერა

- 1.1. ეხმარება ექიმს, როდესაც ის ასრულებს სადიაგნოსტიკო და მკურნალობის მანიპულაციებს და მცირე ოპერაციებს.
- 1.2. აწვდის სტომატოლოგიურ სამუშაო ადგილს პაციენტის მისაღებად.
- 1.3. მუშაობის დაწყებამდე ამოწმებს ბურღს და სხვა ელექტრო მოწყობილობებს.
- 1.4. იგი აწვდის პაციენტს სხვადასხვა სახის კვლევების, პროცედურების, ოპერაციების და ამბულატორიული ექიმის დანიშნულების შესაბამისად.
- 1.5. ეხმარება სტომატოლოგს პაციენტის მიღების დროს სრულყოფილი მასალის მომზადებაში.
- 1.6. უზრუნველყოფს სამედიცინო დანიშვნებს.
- 1.7. ახორციელებს მედიკამენტების აღრიცხვას, შენახვას და გამოყენებას.
- 1.8. ინახავს პაციენტის პირად ჩანაწერებს, ინფორმაციულ მონაცემთა ბაზაში.
- 1.9. ხელმძღვანელობს სამედიცინო ჩანაწერებს.
- 1.10. ახორციელებს სანიტარულ-ჰიგიენური რეჟიმის, ასეპტიკური ანტისეპტიკური წესების დაცვას.
- 1.11. სხვა სამუშაო პასუხისმგებლობები, რომელიც გათვალისწინებულია საქართველოს ორგანული კანონის შრომის უსაფრთხოების ზოგადი დებულების შესაბამისად.

2. უფლებები

სტომატოლოგიური კაბინეტის მედდას უფლება აქვს:

- 2.1. ისარგებლოს კანონით გათვალისწინებული ყველა სოციალური გარანტიით;
- 2.2. უფროს მენეჯმენტს წარუდგინოს წინადადებები მუშაობის გასაუმჯობესებლად.
- 2.3. კაბინეტის ხელმძღვანელობას მოსთხოვოს დაეხმარონ თავისი პროფესიული მოვალეობების შესრულებასა და უფლებების განხორციელებაში.
- 2.4. მიიღოს ინფორმაცია და დოკუმენტები, რომლებიც აუცილებელია მოვალეობის შესრულებისათვის.
- 2.5. აიმაღლოს თავისი პროფესიული კვალიფიკაცია.

სტომატოლოგიური კაბინეტის მედდის მოვალეობები:

- 2.6. აწვდის სამუშაო ადგილებს სტომატოლოგის მიერ პაციენტის მიღებამდე, აკონტროლებს სამედიცინო ინსტრუმენტებს მიღებამდე, აკონტროლებს სამედიცინო ინსტრუმენტების საჭირო რაოდენობის

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

(ბურუსი, არხის შემავსებლების და სხვა) მედიკამენტები, მარაგი და დოკუმენტაცია. ამოწმებს საბურღი და სხვა მოწყობილობების მუშაობას.

- 2.7. უზრუნველყოფს ინფექციური უსაფრთხოების დაცვას (სანიტარულ-ჰიგიენური და ეპიდემიის საწინააღმდეგო რეჟიმის წესებს, ასპსს, შენახვის, დამუშავების, სტერილიზაციისა და სამედიცინო აპარატების გამოყენების წესებს).
- 2.8. ალაგებს სტომატოლოგის სამედიცინო სტერილურ მაგიდაზე გასტერილიზებულ ინსტრუმენტებს.
- 2.9. დროულად და ეფექტურად ასრულებს ექიმის მიერ დადგენილი პროფილაქტიკურ და დიაგნოსტიკურ პროცედურებს.
- 2.10. ეხმარება სამედიცინო დიაგნოსტიკური პროცედურებისა და მცირე ოპერაციების ჩატარებისას.

მოთხოვნები მუშაობის დაწყებამდე

ატარეთ სანიტარული ტანსაცმელი;

მოიძვრეთ სამკაულები (ბეჭედი, რგოლები) ხელებიდან, ფრჩხილები უნდა დაიჭრას მოკლედ; არ არის ნებადართული ხელოვნური ფრჩხილების გაკეთება;

თუ არსებობს ხელების მიკროტრავმები, ნაკაწრები, აბრაზიები, წებოვანი თაბაშირის საშუალებით წებო წაისვით დაზინებულ ადგილებზე;

მკურნალობთ ხელებს კანის ანტისეპტიკით ან დაიბანეთ საპნით და წყლით. დაბანის შემდეგ, ხელები გაიმშრალეთ ინდივიდუალური პირსახოცით ან ერთჯერადი პირსახოცით;

ატარეთ ხელთათმანები (ხელთათმანები არ უნდა იყოს ნახმარი პაციენტის რაიმე მანიპულაციამდე);

ექიმის სტომატოლოგიურ მაგიდაზე დადეთ სტერილურ უჯრებზე ან სტერილურ ხელსახოცზე, კონკრეტული პაციენტის მკურნალობის დანიშვნაზე.

სტომატოლოგიური ჩარევის წინ, შეაგროვეთ და აღნიშნეთ სამედიცინო ჩანაწერები, ანამნეზის შესახებ, ზოგადი დაავადებების, ჰემოფილია, ქრონიკული ინფექციების, ფართო ქირურგიული ჩარევის, სისხლის გადასხმის ანამნეზის შესახებ, რაც მიუთითებს პაციენტის ინფექციის შესაძლებლობების შესახებ და ა.შ. სიფრთხილის ზომები უნდა იქნას დაცული და ინფექციის თავიდან ასაცილებლად, ყველა პაციენტი განიხილეთ, როგორც სისხლის კონტაქტის ინფექციის პოტენციური წყარო;

დაიწყეთ მუშაობა მხოლოდ არსებული ზოგადი მიწოდებით და გამონაბოლქვი და ადგილობრივი გამონაბოლქვი.

1. შრომის უსაფრთხოების დაცვის მოთხოვნები მუშაობის დროს.

უნივერსალური სტომატოლოგიური დანადგარებისა და სხვა ტექნიკური საშუალებების გამოყენების დროს მკაცრად დაიცავით ელექტრო მოწყობილობების მუშაობის და უსაფრთხოების ინსტრუქციები.

სამედიცინო აღჭურვილობის მუშაობისას არ გამოიყენოთ გაფართოებული სადენები ელექტრული დანადგარებისა და მოწყობილობების ელექტრო ქსელში დასაკმაყოფილებლად;

შეაჩეროს ელექტრო მოწყობილობების მოქმედება სამსახურში რაიმე სახის გაუმართაობის შემთხვევაში და ამის შესახებ აცნობეთ თქვენს უშუალო ხელმძღვანელს;

იჯდეს სამუშაო ადგილზე არა უმეტეს 60% სამუშაო დროის განმავლობაში, დანარჩენი დრო – ოფისში დგომა და გადაადგილება;

სპეციალური სათვალე, მხედველობის ორგანოების დასაცავად;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

მცირე განათების პირობებში (ფანჯრის „ახლობლად ან ადგილობრივი განათების მოწყობილობებთან) მცირე სამუშაო ნაწილების (ბურუსების, პულპასტერების და სხვა) გამოყენებით.

პაციენტის მკურნალობის დროს მოერიდეთ კონტაქტებს, რომლებიც ხელს უწყობს ობიექტების დაბინძურებას და ინფექციის გავრცელებას (თქვენ არ შეგიძლიათ ჩანაწერების შენარჩუნება, ტელეფონზე შეხება, კოსმეტიკური საშუალებების გამოყენება, ჭამა და ა.შ.);

იმის შესახებ, რომ არ დაუშვას ნარკოტიკების ალერგენები – ანტიბიოტიკები, ნოვოკაინი, პოლიმერები და ა.შ.;

შეცვალეთ ხელთათმანები ყოველი პაციენტის შემდეგ. მოერიდეთ ხელთათმანების გამოყენებას;

კარიესული შრეების დამუშავებისა და მაღალსიჩქარიანი ბორმანქანით და ტურბინებით კბილების დამუშავების დრო, რეკომენდირებულია სხვადასხვა ვერბალური წარმონაქმნებიდან ექიმისა და მისი თანაშემწის სასუნთქი ორგანოების დაცვა ორფეხიანი მასკით, რომელიც დამზადებულია სტერილური ბინტიდან და იცვლება ყოველ 4 საათში. მასკის სტერილიზაციისათვის საჭიროა ჩადოთ ადუღებულ წყალში 15 წუთის განმავლობაში ადუღოთ.

პაციენტის ბიოლოგიურ სითხეებთან სხვადასხვა ზედაპირზე კონტაქტის დროს, ისინი დაუყონებლივ უნდა იქნეს დეზინფიცირებული სადენზიფექციო ხსნარით დატენიანებული ხელის ორჯერ დაჭერით.

ჩააწყვეთ სამედიცინო ინსტრუმენტები კონტეინერში სადენზიფექციო ხსნარით მანიპულირების დასრულებისთანავე ან პროცედურის დასრულებისთანავე;

სამედიცინო ნარჩენების დეზინფექცია და ამ მიზნებისთვის განკუთვნილი პაკეტები და კონტეინერში შეგროვება, სამედიცინო ორგანიზაციის მიერ დამტკიცებული დებულების მიხედვით შეგროვების, შენახვისათვის. იქონიეთ სუფთა სამუშაო ადგილი, სამედიცინო აპარატურისა და სხვა მოწყობილობებისათვის.

მხოლოდ ამ მიზნებისათვის სპეციალურად რეგულირებულ შესვენებებში ჭამის, პირადი ჰიგიენის წესების დაცვა.

მოთხოვნები შრომის დასასრულს.

დაიბანეთ ხელები ხელთათმანების გარეშე წყლით და საპნით გაწმენდის გარეშე, ამოიღეთ ხელთათმანები;

ხელების დეზინფექცია ხელთათმანების გაძრობისთანავე;

გათიშეთ ელექტრული ინსტალაცია ინსტრუქციის შესაბამისად;

სამუშაო დღის ბოლოს, რომლის დროსაც მოხდა ხელების კონტაქტი ქლორის პრეპარატებთან, კანზე მკურნალობა უნდა მოხდეს ზანბის ტამპონით დატენიანებული 1% ნატრიუმის ჰიპოქლორიტის ხსნარით, ნარჩენი ქლორის გასანიტრალებლად;

საკონტროლო კაბინეტის გაწმენდა, რომელიც უნდა ჩატარდეს სველი გზით, მინიმუმ 2-ჯერ დღეში სადეზინფექციო საშუალებების გამოყენებით;

დასხივება ბაქტერიოციდული ნათურებით ოთახის სველი გაწმენდის შემდეგ;

გააღეთ ფანჯარა ან სარკმელი, რომ მოახდინოთ ოთახის ვენტილაცია.

სამედიცინო ნარჩენების შესახებ, სამედიცინო ნარჩენების მართვის წესების შესაბამისად, სტომატოლოგიურ ოფისში გამოიყოფა პასუხისმგებელი პირი, რომელიც პასუხისმგებელია ნარჩენების შეგროვებაზე და დროებით საცავში განთავსებაზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები მიკროკლიმატის, გათბობის, ვენტილაციისათვის სტომატოლოგიურ დაწესებულებაში

- 1.1. გათბობის, ვენტილაციისა და კონდიციონერების სისტემები უნდა შეესაბამებოდეს საცხოვრებელი და საზოგადოებრივი შენობების დიზაინის და მშენებლობის სტრატეგიებს და უზრუნველყოფს მიკროკლიმატის და საჭირო გარემოს ოპტიმალური პარამეტრები, მათ შორის მიკრობიოლოგიური პარამეტრების ჩათვლით.
- 1.2. გათბობის მოწყობილობების ზედაპირი უნდა იყოს გლუვი, რაც საშუალებას იძლევა ადვილად გაწმინდოს და აღმოფხვრას მიკროორგანიზმების და მტერის დაგროვება.
- 1.3. ოპერატიულ ოთახებში, ოპერატიულ, საანესთეზიო, პოსტოპერაციულ უნდა გამოიყენოთ გათბობის მოწყობილობები გლუვი ზედაპირით, გამძლეობითა და სარეცხი საშუალებების ყოველდღიური ეფექტურობისათვის.
- 1.4. მუდმივ სამუშაო ადგილებზე, სადაც სამედიცინო პერსონალი სამუშაო დროის 50%-ზე მეტს ან 2 საათზე მეტხანს უწყვეტი სამუშაოს ხარჯავს, მიკროკლიმატის პარამეტრები უნდა იყოს გათვალისწინებული ცხრილი 1-ის შესაბამისად.
- 1.5. მუშაკთა დროებითი ყოფნის ადგილებზე (სტომატოლოგიური ლაბორატორიის სპეციალური ოთახები) მიკროკლიმატის პარამეტრები მოცემულია ცხრილი 2.
- 1.6. სავენტილაციო სისტემების დიზაინმა და ექსლუატაციამ უნდა გამოიწვიოს ჰაერის მასების გადინება 'ბინძური' ზონებიდან 'სუფთა' ადგილებზე.
- 1.7. სტომატოლოგიური სამედიცინო ორგანიზაციების ჰაერში მედიკამენტების და მავნე ნივთიერებების შემცველობა არ უნდა აღემატებოდეს მათთვის დადგენილ მაქსიმალურ დასაშვებ კონცენტრაციას დადგენილი წესით.

ცხრილი 1-2

- 1.8. სტომატოლოგიურ სამედიცინო ორგანიზაციებში, რომელთაც აქვთ არაუმეტეს 3 სტომატოლოგიური სკამი (გარდა საოჯახო ოთახებისა), მათ შორის, საცხოვრებელი და ადმინისტრაციული შენობების არასაცხოვრებელ სართულებში განთავსებისა, არაორგანიზებული ჰაერის გაცვლა დასაშვებია შენობის ვენტილაციის შედეგად ტრანსმისიის გახსნის ან ბუნებრივი გამონაბოლქვი ვენტილაციის გზით.
- 1.9. სტომატოლოგიურ სამედიცინო ორგანიზაციებში, რომელზეც 3-ზე მეტი სკამია, ოთახებში ჰაერის გაცვლა ხორციელდება ზოგადი გაცვლის მიწოდებისა და გამონაბოლქვი ვენტილაციის სისტემებით, ჰაერის მექანიკური ინსტრუქციით და ჰაერის გაცვლის მრავალფეროვნებით (2 შედინება და 3

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

გამონაბოლქვი). საცხოვრებელ კორპუსში განთავსებული სამედიცინო ორგანიზაციების სამკურნალო ობიექტების სავენტილაციო სისტემა უნდა იყოს განცალკევებული საცხოვრებელი კორპუსებისგან. საცხოვრებელი კორპუსებისა და შენობების სანიტარული და ეპიდემიოლოგიური მოთხოვნების შესაბამისად.

1.10. ავტონომიური ვენტილაციის სისტემები უნდა იყოს გათვალისწინებული შედეგი ოთახებისათვის: ოპერატიული ოთახები, რომლებსაც აქვთ პრეოპერაციული, სტერილიზაცია, რენტგენული ოთახები (დალკე), სტომატოლოგიური ლაბორატორიების სამრეწველო ნაგებობები და სველი წერტილები.

1.11. სტომატოლოგიური ლაბორატორიების შენობაში ადგილობრივი შეწოვისა და ზოგადი გამონაბოლქვი სავენტილაციო შეიძლება გაერთიანდეს ერთ გამონაბოლქვ სისტემაში, ლაბორატორიების შენობაში ან სავენტილაციო პალატის ოთახში. დასაშვებია სტომატოლოგიური სამედიცინო ორგანიზაციის ლაბორატორიების და სხვა ოთახების სავენტილაციო ზოგადი სისტემა, ხოლო ლაბორატორიის შენობაში სუფთა ჰაერის მიწოდება უნდა განხორციელდეს სავენტილაციო პალატისაგან გამავალი დამოუკიდებელი საჰაერო სადინრით, მასზე დამონტაჟებული გამშვები სარქველით სავენტილაციო პალატაში.

1.12. სტომატოლოგიურ ოფისებში, რომლებსაც არ აქვთ ავტონომიური სავენტილაციო სადინარები, ნებადართულია გამონაბოლქვი ჰაერის ამოღება გენერალური გაცვლის გამონაბოლქვი სავენტილაციო სისტემებიდან შენობის ექსტერიერის კედელზე, მოწყობილობების საშუალებით, რომლებიც ასუფთავებენ ჰაერს მავნე ქიმიკატებისაგან და სუნისაგან (ფოტოკატალიტიკური ფილტრები და ა.შ.).

1.13. სტომატოლოგიური ლაბორატორიების ტექნოლოგიური აღჭურვილობა, რომელიც მოიცავს ამ მოწყობილობებიდან ამოღებული ჰაერის გაწმენდის სექციებს, აგრეთვე დახურული მარყუჟის მოწყობილობებს, არ საჭიროებს დამატებით ადგილობრივ შეწოვას.

1.14. სტომატოლოგიურ ლაბორატორიებში, პროექტის ტექნოლოგიური ნაწილის მიხედვით, ადგილობრივი შეწოვა ხორციელდება სტომატოლოგიური ტექნიკოსების სამუშაო ადგილიდან, სახეხი პრავებისაგან, ღუმელის ზემოთ მდებარე სამსხვერპლოებში, კონდიციონერებში, გამათბობლებზე ზემოთ და პოლიმიზაციის სამუშაო მაგიდეზე. ატმოსფერო გაწმენდილი უნდა იყოს მოწყობილობებისა და მასალების ტექნოლოგიური მახასიათებლების შესაბამისად. ადგილობრივი შეწოვის სისტემები უნდა შეიქმნას ავტონომიური, სტომატოლოგიური სამედიცინო ორგანიზაციების ზოგადი გამონაბოლქვი ვენტილაციის სისტემებიდან.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 1.15. სტომატოლოგიური ლაბორატორიები 1 ან 2 სამუშაო ადგილისათვის, რომლებშიც ხორციელდება სამუშაო, რომელსაც თან არ ახლავს მავნე ნივთიერებების გამონაბოლქვი (მაგალითად: კერამილული მასის გამოყენება და გასროლა, შემობრუნება და სხვა სა,უშაოები) განთავსება შესაძლებელია საცხოვრებელ და საზოგადოებრივ შენობებში. ოტხში არაორგანიზებული საჭაერო გაცვლა დასაშვებია ტრანსმისიის მეშვეობით ვენტილაციით, ან ბუნებრივი გამონაბოლქვი ვენტილაციის გამოყენებით, ორჯერადი საჭაერო გაცვლით, ავტონომიური სავენტილაციო არხის მეშვეობით სახურავზე ან გარე კედელზე შესასვლელი შუქის გახსნის გარეშე.
- 1.16. ოთხებში, რომლებზეც დაწესებულია ასპტიკური პირობების მოტხოვნები, გაუთვალისწინებელია საჭაერო მილების, მილსადენების, ფიტინგების ფარული განთავსება.
- 1.17. მიუხედავად ყველა ოთახში და ოთახებში იძულებითი სავენტილაციო სისტემების არსებობისა, ოპერაციული ოთახების გარდა, უზრუნველყოფილია ტრანსმისიის ადვილად გახსნის შესაძლებლობა.
- 1.18. შენობაში, ჰაერის გარემოს მიკრობული დაბინძურების სტანდარტიზებული ინდიკატორები უნდა იყოს დაცული.
- 1.19. სავენტილაციო და კონდიციონერების სისტემების პრევენციული მოვლა ხორციელდება პასუხისმგებელი პირის მიერ ან სპეციალიზირებულ ორგანიზაციასთან შეთანხმებით.
- 1.20. სავენტილაციო სისტემაში დაზიანების აღმოფხვრა და დეფექტების აღმოფხვრა დაუყოვნებლივ უნდა განხორციელდეს.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ცხრილი #1

მიკროკლიმატის პარამეტრები შენობაში, სადაც მუდმივად იმყოფებიან

თ ა ნ ა მ შ რ მ ლ ე ბ ი

სეზონი	ტემპერატურა °C	დაახლოებითი ტენიანობა	ჰაერის მოძრაობის სიჩქარე მ/წ
ცივი და გარდამავალი პერიოდი (საშუალო დღიური ტემპერატურა ოთახების შიგნით +10°C და ქვემოთ	18-23	60-40	0.2
თბილი საშუალო დღიური ტემპერატურა ოთახების შიგნით +10°C და ზემოთ	21-25	60-40	0.2

ცხრილი #2

სეზონი	ტემპერატურა °C	დაახლოებითი ტენიანობა	ჰაერის მოძრაობის სიჩქარე მ/წ
ცივი და გარდამავალი	12-25	არაუმეტეს 75	0.2 – 0.3
თბილი	არაუმეტეს 28	არაუმეტეს 65	0.2 – 0.5

საგანგებო სიტუაციების დაცვის მოთხოვნები

ო პირველი დახმარება გამაღიზიანებელ ნივთიერებებთან კონტაქტის შემთხვევაში:

ა) კანზე – დაუყოვნებლივ საფუძვლიანად დაიბანეთ დაზიანებული მხარე სუფთა წყლითა და საპნით;

ბ) სასუნთქი გზების გასწვრივ – სასწრაფოდ გამოიყენეთ დაზიანებული გაზიფიცირებული ოთახიდან, ჩამოიბანეთ პირის ღრუს და ნაზოფარინგის წყლით, მიაწოდეთ თბილი სასმელი (მჟავა აეროზოლების ინჰალაციისას – რძე სოდაში ან ბორჯომის მინერალური წყლით), საჭიროების შემთხვევაში, გამოიყენეთ გულის, სედატიური, ანტისპაზმური საშუალებები, ჟანგბადის ინჰალაცია, ჰოსპიტალიზაცია;

გ) ქლორის შემცველი პრეპარატების კუჭში მოხვედრის შემთხვევაში ამოირეცხეთ მუცელი ჰიპსულფიტის 2%-იანი ხსნარით და მიეცით 5-15 წვეთი ამიაკი წყლით, რძით, გამაფხვიერებლის სოდა, მაგნიის სუსპენზია (1-2 სუფრის კოვზი თითო ჭიქა წყალში);

პირველი დახმარება პაციენტის ბიოლოგიურ სითხეში (სისხლი, ნერწყვდენა, და ა.შ.) კონტაქტის შემთხვევაში:

ა) ოროფარინგის ლორწოვან გარსზე – დაუყოვნებლივ ჩამოიბანეთ პირი და ყელი 70% ეთილის სპირტით;

ბ) თვალებში ან ცხვირში – ჩამოიბანეთ ისინი წყლით ან კალიუმის პერმანგანატის ხსნარით, 1:10 000 თანაფარდობით

გ) ხელუხლებელ კანზე – გაასუფთავეთ ჭუჭყიანი კანი ანტისეპტიკით ან დამატენიანებელი საშუალებებით;

დ) ორჯერ გაიწმინდეთ ხელები ანტისეპტიკით და დაიბანეთ საპნით და წყლით, გაიმზრალეთ ხელები ერთჯერადი პირსახოცით, მკურნალობა ანტისეპტიკით;

ინფექციებისა და შემცირების შესახებ პირველადი დახმარების შესახებ: დაარეგისტრირეთ საგანგებო სიტუაციები, მანიპულაციების განხორციელებისას;

ხანძრის შემთხვევაში იმოქმედონ დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად;

დაუყოვნებლივ შეატყობინოს ხელმძღვანელს ყველა ის სიტუაცია, რომელიც საფრთხეს უქმნის პერსონალის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების დაცვის მოთხოვნები სტომატოლოგთა მიერ, პაციენტთა მკურნალობის პროცესში და ამ პროცესებში სტომატოლოგთა ჯანმრთელობის დაცვის საკითხებში

- 1.1. სტომატოლოგი, რომელიც იყენებს სტომატოლოგიურ აპარატურას, რომელიც იკვრება ელექტრომაგვით, უნდა გაიაროს სპეციალური მომზადება და მიიღოს შესაბამისი ცოდნა ელექტრო უსაფრთხოების საკითხებზე.
- 1.2. სტომატოლოგებმა დამოუკიდებელი მუშაობის დაწყებამდე უნდა იცოდეს:
 - აპარატისა და სტომატოლოგიური აღჭურვილობის მუშაობის პრინციპები.
 - შრომის დაცვისა და სახანძრო უსაფრთხოების წესები, ნორმები და ინსტრუქციები.
 - პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის საშუალებები უბედური შემთხვევის დროს.
 - ორგანიზაციის შიდა განაწესის მოთხოვნები.
- 1.3. სტომატოლოგს, რომელსაც უხდება მისი სპეციალობისათვის უჩვეულო სამუშაოებში მონაწილეობის მიღება, უნდა გაიაროს მიზნობრივი ტრენინგი მომავალი სამუშაოების უსაფრთხოდ განხორციელების მიზნით.
- 1.4. პაციენტის მკურნალობის პროცესში, სტომატოლოგზე შეიძლება უარყოფითი გავლენა იქონიოს ძირითადად შემდეგი საშიში და მავნე წარმოების ფაქტორებმა:
 - ელექტრონული დენი, რომლის ბილიკის, წრედის არსებობის შემთხვევაში, შეუძლია გაიაროს ადამიანის სხეულში,
 - ქიმიკატებმა, რომლებიც ქმნიან მედიკამენტებს.
 - მხედველობის ორგანოების გაზრდილმა დაძაბულობამ.
 - ხანძრის საშიშმა ფაქტორებმა (მისი გაჩენის შემთხვევაში).
- 1.5. ხანძრის გაჩენის შესაძლებლობის თავიდან ასაცილებლად. სტომატოლოგმა თავად უნდა დაიცვას ხანძარსაწინააღდეგო მოთხოვნები და არ დაუშვას პაციენტისა და თანამშრომლების მიერ ამ მოთხოვნის დარღვევა. მოწვევა შესაძლებელია მხოლოდ ამისათვის გამოყოფილ ადგილებში.
- 1.6. სტომატოლოგი ვალდებულია დაიცვას დისციპლინა შრომის უსაფრთხოებისა და შინაგანაწესის მოთხოვნების - წესების შესრულების მიზნით.
- 1.7. უბედური შემთხვევის დროს, პაციენტის ან რომელიმე პერსონალის დაზიანების დროს დაზარალებულს უნდა გაუწიოს პირველადი სამედიცინო დახმარება, შეატყობინოს ხელმძღვანელობას მომხდარის შესახებ და დაზარალებულის მდგომარეობიდან გამომდინარე იმოქმედოს შესაბამისი ინსტრუქციის შესაბამისად.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 1.8. სხვადასხვა დაავადების ალბათობის თავიდან ასაცილებლად, სტომატოლოგმა უნდა დაიცვას პირადი ჰიგიენის წესები, მათ შორის პაციენტის გასინჯვისა და მკურნალობის დამთავრების შემდგომ, შესვენების დროს საკვების მიღების წინ ხელები გულდასმითა და ყურადღებით ხელები უნდა დაიბანოს თხევადი საპნითა და წყლით.
- 1.9. სტომატოლოგი, რომელიც დაარღვევს შინაგანაწეს ან შრომის უსაფრთხოების დაცვის ინსტრუქციის მოთხოვნებს მიიჩნევა სამრეწველო დისციპლინის დარღვევად და მას შეიძლება დაეკისროს დისციპლინარული პასუხისმგებლობა, ამასთან დაარღვევების შედეგიდან გამომდინარე შესაძლებელია დაეკისროს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა.
- 1.10. თუ დარღვევა დაკავშირებულია დაწესებულების ქონების ზიანის მიყენებასთან, დამნაშავე შეიძლება პასუხისმგებლობაში მიეცეს.

2. შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები მუშაობის დაწყების წინ

- 2.1. მუშაობის დაწყებამდე სტომატოლოგმა უნდა ჩაიცვას სანიტარული ტანსაცმელი.
- 2.2. ტანსაცმელი უნდა იყოს შესაბამისი ზომის, სუფთა და არ უნდა უშლიდეს ხელს მოძრაობაში.
- 2.3. მუშაობის დაწყებამდე სტომატოლოგმა უნდა შეამოწმოს სტომატოლოგიური კაბინეტის მდგომარეობა, უნდა შეამოწმოს სტომატოლოგიური კაბინეტის მდგომარეობა: ყურადღება გაამახვილოს კაბინეტში სისუფთავისა და წესრიგზე, უარყოფით შემთხვევაში მიიღოს ზომები მდგომარეობის გამოსწორების მიზნით.
- 2.4. მუშაობის დაწყებამდე სტომატოლოგი უნდა დარწმუნდეს, რომ სტომატოლოგიურ კაბინეტში განათება ადეკვატურია, განსხვავებით ნაკლებად განათებულ სივრცეში.
- 2.5. სამუშაოს დაწყებამდე სტომატოლოგმა უნდა შეამოწმოს სტომატოლოგიური აპარატურა, მისი გამართულობა, რომელიც გამოყენებული იქნება პაციენტის მკურნალობის პროცესში.
- 2.6. სტომატოლოგიური აპარატურის გამოყენებამდე, სტომატოლოგი უნდა გაეცნოს მისი მუშაობის პრინციპს და იმ საფრტხეებს, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას მისი გამოყენების პროცესში (პაციენტის მკურნალობის დროს).
- 2.7. სტომატოლოგი, რომელიც იყენებს გარე ელექტროენერგიის მქონე სტომატოლოგიურ დანადგარებს, უნდა იცოდეს, რომ ელექტრონული შოკისაგან დაცვის მეთოდი იყოფა ოთხ კლასად.
 - 2.7.1. 1 კლასის პროდუქტებს, გარდა ძირითადი იზოლაციისა, აქვთ დამაგრებითი კონტაქტი ელექტროგადამცემი ხაზის მიერთებასთან ან ქსელთან, მუდმივი კავშირის მქონე პროდუქტებთან, რომლებიც ემსახურება მისაწვდომი ლითონის ნაწილების გარე დამიწების მოწყობილობასთან.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 2.7.2. 01 კლასის პროდუქტებს, გარდა ძირითადი იზოლაციის, აქვთ სამაგრი, რომლითაც შესაძლებელია ლითონის ნაწილების გარე დამიწების მოწყობილობებთან დასაკავშირებლად; 01 კლასის დენის კაბელის ვილკას არ აქვს დამიწების კონტაქტი?
- 2.7.3. II კლასის პროდუქტებს (ორმაგი ან გაორმაგებული იზოლიაცია), ძირითადი იზოლაციის გარეთ დამატებითი იზოლაცია ელექტროენერგიის კაბელის შესასვლელში და არ საჭიროებს დამცავ დამიწებას ან განოლებას?
- 2.7.4. III კლასის პროდუქტები იკვებებიან იზოლირებული დენის წყაროსაგან, რომელსაც აქვს ალტერნატიული ძაბვა არაუმეტეს 24 ვტ ან მუდმივი ძაბვა არაუმეტეს 50ვ და არა აქვს სქემები უფრო მაღალი ძაბვით. III კლასის პროდუქტები არ საჭიროებს ხელმისაწვდომი ლითონის ნაწილების დასაბუთებას, განოლებას ან დამცავ დამიწებას?
- 2.8. სტომატოლოგიური მოწყობილობები, რომელიც უზრუნველყოფილია ენერგიის მხოლოდ შიდა წყაროდან, მაგალითად ბატარეებიდან იღებს და მაგისტრალთან დაკავშირების არანაირი საშუალება არ აქვს (დენის კაბელი არ გააჩნია).
- 2.9. ელექტრო შოკისაგან დაცვის დონიდან დონიდან გამომდინარე, სამედიცინო ხელსაწყოები იყოფა შემდეგ ეტაპებად:
- H - დაცვის ნორმალური ხარისხით (მაგალითად ლაბორატორიული აპარატურით), რომლებიც პაციენტისათვის მიუწვდომელ ადგილზე.
 - B - მაღალი დონის ფაცვით (პროდუქტის ნორმალურ მდგომარეობაში პაციენტზე გაჟონვის მიმდინარეობა არ აღემატება 0.1 მა).
 - BF- დაცულობის მაღალი ხარისხით და იზოლირებული სამუშაო ნაწილი.
 - CF - დაცვის მაღალი ხარისხით და იზოლირებული სამუშაო ნაწილი.
- 2.10. სტომატოლოგმა პირადად უნდა დაადასტუროს, რომ დადასტურებულია ყველა ზომა, რომელიც აუცილებელია პაციენტისა და თანამშრომლობის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.

3. შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები

მუშაობის პროცესში

- 3.1. მუშაობის პროცესში, სტომატოლოგი უნდა იყოს თავაზიანი, მოიქცეს მვიდად და თავშეკავებულად, მოერიდოს კომფლიქტურ სიტუაციებს, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ნეირო-ემოციური სურათი და გავლენა მოახდინოს მკურნალობის პროცესზე, უსაფრთხოებაზე.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3.2. პაციენტის მკურნალობის პროცესში სტომატოლოგი ყურადღებით უნდა იყოს პაციენტის მიმართ, არ უნდა გადაიტანოს ყურადღება სხვა საკითხებზე, რათა არ დაუშვას შეცდომები თავისი მოვალეობის ხარისხიანად შესრულების საქმეში.

- 3.3. დამჯდარ პოზიციაში მუშაობა უნდა შესრულდეს სამუშაო დროის არაუმეტეს 60%-ს, ხოლო დანარჩენი დრო?
- 3.4. სტომატოლოგის ვიზუალური შრამების შესამცირებლად, მცირე სამუშაო ნაწილების მქონე ინსტრუმენტების შერჩევა (ბურუსი, რბილობიანი ექსტრაქტორები და ა.შ.) უნდა მოხდეს განათების კარგ პირობებში.
- 3.5. ელექტროტრამვატიზმების თავიდან აცილებისათვის სტომატოლოგმა უნდა გაითვალისწინოს, რომ არ შეიძლება ელექტრო სისტემაში ჩართვა ელექტროსამედიცინო ხელსაწყოები შანური დაზიანებული იზოლაციით, ან შტეფსელის დაზიანებული კორპუსის შემთხვევაში.
- 3.6. არ გადაიტანოს ტროლები ან ნაბიჯი ელექტრო კაბელებზე. არ შეიძლება გამოგლიჯოთ ვილკა შტეფსელიდან შანურის მეშვეობით, ამისათვის უნდა გააძლიეროთ დაწოლა შტეფსელის ვილკაზე.
- 3.7. სტომატოლოგიური აღჭურვილობის მიერთებისას აკრძალულია გადამყვანებისა და გაფართოების სადენების გამოყენება, შესაბამისად, სამედიცინო ოფისში უნდა იყოს გათვალისწინებული საკმარისი სიმძლავრის შტეფსელები.
- 3.8. აკრძალულია სტომატოლოგისათვის სტომატოლოგიური დანადგარის გამოყენება, სანამ იგი პირველ რიგში არ გაეცნობა მისი მუშაობის პრინციპს და იმ საფრთხეებს, რომელიც შეიძლება წარმოიშვას მისი ექსპლოატაციისას.
- 3.9. აკრძალულია ელექტრო ღუმელების გამოყენება ღია გამათბობლებით (სპირალებით) სამედიცინო ოთახში, ელექტრო გამათბობლები დამცავი მოწყობილობების გარეშე, და სხვა ელექტრო მომხმარებლებისათვის, რომლებსაც აქვთ ცოცხალი ნაწილები, რომელთა საშუალებითაც შესაძლებელია შეხება.
- 3.10. ელექტრო შოკისაგან დასაცავად I და II კლასების ელექტრო სამედიცინო აღჭურვილობის ყველა მისაღები მეტალის ნაწილები, რომლებსაც უნდა შეეხოთ, უნდა იყოს (ქსელის საშუალებით იკვებება ნეიტრალური ქსელით) ან უკავშირდება დამცავ საყრდენ მოწყობილობას, მაგისტრალური ძაბვის აპარატზე გამოყენებამდე, როდესაც ქსელში იზოლირებულია ნეიტრალური საშუალებით.
- 3.11. მუშაობის დროს სტომატოლოგი მუდმივად უნდა იყოს ყურადღებით შენობაში არსებული იატაკის მდგომარეობის მიმართ, გაცვეთისა და დაცემის თავიდან ასაცილებლად, იატაკები უნდა იყოს მშრალი და სუფთა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3.12. დაზიანების თავიდან ასაცილებლად, არ იმუშაოს დაბალ შუქზე.

3.13. ხანძრის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, სტომატოლოგმა უნდა შეასრულოს შემდეგი მოთხოვნები:

- არ შეუძლია ნათურების დაფიქსირება თოკებითა და ძაფებით, ნათურების დაკიდება პირდაპირ ელექტრულ მავთულზე
- უყურადღებოდ არ დატოვოთ ქსელზე მიერთებული ელექტრო მოწყობილობები, გარდა მოწყობილობებისა, რომლებიც განკუთვნილია 24 საათიანი მუშაობისათვის (მაგ. მაცივარი).
- არ გამოიყენოთ 60 ვტ-ზე მეტი სიმძლავრის ინკანდესცენტური ნათურები მაგიდის განათებისათვის.
- არ გამოიყენოთ ელექტრომოწყობილობები სპეციალურად დანიშნული ოთახის გარეთ.
- კატეგორიულად იკრძალება არასტანდარტული-კუსტარულად დამზადებული ელექტრო გამათბობლის გამოყენება ოთახის გათბონისათვის 3.8/3.9/3.11/3.13/3.114/3.15 (მაგრამ არა ჰეპატიტი A!) შემდგომ ხელები უნდა დაიმუშაოთ შემდეგი ბაქტერიციდებით: 80% ეთილის სპირტი, 0.5% ქლორექსიდინი ბივლუკონტი, 70% ეთილის სპირტი, 0.5% (1.125% აქტიური ქლორი) ქლორამინის ხსნარით და შემდეგ დაიბანეთ თბილი წყლით 400მ ტემპერატურაზე.
- სამუსაო დღის ბოლოს, რომლის დროსაც მოხდა კონტაქტი ქლორის პრეპარატთან, კანის გაწმენდა და მკურნალობა ხდება ბამბის ტამპონით, რომელიც დატენიანებულია 1% ნატრიუმის ჰიპოქლორიტის ხსნარით, დარჩენილი ქლორის გასაწმენდად.

3.14. სტომატოლოგმა განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციოს, რომ თავიდან აიცილოს შუშის ამპულის გამოყენების, გატეხილი ამპულის მინაზე ხელი არ გაიჭრას ფა არ მიიღოს დაზიანება.

3.15. ამპულის, ფლაკონის გახსნა უნდა მოხდეს ფრთხილად, შესაბამისი ზომების მიღებით, რომ არ დაზიანდეს ხელები.

3.16. მუშაობის პროცესში სამედიცინო პრეპარატების გამოყენებისას, რომელშიც შედის მომწავლე და ნარკოტიკული ნივთიერებები, უნდა დაიცვათ განსაკუთრებული სიფრთხილე, მისი სპეციალურ კონტეინერში მოთავსების დროს,

3.17. სუნიანი და ცვალებადი ნივთიერებების მქონე კონტეინერები მჭიდროდ უნდა იყოს დახურული.

3.18. მწიკვი მედიკამენტები, რომლებიც ადვილად აორთქლდება, არ უნდა ინახებოდეს მაცივარში.

3.19. იმისათვის, რომ სტომატოლოგებმა დაიცვას თავი კანისა და ლორწოვანი გარსების ინფექციისაგან აუცილებელია:

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- ჩირქოვანი ოპერაციის ან B ჰეპატიტის ამნეზიით დაავადებული პაციენტის მკურნალობის შემდეგ, მისი

HBs ანტიგენის ტარებით.

3.20. ამაღლამთან მუშაობის დროს ჯანმრთელობისათვის საშიში ტუტით შენობის დაბინძურებისაგან თავის

აცილების მიზნით აუცილებელია სტომატოლოგმა მკაცრად დაიცვას შემდეგი ღონისძიებები:

- ვერცხლის ამაღლამის დამზადება რაიმე ფორმით უნდა განხორციელდეს მხოლოდ სადაც ჩართულია პროექტით;

- დასრულებული ამაღლამი უნდა იყოს გამწოვ კარადაში ფართო კისრის მინის ან ფაიფურის ქილაში წყლით, რომელსაც აქვს სახურავი, რომელშიც ზედმეტი ვერცხლისწალი უნდა გამოიყოს და კბილების შევსების დროს უნდა შეგროვდეს ყველა ზედმეტი ამაღლამი;

- კბილის ღრუს შევსებისას, ჭარბი ამაღლამი უნდა შეგროვდეს უჯრაში წყლით, რათა თავიდან აიცილოს მისი გაფანტვა სამუშაო ადგილის არეალში.

- ვერცხლისწყლის ნარჩენიდან, ვერცხლისწყლის ჭურჭლის დასუფთავება მოითხოვს საფუძვლიან დამუშავებას ქრომის ნარევით, სუფთა წყლით ჩამოიბანეთ და შემდგომი სარეცხი საშუალება იოდის 2.5% ხსნარით კალიუმის იოდიდის 30% ხსნარში;

- შემთხვევით დაღვრილი ვერცხლისწალი დაუყონებლივ უნდა შეგროვდეს რეზინის ბოლქვით, ხოლო წვრილი სპილენძის მავთულისაგან დამზადებული ფუნჯის პატარა წვეტები და მოტავსდეს წყლიან ჭურჭელში.

- ვერცხლისწყლით დაბინძურებულ ზედაპირს დაუყონებლივ უნდა დაექვემდებაროს დემერკუარიზაცია ფერილქლორიდის 20%-იანი ხსნარის გამოყენებით ან კალიუმის პერმანგანატის მჟავიანი ხსნარით (კონცენტრირებული ჰიდროქლორინის მჟავას 5 მლ ემატება 1 ლიტრს 0.2% კალიუმის პერმანგანატის ხსნარში).

3.21. ნებისმიერი ნივთის ტარებისას თქვენ უნდა დაიცვათ დადგენილი ნორმები მძიმე ტვირთის ხელით გადაადგილებისას.

3.22. ქალებს უფლება აქვთ აწიონ და ატარონ წონა ხელით:

- მუდმივად სამუშაო ცვლის დროს – წონა არა უმეტეს 7კგ;
- პერიოდულად (2-ჯერ საათში) სხვა სამუშაოების მონაცვლეობისას – წონა არა უმეტეს 10კგ.

4. შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები

საგანგებო სიტუაციებში

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 4.1. თუ სტომატოლოგიური აღჭურვილობის ექსპლუატაციის დროს გამოვლენილია გაუმართაობა, სტომატოლოგმა უნდა გამორთოს გაუმართავი მოწყობილობა ქსელიდან და ამის შესახებ აცნობოს უშუალო ხელმძღვანელს.
- 4.2. უბედური შემთხვევის დროს, უეცარი ავადმყოფობის შემთხვევაში აუცილებელია დაუყონებლივ დაეხმაროთ დაზარალებულს, დაურეკოთ სასწრაფო დახმარების სამსახურს 112-ს, შემდეგ კი შეატყობინოთ უშუალოდ ხელმძღვანელს ამის შესახებ.
- 4.3. თუ ხანძრის ან წვის ნიშნები დაფიქსირდა (კვამლი, წვის სუნი, ტემპერატურის მომატება და ა.შ.), ხანზარსაწინააღმდეგო განყოფილებას აუცილებლად უნდა ეცნობოს ტელეფონით – 112.
- 4.4. სახანძრო ბრიგადის მოსვლამდე უნდა იქნას მიღებული ზომები ადამიანების ევაკუაციის და ხანძრის ჩაქრობისათვის გამოიყენოთ ადგილზე არსებული ცეცხლმაქრი.
- 4.5. უნდა მოხდეს სახანძრო სამსახურის შეხვედრა და დახმარება უნდა გაუწიონ ხანძართან მიახლოების უმოკლესი გზის არჩევაში.
- 4.6. ექიმი უნდა დაეხმაროს სახანძრო სამსახურს ხანძრის ჩაქრობისას.

5. შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები სამუშაოს დასრულების შემდგომ

- 5.1. სამუშაოს დასრულების შემდგომ გათიშეთ სტომატოლოგიური მოწყობილობები ელექტრო ქსელიდან.
- 5.2. სამუშაოს დროს გამოყენებული მედიკამენტები უნდა ჩაეწყოს მათთვის დანიშნულ ადგილას.
- 5.3. თქვენ უნდა გაიდროთ სანიტარული ტანსაცმელი და პირადი დამცავი აღჭურვილობა და განათავსეთ ისინი დანიშნულებისამებრ სათავსოში, საჭიროების შემთხვევაში გაგზავნეთ სარეცხი დასუფთავებისათვის.
- 5.4. სამუშაოს დასასრულს ხელები კარგად დაიბანეთ თბილი წყლითა და საპნით.
- 5.5. სტომატოლოგიური აღჭურვილობის ყველა პრობლემა და გაუმართაობა, რომელიც დაფიქსირდა მუშაობის პროცესში, ისე როგორც შრომის დაცვის მოთხოვნების სხვა დარღვევები, უნდა ეცნობოს თქვენს უშუალო ხელმძღვანელს.

უსაფრთხოების ინსტრუქციები სტომატოლოგიური კლინიკებისა და კაბინეტების მედპერსონალისათვის

- 1.1. სტომატოლოგიურ ოფისში სამუშაოდ მიიღებიან არანაკლებ 18 წლის პირები, რომლებმაც გაიარეს ინსტრუქციები ტრენინგი შრომის დაცვაზე და ტესტირება.
- 1.2. ყველა ახლად მიღებულმა თანამშრომელმა განურცევლად მათი პოზიციისა უნდა გაიაროს ინსტრუქტაჟი შრომის დაცვის შესახებ.
- 1.3. აღნიშნულმა თანამშრომლებმა ასევე უნდა გაიაროს ინსტრუქტაჟი სამუშაო ადგილზე.
- 1.4. სამსახურში მიღების შემდეგ უნდა ჩატარდეს შემოწმება პერსონალის ცოდნის შესახებ შრომის უსაფრთხოების საკითხებზე, მთვარი ექიმის მიერ დამტკიცებული პროგრამის შესაბამისად.
- 1.5. სტომატოლოგიური ოფისის თანამშრომლები ვალდებული არიან დაიცვან შრომის შინაგანაწესი, სამუშაო და დასვენების რეჟიმი.
- 1.6. სტომატოლოგიურ ოფისში მუშაობისას შესაძლებელია შემდეგი საშიში და მავნე ფაქტორების ზემოქმედება.
 - პაციენტთან კონტაქტში ინფექციის რისკი (ვირუსული დაავადება) ნეირო-ფიზიკური დატვირთვა.
 - გაზრდილი ძაბვა ელ. ქსელში, რომლის დარტყმის შემდეგ დენმა შეიძლება გაიაროს ადამიანის სხეულში.
- 1.7. საჭიროა კაბინეტის თანამშრომლებმა:
 - იხელმძღვანელონ თავიანთი სამუშაოს აღწერილობით.
 - დაეუფლონ რა მიწოდებული მედტექნიკის ინსტრუქციებს.
 - გაეცნოს ხანძარსაწინააღმდეგო წესებს და პირველად მოქმედებებს ხანძრის დროს.
- 1.8. დაწესებულების ხელმძღვანელი ვალდებულია უზრუნველყოს მედპერსონალი ინდივიდუალური და კოლექტიური დაცვის საშუალებებით;
 - ოფისის თანამშრომლები ვალდებული არიან დაიცვან პირადი ჰიგიენის წესები.
- 1.9. საგანგებო სიტუაციის შემთხვევაში თითოეული თანამშრომელი ვალდებულია შეატყობიოს ზემდგომს შექმნილი სიტუაციის შესახებ.
- 1.10. პირები, რომლებიც დაარღვევენ უსაფრთხოების ინსტრუქციას, ექვემდებარებიან დისციპლინარული სასჯელის განსაკუთრებულ შემთხვევაში სამსახურიდან დათხოვნაც კი.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

2. უსაფრთხოების მოთხოვნები მუშაობის დაწყებამდე

2.1. მუშაობის დაწყებამდე

- შეამოწმეთ და ჩართეთ სავენტილიაციო სისტემა
- ჩაიცვით შესაბამისი სამედიცინო ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი.

2.2. კაბინეტის თანამშრომელმა უნდა შეამოწმონ დანადგარების ექსპლუატაციისათვის მზადყოფნა. გაუმართაობის შემთხვევაში აცნობოს სტომატოლოგს

2.3. აუცილებელია სტიმატოლოგიურ დანადგარზე ადრე დაფიქსირებული დეფექტების აღმოფხვრის შედეგების შემოწმება.

3. უსაფრთხოების მოთხოვნები მუშაობის პროცესში

3.1. სტომატოლოგებს მკურნალობის პროცესის ხასიათიდან გამომდინარე, შეიძლება იმუშაონ, როგორც დამჯდარ, ისე მდგარ პოზიციებში.

3.2. მჯდომარე მუშაობა რეკომენდირებულია არაუმეტეს 60%, ხოლო დანარჩენ პერიოდში უნდა იმოძრაოს ოფისში.

3.3. კარიესული შრეების გასწორებისა და მაღალსიჩქარიან ბორმანქანით კბილების დაქლივის დროს, რეკომენდირებულია სხვადასხვა არაკოროზული წარმონაქმნიდან ექიმისა და თანამშრომლის სასუნთქი ორგანოების დაცვა ოთხფეხიანი მარკით, რომელიც დამზადებულია სტერილური ბინტით და იცვლება ყოველ ოთხ საათში, სტერილიზაციისათვის უნდა ჩადოთ ადუღებულ წყალში, 15 წუთის განმავლობაში.

3.4. მცირე სამუშაო ნაწილების მქონე ინსტრუმენტების შერჩევა (ბურღები, რბილობიანი ექსტრაქტორები) უნდა ჩატარდეს კარგი განათების პირობებში (ფანჯრის ან ადგილობრივი განათების საშუალებით) ექიმის თვალის გადაღლის შესამცირებლად.

3.5. პაციენტის მკურნალობის დროს, რომელსაც აქვს ადვილად აღზნებადი ნერვული სისტემა, სტომატოლოგმა ნეირო-ემოციურობის თავიდან აცილების მიზნით, მკურნალობის დაწყებამდე უნდა დაარწმუნოს პაციენტი ტრანკვილიზატორის მიღებაზე და ამის შემდგომ დაიწყოს სამედიცინო ჩარევა ტკივილგამაყუჩებლების გამოყენებით,

3.6. B ჰეპატიტითა და HB ანტიგენის გულზიდვის ამნეზიით დაავადებული პაციენტისათვის საჭირო მკურნალობის პროცესის დროს ინფექციის შესაძლო გაცემის შესაძლებლობების თავიდან ასაცილებლად, სტომატოლოგმა მკურნალობის დამთავრების შემდგომ ხელები უნდა გაიწმინდოს და დაიმუშაოს ბაქტერიციდული საშუალებებით.

3.7. ადგილობრივი განათების დონე არ უნდა აღემატებოდეს, ზოგადი განათების დონეს 10-ჯერ მეტად, რომ არ გამოიწვიოს ექიმის თვალის მოჭრა.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

3.8. 30-33% წყალბადის ზეჟანგით მუშაობისას, რომელიც სარეცხი ხსნარების ნაწილია, გამოიყენება სტომატოლოგიური ინსტრუმენტების სტერილიზაციისათვის. თუ ჰეგიდროლი მოხვდება ლორწოვან გარსზე, ისინი უნდა დაიბანოთ დიდი რაოდენობის წყლით. აღნიშნული პრეპარატი ინახება ბნელ ჭურჭელში ზოგადი გამოყენებისათვის მიუწვდომელ ადგილებში 4 გრადუსიან ტემპერატურაზე.

3.9. რეზინის ხელთათმანებით ხორციელდება სტომატოლოგიური ინსტრუმენტების სტერილიზაციისათვის საჭირო ხსნარის მომზადება და გარეცხვა.

3.10. იმისათვის, რომ თავიდან იქნას აცილებული სტერილიზებული ინსტრუმენტებით ხელის დაწვა, ინსტრუმენტები აიღეთ მას შემდეგ, როდესაც ინსტრუმენტები გაშრება და გაცივდება.

3.11. მკურნალობის პროცესში ხელის კანის ნორმალურ მდგომარეობაში შესანარჩუნებლად საჭიროა:

- თითოეული პაციენტის მიღებამდე და მიღების შემდგომ ხელები დაიბანოთ ოთახის ტემპერატურაზე გამთბარი წყლით.
- საფუძვლიანად გაიშროთ ხელის კანი, ინდივიდუალური პირსახოცით, დაბანის შემდგომ.
- ნუ დაუშვებთ მედკაბინეტის მოხვედრას (ანტიბიოტიკები, ნოვოკაინი, პოლიმესები, თაბაშირი) კანის ღია ზედაპირზე. ხელების დასაბანად მიზანშეწონილია გამოიყენოთ თხევადი საპონი, მუშაობის დაწყებამდე ხელები დამუსავებული უნდა იყოს დამცავი კრებით.

3.12. სამუშაო დღის ბოლოს, ქლორის პრეპარატებთან შეხების შემტხვევაში ხელების კანს ანდა უმკურნალოთ ბამბის ტამპონით, რომელიც დატენიანებული 1% ნატრიუმის ჰისულფატის ხსნარით, დარცენილი ქლორის გასანეიტრალებლად.

3.13. აკრძალულია სტომატოლოგიურ ოფისებში მუშაობისას გაუმართავი მოწყობილობაზე მუშაობა.

- დატოვოთ ქსელში ჩართული მოწყობილობები, უყურადღებოდ დატოვოთ გამათბობლები, სპირტიანი და სხვა აალებად სითხეებთან ბამბის დატოვება.
- შეინახოთ და გამოიყენოთ წამლები ეტიკეტების გარეშე, ასევე დაზიანებულ შეფუთვაში.
- გასინჯოთ გამოყენებული სითხეების გემო და სუნი
- მუშაობა გათიშული წყალმომარაგების, კანალიზაციის და სავინტილაციო მოწყობილობების პირობებში.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

4. უსაფრთხოების მოთხოვნები საგანგებო სიტუაციებში

- 4.1. უბედური შემთხვევის შესახებ, ოფისის თანამშრომლებმა უნდა აცნობონ სტომატოლოგიური კაბინეტის უფროსს (დირექტორს).
- 4.2. თუ ადამიანი დაშავებულია ელექტრონული შოკით და სხვა დაზიანებებით, ელექტროშოკის შოკის შედეგად პირველადი სამედიცინო დახმარება უნდა გაუწიოთ ინსტრუქციის შესაბამისად.
- 4.3. პერსონალმა ელექტრო ენერგიის ფარული გამორთვის, მოკლე ჩართვის დროს დამწვრის სუნის შეგრძნებისა და სხვა საეჭვო მდგომარეობის შემთხვევა პირველ რიგში უნდა გამორთო ელექტრო-აპარატურა, აცნობოს ოფისის ხელმძღვანელს.
- 4.4. ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში უნდა მოახდინონ დაზიანებულთა ევაკუაცია, გამოიძახოს სახანძრო ბრიგადა და ადგილობრივისაშუალებებით (ცეცხლმარქი) ჩააქროს ცეცხლის გაჩენის კარები.
- 4.5. წყალმომარაგების, კანალიზაციის, გათბობისა და ვენტილაციის საკომუნიკაციო სისტემებში დაზიანების შემთხვევაში, რომლებიც ხელს უშლიან ტექნოლოგიური ავარიის ლიკვიდაციაზე.

5. უსაფრთხოების მოთხოვნები სამუშაოს დასრულებისას

- 5.1. სტომატოლოგიური კაბინეტის თანამშრომლები ვალდებული არიან დაასუფთაონ სამუშაო ადგილები, გამორთონ ელ. დანადგარები (ვენტილაცია, კონდიციონერი) გაიხადონ სამედიცინო ტანსაცმელი და ფეხსაცმელი და შეინახონ გამოყოფილ სათავსოში.
- 5.2. პერსონალმა სამედიცინო აღჭურვილობა და მოწყობილობები უნდა გათიშონ ან დატოვონ ისინი ინსტრუქციით სახელმძღვანელოში მითითებულ რეჟიმში.
- 5.3. ყველა ოთახის სველი დასუფთავება ხორციელდება ყოველდღიურად, პერიოდულად, თვეში ერთხელ მაინც. შესაბამისად სრული გაწმენდა შესაბამისი ხსნარებით კედლების, იარაკების, კარების (სახელოების) ფანჯრების რაფების, ფანჯრების შიგნით გაწმენდით.

შრომის უსაფრთხოების დაცვის მოთხოვნები სტომატოლოგების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად

სტომატოლოგიის უსაფრთხოება უზრუნველყოფილია სამედიცინო დიაგნოსტიკური პროცესის ტექნოლოგიის მეცნიერულად დაფუძნებული გაუმჯობესებით და ტექნოლოგიური დისციპლინის მკაცრი დაცვით.

სტომატოლოგიური მოვლის ტექნოლოგიების გაუმჯობესება გულისხმობს სამუშაო ოთახების დიზაინის და აღჭურვილობის რაციონალიზაციას, სტომატოლოგიური აღჭურვილობისა და ინსტრუმენტების დიზაინის გაუმჯობესებას, უვნებელი შევსების და სტომატოლოგიური მასალების შექმნას და წარმოებას, პროთეზირების დიაგნოზირების, მკურნალობისა და ჩანაცვლების ინოვაციური მეთოდებისა შემუშავებას, აგრეთვე პერსონალისთვის ჯანსაღი სამუშაო რეჟიმების შემუშავებას. ტექნოლოგიური დისციპლინა უზრუნველყოფილია სპეციალისტების თეორიული და პრაქტიკული ტრენინგით პერსონალის შერჩევა და განლაგება, სათანადო დაფინანსება, მატერიალური და ტექნიკური აღჭურვილობა, ორგანიზაციული და მეთოდოლოგიური მხარდაჭერა და დიაგნოსტიკური პროცესის წარმოების კონტროლი.

სამუშაოების უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, განსაკუთრებით, ტექნოლოგიური დისციპლინის უზრუნველყოფის საკითხებში, ექიმი წამყვან პოზიციას იკავებს. რისკ-ფაქტორების არსებობა ან არარსებობა პროფესიული საქმიანობის პროცესში დამოკიდებულია მის ცნობიერებაზე, განათლებაზე, პრინციპების დაცვაზე და სისწორეზე.

სტომატოლოგიის პროფესიული საქმიანობა უნდა განხორციელდეს მისი ჯანმრთელობის მინიმალური დაზიანებით. ამის მიღწევა შესაძლებელია, თუ:

ექიმი მუშაობს სანიტარული ნორმებისა და წესების შესაბამისად მოწყობილი და აღჭურვილ ოთახებში სამუშაო ოთახებში ოპტიმალური მიკროკლიმატი და სუფთა (უვნებელი) ჰაერი;

სამუშაო რაციონალურად განათებული;

ექიმის დახმარების მიზნით დაშვებულია პათოგენური ფაქტორებისაგან დაცვის მეთოდები და ტექნიკა. მათი მუშაობის უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, სტომატოლოგებმა უკვე პროფესიის დაუფლების ეტაპზე უნდა შეისწავლოს ყველაზე ხშირად პათოგენური სიტუაციების მიზეზები და მათი პრევენციისა და აღმოფხვრის ზომები.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

1. მაღალსიჩქარიანი ტურბინებისა და წვრთნების სამუშაოები მოსმენის ორგანოებისათვის ქმნის არასახარბიელო მაღალსიხშირულ ხმაურს, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს 3 წლიანი მუშაობის შემდეგ პროფესიონალური სმენის დაქვეითება.

უსაფრთხოების ზომები:

ხმის საიზოლაციო და ტურბინის კომპრესორის განთავსება სტომატოლოგიური ოფისის გარეთ;

რბილი ანტინეზის ყურის (ყურის სანთლების) გამოყენების შესახებ;

სმენის მოწყობილობაზე მაღალი სიხშირის ხმაურის ზემოქმედების დროის შეზღუდვა, ხმაურის დატვირთვის ალტერნატიული პერიოდის და დასვენების დრო.

2. ულტრაბგერითი აღჭურვილობის მოქმედება (სადიაგნოსტიკო, ფიზიოთერაპიული, ქირურგიული) იწვევს სამუშაოზე ისეთი მავნე ფაქტორების გამოვლენას, როგორიცაა ულტრაბგერითი ვიბრაცია კონტაქტის დროს და ხდება ჰაერით გადაცემა, რაც ხელს უწყობს ვესტიბულური დარღვევის გაჩენას, ზრდის ტონს და ამცირებს სისხლძარღვების ინტენსივობას თავის ტვინში და სხვა არასასურველი ცვლილებები; გარდა ამისა, ამ მოწყობილობებთან მუშაობისას, ხელის და ზედა მხრის სარტყელის კუნთების სტატიკური და დინამიური დამაბულობა ხდება იმავე მოძრაობების დროს, ხელების დაბინძურება კონტაქტური საპოხი მასალებით, რომლებიც გამოიყენება ულტრაბგერითი წყაროსთან აკუსტიკური კონტაქტის გასაუმჯობესებლად.

უსაფრთხოების ზომები:

ულტრაბგერითი ეფექტისაგან ხელის დასაცავად, ხელთათმანები უნდა გამოვიყენოთ, რომლებიც თავიდან აიცილებენ ხელების ტენიანობასა და ცხიმოვანობას. მუშაობის და დასვენების რეჟიმის სწორად ორგანიზებულობა, ხელების თბილი აბაზანები, მასაჟი, ვიტამინიზაცია და სხვა ზომები ხელს უწყობს ვიბრაციის საშიში მოქმედებების შემცირებას ადამიანის სხეულზე.

3. სტომატოლოგის ვიზუალურ-სახელმძღვანელო მუშაობამ ვიზუალური მუშაობის წესების დაცვის გარეშე შეიძლება გამოიწვიოს მხედველობის დამაბულობა და ვიზუალური მუშაობის შეზღუდვა. ვიზუალური ანალიზატორის ყველაზე მაღალი დატვირთვები აღინიშნება მცირე ზომის ქირურგიულ ველში მანიპულაციების დროს (დაახლოებით 1 კვ.კმ) ობიექტით 0.1-0.3მმ ზომის.

პროფილაქტიკული ზომები:

სტომატოლოგიური ინსტრუმენტის სამუშაო ნაწილის შერჩევა ოფისის ყველაზე განათებულ მხარეში;

სხვადასხვა ზომის და დანიშნულების ხელსაწყოების ცალკე შენახვა;

ფერის მარკირების ინსტრუმენტების გამოყენების შესახებ;

იმუშავეთ მსუბუქი სამკურნალო მასალებით მხოლოდ დილის ცვლაში;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

კომპოზიციური მასალისაგან დამზადებული ბჟენების რაოდენობა, სტანდარტების შესაბამისად, სამუშაოს სირთულეზეა დამოკიდებული.

4. კბილების ჰელიო კომპოზიციებით, მსუბუქად დამუშავებული პლასტმასის და სხვა ფოტოპოლიმერების შევსებისას, სტომატოლოგები იყენებენ ულტრაიისფერ ფოტოპოლიმერებს (ჰელიუმი, ჰალოგენური ნათურები და ა.შ.). მათი გამოსხივება უარყოფითად მოქმედებს მხედველობაზე.

ფერის ხედვის სტაბილურობა და თვალების სპექტრული მგრძნობელობა.

ექიმის ვიზუალური დაღლილობის შესამცირებლად ჰელიოკომპოზიციების მუშაობისას აუცილებელია გამოიყენოთ დამცავი ეკრანები ან სათვალეები ყვითელი ან ნარინჯისფერი ფილტრით და პერიოდულად გადავიდეს სხვა სამუშაოზე, რომელიც არ საჭიროებს თვალის დამაბვას, ექსპოზიციის შემდეგ, საჭიროა 30 წუთიანი დასვენება.

5. თანამედროვე სტომატოლოგიურ პრაქტიკაში ექიმები ატარებენ სტომატოლოგიურ მკურნალობას და ამზადებენ მათ პროთეზირებისათვის, როგორც წესი, რენტგენოლოგიური კონტროლის ქვეშ. სტომატოლოგიური რენტგენოლოგიური დანადგარების მაკონტროლებელი სიმარტივე საშუალებას აძლევს ექიმს დამოუკიდებლად ჩაატაროს რენტგენოლოგიური სტომატოლოგიური გამოკვლევები.

რადიაციული უსაფრთხოების ზომები:

რენტგენის შემოწმების დანიშვნის დასაბუთების პრინციპის დაცვით;

სტომატოლოგიური რენტგენოლოგიური მოწყობილობების კონტროლი გარე კონტროლის პანელის გამოყენებით რენტგენოზიტისგან მინიმუმ 2.5მ მანძილზე.

რენტგენული გამოსხივების გამოყენებისას შრომის დაცვის ძირითადი მოთხოვნები შემდეგია:

ორგანიზაციული და მეთოდოლოგიური დოკუმენტების ხელმისაწვდომობის შესახებ – რენტგენოლოგიური სტომატოლოგიური შემოწმების დროს A და B ჯგუფების პერსონალზე სამუშაო პირების დანიშვნის შესახებ; ბრძანება პერსონალის მიღებაზე რენტგენოლოგიური სტომატოლოგიური შემოწმების ჩატარების შესახებ; ბრძანება რადიაციული უსაფრთხოების, რენტგენო აპარატების აღრიცხვასა და შენახვაზე, სამრეწველო გამოსხივების კონტროლზე პასუხისმგებელი პირის დანიშვნის შესახებ; რენტგენოლოგიური სტომატოლოგიური შემოწმების დროს რაციონალური უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ინსტრუქცია; შეკვეთას, რომელიც ექვემდებარება კონტროლს დაქვემდებარებული სამედიცინო რენტგენოლოგიური აღჭურვილობის საოპერაციო პარამეტრების ჩამონათვალს; პერსონალის ინდივიდუალური დოზების ჩაწერის ბარათები; რენტგენის აპარატზე კონტროლისა და ტექნიკური ჟურნალი; რენტგენული განყოფილებების პერსონალის შრომითი დაცვის ინსტრუქცია; ჟურნალის ბუღალტრული აღრიცხვის ჟურნალი რადიაციული უსაფრთხოების შესახებ; სანიტარული და ეპიდემიოლოგიური დასკვნა რენტგენის აპარატთან სამუშაო პირობების შესაბამისობის შესახებ სანიტარული წესების დაცვით; ორგანიზაციის რადიაციული ჰიგიენის პასპორტები;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

წინასწარი და პერიოდული სამედიცინო გამოკვლევების შესახებ;

ტრენინგი და სერთიფიკაცია მენეჯერებისა და კონტრაქტორებისათვის, რადიაციული უსაფრთხოების სამსახურის სპეციალისტებისათვის, რადიაციული უსაფრთხოების სერვისის სპეციალისტებისათვის რადიაციული უსაფრთხოების უზრუნველყოფის საკითხებზე;

ინსტრუქტაჟი და პერსონალის ცოდნის ტესტირება რადიაციული უსაფრთხოების სფეროში;

Pპერსონალის პირადი დამცავი აღჭურვილობის გამოყენება;

რადიაციის წყაროებთან მუშაობის დროის შეზღუდვა; რადიაციული სიტუაციის სისტემატური მონიტორინგი სამუშაო ადგილზე და მეზობელ ოთახებში;

პერსონალის რეგულარული ინფორმირება სამუშაო ადგილებზე რადიაციის დონის და ინდივიდუალური სხივების დოზების შესახებ.

6. მკურნალობისა და პროტეზირების პროცესში სტომატოლოგები იძულებულნი არიან კონტაქტი ჰქონდეთ ისეთ მედიკამენტებთან და სტომატოლოგიურ მასალებთან, რომლებიც პირის ღრუში იწვევს ალერგიას. ალერგიული რეაქციის საწყისი გამოვლინებები მშრალი კანია. ალერგენტთან გახანგრძლივებულმა კონტაქტმა და ხელის ხშირმა დაბანამ, რაც ხელს უწყობს მშრალი კანის განვითარებას, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს დერმატიტის, ეგზემის, ჭინჭრის ციების განვითარების პროვოცირება. ბრონქული ასთმა, ქრონიკული კოლიტი, მიოკარდიტი და შინაგანი ორგანოების სხვა ცვლილებები, ამგვარად, მსურველებმა, ვინც აირჩიეს სტომატოლოგია, როგორც მათი სპეციალობა, უნდა გაიარონ ალერგიული გამოკვლევა (ყელაზე ხშირად აღინიშნება ანტიბიოტიკების, აკრილატების, ნოვოკაინისა და თაბაშირის მიმართ მგრძნობელობის გაზრდა) და გააკეთონ არჩევანი პროფესიის შესაბამისად, სხეულის მახასიათებლის შესაბამისად.

უსაფრთხოების ზომები: რათა თავიდან აიცილოთ კონტაქტი შესაძლო ალერგენტთან, და თუ ეს შეუძლებელია, უშუალო კონტაქტის აღმოსაფხვრელად – გამოიყენეთ ინსტრუმენტები და დამცავი ხელთათმანები (შესაძლოა ალერგიული რეაქციები ლატექსთან კონტაქტის დროს;

ხელის კანის მოვლის წესები, კერძოდ: ხელები დაიბანეთ ოთახის ტემპერატურული წყლით, გამოიყენეთ საპნის ნეიტრალური ტიპები, პირსახოცის გასუფთავება ხელებით ინდივიდუალურად ან ერთეულოვანი პირსახოცით, რეცხვის შემდეგ, ქიმიური და ბიოლოგიური დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად, კანზე მკურნალობა 1% ქლორის შემცველ პროდუქტებთან კონტაქტის შემდეგ – ჰიპსულფიტის ხსნარით, სამუშაოს წინ და ღამით.

7. მერკური და დარიშხანი, შესაბამისად, 1 და მე-2 საშიშროების კლასებზე, არის გარკვეული სტომატოლოგიური ტექნოლოგიების ინტეგრალური ელემენტები. მათთან და სხვა ქიმიკატებთან მუშაობა მოითხოვს სიფრთხილეს, ყურადღებას და უსაფრთხოების ზომებს. ქიმიკატების შენახვა უნდა მოხდეს სპეციალურად დანიშნულ, ვენტილაციურ ადგილებში; მათთან კონტაქტის დროს უნდა იქნას გამოყენებული შესაბამისი პირადი დამცავი მოწყობილობა და ხელები უნდა დაიბანოთ კონტაქტის შემდეგ,

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დაუშვებელია თამბაქოს მოწევა სამუშაო ადგილზე. ამაღლებთან მუშაობისას

უსაფრთხოების წესები განსაკუთრებით ფრთხილად უნდა დაიცვან:

წაისვით ამაღლების შემრევი;

შეინახეთ ამაღლების შემრევი და ვერცხლისწყლის მარაგი თამბაქოს ყუთში;

დაუყონებლივ შეაგროვეთ დაღვრილი ვერცხლისწყალი სპილენძის მავთულის ჯაგრისით წყალში შემავალ ჭურჭელში ან მჟავიანი კალიუმის პერმანგანატის ხსნარით, დაბინძურებული ადგილი ექვემდებარება დემერკუარიზაციის მჟავიანი კალიუმის პერმანგანატის ხსნარით ან ფენილ ქლორიდის 20% ხსნარით;

ყოველკვირულად განვახორციელებთ სტომატოლოგიური ოფისის საპერო კონტროლი (პეროლექვის ინდიკატორული ნაშრომების გამოყენებით) ვერცხლისწყალი ორთქლის შემცველობაზე.

8. ქრონიკული ინფექციური დაავადებების მქონე პაციენტი (ფილტვის ტუბერკულოზი, სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებები და ა.შ.), პათოგენური ბაქტერიების და ვირუსების მატარებლები და მწვავე ინფექციური დაავადების ლატენტურ ფაზაში მყოფი პაციენტები დაუკავშირდნენ სტომატოლოგს მკურნალობისათვის. ამიტომ, სტომატოლოგებმა უნდა განიხილონ ნებისმიერი პაციენტი, რათა თავიდან აიცილონ პათოგენური მიკრობების პაციენტიდან ექიმზე გადატანა:

გამოიყენეთ სანიტარული-ჰიგიენური სამოსი და პირადი დამცავი საშუალებები – ხელთათმანები, ნიღბი, რესპირატორი, სათვალეები, სახის ფარი, წინსაფარი.

მიზანმიმართულად გასაუბრება პაცენტთან (შეაგროვეთ ეპიდემიოლოგიური ისტორია, დაადგინეთ პაციენტის ბიოლოგიური საშიშროების ხარისხი);

პირადი ჰიგიენის წესების დაცვა – დაიცავით ხელების კანის მთლიანობის ყველა დარღვევა წებოვანი ლენტით, პაციენტთან კონტაქტისთანავე, განახორციელებთ ხელების ჰიგიენური დეზინფექცია და ჩაიცვით ხელთათმანები, პაციენტის მკურნალობის დამთავრების შემდგომ დაიბანეთ ხელები საპნით, ხოლო ჩირქოვანი ოპერაციის ან ბიოლოგიურად საშიში პაციენტის მკურნალობის შემდეგ, მკურნალობა კანზე ანტისეპტიკით;

თქვენი სხეულის წინააღმდეგობის გასაზრდელად (ვაქცინაცია, ქიმიოთერაპია, ზოგადი გამლიების ზომები).

9. ჯანმრთელი ადამიანის პირის ღრუს შეიცავს უამრავ მიკროორგანიზმს, როგორც მათი ბუნებრივი კულტურის თერმოსტატი, ცარცულ ღრუში და პაროდონტის დაავადებებში, სახეობათა რაოდენობა და მოკროორგანიზმების რაოდენობა მრავალჯერ იზრდება. კბილის ღრუს დამუშავებისას, ბურღის დახმარებით, აეროზოლი, რომელიც იშლება არა მხოლოდ ექიმის სუნთქვის არეში, არამედ მთელ ოთახში. ტურბინის ბურღით წარმოქმნილი აეროზოლი შეიცავს გამომწვევი კბილების, პირის ღრუს ნორმალურ მკვიდრს, მყარი კბილის ქსოვილების უმცირეს ნაწილაკებს, რომლებიც იყენებდნენ ზეთის წვეთების დასაღვებად და იყენებდნენ წყლის გაცივებას. აეროზოლის უხეშად დაშლის ფაზა ნაკლებად საშიშია, რადგან

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

რესპირატორულ სისტემაში მოხვედრისას ის ბრონქების ზედა ნაწილებში დასახლდება. პათოგენური მიკროორგანიზმების მიერ სტომატოლოგიურ ოთახებში ჰაერის დაბინძურება ხელს უწყობს რესპირატორული დაავადებების წარმოქმნას, სხეულის იმუნური სისტემის ცვლილებებს და კანის მიკრობული დაბინძურების ზრდას.

უსაფრთხოების ზომები:

ზოგადი – სანიტარულ-ჰიგიენური ტანსაცმლისა და პირადი დამცავი მოწყობილობების გამოყენება, ეპიდემიოლოგიური ისტორიის შეგროვება და პაციენტის ბიოლოგიური საშიშროების ხარისხის დადგენა, პირადი ჰიგიენის წესების შესრულება, სხეულის დაუყოვნებელი დეზინფექცია და სტერილიზაცია;

შენობის მიმდინარე, საბოლოო და ზოგადი გაწმენდა სადეზინფექციო საშუალებებით და ულტრაიისფერი გამოსხივების გამოყენებით.

რესპირატორების გამოყენება ჩვეულებრივი ქსოვილის ნიღბების ნაცვლად და გამოვლენილი კანის (ხელები, სახე, კისერი, გულმკერდი) ანტისეპტიკური მკურნალობა განსაკუთრებით აუცილებელია ბიოლოგიურად მაღალი.

პაციენტის საფრთხე და ექიმის სხეულის იმუნური წინააღმდეგობა.

10. სტომატოლოგები ექვემდებარებიან პროფესიულ ინფექციას (ინფექციული ინდუსტრიული დაზიანებები) ჰემატოლოგიური, ინტენსიური თერაპიის, ქირურგიული განყოფილებების და ჰემოდიალიზის განყოფილებების თანამშრომლებთან, სამკურნალო ოთახებში და სისხლის შეგროვებასა და მის კომპონენტებთან ერთად. სისხლსა და ქსოვილების სითხეებთან შემთხვევითი კონტაქტის შემთხვევაში შესაძლებელია ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსებთან, A და B ჰეპატიტებთან და ონკოვირუსებთან ინფექცია. ინფექციის ალბათობა იზრდება იმ შემთხვევაში, პროფილაქტიკური და დამცავი ზომების უგულებელყოფით, აგრეთვე დროულად პირველი დახმარების შემთხვევაში, სისხლსა და ქსოვილოვან სითხეებთან კონტაქტის დროს პაციენტები.

უსაფრთხოების ზომები:

ზოგადი (იხ. ამ ნაწილის მე-9 პუნქტი);

პირველი დახმარება დაშავებულისათვის ექიმის კანზე სისხლში, ქსოვილოვან სითხეებთან და პაციენტის ექსკრეციასთან კონტაქტის დროს (ხელთათმანების მოცილების გარეშე, ხელების დაბანა საპნით და გაჟონვით) გაიმკრეთ ხელთათმანები, გამოწურეთ ჭრილობიდან სისხლი, დაიბანეთ ხელები საპნით და მკურნალობა ჭრილობებზე 5% იოდის ალკოჰოლური ლაქა, კონსულტაციისათვის მიმართეთ სპეციალისტ ექიმს.

11. მკურნალობის პროცესში, სტომატოლოგი ექვემდებარება ფიზიკურ ძალას, ძირითადად იძულებითი ირაციონალური პოზებისა და პოზიციების გამო. მუდმივმოქმედი პოზა იწვევს მუდმივ და მნიშვნელოვან

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

სტატისტიკურ დატვირთვას ქვედა კიდურებისა და ხერხემლებზე, რაც ხელს უწყობს ქვედა კიდურების, მუცლის ღრუს ორგანოების, მენჯის დაქვეითებული ვენების არხში შეშუპებისა და თრომბოფლემების წარმოქმნას, კიფოზის სქოლიოზის, კიფოსკოლიოზის სახით. ჯდომის პოზიცია უფრო რაციონალურია. სამუშაოს დროს სტომატოლოგის სხეულის დინამიური პოზიცია შეიძლება ჩაითვალოს დამაკმაყოფილებლად, როდესაც სამუშაო დროის დაახლოებით 60% ექიმი დამჯდარი იმყოფება, ასრულებს დატვირთულ გრძელვადიან მანიპულაციებს, რაც ზუსტი მოძრაობებს მოითხოვს, ხოლო დანარჩენი დრო დგება და მოძრაობს ოფისში.

ამასთან, სტომატოლოგებთან სამუშაო დროის 80%-ზე მეტი დაკავებული და დახრილი ხელხემლის მქონე სამუშაო პოზიციით. შედეგად, ვითარდება ზურგის და ფეხების კუნთების სწრაფი დაღლილობა, ხერხემლისა და შინაგანი ორგანოების უარყოფითი ცვლილებები გამწვავებულია. უსაფრთხოების ზომები:

გამოიყენოს ყველაზე რაციონალური სამუშაო ადგილები ('საათის ისრის მოწყობის' პრინციპი);

ავეჯის გამოყენების შესახებ, რომელიც აკმაყოფილებს ჰიგიენურ მოთხოვნებს: სავარძელს უნდა ჰქონდეს საყრდენი უკანა მხარდასაჭერად, სავარძლის სიმაღლე რეგულირებადი უნდა იყოს, სკამს უნდა ჰქონდეს ქვევარი და გორგოლაჭები, გადაადგილდეს თავისუფლად და იყოს მყარად დაფიქსირებული გარკვეულ ადგილას ექიმის სიმძიმის გავლენის ქვეშ;

გამოიყენეთ სამუშაო ფეხსაცმელი, რომელიც აკმაყოფილებს ჰიგიენის მოთხოვნებს, ე.ი. ფეხსაცმელი უნდა იყოს კომფორტული, რბილი, ფართო სტაბილური ქუსლით 2-3 სმ სიმაღლეზე, დაუშვებელია ფეხსაცმელი მაღალ ქუსლებზე.

კუნთების და ნეირომუსკულური აპარატების დაღლილობის მოხსნისათვის, სტერილიზაციისათვის გამოიყენეთ მეთოდები მხოლოდ გათბობის ღვედი, ვიბრაციის მასაჟის აპარატები და ელექტრო მასაჟის აპარატები, ბიოკორექტორი, ელექტრო ნეიროსტიმულატორები, ტანვარჯიშის ვარჯიშები).

ფიზიკური დაღლილობისაგან განტვირთვის მიზნით მიზანშეწონილია მოხდეს სამუშაოს კორექტირება და სტომატოლოგების დასვენება.

12. ყოველწლიურად, პრაქტიკული საქმიანობის შესრულების დროს, სტომატოლოგებს უხდებათ კბილის მწვავე ტკივილით შეწუხებულ პაციენტებთან შეხვედრა, რომლებიც წინასწარ განიცდიან შიშს პირის ღრუში ჩატარებული მტკივნეული მანიპულაციის გამო.

ჩვეულებრივ პაციენტის ასეთი ემოციური გაღიზიანება კბილის ექიმზე, ამასთან რიგი პაციენტების ქცევა არაადეკვატურად, ხელს უშლის ექიმს აუცილებელი მანიპულაციების შესრულებაში, რაც იწვევს ექიმის გაღიზიანებას.

სამეცნიერო კვლევების თანახმად სტომატოლოგიაში სამკურნალო პროცესის აწყობაზეც კი, ვითარდება ნეირო ემოციური ცვლილებები, რაც ვლინდება გულისცემის სიჩქარით ნორმის ზედა ზღვარზე და არტერიული წნევის მატებით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ამ ფაქტორების გავლენის შემცირების ეფექტური ზომები სტომატოლოგების ჯანმრთელობაზე არის კარგი ფსიქოლოგიური კონტაქტი პაციენტთან, ასევე თანამედროვე ანესთეზიის გამოყენება და, საჭიროების შემთხვევაში, პაციენტისათვის ტრანკვილიზატორის დანიშვნა მკურნალობის პროცესის დაწყების წინ.

სტომატოლოგების გონებრივი მოქმედების შესანარჩუნებლად მიზანშეწონილია ჩატარდეს სამუშაოს კორექტირება და დასვენება.

ამგვარად, სამეცნიერო მუშაკების უსაფრთხოება და შრომითი დაცვა იქმნება და მხარს უჭერს ზომების სისტემურ განხორციელებას, გამონაკლისის გარეშე, ყველა ადამიანთა მხრიდან უარყოფითი წესების მუდმივი განხორციელებით. ეს დებულება შედის სამუშაო აღწერილობაში და თითოეული თანამშრომლის ყველაზე მნიშვნელოვანი მოვალეობაა. არ შეიძლება დაიქირავოთ უსაფრთხოების ცოდნის და ინსტრუქციების გარეშე თანამშრომელი.

ინსტრუქციების სპეციფიკური დაცვა სტომატოლოგების შრომითი დაცვის შესახებ მითითებების მოთხოვნებთან მოცემულია ქვემოთ.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები, სტომატოლოგიურ კაბინეტში სტომატოლოგიური ინსტრუმენტების სტერილიზაციის პროცესში, სტერილიზაციაზე პასუხისმგებელი მედდის ჯანმრთელობის დაცვის საკითხებზე

- 1.1. თუ სტომატოლოგიურ სამედიცინო ორგანიზაციაში სამზე მეტი სტომატოლოგიური სკამია, წინასწარ სტერილიზაციის გაწმენდა და სტერილიზაცია ხორციელდება სპეციალურად განსაზღვრულ ოთახებში – სტერილიზაცია (ავტოკლავი), “სუფთა” და “ბინური” ზონების გამოყოფით და დინების დაცვით.
სხვა შემთხვევაში, ოფისებში ნებადართულია სამედიცინო აპარატების წინასწარი სტერილიზაციის გაწმენდა და სტერილიზაცია, რისთვისაც მათ უნდა დაამონტაჟონ საჭირო აღჭურვილობა.
პროდუქტების წინასწარი სტერილიზაციის გაწმენდა ხორციელდება დეზინფექციის შემდეგ ან დეზინფექციასთან ერთ ერთ პროცესში (გამოყენებული საშუალებების მიხედვით): ხელით ან მექანიკურად (სპეციალურ აღჭურვილობასთან ერთვის ოპერაციული ინსტრუქციის შესაბამისად) მეთოდით.
- 1.2. პროდუქტების წინასწარი შემამცირებელი გაწმენდის ხარისხი ფასდება ალოპირამული ან ამიდოპირინის ნიმუშის განთავსებით, ნარჩენი რაოდენობით სისხლის არსებობისათვის, აგრეთვე ფენოლფალაინის ნიმუშის განთავსებით, სარეცხი საშუალებების ტუტე კომპონენტების ნარჩენების რაოდენობაზე ყოფნისას (მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც 8%-ზე მეტი პH-ით მქონე სამუშაო სხნარის მქონე პროდუქტები გამოიყენება) არსებული მეთოდოლოგიური დოკუმენტაციით და კონკრეტული ინსტრუმენტების გამოყენების ინსტრუქციით.
- 1.3. წინასწარი სტერილიზაციის გაწმენდის ხარისხის კონტროლი ყოველდღიურად ხორციელდება. კონტროლს ექვემდებარე შემდეგი: სტერილიზაციის ოთახში – თითო ცვლაზე დამუსავებული პროდუქციის თითოეული ნივთის 1%; დეცენტრალიზებული პროდუქტის 1%, მაგრამ არანაკლებ სამი ერთეული. კონტროლის შეპდეგები აღირიცხება ჟურნალში.
- 1.4. სტერილურია ჭრილობის ზედაპირთან კონტაქტის ყველა ინსტრუმენტი და პროდუქტი, სისხლი ან ინექციური მედიკამენტები, რომლებიც მოქმედებენ ოპერაციის დროს ლორწოვან გარსთან და შეიძლება გამოიწვიოს მისი დაზიანება.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- სტომატოლოგიური ხელსაწყოები: პინცეტი, ზონდები, სპატულები, ექსკავატორები, სანთლები, ონკანები, გვირვინები, სკლელერები, სტომატოლოგიური სარკეები, ბურუსები (მათ შორის ალმასის ფენით ჩათვლით) ყველა სახის ხელნაწერის, ენდოდონტიული ინსტრუმენტების, ქიმიკატების, სტომატოლოგიური დისკების, სარარავი საჭეების, მეტალის ფირფიტების გაყოფისთვის, მარიქის დამჭერები, შთაბეჭდილების კოვზები, სტომატოლოგიური დეპოზიტების მოსაშორებელი საშუალებები, პაროდონტის ქირურგიული ინსტრუმენტები (კრეიტები, სხვადასხვა სახის მედიფიკაციის კავები და ა.შ.), კბილის არხების შევსების ხელსაწყოები (დაფა EAშUდEშ განათავსა) სამგზავრო შპრიცები, სხვადასხვა სახის პინცენტი და Pლიერს ამისათვის ორთოდონტიული ოფისი, მტვერსასრუტები;
 - ულტრაბგერითი რჩევები და საქმენები მათთვის, რჩევები, მიკრომოტორის მოსახსნელი ყდის დანადგარები მექანიკურ რჩევებამდე, მოწყობილობის კანაფაზე დაფის ამოღების მიზნით;
 - ქირურგიული ინსტრუმენტები: სტომატოლოგიური პინცენტი, კრეიტაჟის კოვზები, ლიფტები, მახვები, ხელსაწყოების კომპლექტი იმპლანტოლოგიისთვის, სკალპელები, ფორექსები, მაკრატელი, დამჭერები, ქირურგიული დასუფთავების აპარატები, ნაკერების ნემსები;
 - სტერილური სამედიცინო ხელსაწყოების უჯრა, სტეტილური მასალებით მუსაობის ხელსაწყოები, მად შორის პინცეტები და მათი შენახვის კონტეინერები.
- 1.5. სტომატოლოგიაში გამოყენებული სამედიცინო ხელსაწყოების სტერილიზაცია ხორციელდება ფიზიკური (ორტკლი, ჰაერი, ინფრაწითელი, განაცხელებელი შუშის ბურთულების საშუალო მასალის გამოყენებით) ან ქიმიური (ქიმიური საშუალებების, გაზის, პლაზმური) ხსნარების გამოყენებით, არსებული დოკუმენტების შესაბამისად, შესაბამისი სტერილიზატორული აგენტების და აპარატების ტიპების გამოყენებით. დადგენილი წესით გამოყენების უფლება. ადეკვატური სტერილიზაციის მეთოდის არჩევანი დამოკიდებულია სტერილიზებული პროდუქციის მახასიათებლებზე. სტერილიზაცია ხორციელდება კონკრეტული ინსტრუმენტის გამოყენების ინსტრუქციებში მითითებულ რეჟიმში და ინსტრუქციის სახელმზღვანელოში კონკრეტული მოდელის სტერილიზატორი.
- ჰაერის სტერილიზაციისას აკრძალულია ლაბორატორიულ აღჭურვილობასთან დაკავშირებული მოწყობილობების გამოყენება.
- 1.6. რჩევები, მათ შორის ულტრაბგერითი პირობა და მათთვის განკუთვნილი საქმენები, პლასტიკური ფენით ენდოდონტიური ინსტრუმენტები სტერილიზდება მხოლოდ ორთქლის მეთოდით.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 1.7. სტერილიზატორებში ნებადართულია სხვადასხვა სახის ბურუსებით და სხვა მცირე ინსტრუმენტების სტერილიზაცია, ხოლო მთლიანად ჩაფლვა მათ გაცხელებულ შუშის ბურთების გარემოში. არ არის რეკომენდირებული ამ მეთოდის გამოყენება უფრო დიდი სტომატოლოგიური ინსტრუმენტების სტერილიზაციისათვის, მათი სამუშაო ნაწილების სტერილიზაციის მიზნით.
- 1.8. ლითონის პროდუქტები სტერილიზდება ინფრაწითელი მეთოდით: სტომატოლოგიური პინცენტი, სტომატოლოგიური მიკროქირურგიული საშუალებები, კარბიდის ბურუსი, ალმასის თავები და დისკები, წვრთნები, არხის შემავსებლები და ა.შ.
- 1.9. ქიმიური აგენტების ხსნარების გამოყენებით სტერილიზაციის ქიმიური მეთოდით შეიძლება გამოყენებულ იქნას მხოლოდ იმ პროდუქტების სტერილიზაციისათვის, რომელთა მშენებლობაშია გამოყენებული თერმოლახური მასალები, რომლებიც არ იძლევა სტერილიზაციის სხვა მეთოდების გამოყენებას.
ქიმიური სტერილიზაციისათვის გამოიყენება ალდეჰიდის ან ჟანგბადის შემცველი აგენტების ან სპოროციდული მოქმედებით ქლორი შემცველი ზოგიერთი კომპონენტის ხსნარი.
სამუშაო ხსნარების განზავების თავიდან ასაცილებლად, განსაკუთრებით მათ არაერთგზის გამოყენებული, ჩაშვებული პროდუქტები მშრალი უნდა იყოს.
ქიმიკატების ხსნარებით სტერილიზაციისას, ყველა მანიპულირება ხორციელდება მკაცრად დაცული ასეპტიკის წესების დაცვით; გამოიყენეთ სტერილური კონტეინერები სტერილიზაციისათვის და პროდუქტების ნარჩენების ჩასადები სტერილური სასმელი წყლით სტერილიზაციისათვის. პროდუქტები გარეცხილია კონკრეტული პროდუქტის გამოყენებით ინსტრუქციებში მითითებული ინსტრუქციების შესაბამისად.
- 1.10. ორთქლის, საჰაერო, გაზის და პლაზმური მეთოდებით, პროდუქტები სტერილიზდება შეფუთული ფორმით, შეფუთვის სახით შეფუთული ერთჯერადი მასალების ან ხელმეორედ გამოყენებადი კონტეინერების გამოყენებით (ფილტრებით სტერილიზებული ყუთები), რომლებიც უფლებამოსილია დადგენილი წესით მიიღონ სტერილიზაციის სპეციალური მეთოდი.
სტერილიზებული პროდუქტის შენახვა შეფუთულ ფორმაში ხორციელდება კარადებში, სამუშაო სადგურებში. შენახვის ვადა მითითებულია შეფუთვაზე და განისაზღვრება შეფუთვის მასალის ტიპისა და მისი გამოყენების ინსტრუქციის მიხედვით.
- 1.11. პროდუქტის სტერილიზაცია დაუშვებელი ფორმით დასაშვებია მხოლოდ დეცენტრალიზებული გადამუსავების სისტემის საშუალებით, შემდეგ შემთხვევებში:
 - ქიმიკატების ხსნარების გამოყენებისას პროდუქტების სტერილიზაციისათვის, რომელთა მშენებლობაში გამოყენებული იქნა თერმოლახური მასალები;

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- სტომატოლოგიური ლითონის ინსტრუმენტების სტერილიზაციისას თერმული მეთოდით

(გლაზპერლინი, ინფრაწითელი, ჰაერი, ორთქლი) პორტატულ სტერილიზატორებში.

- ყველა პროდუქტი სტერილიზდება შეფუთული ფორმით, სასურველია დაუყონებლივ გამოიყენოთ მისი დანიშნულებისამებრ. აკრძალულია მათი გადატანა ოფისიდან ოფისში.
 - აუცილებლობის შემთხვევაში, ერთ-ერთი თერმული მეთოდის გამოყენებით შეუფერხებელი ფორმით სტერილიზებული ინსტრუმენტები, სტერილიზაციის დასრულების შემდეგ, ნებადართულია ბაქტერიოციდულ (აღჭურვილი ულტრაიისფერი ნათურების მქონე) კამერაში შესანახად, რომლებიც დამტკიცებულია გამოყენებული წესით, მოწყობილობების სახელმძღვანელოში მითითებული პერიოდისათვის, და ასეთი კამერების არარსებობის შემთხვევაში. სტერილურ მაგიდაზე არა უმეტეს 6 საათისა.
 - სტერილიზაციის ყუთებში სტერილიზებული სამედიცინო პროდუქტები შეიძლება გამოყენებულ იქნას გახსნიდან არა უმეტეს 6 საათისა.
- 1.12. ულტრაიისფერი ნათურების საშუალებით აღჭურვილი ბაქტერიოციდული პალატა შეიძლება გამოყენებულ იქნას მხოლოდ ინსტრუმენტების შესანახად, მიკროორგანიზმების მიერ მათი მეორადი დაბინძურების რისკის შესამცირებლად, ინსტრუქციის სახელმძღვანელოს შესაბამისად იკრძალება ასეთი აღჭურვილობის გამოყენება ინსტრუმენტების დეზინფექციის ან სტერილიზაციის მიზნით.
- 1.13. ჰაერის მეთოდით დამუშავებული ფორმით პროდუქტების სტერილიზაციისას დაუშვებელია სტერილიზებული პროდუქტების საჰაერო სტერილიზაციაში შენახვა და მათი გამოყენება სტერილიზაციის შემდეგ დღეს.
- 1.14. ქიმიური მეთოდით სტერილიზაციისას ქიმიური ხსნარების გამოყენებით სტერილური წყლით გარეცხილი სტერილიზებული პროდუქტები გამოიყენება დაუყონებლივ მათი დანიშნულებისამებრ, ან ინახება სტერილური სტერილიზაციის ყუთში შესანახი სტერილიზებული ყუთით, ასახული სტერილური ფურცლით, არა უმეტეს 3 დღის განმავლობაში.
- 1.15. სტერილური მაგიდის ყველა მანიპულაცია ხორციელდება სტერილური კაბაში, ნიღბითა და ხელთათმანებით სტერილური ფურცლების გამოყენებით. დარწმუნდით, რომ გააკეთეთ ჩანაწერი სტერილური მაგიდა არის მითითებული 6 საათის განმავლობაში. სტერილური ცხრილიდან ამ პერიოდის განმავლობაში გამოყენებული მასალები და ინსტრუმენტები იგზავნება ხელახლა სტერილიზაციისათვის.
- 1.16. დაუშვებელია სტერილიზებული სამედიცინო ხელსაწყოების გამოყენება ვადაგასული მალასებით.
- 1.17. სამედიცინო მოწყობილობების სტერილიზაციის აღრიცხვა ხდება ჟურნალში.
- 1.18. სტერილიზაციის კონტროლი.

2. სტერილიზაციის კონტროლი

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

- 2.1. სტერილიზაციის კონტროლი მოიცავს სტერილიზატორების მუშაობის მონიტორინგს, სტერილიზაციის რეჟიმის პარამეტრების მნიშვნელობების შემოწმებას და მისი ეფექტურობის შეფასებას. სტერილიზატორების მოქმედება მონიტორინგს ხდის ინსტრუქციული/მეთოფოლოგიური დოკუმენტების შესაბამისად, ფიზიკური (საკონტროლო და საზომი ინსტრუმენტების გამოყენებით), და ბაქტერიოლოგიური (ბიოლოგიური ინდიკატორების გამოყენებით) მეთოდების გამოყენებით. სტერილიზატორებს ფიზიკურად და ქიმიურად აკონტროლებენ სტერილიზაციის თითოეული ციკლი.
- 2.2. სტერილიზატორები ექვემდებარებიან ბაქტერიოლოგიურ კონტროლს მათი მონტაჟის (შეკეთების) შემდეგ, აგრეთვე ოპერაციის დროს, წელიწადში მინიმუმ ორჯერ.
- 2.3. სტერილიზატორების მოვლა, გარანტია და მოვლა-პატრონობას მომსახურების სპეციალისტები ახორციელებენ შეთანხმებების შესაბამისად.

ქიმიკატებთან მუშაობის წესები

რა არის სამუშაო გარემოს საფრთხეების სამუშაო ფორმა?

ეს დოკუმენტი წარმოადგენს, რა სამუშაო ადგილის ჯანმრთელობის საერთაშორისო სტანდარტის დოკუმენტს, მიზნად ისახავს იმ პერსონალის შრომის უსაფრთხოების უზრუნველყოფას, რომელიც მუშაობს ქიმიურ სუბსტრატებთან: ქიმიურ ნედლეულთან და მასალებთან, დანადგარებთან, ტექნიკურ საშუალებებთან და დაცული უნდა იყოს ქიმიურად აგრესიული ნაერთების (ფხვნილები, სითხეები, აირები) ზემოქმედებიდან გამოფრქვევის შემთხვევაში.

დოკუმენტი სტანდარტულ ფორმატში ახდენს აღნიშნული საქმიანობის ჩვეულებრივი სამუშაო პროცესის რისკების და საფრთხეების კლასიფიცირებას. იმის ცოდნა, რა იწვევს პერსონალის ქიმიკატებით დაზიანებებს და დაავადებებს, საშუალებას იძლევა თავიდან ავიცილოთ საფრთხეები და მივიღოთ შესაბამისი ზომები მათი პრევენციისთვის.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

დოკუმენტი შედგება 4 ნაწილისგან:

- ინფორმაცია საქმიანობასთან დაკავშირებული ყველაზე გავრცელებული ქიმიური საფრთხეების შესახებ;
- საფრთხეების და პრევენციული ზომების ინდიკატორების დეტალური და სისტემატიზებული აღწერა;
- კონკრეტული საფრთხეებისათვის პრევენციული ზომების განსაზღვრა;
- მავნე ნივთიერებებთან კონტაქტის თავიდან აცილება, პერსონალზე მათი ზემოქმედების შემცირება;

ვინ არის ქიმიკატებთან მომუშავე პერსონალი?

ქიმიკატებთან მომუშავე პერსონალს წარმოადგენს პერსონალი, რომელიც უზრუნველყოფს პროცესების სტანდარტების შესაბამისად წარმართვას, უზრუნველყოფს საწყობებსა და საწარმოო ზონებში საჭირო ადგილებზე ქიმიური ნედლეულის და მასალების გამოყენებას MSDS-ების შესაბამისად. ასუფთავებს გარემოს დაბინძურების შესაბამისად და კონტაქტი აქვს ნარჩენებთან. ეს პერსონალია: საწარმოს და საწყობის უფროსები, ოპერატორები, მუშები, დამლაგებლები.

რა ზოგადი საფრთხეები აქვს ქიმიკატებთან მომუშავე პერსონალის სამუშაოს?

ქიმიკატებთან მომუშავე პერსონალის დაზიანების მიზეზი შეიძლება გახდეს აგრესიული ქიმიური სუბსტრატები, მჟავები, ტუტეები, მარილები და სხვა.

პერსონალმა შეიძლება მიიღოს შემდეგი დაზიანება: კანის, სასუნთქი გზების, თვალის დამწვრობა, გაღიზიანება, შესუნთქვის, გაშხეფების, შესხმის გამო, ასევე, ქიმიური მოწამვლა, ალერგიული შეტევა და ანაფილაქსიური შოკის განვითარება. შეიძლება შეისუნთქოს გადაჭარბებული რაოდენობის ქიმიური საშუალება.

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

შესაძლებელია პერსონალის შეცდომის, დანადგარების მწყობრიდან გამოსვლის, ან სხვა შემთხვევითი მიზეზის გამო ტოქსიური აირის, წვადი და თხევადი ნივთიერებებისაგან მოხდეს მოწამლვა, ალერგიული რეაქცია, გონების დაკარგვა, დამწვრობა და სხვა ტრამვეული დაზიანება.

დაზიანება შეიძლება მოხდეს არაპერმეტული ბუნკერებისა და დანადგარებისაგან.

ქიმიკატებთან მომუშავე პერსონალის საქმიანობის საფრთხეები

ქიმიური საფრთხე 	- წარმოებაში მზა პროდუქტის დასამზადებელი მასალების (გამოყენებული ქიმიკატების) ზედმეტად ჭარბი რაოდენობის შესუნთქვა, გადაყლაპვის შემთხვევა, კანთან და თვალებთან კონტაქტის გამო დაზიანება - კოროზიული ქიმიკატის ინჰალაცია - კანის დაწვა, გაღიზიანება, დერმატოზი - გამოწვეული ქიმიკატთან ხშირი კონტაქტით - თვალის, ცხვირის და ყელის გაღიზიანება ფხვნილოვანი ქიმიკატის გამოყენების გამო, რომელსაც შეიცავენ საღებავის და სხვა ქიმიური საშუალებების ფორმულები (მათ შორის ალკანები). - ლათექსის ალერგია, გამოწვეული ლათექსის ხელთათმანების გამოყენებით.	21 34 56 78 910
--	---	--

რისკების შემცირების აუცილებელი პრევენციული ღონისძიებები:

1	ინფორმაცია ქიმიკატების უსაფრთხოების შესახებ (Material Safety Data Sheet (MSDS)) წინამდებარე ინსტრუქცია ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ქიმიკატის შენახვის და გამოყენების ადგილას. MSDS- ინახება უსაფრთხოების მენეჯერთან. MSDS-ის ასლები უნდა ჰქონდეს აგრეთვე საწარმოო პერსონალს სამუშაო ადგილზე იმ შემთხვევისათვის, თუ საჭირო გახდა დაზიანებული პერსონალის დახმარება.
2	შესაბამისი სამსახურის პ/პირი უნდა დარწმუნდეს, რომ ყველა ქიმიკატი მოთავსებულია ორიგინალურ შეფუთვაში.
3	პერსონალის სწავლება ქიმიური საფრთხეებზე უნდა იყოს ჩატარებული დაგეგმილი პროგრამის მიხედვით ტექნიკური უსაფრთხოების მენეჯერის და უშუალო ხელმძღვანელის მიერ.
4	ქიმიკატებთან მომუშავე პერსონალმა უნდა იცოდეს: • როგორ უნდა აირიდონ თავიდან სახიფათო ქიმიკატის გავლენა • მექანიზმები, რომლითაც ხდება საფრთხის არიდება • პროცედურები, რომელიც უნდა შესრულდეს პერსონალის დაზიანების შემთხვევაში • ეტიკეტების განმარტება და ინფორმაცია (MSDS) • სათანადო შენახვის და ეტიკეტირების პროცედურები
5	თითოეულმა თანამშრომელმა დროულად უნდა მიიღოს MSDS ახალი ქიმიკატის გამოჩენის შესახებ სამუშაო ადგილზე.
6	დააინსტალირეთ თვალის ამოსაბანი შხაპი
7	ლატექსის მიმართ მგრძნობიარე პერსონალმა გამოიყენოს არა-ლატექსის ან ფხვნილის გარეშე ხელთათმანები
8	დაიცავით ქიმიკატებთან მუშაობის უსაფრთხოების წესები
9	გამოიყენეთ ბარიერები: ხელთათმანები, თვალის პროტექტორები, რესპირატორი, სამუშაო ტანსაცმელი
10	დაიბანე ხელი და სხეულის ღია ნაწილები ყოველთვის, როცა კონტაქტში იქნები ქიმიკატთან

შრომის უსაფრთხოების სამსახური

ტერმინები ან/და განსაზღვრებები

პირადი დამცავი აღჭურვილობა:

უნიფორმა, ხელთათმანი, სათვალე, რესპირატორი.

პირადი დამცავისაშუალებები არის არა პირველი, არამედ დაცვის უკანასკნელი საფეხური. ხოლო დაცვის პირველი საშუალებაა იმ სტრატეგიის და ტაქტიკის შერჩევა, რომელიც მინიმუმამდე დაიყვანს მავნე ქიმიურ ზემოქმედებას.

დაცვის და ქიმიკატის შესაბამისობა დამოკიდებულია: ქიმიკატის სწორ ამოცნობაზე, ქიმიკატთან (აირი, სითხე) კონტაქტის ტიპზე, ქიმიკატთან კონტაქტის ხანგრძლივობაზე, ქიმიკატის მასალაზე ზემოქმედების ეფექტზე (დამლა, გაჟღენთვა).

ბ) პირველადი ხელსაწყოები: ბალონები, მეწურები, ასაწონი ინვენტარი

სამუშაო ადგილები, სადაც მათი საქმიანობა მიმდინარეობს:

ნედლეულის და მასალების საწყობები, წარმოების საამქროები.

სწავლების უწყისი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

დეპარტამენტის დასახელება:	
სწავლების ჩატარების ადგილი:	
სწავლების თარიღი და დრო:	
დეპარტამენტის ხელმძღვანელი:	
ხელმძღვანელის ხელმოწერა:	
ინსტრუქტორის ჩამტარებლის სახელი, გვარი და ხელმოწერა:	

სწავლების თემატიკა

No	მსმენელის სახელი და გვარი	პოზიცია	ხელმოწერა
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			
31.			
32.			
33.			
34.			

35.			
36.			
37.			
38.			
39.			
40.			
41.			
42.			
43.			
44.			
45.			
46.			
47.			
48.			
49.			
50.			

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ალკოჰოლზე, ნარკოტიკულ და ფსიქოტროპულ საშუალებებზე შემოწმების აღრიცხვის
ჟურნალი

[illegible]

[illegible]

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

უბედური შემთხვევების, საშიში შემთხვევებისა და პროფესიული
დაავადებების აღრიცხვის ჟურნალი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

[illegible]

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

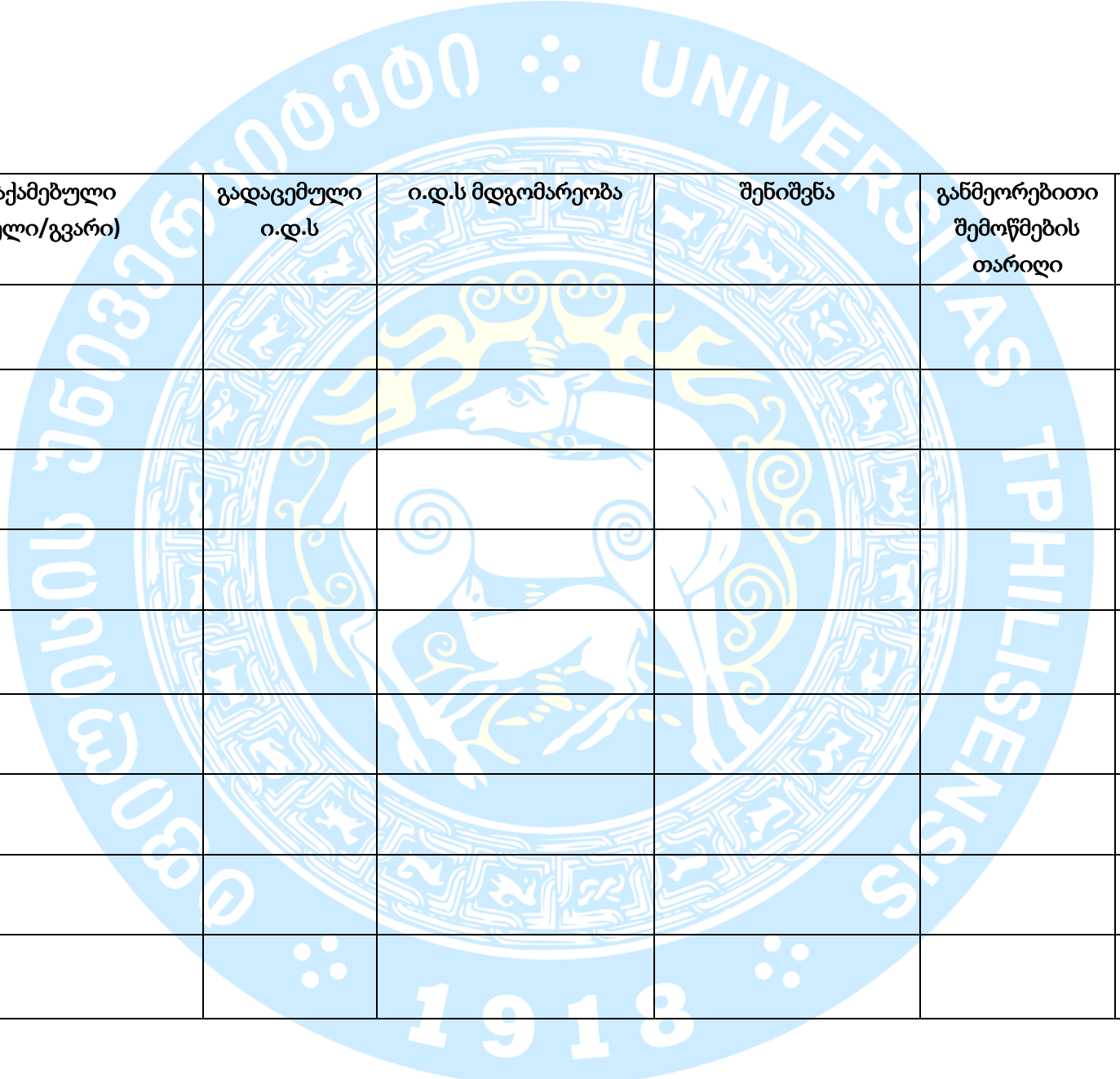
„ვამტკიცებ“

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი - ს

დირექტორის ხელმოწერა:

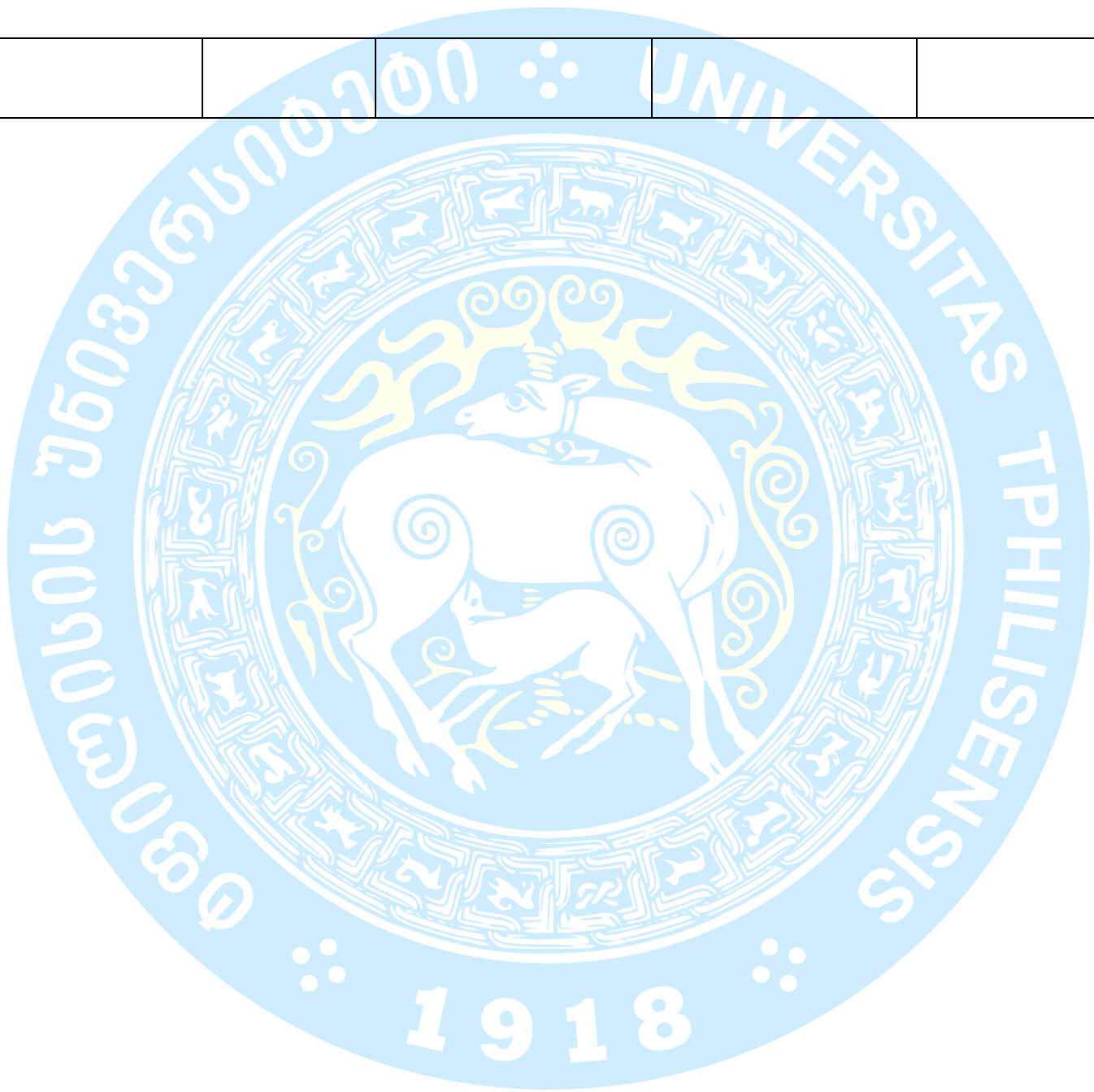
The background of the slide features a large, light blue circular seal of the University of Georgia. The seal contains a central image of a white goat with yellow flames or rays emanating from its back. This central image is surrounded by a ring of smaller, stylized animal figures. The outermost ring of the seal contains the text 'UNIVERSITAS PHILISENSIS' at the top and '1918' at the bottom, separated by small decorative dots. The Georgian text 'თფილსის უნივერსიტეტი' is also visible along the top inner edge of the seal.

ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების მიღება/ჩაბარების
ჟურნალი

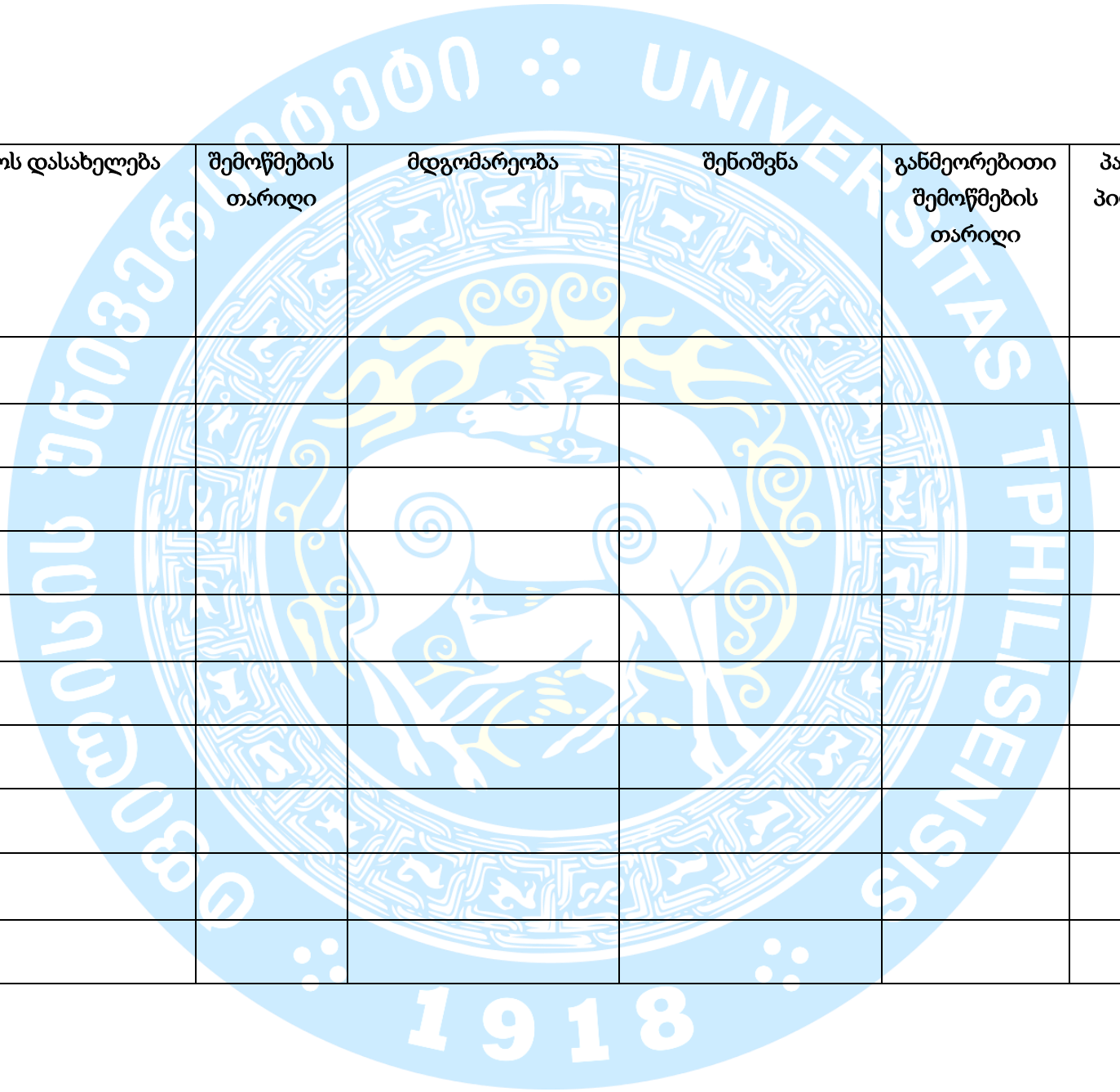
N	დასაქმებული (სახელი/გვარი)	გადაცემული ი.დ.ს	ი.დ.ს მდგომარეობა	შენიშვნა	განმეორებითი შემოწმების თარიღი	პასუხისმგებელი პირის ხელმოწერა
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						

10.					
-----	--	--	--	--	--

ელექტრო ინსტრუმენტების შემოწმების ჟურნალი

N	ხელსაწყოთა დასახელება	შემოწმების თარიღი	მდგომარეობა	შენიშვნა	განმეორებითი შემოწმების თარიღი	პასუხისმგებელი პირის ხელმოწერა
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						

[illegible][illegible]

ცეცხლმაქრების პერიოდული შემოწმება

	რაოდენ ობა	მდგომარეობა	შემოწმების თარიღი	მომდევნო შემოწმების თარიღი
იანვარი				
თებერვალი				
მარტი				
აპრილი				
მაისი				
ივნისი				
ივლისი				
აგვისტო				
სექტემბერი				
ოქტომბერი				
ნოემბერი				
დეკემბერი				

პასუხისმგებელი პირი:

ხელმოწერა: